

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2014. április 29-i ülése 9. számú napirendi pontja

Tájékoztató a Terület-és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 4.0- és változatáról

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

A Miniszterelnökség nevében Csepreghy Nándor helyettes államtitkár úr levélben kérte fel a Tolna Megyei Önkormányzatot, mint az országos tervezési munkába bevont partnert, hogy észrevételeit, javaslatait fogalmazza meg a 2014-2020-as operatív programokkal kapcsolatban 2013. december 15-ig. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.hu) kialakított partnerségi aloldalon (www.nfu.hu/forum_pate/29) található internetes fórumon lehetett rögzíteni a véleményeket, észrevételeket. A Tolna Megyei Önkormányzat Területfejlesztési osztályán dolgozó szakemberek elkészítették az operatív programok 3.0-ás változatához kapcsolódó véleményeket - így a TOP 3.0-ás változatához is - melyet a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2013. december 20-i Közgyűlésén fogadott el.

Az országos tervezési munka eredményeként a társadalmasítás során beérkezett véleményeket, javaslatokat is figyelembe véve elkészült a TOP 4.0-ás változata. Az operatív program teljes szövegét jelen előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza. A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztályán dolgozó szakemberek a megjelent operatív programok 4.0-ás változatát is áttekintették és arról egy rövid összefoglalót készítettek, melyet az előterjesztés 2. számú melléklete tartalmaz.

Összességében elmondható, hogy a TOP 4.0 -ás változata szerint a operatív program lényegesen több célt támogatna, mint amit korábban a 3.0-ás változat. A rendelkezésre álló forrás ugyanakkor nem emelkedett, ami azt jeleneti, hogy a TOP-ból kell több olyan térségi fejlesztést tervezni, amit korábban még ágazati finanszírozásra javasoltunk tekintettünk, hiszen a TOP prioritásai, intézkedései, alintézkedései közé nem lehetett besorolni. A változások hatására indokolt részben a már elkészített Tolna Megyei Területfejlesztési Programot is átdolgozni, valamint a Tolna megyei projektek gyűjtésénél és rendszerezésénél az új szempontokat, támogatási területeket figyelembe venni.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2014. (IV. 29.)
közgyűlési határozata a Terület-és
Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
4.0-ás változata tárgyában:**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2014-2020-as európai uniós finanszírozási időszakhoz kapcsolódó Terület-és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 4.0-ás változatáról szóló tájékoztatót elfogadja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke
Határidő: azonnal

Szekszárd, 2014. április 14.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

SZÉCHENYI 2020

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM 4.0 VÁLTOZAT

TERVEZET

2014. március 4.

*Készítette a Nemzetgazdasági Minisztérium
a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal közreműködésével*

1 SZAKASZ: Az operatív program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégia.....	9
1.A Az operatív program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégia	9
1.A.1 A program intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégiához és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához való hozzájárulására vonatkozó stratégiájának ismertetése.	9
1.A.2 A tematikus célkitűzések és a kapcsolódó beruházási prioritások kiválasztásának indokolása a partnerségi megállapodásra tekintettel, az azonosított regionális igények és adott esetben a nemzeti igények alapján, ideértve az EUMSZ 121. cikke (2) bekezdésével összhangban elfogadott ország-specifikus ajánlásokban és az EUMSZ 148. cikke (4) bekezdésével összhangban elfogadott vonatkozó tanácsi ajánlásokban azonosított kihívásokat, az előzetes értékelés figyelembevételével.....	24
1.B A forráselosztás indokolása	27
2 SZAKASZ: Prioritási tengelyek	35
2.A A technikai segítségnyújtáshoz nem kapcsolódó prioritási tengelyek ismertetése.....	35
2.A.1 Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében prioritási tengely	35
2.A.1.1 Egnél több régiókat, tematikus célkitűzésre vagy alapra vonatkozó prioritási tengely kialakításának indokolása (adott esetben)	35
2.A.1.2 Alap, régiókat és az uniós támogatás kiszámításának alapja.....	35
2.A.1.3 Beruházási prioritás.....	36
2.A.1.4 A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	36
2.A.1.5 A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	38
2.A.1.5.1 A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	38
2.A.1.5.2 A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	40
2.A.1.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	41
2.A.1.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	41
2.A.1.5.5 Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatként	41
2.A.1.6 Beruházási prioritás.....	42
2.A.1.7 A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	43
2.A.1.8 A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	45
2.A.1.8.1 A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez,	

	beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	45
2.A.1.8.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	46
2.A.1.8.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	46
2.A.1.8.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	47
2.A.1.8.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	48
2.A.1.9	Eredményességmérési keret	49
2.A.1.10	Beavatkozási kategóriák	51
2.A.1.11	A technikai segítségnyújtás tervezett alkalmazásának összefoglalása, beleértve szükség esetén a programok irányításában és kontrolljában részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásának megerősítését célzó intézkedéseket is (adott esetben)	52
2.A.2	Települési környezet fenntartható fejlesztése	54
2.A.2.1	Egynél több régiókatégoriára, tematikus célkitűzésre vagy alapra vonatkozó prioritási tengely kialakításának indokolása (adott esetben)	54
2.A.2.2	Alap, régiókatégoria és az uniós támogatás kiszámításának alapja	54
2.A.2.3	Beruházási prioritás	55
2.A.2.4	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	55
2.A.2.5	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	58
2.A.2.5.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	58
2.A.2.5.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	59
2.A.2.5.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	60
2.A.2.5.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	60
2.A.2.6	Beruházási prioritás	60
2.A.2.6.1	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	60
2.A.2.7	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	63
2.A.2.7.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	63
2.A.2.7.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	64
2.A.2.7.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	64
2.A.2.7.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	64
2.A.2.7.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	65
2.A.2.8	Eredményességmérési keret	67
2.A.2.9	Beavatkozási kategóriák	69
2.A.2.10	A technikai segítségnyújtás tervezett alkalmazásának összefoglalása, beleértve szükség esetén a programok irányításában és kontrolljában részt vevő hatóságok	

és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásának megerősítését célzó intézkedéseket is (adott esetben)	70
2.A.3 Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken prioritási tengely	71
2.A.3.1 Egnél több régiókatégoriára, tematikus célkitűzésre vagy alapra vonatkozó prioritási tengely kialakításának indokolása (adott esetben)	71
2.A.3.2 Alap, régiókatégoria és az uniós támogatás kiszámításának alapja.....	71
2.A.3.3 Beruházási prioritás.....	72
2.A.3.4 A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	72
2.A.3.5 A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	74
2.A.3.5.1 A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	74
2.A.3.5.2 A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	75
2.A.3.5.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	75
2.A.3.5.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	76
2.A.3.6 Beruházási prioritás.....	76
2.A.3.7 A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	76
2.A.3.8 A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	79
2.A.3.8.1 A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	79
2.A.3.8.2 A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	82
2.A.3.8.3 Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	82
2.A.3.8.4 Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	83
2.A.3.8.5 Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	83
2.A.3.9 Eredményességmérés keret	86
2.A.3.10 Beavatkozási kategóriák.....	88
2.A.3.11 A technikai segítségnyújtás tervezett alkalmazásának összefoglalása, beleértve szükség esetén a programok irányításában és kontrolljában részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásának megerősítését célzó intézkedéseket is (adott esetben)	89
2.A.4 A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	91
2.A.4.1 Egnél több régiókatégoriára, tematikus célkitűzésre vagy alapra vonatkozó prioritási tengely kialakításának indokolása (adott esetben)	91
2.A.4.2 Alap, régiókatégoria és az uniós támogatás kiszámításának alapja.....	91
2.A.4.3 Beruházási prioritás.....	92
2.A.4.4 A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	92
2.A.4.5 A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	94
2.A.4.5.1 A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez,	

	beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	94
2.A.4.5.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	95
2.A.4.5.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	96
2.A.4.5.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	96
2.A.4.5.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	97
2.A.4.6	Beruházási prioritás.....	97
2.A.4.7	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	97
2.A.4.8	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	100
2.A.4.8.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	100
2.A.4.8.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	101
2.A.4.8.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	102
2.A.4.8.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	102
2.A.4.9	Eredményességmérési keret	104
2.A.4.10	Beavatkozási kategóriák.....	106
2.A.5	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések) prioritási tengely.....	108
2.A.5.1	Egynél több régiókatégoriára, tematikus célkitűzésre vagy alapra vonatkozó prioritási tengely kialakításának indokolása (adott esetben)	108
2.A.5.2	Alap, régiókatégoria és az uniós támogatás kiszámításának alapja.....	109
2.A.5.3	Beruházási prioritás.....	109
2.A.5.4	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	109
2.A.5.5	Beruházási prioritás.....	110
2.A.5.6	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	110
2.A.5.7	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	116
2.A.5.7.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	116
2.A.5.7.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	117
2.A.5.7.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	117
2.A.5.7.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	117
2.A.5.7.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	118
2.A.5.8	Beruházási prioritás.....	118
2.A.5.9	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	118
2.A.5.10	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	121
2.A.5.10.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez,	

	beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	121
2.A.5.10.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	122
2.A.5.10.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	122
2.A.5.10.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	122
2.A.5.10.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	124
2.A.5.11	Eredményességmérési keret	125
2.A.5.12	Beavatkozási kategóriák	127
2.A.5.13	A technikai segítségnyújtás tervezett alkalmazásának összefoglalása, beleértve szükség esetén a programok irányításában és kontrolljában részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásának megerősítését célzó intézkedéseket is (adott esetben)	129
2.A.6	Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	130
2.A.6.1	Egynél több régiókatégoriára, tematikus célkitűzésre vagy alapra vonatkozó prioritási tengely kialakításának indokolása (adott esetben)	130
2.A.6.2	Alap, régiókatégoria és az uniós támogatás kiszámításának alapja	130
2.A.6.3	Beruházási prioritás	131
2.A.6.4	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	131
2.A.6.5	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	134
2.A.6.5.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	134
2.A.6.5.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	135
2.A.6.5.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	136
2.A.6.5.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	136
2.A.6.5.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	136
2.A.6.6	Beruházási prioritás	137
2.A.6.7	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések és a várt eredmények	137
2.A.6.8	A beruházási prioritás keretében támogatandó intézkedések	141
2.A.6.8.1	A támogatandó intézkedések típusának és példáinak ismertetése és ezek várható hozzájárulása az egyedi célkitűzésekhez, beleértve adott esetben a fő célcsoportok, az egyedi célterületek és a kedvezményezettek típusainak azonosítását	141
2.A.6.8.2	A műveletek kiválasztásában alkalmazandó vezérelvek	143
2.A.6.8.3	Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása (adott esetben)	143
2.A.6.8.4	Nagyprojektek tervezett alkalmazása (adott esetben)	143
2.A.6.8.5	Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként	144
2.A.6.9	Szociális innováció, transznacionális együttműködés és hozzájárulás az 1–7. tematikus célkitűzéshez	144

2.A.6.10	Eredményességmérési keret.....	146
2.A.6.11	Beavatkozási kategóriák.....	148
2.A.6.12	A technikai segítségnyújtás tervezett alkalmazásának összefoglalása, beleértve szükség esetén a programok irányításában és kontrolljában részt vevő hatóságok és kedvezményezettek adminisztratív kapacitásának megerősítését célzó intézkedéseket is (adott esetben)	150
3	SZAKASZ:Finanszírozási terv.....	151
3.A	Az egyes alapokból származó pénzügyi előirányzat és az eredményességi tartalékhoz tartozó összegek	151
3.B	Összes pénzügyi előirányzat alaponként és nemzeti társfinanszírozás (EUR).....	154
4	SZAKASZ: Integrált területfejlesztési megközelítés.....	161
4.A	Közösségvezérelt helyi fejlesztés (adott esetben)	164
4.B	A fenntartható városfejlesztést célzó integrált intézkedések (adott esetben)	165
4.C	Integrált területi beruházás (adott esetben).....	167
4.D	A legalább egy másik tagállamban működő kedvezményezettekkel az operatív program keretében végrehajtott interregionális és transznacionális intézkedésekre vonatkozó rendelkezések (adott esetben)	170
4.E	A tagállam által azonosított programterület szükségleteire is figyelemmel a program szerint tervezett beavatkozásoknak a makroregionális stratégiákhoz és tengeri medencéket érintő stratégiákhoz való hozzájárulása (adott esetben).....	170
5	SZAKASZ: A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területek vagy a hátrányos megkülönböztetés vagy társadalmi kirekesztés legnagyobb kockázatával szembenező célcsoportok egyedi szükségletei (adott esetben).....	173
5.A	A szegénység által leginkább érintett földrajzi területek/a hátrányos megkülönböztetés vagy társadalmi kirekesztés legnagyobb kockázatával szembenező célcsoportok.....	173
5.B	Stratégia a szegénység által leginkább érintett földrajzi területek/a hátrányos megkülönböztetés vagy társadalmi kirekesztés legnagyobb kockázatával szembenező célcsoportok egyedi szükségleteinek kezelésére és adott esetben a partnerségi megállapodásban meghatározott integrált megközelítéshez való hozzájárulás	174
6	SZAKASZ: Súlyos és tartós természeti vagy demográfiai hátrányban lévő földrajzi területek sajátos szükségletei (adott esetben).....	177
7	SZAKASZ: Az irányításért, a kontrollért és az ellenőrzésért felelős hatóságok és szervezetek, valamint az érintett partnerek szerepe.....	179
7.A	Az érintett hatóságok és szervezetek.....	179
7.B	Érintett partnerek bevonása	179
7.B.1	Globális támogatások (az ESZA tekintetében, adott esetben).....	183

7.B.2	Kapacitásépítő tevékenységek finanszírozása (az ESZA tekintetében, adott esetben).....	183
8	SZAKASZ: Az alapok, az EMVA, az ETHA és más uniós és nemzeti finanszírozási eszközök közötti, valamint az EBB-vel történő koordinációt biztosító mechanizmusok	184
9	SZAKASZ: Előzetes feltételrendszer	187
9.A	ELŐZETES FELTÉTELRENDSZER	187
9.B	Az előzetes feltételrendszer teljesítését szolgáló intézkedések, a felelős szervezetek és az ütemterv ismertetése	224
10	SZAKASZ: A kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése	229
11	SZAKASZ: Horizontális elvek.....	232
11.A	Fenntartható fejlődés	232
11.B	Esélyegyenlőség és megkülönböztetésmentesség	233
11.C	Férfiak és nők közötti egyenlőség	235
12	SZAKASZ: Külön elemek	237
12.A	A programozási időszak alatt végrehajtani tervezett nagyprojektek	237
12.B	Az operatív program eredményességmérési kerete	237
12.C	Az operatív program elkészítésében résztvevő érintett partnerek	238
13	MELLÉKLETEK (az elektronikus adatcsere-rendszerbe külön fájlként feltöltve):.....	250

1 SZAKASZ: AZ OPERATÍV PROGRAM INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV NÖVEKEDÉSRE VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIÁHOZ ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSÁRA VONATKOZÓ STRATÉGIA

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikkének (1) bekezdése és 96. cikke (2) bekezdésének a) pontja)¹

1.A AZ OPERATÍV PROGRAM INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV NÖVEKEDÉSRE VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIÁHOZ ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSÁRA VONATKOZÓ STRATÉGIA

1.A.1 A PROGRAM INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS INKLUZÍV NÖVEKEDÉSRE VONATKOZÓ UNIÓS STRATÉGIÁHOZ ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSÁRA VONATKOZÓ STRATÉGIÁJÁNAK ISMERTETÉSE.

STRATÉGIA: AZ OPERATÍV PROGRAM ILLESZKEDÉSÉNEK BEMUTATÁSA AZ EU INTELLIGENS, FENNTARTHATÓ ÉS BEFOGADÓ NÖVEKEDÉS STRATÉGIÁJÁHOZ – ÉS A GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ ELÉRÉSÉHEZ

Magyarország Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban (OFTK) rögzített átfogó és hosszú távú fejlesztési irányai alapján a Partnerségi Megállapodás (PM) kijelöli a 2014–20-as időszak öt fő nemzeti fejlesztési prioritását. Az ötödik nemzeti fejlesztési prioritás, a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósításának legfontosabb biztosítékát a területi operatív programok jelentik.

Magyarország a 2014-20-as időszakra vonatkozóan elkötelezte magát egy erős gazdaságélénkítő fejlesztési program megvalósítása mellett, így az ebben az időszakban rendelkezésre álló Európai Unió források és hazai társfinanszírozás 60%-át gazdaságfejlesztésre fordítja. A területi operatív programok ezen gazdaságélénkítő csomag keretén belül kerültek kialakításra. Ezek közül is kiemelkedik a jelentős forráskeretekkel rendelkező, a fejlett Közép-Magyarországi régió kívüli összes megyére kiterjedő Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP).

Az operatív program hozzájárulása az Európai Unió fejlesztéspolitikai kereteihez

A TOP stratégiai célja és a hozzájuk kapcsolódó beavatkozási irányok több, az Európa 2020 Stratégia alapján meghatározott ún. tematikus célkitűzés elérését támogatják.

Európa globális kihívásokra adott válaszai között az egyik legígéretesebb a **területi kohézió** erősítése. Lényeges az egyes területek összekapcsolása, a centrum-periféria viszonyrendszerben rejlő negatívumok mérséklése, a policentrikus Európa megvalósítása. Emellett az Európa 2020

1 Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

stratégiának gazdaságfejlesztési és területi szempontból is kulcselemei a városok, és a városias térségek.

A magyar EU elnökség alatt, 2011 első felében elfogadott területpolitikai alapidokumentum, az **Európai Unió Területi Agendája 2020** épített az Európa 2020 céljaira, a területi szempontok érvényesítését pedig kulcstényezőként fogalmazta meg. Az Európát érintő legfontosabb területi kihívások azonosítása mellett meghatározta az EU fejlesztésének területi prioritásait, az ezek érvényesítéséhez szükséges intézkedéseket. Stratégiai iránymutatásul szolgál a területfejlesztés számára, elősegíti a területi dimenzió integrálását a különböző ágazati politikákba a kormányzás különböző szintjein, és összekapcsolja a területi kohézió elveit az Európa 2020 Stratégia céljaival. A Területi Agenda által kijelölt prioritások közül az alábbi kettő szorosan kapcsolódik a TOP területi stratégiai céljaihoz:

- a policentrikus és kiegyensúlyozott területi fejlődés elősegítése,
- az integrált fejlesztés ösztönzése a városokban, a vidéki és sajátos adottságú régiókban.

Az operatív program indokltsága

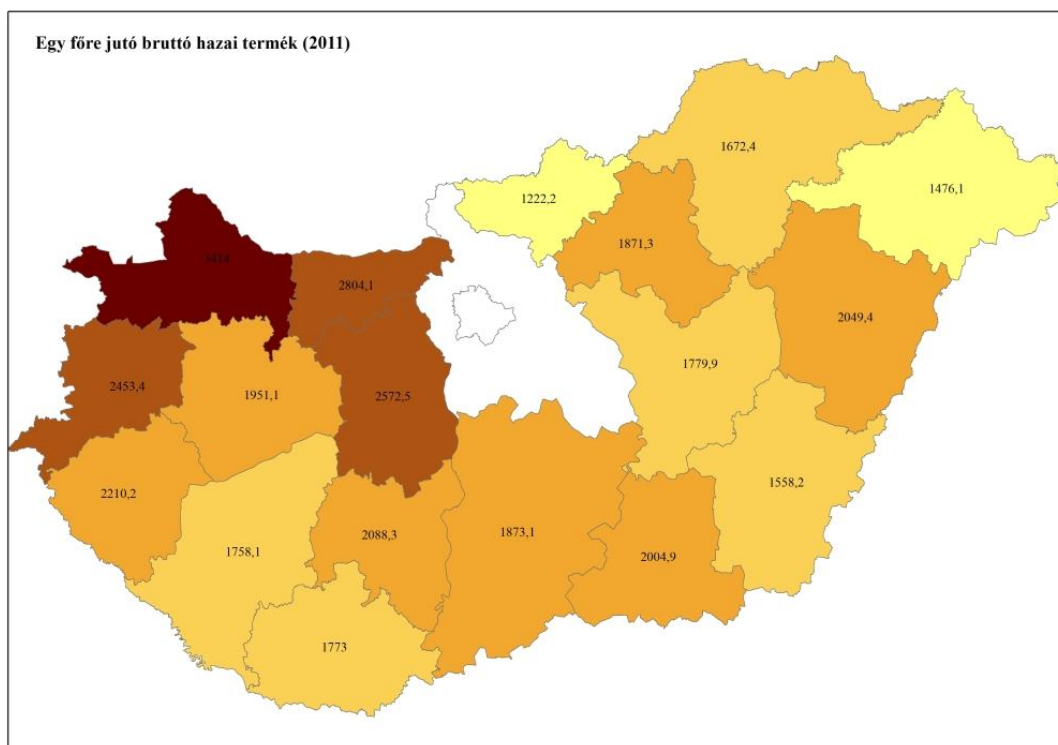
A szubszidiaritás és az Európai Unió Területi Agendája 2020 dokumentumban megfogalmazott hely-alapú megközelítés elvével összhangban is szükség van egy olyan beavatkozási logikára, ami lehetővé teszi, hogy a különféle területi szintekhez a térségi sajátosságoknak megfelelő, eltérő beavatkozási irányokat rendeljünk. A TOP képviseli ezt a törekvést: reagál az eltérő területi igényekre, ezekre **szabott beavatkozásokat valósít meg**, valamint a **térségek belső erőforrásaira szinergikusan építkező fejlesztéseket** céloz.

A **magyar területi közigazgatás elmúlt években lezajlott reformja** (a helyi önkormányzatok, a járáások, a megyék és a központi állam közötti feladat- és forrásmegosztás újraszabályozásával) létrejöttek azok a keretek, amelyek a helyi és térségi fejlesztéspolitikát meghatározzák. Ebből a szempontból a legfontosabb, a területfejlesztési törvényben rögzített változás, hogy a megyék erős tervezési és területfejlesztési feladatköröket kaptak.

A **2007-2013-as programozási időszak regionális operatív programjainak (ROP) tapasztalatai** alapján is indokolt területi logikájú operatív programokat indítani. A helyi és a területi szinteken ugyanis vannak jól előkészített fejlesztési elképzelések, ennek is köszönhető, hogy a ROP-ok a 2007-2013-as ciklus legjobban teljesítő programjai közé tartoznak a forráslekötés tekintetében.

Magyarországon számos további tényező indokolja a területileg decentralizált fejlesztéseket. Az egyes megyék és térségek gazdasági-társadalmi adottságaiban vannak olyan **sajátosságok, erőforrások és potenciálok**, amelyek kibontakoztatása **célzott, területileg integrált stratégiák alapján** a magyar gazdaság fejlődésének fontos szegmensét képezheti. A város-vidék kapcsolatok fejlesztése ugyancsak decentralizált térségi programok keretében szervezhető leghatékonyabban.

Emellett az **országon belül jelentős területi eltérések** figyelhetők meg a társadalmi, gazdasági és környezeti adottságok terén, valamint a társadalom és a gazdaság fejlettségében. Ezért az egyes térségekben **eltérő, a sajátos térségi adottságokra szabott beavatkozásokra** van szükség, amelyek a térségi gazdaságfejlesztés révén hozzájárulnak e különbségek csökkentéséhez is. Különösen nagyok a különbségek az alacsonyabb (megyei és várostérségi) területi szinteken. A regionális különbségeket jól mutatják a megyei GDP adatok.

A Partnerségi Megállapodás (PM) a területi egyenlőtlenségek szempontjából két fő térségtípust azonosít:

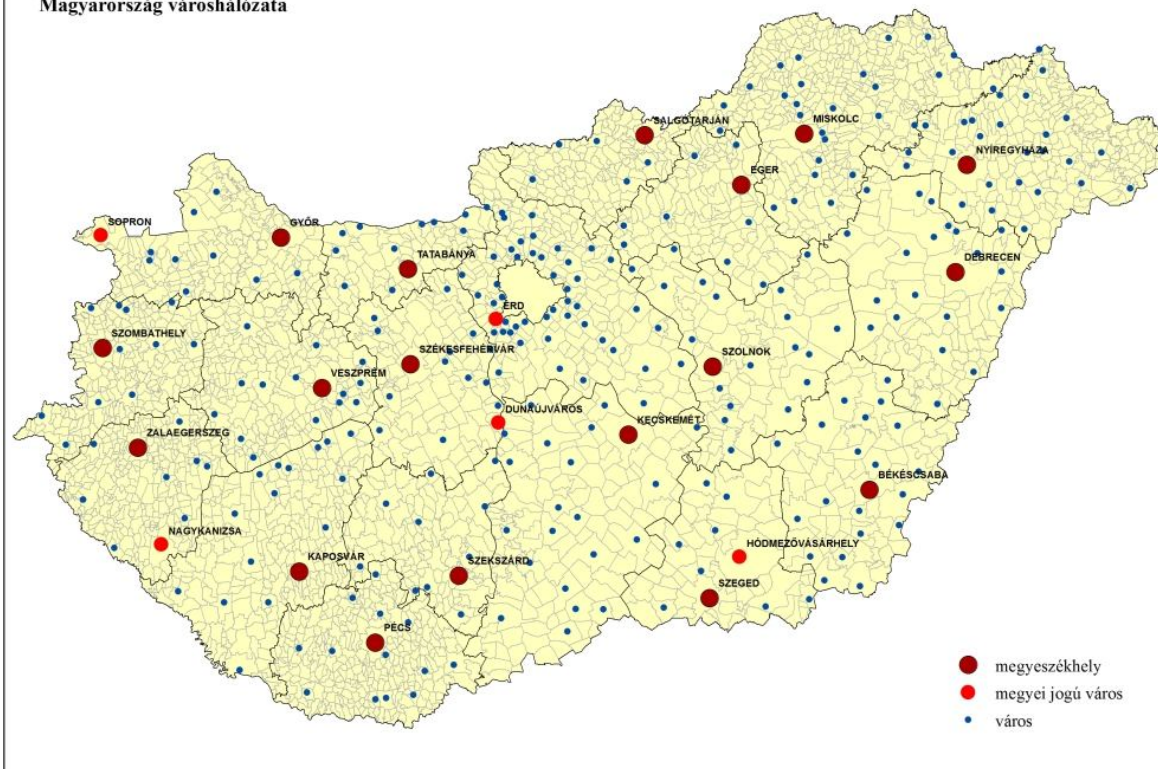
- A magyar városhálózat gazdasági szerepe kiemelkedő, itt a vállalkozások aktivitása országos átlag feletti, míg a munkanélküliség átlag alatt alakul. A városok szinte minden fejlettségi mutatót figyelembe véve az országos átlaghoz képest kedvezőbb adottságokkal rendelkeznek. A fő problémát a városhálózat egypólusú jellege adja, melyben Budapest és a vidéki városok fejlettségi különbsége jelentős és folyamatosan növekszik.
- A vidéki térségek gazdasági szerepe jelentősen elmarad a városi térségektől. A vállalkozási aktivitás messze átlag alatti, átlag feletti munkanélküliség mellett. E térségeket a gazdasági problémák mellett elvándorlás és súlyos társadalmi gondok is jellemzik.

A fentiek figyelembe vételével a magyarországi **területi fejlettségbeli problémák** alapvetően két fő csoportba sorolhatók:

- **nagyvárosok problematikája**, az alábbi tényezők mentén:
 - Budapest és a vidéki országrész között mélyülő különbségek,
 - szuburbanizációs és szegregációs problémák.
- **elmaradott térségek és kistelepülések** komplex problematikája, az alábbi két gazdasági fejlettségi törésvonal mentén:
 - a fejlett és leszakadó (hátrányos helyzetű) térségek között,
 - városok és kistelepülések között;

Közép- és nagyvárosok problematikája

Magyarország városhálózata

Alapvető problémának számít, hogy a főváros egyértelmű dominanciáját hazánkban a **nagyobb városok nem tudják ellensúlyozni**. A gazdasági súlyon (jövedelem nagysága) és elérhetőségi viszonyokon alapuló gravitációs számítások alátámasztják azt a tényt, amely szerint a főváros dominanciája túlzott, és a nagyobb városok csak korlátozottan képesek kisugárzó hatás kifejtésére.

A nagyvárosok fejlődése emellett számos, főleg a gazdasági fejlődés koordinálatlanságával magyarázható kedvezőtlen folyamatot is elindított. Különösen erősen jelentkezett a **szuburbanizáció és a városok terjeszkedése**, amely alapvetően rendezi át a településközi viszonyokat, elsősorban a nagyvárosok körül, de gyakran középvárosaink környékén is. Mindezt az ingázási, közlekedési, intézményi kapcsolatok sűrűsödése, az **infrastruktúrafejlesztés igényeinek robbanásszerű növekedése** kíséri. Nagyvárosainkban problémaként jelenik meg a **településrész-alapú szegregáció**, amely az egyes városrészekbe gyakran etnikai alapon is elkülönülő, alacsonyabb státusú népesség koncentrációját jelenti. A szegregáció gyakran eredményezi a környezet fizikai leromlását, slum-ösödését is, amely csökkenő színvonalú közszolgáltatásokkal, szelektív elvándorlással párosulva önmagát erősítő tendenciát eredményez.

A XX. század második felében felgyorsuló urbanizációs folyamat Magyarországon sem járt együtt a települési környezet fokozódó védelmével. A termelés és a fogyasztás ugrásszerű fejlődésével együtt járó káros környezeti hatások mérséklését vagy megszüntetését sem szakpolitikai, sem helyi szinteken nem tudták kezelni megfelelő hatékonysággal.

Az elmúlt programozási időszakokban rendelkezésre álló források jelentős részét a kedvezményezett önkormányzatok a burkolt közterületek rehabilitációjára fordították. Nem elvitatva ennek szükségességét, kijelenthető, hogy a közterületek ez irányú fejlesztései jelentős forrásokat szívtak el a városi környezetjavító intézkedésektől (zöldterületi fejlesztések, barnamezős területek rehabilitációja, környezetvédelmi hálózatos fejlesztések) és a térszervező szerepet erősítő gazdaságfejlesztési beavatkozásoktól.

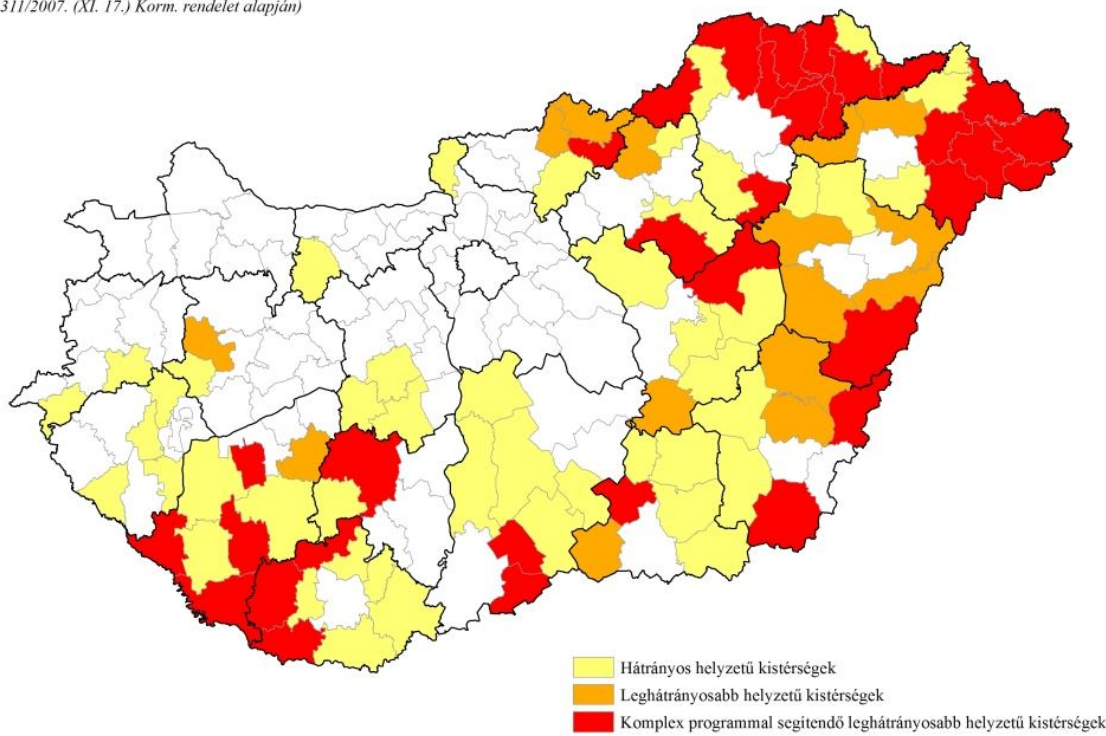
A városhálózat olyan potenciál, amelyre a térségi fejlesztési célokat hatékonyan építeni tudjuk a térségi gazdaságfejlesztés, a hatékony térszervezés és a város-vidék kapcsolatrendszer

megerősítése tekintetében.

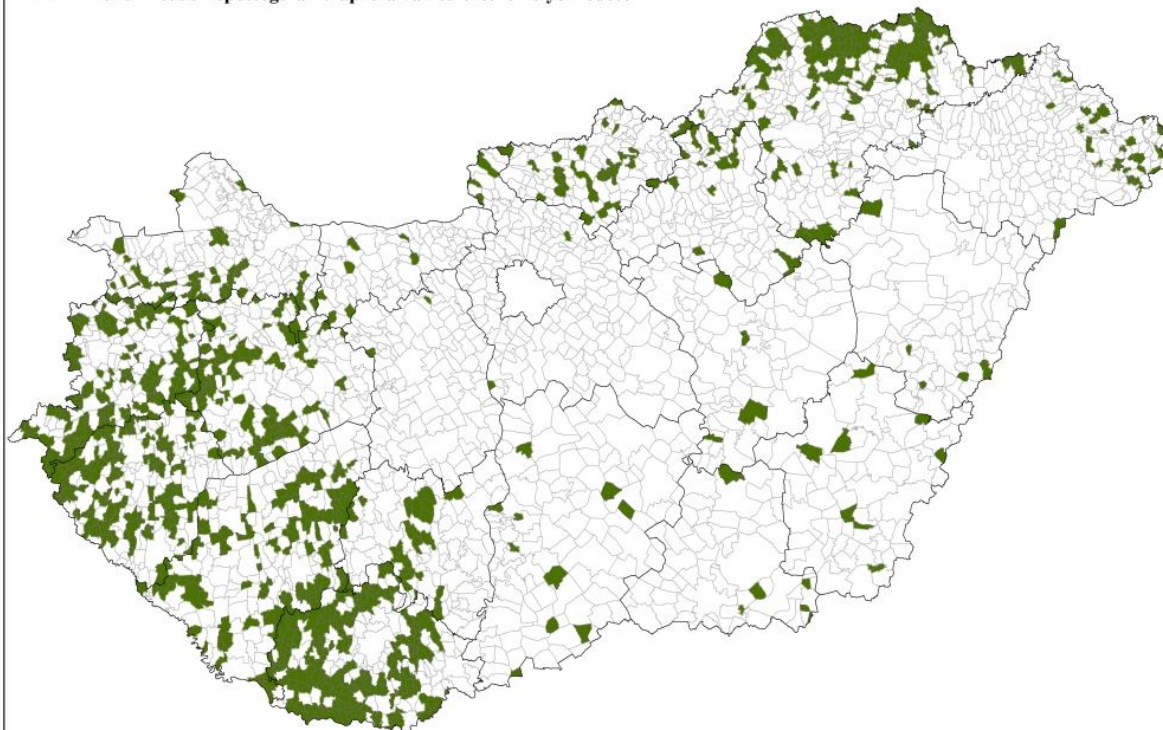
Hátrányos helyzetű és aprófalvas térségek problematikája

Kedvezményezett térségek

(A 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet alapján)

Az 500 főnél kisebb népességszámú aprófalvak területi elhelyezkedése

Hazánkban a rendszerváltozást követő két évtized során a **területi fejlettségbeli egyenlőtlenségek elmélyültek**, így mára a hasonló népességű országok közül Magyarország egyike (az egy lakosra jutó GDP alapján) a legnagyobb területi különbségekkel rendelkező országoknak. **Magyarország 175 kistérsége közül 94 hátrányos helyzetűnek minősül**, amelyek összes területe az ország területének 57,2%-a, népessége kb. 3 millió fő volt 2010-ben. E hátrányos helyzetű térségek kedvezőtlen helyzetének **fő okai között említhető e térségek gazdasági funkcióvesztése**, a valódi gazdasági, funkcionális központ szerepét ellátó városok hiánya, és rossz elérhetőségük. A perifériális térségek földrajzilag nemcsak hazánk határmenti periferiáin találhatók, de **belső periferiáink is jól kirajzolódnak** (pl. Közép-Tiszavidék, a Dunántúlon a belső megyehatárok mentén).

A nagy térszerkezeti törések a településrendszerben is jól érzékelhetők. A gazdasági jelentőségüket, népességmegtartó erejüket elvesztett települések túlnyomó része a falvak, és különösen az aprófalvak közül került ki. Az **aprófalvas térségek** többségét elöregedés és elvándorlás jellemzi, ami a szociális problémák mellett a települések fennmaradását is veszélyezteti. A nagyobb falvak népességcsökkenése miatt az aprófalvak tábora folyamatosan új tagokkal bővül. Általánosságban elmondható, hogy **az aprófalvas és városhiányos térségek túlnyomó részt az ország hátrányos helyzetű térségeiben találhatók, tehát e két térségtípus vonatkozásában hasonló területi elmaradottsági problémák azonosíthatók.**

A gazdasági és ezzel összefüggő társadalmi elmaradottság egyik legfontosabb velejárója az **alacsony foglalkoztatottság**. A válság éveiben, 2007-2010 között a munkanélküliség – a periférius térségekben – az országos átlag ütemének kétszeresével nőtt és 2010-ben ezekben a falvakban az egy főre jutó jövedelem alig közelítette meg az országos átlag 68%-át. A periférius térségekben a munkanélküliségi ráta jóval meghaladja az országos átlagot. A munkanélküliek 50%-a kistélepülésen él, ahol a helyi elhelyezkedési lehetőségek és a munkaerő mobilitása korlátozottak. Utóbbiak között a közlekedési lehetőségek, a megfizethető és rendezett bérlakás-piac és a gyermekgondozási szolgáltatások korlátozott elérhetősége is tényező. A fenti tényezők következtében ezeket a térségeket (elsősorban a falvakat) az elvándorlás erősebben sújtja.

A PM megállapításai szerint **a foglalkoztatási ráta területi különbségei élesek**: a keleti és északi térségek, valamint a dél-dunántúli térség továbbra is munkahely-hiányosak, a fejlettebb nyugati területek helyzete pedig nagyban függ az exportáló vállalkozások külpiacainak helyzetétől. **A foglalkoztatási és munkanélküliségi adatok kistérségi szinten még nagyobb szórást mutatnak a 15-74 éves népesség tekintetében, így 2010-ben 31-67% közötti foglalkoztatási, illetve 6-44% közötti munkanélküliségi ráták is tapasztalhatóak.**

Az operatív program küldetése és stratégiai céljai

A TOP küldetése, hogy valamennyi megye, térség és település, így a jelenleg hátrányos helyzetű, leszakadó tendenciákat mutató térségek és települések esetében is megtalálja és erősítse azokat a fejlődési elemeket, amelyekkel **potenciáljuk, erőforrásaik kibontakoztathatók és aktivizálhatók**. A TOP **elsődleges célja a térségi gazdaságfejlesztés**, ezáltal a foglalkoztatás növelése.

A TOP elsősorban a **Partnerségi Megállapodás (PM) 5. nemzeti fejlesztési prioritásához, azaz a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések megvalósításához** kapcsolódik. Eszerint a versenyképesség mellett a gazdaságfejlesztés másik dimenziója az ország helyi és térségi gazdasági rendszereinek megerősítése. A prioritás nagy hangsúlyt helyez a helyi gazdaság foglalkoztatási lehetőségeinek kiaknázására, ami esélyt kínál a munkaerőpiacról kiszorult rétegek számára is. Erősíteni kell a városok térségi gazdaságszervező erejét, egyúttal településfejlesztési akciók révén javítani kell a városok vonzerejét, a munkába járást, a leromlott területek gazdasági, fizikai és társadalmi megújítását.

E célok elérésre érdekében a TOP fejlesztéspolitikai funkciója az alábbi:

(1) *Foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása:*

- helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése a beruházások és befektetések növelésére
- helyi közösségi szolgáltatások biztosítása a gazdasági aktivitás, foglalkoztatás segítésére
- városi és települési környezet fejlesztése a beruházások és befektetések növelésére, a munkahelyek elérhetőségének javítására és a széndioxid kibocsátás csökkentésére
- helyi vállalkozások erősítése a foglalkoztatás és a vállalkozói aktivitás növelésére

(2) *A gazdaságfejlesztési célkitűzéssel összhangban a hatékony települési szolgáltatások, az életminőség és társadalmi kohézió javításához szükséges helyi feltételek biztosítása*

- városi és települési környezet környezettudatos fejlesztése a környezeti minőség javítására, ehhez kapcsolódóan a közszolgáltatások fejlesztése, bővítése, elérhetőség javítása az életminőség és a hozzáférhetőség javítására, a hatékonyabb településüzemeltetés érdekében
- leromlott város- és településrészek megújítása a hátrányos helyzetű csoportok életkörülményeinek javítására, integrációjukra
- helyi közösségek és kohézió erősítése a helyi és térségi gazdasági és közösségi aktivitás erősítésére

A beavatkozások alapjait képező fejlesztési szükségletek

Foglalkoztatási szint növelése kapcsán azonosított fejlesztési szükségletek a PM alapján:

- megfelelő színvonalú üzleti infrastruktúra és szolgáltatások szükségesek a helyi vállalkozások és a befektetések számára ahhoz, hogy gazdasági növekedést eredményező beruházásokat hajtsanak végre (PM 3-as és 8-as tematikus célok esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponnttal összhangban),
- a munkaerő-kereslet és munkaerő-kínálat összehangolása szükséges helyi szinten a

foglalkoztatás növeléséhez (PM 8-as tematikus cél esetében helyzetelemzés fejezetben megfogalmazottakkal összhangban),

- biztosítani szükséges a munkahelyek elérhetőségét (utak, közlekedés – PM alapján a 8-as tematikus célhoz kapcsolódóan),
- a munkaerőpiacra visszatéréshez, gazdasági aktivitáshoz a gyermekellátó kapacitások biztosítása szükséges (PM 8-as tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- a városi és települési környezet megújítása, örökségértékek megőrzése és hasznosítása szükséges a turizmushoz és a gazdaságfejlesztéshez, vállalkozói aktivitásához (PM 6-os és 8-as tematikus célok esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- foglalkoztatást biztosítani és bővíteni képes vállalkozások szükségesek a helyi foglalkoztatás növeléséhez (PM 8-as tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- a helyi környezetvédelmi infrastruktúra kiépítése, fejlesztése szükséges a települési környezeti minőség megőrzése, javítása érdekében, amely a fenntartható gazdaságnak és is feltétele (PM 6-os tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- települési közlekedési fejlesztések és az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások alkalmazása szükséges az erőforrás-hatékony gazdaságért és a széndioxid kibocsátás csökkentésére (PM 4-es tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- a város-vidék kapcsolatok erősítése szükséges a termék-, anyag- és energiaforgalom térségen belüli racionalizálásához, a helyi gazdasági és munkaerőpiac potenciál kiaknázásához (a PM Nemzeti Fejlesztési Prioritás 5. alfejezetben megfogalmazottakkal összhangban).

A gazdaságfejlesztési célkitűzéssel összhangban a hatékony települési szolgáltatások, az életminőség és társadalmi kohézió javítása kapcsán azonosított fejlesztési szükségletek a PM alapján:

- a városi épített környezet és szolgáltatások megújítása, fejlesztése szükséges a korszerű, integrált városi funkciókhoz, kiemelten a vállalkozási-szolgáltatási környezethez (PM 6-os tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- a közszolgáltatások és infrastruktúrájuk fejlesztése, bővítése és családbarát hozzáférhetőségük biztosítása, javítása szükséges a népesség megtartásához, az életminőség javításához, a munkaképesség fenntartásához (PM 9-es tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- a leromlott város- és településrészek lakókörnyezetének megújítása és kapcsolódó szolgáltatások szükségesek a szegénység és szegregáció felszámolásához, a hátrányos helyzetű csoportok életkörülményeinek javításához és integrációjukhoz (PM 9-es tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban),
- a közösségi és kulturális terek és szolgáltatások közösségi részvétellel történő fejlesztése szükséges a helyi közösség megerősítéséhez, a kedvező helyi gazdasági környezet kialakításához (PM 3.1.1. fejezetben megfogalmazottakkal összhangban),
- a társadalmi aktivitás, társadalmi kohézió növelése szükséges helyi szinten a fenntartható helyi gazdasághoz és közösséghez, a közösségi és gazdasági aktivitáshoz (PM 9-es tematikus cél esetében megfogalmazott *célkitűzések* alponntal összhangban).

A TOP tervezett beavatkozásai az **országos fejlesztéspolitikai tervezés során feltárt**, és az országos fejlesztési dokumentumokban (kiemelten OFTK, Vidékstratégia, PM) rögzítettek mellett az ezekkel összhangban folyó **területi tervezés** (megyei területfejlesztési koncepciók és programok) során **feltárt fejlesztési szükségletekre** alapozódnak. Az OFTK is tartalmaz az egyes megyékre és

nagyvárosokra beazonosított fejlesztési szükségleteket és fejlesztési irányokat, biztosítva az országos és területi tervezés összhangját.

A TOP két fő stratégiai céljához tartozó stratégiai beavatkozási irányok az alábbiak

(1) Foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása

A helyi és térségi erőforrásokat hasznosító és gazdagító, ún. **helyi gazdaságfejlesztés** és foglalkoztatás-ösztönzés a gazdasági ciklusok térségen belüli kialakítását szorgalmazza. Ez a gazdasági erőforrások (elsősorban munkaerő, tudás, jövedelem vagy akár a döntéshozatal) áramlásának és folyamatainak minél hosszabban egy-egy térségen belül tartását szolgálja. Mindez a belső erőforrásokra nagyobb mértékben építő, stabil és fenntartható növekedést felmutató térségi gazdasághoz vezethet. Az ország erősen nyitott és duális gazdaságának egyik következménye e helyi gazdasági rendszerek meggyengülése, eltűnése. Újjáélesztésük sokat tehet a nemzeti és ezen keresztül az uniós növekedésért és versenyképességért is. A helyi gazdasági növekedési modell irányában csak hosszú távon lehet elmozdulni. Térségspecifikus gazdaságfejlesztési beavatkozások szükségesek ahhoz, hogy megfelelő erőforrások legyenek helyben az új fejlődési modell kibontakozásához. A PM ajánlásaival összhangban a helyi gazdaságfejlesztés célzott fejlesztései Magyarországon alapvetően gazdaságszervezési tevékenységeket igényelnek, melyeket hatékonyan egészíthetnek ki a kis- és középvállalkozásokhoz – döntően ágazati operatív programból - érkező közvetlen támogatások.

A TOP a helyi gazdaságfejlesztés esetében elsősorban a gazdasági növekedést és a foglalkoztatás bővítést szolgáló feltételek rendelkezésre állásának biztosításában vállal szerepet. E tekintetben a TOP főként közvetett gazdaságösztönző eszközök támogatására irányuló beavatkozásokat tartalmaz: a helyi gazdaságfejlesztést és foglalkoztatás bővítést támogató háttér infrastrukturális és gazdaságszervezési eszközök a TOP fontos alkotóelemeit képezik.

A helyi gazdaságfejlesztés szempontjából **nagyon fontos a térségek foglalkoztatási potenciáljának bővítése**, a munkaerő helyben tartása. A foglalkoztatás biztosítása ezért a TOP gazdaságfejlesztési törekvéseinek egyik fő motivációja, elsősorban a PM-ben is hivatkozott térségileg integrált foglalkoztatás fejlesztési akciók révén, melyben az önkormányzatok által megvalósított üzleti infrastruktúra fejlesztések köré szerveződhetnek ilyen integrált csomagok, amelyek ESZA és ERFA típusú fejlesztéseket egyaránt megjeleníthetnek. Ez megnyilvánulhat a munkaerő-igényes ágazatok (pl. turisztikai szolgáltatások) támogatásában, olyan beruházások ösztönzésében, amelyek jelentős helyi foglalkoztatást tudnak biztosítani, vagy a munkaerő földrajzi mobilitását biztosító eszközök alkalmazásával az egyes térségekben jelentkező munkaerőhiány oldásában. Ugyanakkor a foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása a helyi foglalkoztatási paktumok, a felnőttképzés, átképzés és a gyakorlatorientált oktatás koordinált támogatása révén is megvalósul.

A stratégiai célhoz kapcsolódó fő TOP fejlesztési irányok az alábbiak:

A közép- és nagyvárosokban többnyire adottak a **magas hozzáadott értékű termelés bővítését célzó üzleti infrastrukturális feltételek**, azonban az üzleti szolgáltatások tekintetében elmaradások tapasztalhatók. Az ipari parkok, inkubátorházak és egyéb iparterületek üzleti szolgáltatási spektruma szegényes, fejlesztésre szorul. Ezért elsősorban a közép- és nagyvárosokban szükséges a meglévő üzleti infrastrukturális kapacitások minőségi fejlesztése, valamint a kedvező vállalkozói környezet kialakításához szükséges professzionális üzleti szolgáltatási háttér fejlesztése. Szükség van továbbá a térségi gazdaságösztönzéssel foglalkozó intézményi kapacitások fejlesztésére, a vállalkozói aktivitás és térségi beruházás ösztönzés előmozdítására.

A vidéki térségekben az ezer főre jutó regisztrált KKV-k száma megegyezik az országos átlaggal (117 db), azonban a működő KKV-k száma már jelentősen elmarad attól (vidéki térségek: 47,9 KKV/ezer fő, országos átlag: 70,2 KKV/ezer fő). Az árbevétel tekintetében is számottevő különbség mutatkozik a vidéki és nagyvárosi térségek között. Az 1-9 főt foglalkoztató mikrovállalkozások alkotják a vidéki

gazdaság meghatározó vállalkozói szegmensét. Az agrárium meghatározó szerepet tölt be e térségek gazdasági életében, mely az önellátó, autonóm gazdálkodási rendszerek, mint a helyi gazdaságfejlesztés egyik meghatározó iránya szempontjából kulcsszereppel bír.

A TOP e térségekben egyrészt a **helyi gazdaságfejlesztéshez szükséges önkormányzati üzleti infrastrukturális háttér** fejlesztését támogatja. Másrészt a foglalkoztatási célú, térségi szinten integrált, önkormányzat által vezérelt **helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezésekhez kapcsolódó kis- és középvállalkozások támogatását**, munkamegosztásra épülő vállalati együttműködések, beszállítói hálózatok, KKV-k piacra jutását és kísérleti fejlesztéseit ösztönző, illetve célzott befektetés-ösztönzést megvalósító intézményrendszer kialakítását vállalja fel, ezzel elősegítve a hátrányos helyzetű térségek vállalkozás ösztönzését és foglalkoztatási helyzetének javítását. Ennek a tevékenységnek része az aprófalvak gazdasági létalapját biztosító, a helyi erőforrásokra épülő gazdasági tevékenységek fejlesztése. Ezt kiegészítik a célzott foglalkoztatási és képzési programok, melyek a konkrét térségi gazdasági igényekre épülve, az önkormányzatok, helyi foglalkoztatók és a képző intézmények partneri együttműködésére alapozva segítik elő a megfelelő képzettségű munkaerő biztosítását, ezáltal a térségi foglalkoztatási viszonyok javítását.

Magyarországon az ágazatok közül foglalkoztatási szempontból kiemelkedik a turizmus. A turizmus a magyar gazdaság egyik legjelentősebb ágazata (a befektetéseket, ellátási láncot és jövedelmi hatásokat is figyelembe véve 2012-ben Magyarország a GDP-jének 10,5%-át adta; WTTC, 2012). Az ágazat jelentős mértékben KKV-kra épül, és erősen munkaintenzív. A hazai turisztikai tevékenységek az átlagosnál nagyobb hatást gyakorolnak más ágazatokra, így a munkaerő piacra is jelentős további közvetlen és közvetett hatást fejtenek ki. A turizmusban közvetlenül és közvetve (például ellátási láncokban) foglalkoztatottak aránya nemzetközi szinten is jelentős (az összes hazai foglalkoztatott 9,8%-a, mintegy 360 ezer fő; WTTC, 2013). A turizmus egyes térségekben és kistélepeken domináns foglalkoztató.

Kiemelkedő gazdasági és foglalkoztatási szerepe okán a **turisztikai attrakció- és szolgáltatás fejlesztések** a TOP foglalkoztatási szempontból fontos fejlesztési irányait képezik. 2014-2020 között a turisztikai fejlesztésekkel szemben a korábbinál hangsúlyosabban elvárt, hogy hálózatokba szerveződő, illetve egymáshoz is jobban illeszkedő tevékenységeket valósítson meg, így a területi tervekbe beépülő kisléptékű turisztikai infrastruktúrafejlesztéseknek illeszkednie kell a nemzeti koordinációt igénylő kiemelt fejlesztésekhez is (GINOP).

Különösen a hátrányos helyzetű vidéki térségekben kulcsszerepe van az agrár- és élelmiszergazdasági potenciál és az ezzel összefüggő gazdasági diverzifikáció kibontakoztatásának. A PM megállapításai szerint a mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozás a vidékies térségek gazdaságának egyik legfontosabb pillére, a város-vidék kapcsolatrendszer erősítésének részeként a helyi felvevőpiacok és együttműködések kialakítása, a rövid ellátási láncok erősítése mind hatékony gazdaságfejlesztési potenciált jelent. A TOP – a Vidékfejlesztési Programmal komplementer módon – e tekintetben a **helyi vállalkozói aktivitás erősítése és a foglalkoztatás növelése érdekében a kisléptékű élelmiszer-feldolgozás és kapcsolódó értékestés fejlődéséhez szükséges önkormányzati infrastrukturális feltételek megteremtésében**, a közétkeztetés helyi termékekre épülő megszervezésében és célzott képzési és foglalkoztatási akciók lebonyolításában vállalhat szerepet.

A térségi gazdaság ösztönzése szempontjából elengedhetetlen a **munkaerő földrajzi mobilitásának biztosítása**. Magyarország számos térségében a közösségi közlekedés adta korlátozott lehetőségek erősen megnehezítik, sőt ellehetetlenítik a munkavállalók mobilitását, számos térségben – különösen az aprófalvas térségekben, vagy a ritka városhálózati térségekben – gondot okoz a megyeközpontok, járási központok közösségi közlekedéssel történő elérhetősége. A munkaerő-piaci vonzásközpontok környező kisebb településekről való elérhetőségét szolgálja az alsóbb rendű úthálózat célzott fejlesztése. A hátrányos helyzetű térségekben mindez alapfeltétele annak, hogy az elmaradott térségek képesek legyenek bekapcsolódni az ország gazdasági vérkeringésébe és esélyük legyen foglalkoztatási helyzetük javulására.

Magyarország kedvezőtlen demográfiai helyzete hosszú távon a munkaerő utánpótlását, és így a fenntartható növekedést veszélyezteti. Másrészt több olyan csoport is van a munkaerő-piacon, amely

valamilyen oknál fogva nem tud, vagy nem akar hagyományos foglalkoztatási formában elhelyezkedni: pl. kisgyermek nevelése, idős hozzátartozó gondozása miatt. Magyarországon a kisgyermeket nevelő nők foglalkoztatási aránya különösen alacsony: a 6 éven aluli gyermeket nevelő nők foglalkoztatási rátája több mint 24 százalékponttal marad el az EU-országok átlagától. A lemaradást szintén jól szemlélteti a 6 éven aluli gyermeket nevelő és nem nevelő nők hazai foglalkoztatási rátája közötti magas, közel 39 százalékpontos különbség is, miközben az EU-ban az eltérés csak 16,5%.

A kisgyermekes anyák alacsony foglalkoztatási arányával összefüggésben a napközbeni ellátást biztosító intézményrendszer nem rendelkezik megfelelő kapacitással a kisgyermekesek ellátásához. Az 1997. évi novemberében életbe lépett gyermekvédelmi törvény a kisgyermekesek napközbeni ellátását az összes önkormányzat kötelezően ellátandó feladatai közé sorolja. Amennyiben az önkormányzatok számára ez nem megoldható, kötelességük megszervezni és közvetíteni a máshol igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutást. Ennek ellenére az elmúlt 15 évben mindig volt olyan önkormányzat, amely az intézményfenntartás anyagi és egyéb nehézségei miatt a kötelezettségének nem tudott eleget tenni. A bölcsődék kihasználtsága még a 2010-ben végrehajtott 20 százalékos férőhelybővítés ellenére is több mint 100 százalékos. Évente még mindig átlagosan 4000 kisgyermeket utasítanak el férőhelyhiányra hivatkozva az ellátók.

A gyermekellátási kapacitások bővítése, az általuk nyújtott szolgáltatások minőségének javítása, illetve a célcsoportok (pl.: kisgyermekes nők) munkaerő-piaci reintegrációját szolgáló célzott támogatások már rövid távon is elősegítik a foglalkoztatási helyzet javítását a kisgyermekes szülők munkaerő-piaci részvételének támogatásával, míg hosszú távon hozzájárulnak a gyermekvállalás ösztönzéséhez, így évtizedes távlatban is biztosítják a munkaerő utánpótlását.

(2) A gazdaságfejlesztési célkitűzéssel összhangban a hatékony települési szolgáltatások, az életminőség és társadalmi kohézió javításához szükséges helyi feltételek biztosítása

A TOP másik stratégiai célkitűzése, hogy olyan települési környezet, infrastruktúra, közszolgáltatási rendszer alakuljon ki, amely nemcsak kedvezőbb életminőséget biztosít, hanem támogatja a településeken folyó gazdasági tevékenységeket, azok kiterjesztését, valamint a munkavállalást és a munkába járást.

A települési életminőség javítását szolgáló beavatkozások gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási orientációjuk. Az ország népesedési helyzetéből fakadóan már középtávon komoly munkaerőhiánnyal szembesülhet. A helyzet javításáért a fejlesztéspolitika egyik eszköze az lehet, hogy a gyermekeket nevelők számára minél élhetőbb lakókörnyezetet és a közszolgáltatások minél könnyebb elérhetőségét biztosítja. E törekvések legfőbb támogatói a gyermek és családbarát közterületi és közszolgáltatási beavatkozások lehetnek. A TOP-ban megjelenő, fenntartható megoldásokkal fejlesztett közösségi közlekedés, valamint az energiahatékonyságukban javuló városi lakó és közszolgáltatási infrastruktúrák a környezettudatos, modern lakó- és vállalkozói környezet kialakításához járulnak hozzá (a CO₂ kibocsátás csökkentése mellett), miközben megvalósulhat korábbi környezetkárosítások felszámolása és kármentesítése. A népesség és a munkaerő helyben maradásának, illetve vonzásának fontos tényezői, hogy a napi tevékenységek ellátását minél jobban szervezett, igényekre szabott közlekedési, és egyéb közszolgáltatási (köztük hangsúlyosan a gyermekmegőrzést szolgáló) tevékenységek biztosítsák.

Nagyon fontos törekvés, hogy **tudatosabbá váljanak a helyi és térségi közösségek, elterjedjen az öngondoskodó képesség.** A tudatos helyi és térségi társadalmak hiányában sajnos kihasználatlan marad az egyik legfontosabb immateriális fejlesztési erőforrás, amely a közösségformálást és a gazdasági kibontakozást szolgálhatná: **a helyi és területi identitás.** Pedig ezek az identitásminták települési és megyei szinten kimutathatóan léteznek az országban.

A településfejlesztésekben és különösen a városfejlesztésekben is **előnyben kell részesíteni a közösségi alapú megoldásokat.** A helyi és térségi közösségek szervezéséért a fejlesztéspolitika is tud tenni és ennek egyik legfontosabb platformja a TOP. Decentralizációs küldetése és sajátos, a megyéknek, várostérségnek, egyéb helyi közösségeknek dedikált forrásokat biztosító építkezése is e tudatos gazdaság- és társadalomépítő fejlesztési irány jegyében került kijelölésre. Ezáltal ugyanis komoly lehetőség nyílik arra, hogy a megyék és várostérségek saját felelősségben alakíthassák ki

fejlesztési irányait, és jelentős kompetenciákat kapnak azok végrehajtásában.

A stratégiai célhoz kapcsolódó fő TOP fejlesztési irányok az alábbiak:

A települési környezet fenntartható fejlesztése

A program a **települési környezet fenntartható fejlesztését** önálló prioritási tengely keretében támogatja. Ezen belül a fenntartható és élhető városi környezet fejlesztését, a települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztését, valamint a természeti és kulturális örökségek gazdaságilag fenntartható, a környezettel harmonikusan megvalósuló fejlesztését célzó beavatkozások kerülnek támogatásra. Megvalósulhatnak a fokozott közlekedési és ipari környezet-terhelés hatásait csökkentő környezeti fejlesztések, például zajvédelem, környezetbiztonság javítása.

Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság megvalósításában számos tényező, köztük a villamosenergia-használat magasabb foka, a kibocsátás visszafogása és a közlekedés átalakítása is központi szerepet játszik. Az emberi tevékenység okozta üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátása jelentős mértékben hozzájárulnak az éghajlatváltozáshoz, világszintű hatásai egyre nagyobbak. Az éghajlatváltozás elkerülése, az abból fakadó hatások minimalizálása érdekében a globális CO₂ kibocsátást jelentős mértékben csökkenteni kell. Az Európa 2020 Stratégiában megfogalmazott célok között szerepel, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest 20%-kal csökkenteni szükséges (vagy akár 30%-kal, ha adottak az ehhez szükséges feltételek), a megújuló energiaforrások arányát 20%-ra kell növelni (Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve a 14,65 %-os megújuló arány elérést tűzte ki célul), illetve az energiahatékonyságot 20%-kal kell javítani 2020-ig. Fontos, hogy az ember okozta ÜHG kibocsátás csökkentésére tett intézkedéseket minél hamarabb érvényesíteni lehessen.

A klímaváltozás alapvető okainak és következményeinek jelentős része a városi térségekben összpontosul. A városok mikroklimája a globális változások hatásai nélkül is jelentősen eltér a kevésbé városiasodott térségektől, ezek a különbségek pedig a klímaváltozás hatására a későbbiekben felerősödhetnek. Emiatt a TOP a városokra összpontosít az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatásakor.

A megújuló energiaforrások felhasználása elmarad az EU átlagtól (HU: 9,1%, Megújuló energetikai jelentés, 2011; az EU átlaga 13% 2011-ben, Eurostat). Magyarország a természeti adottságai alapján különösen a biomassza és a geotermikus energia területén rendelkezik jelentős potenciállal. A geotermikus gradiens kimagasló (5 K/100 m), közel másfélszerese a világtátlagnak. Magyarország területének közel 80%-a áll mezőgazdasági vagy erdészeti művelés alatt, így a biomassza energetikai célú hasznosítása területén jelentős, hosszú távon és fenntarthatóan hasznosítható potenciál áll rendelkezésre.

Az EU-s és a nemzeti fejlesztési fókuszoknak megfelelően az energiahatékonyság és a megújuló energiát hasznosító rendszerek támogatásának fókuszában is a CO₂ kibocsátás mérséklése áll. Összhangban a hazai fejlesztési dokumentumokban megfogalmazottakkal, e prioritás keretein belül támogatott fejlesztési irányok fő csoportját **a települési önkormányzatok tulajdonában vagy fenntartásában álló, közfeladatokat ellátó intézményekhez és az önkormányzati bérletásokhoz, az infrastrukturális létesítményekhez köthető energiahatékonyságot, energiatakarékosságot és a megújuló energia felhasználásának arányát növelő, a CO₂ kibocsátás mérséklését szolgáló fejlesztések** adják.

Az uniós törekvésekkel összhangban a 2014–2020-as gazdaságfejlesztés, így a TOP gazdaságfejlesztésének is fontos iránya a zöld gazdaság fejlesztése. E tekintetben a TOP fontos szerepet vállal a helyi megújuló energetikai adottságokra épülő, önkormányzatok által koordinált **térségi energetikai programok** megvalósításában (beleértve helyi, autonóm ellátási, energetikai rendszerek kialakítását is), melyek a CO₂ emisszió csökkentésén túlmenően biztosítják az erőforrás-hatékony gazdaság előmozdítását, a térségben működő vállalkozások működési költségeinek csökkentését, ezáltal versenyképességük és foglalkoztatási képességük növelését. Az önkormányzatok energiatudatos működését és aktív szerepvállalását hivatott elősegíteni a TOP-ból támogatható Fenntartható Energia Akcióprogramok kidolgozása is, melynek keretén belül nem pusztán egy EU konform program segítségével lehet megtervezni a helyi átállást egy alacsonyabb

szén-dioxid kibocsátású gazdaságra, de a hasonló helyzetben lévő európai városok, települések legjobb nemzetközi tapasztalatát lehet alkalmazni a helyi akciótervek elkészítésekor. Ezt az önkormányzat által vezérelt, környezettudatosságot erősítő szemléletformálási kampányok, társadalmi akciók szervezése révén lehet a társadalomhoz közelebb hozni és ennek révén az Akcióprogramok végrehajtására a társadalmi felelősségvállalást elérni.

A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése

A közszolgáltatások minősége és hozzáférhetősége tekintetében jelentős területi különbségek vannak a megyék, illetve a nagyobb városok és a kisebb települések között. Különösen a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, többnyire aprófalvas, romák lakta térségekben (pl. Cserehát, Ormánság) nem biztosított a megfelelő színvonalú szolgáltatás sem helyben, sem az elérhető távolságon belüli centrumokban. Ugyanakkor a nagyobb városokban jelentkeznek a nagyobb népességszámhoz köthető speciális ellátások iránti városi és térségi igények.

A lakosság rendelkezésére álló humán közszolgáltatások - mindenekelőtt az egészségügy és a szociális ellátások - minőségét, színvonalát jelentős mértékben meghatározza a területileg, helyileg e szolgáltatások működtetésére, rendelkezésre álló épületállomány fizikai állaga, technikai felszereltség korszerűsége. Jellemző módon az ország elmaradottabb, gazdasági és szociális tekintetben leszakadó térségeiben a legrosszabb és legelavultabb az oktatási, képzési rendszerek és az egészségügyi, szociális ellátások helyi fizikai infrastruktúrája. A fizikai és info-kommunikációs infrastruktúra teljes hiánya miatt több száz településen egyáltalán nincs mód és lehetőség az életesélyek és az életminőség javítása, a területi felzárkóztatás, a népességmegtartó képesség szempontjából is fontos szolgáltatások működtetésére. Máshol a leromlott állagú épületek és az elavult felszerelések, vagy a technikai eszközök, hiánya miatt nincs tényleges lehetőség korszerű, magas színvonalú közszolgáltatások nyújtására. A fogyatékkal élő embereket környezeti és (info-)kommunikációs akadályok egyaránt gátolják társadalmi és munkaerőpiaci részvételükben.

A TOP ezért az **önkormányzatok számára kötelezően előírt közszolgáltatások infrastruktúrájának a fejlesztését**, továbbá a területi közigazgatás helyi szintjén jelentkező közfeladatok ellátásához kapcsolódó infrastruktúra fejlesztését segíti elő. Emellett a közép- és nagyvárosokban integrált programokat támogat a **leromlott város- és településrészek megújítása**, a hátrányos helyzetű csoportok életkörülményeinek javítása és társadalmi integrációjuk elősegítése érdekében.

Városi közösségek identitásának, összetartozásának és elégedettségének fejlesztése a közösségi és kulturális szolgáltatások minőségének javítása érdekében

Magyarország az Európai Unió országai között az egyik legindividuaisabb társadalommal rendelkezik, ami fokozottan igaz a városi térségekre. A helyi közösségek aktivitása és részvétele a fejlesztési folyamatokban, a civil aktivitás, a szektorok közötti együttműködés a nyugat-európai országokhoz képest jelentősen gyengébb. A prioritás tengely alkalmazása a közösségi részvétel és együttműködés erősítése, a helyi civil szektor aktivitásának és ismertségének növelése, valamint a lakossági közösségépítés szempontjából indokolt.

A **városi közösségek identitásának, összetartozásának és elégedettségének fejlesztése** prioritási tengely keretében olyan kísérleti közösségvezérelt kezdeményezéseken alapuló fejlesztések fognak megvalósulni ERFA és ESZA források összehangolt felhasználásával, amelyek elősegítik a városok közösségeinek fejlődését, illetve az egyes szektorok szorosabb együttműködését. A fejlesztési elképzelések magvalósítására CLLD szervezetek által kidolgozott közösségvezérelt stratégiákkal lesz lehetőség indulni. Az CLLD prioritás infrastrukturális oldalát közösségi terek és szolgáltatók minőségi fejlesztése, bővítése szolgáltatja, míg az infrastrukturális beruházásokhoz szorosan kapcsolódó olyan közösség-szervezési és –fejlesztési akciók, projektek és programok növelik a városi CLLD-k területén élő lakosság összetartozását, identitástudatát, illetve erősítik a közösség összetartozását, valamint az egyes szektorok közötti párbeszédet és közös gondolkodást.

Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés prioritási tengely társadalmi befogadási célú intézkedései

A társadalmi és gazdasági folyamatok kedvezőtlen alakulása a helyi közösségek működését is negatívan befolyásolja. A közösségi aktivitás és a társadalmi felelősségvállalás szintje is csökken az egyéni és családi szinten jelentkező jövedelemcsökkenés következtében. A kedvezőtlen helyzetben lévő térségek lakosai között is veszélyeztetettnek mondhatóak a gyermekek és fiatalok, valamint a roma kisebbség tagjai. A gyermekek és fiatalok a helyi közösség jövőjét jelentik. Nem csak arról szükséges gondoskodni, hogy megfelelő iskolai képzésben és nevelésben részesüljenek, hanem arról is, hogy a helyi társadalom értékes tagjai váljanak, a bennük rejlő tehetséget és tudást megfelelő szinten kamatoztatva. Szükséges a helyi tehetséges fiatalok mentorálása; továbbá helyben maradáshoz és letelepedéshez segítő programokkal az értelmiség helyben tartásának segítése. A leszakadó rétegek felemelése, erősebb szociális háló, mentálhigiénés szolgáltatások kiépítése, fejlesztése szintén az életminőség és társadalmi kohézió javítását szolgálja.

Az identitásvesztés következtében a helyi közösségeknek újra meg kell ismerniük közös múltjukat és lehetséges jövőjüket. A helyi szintű értékek megismerése és megismertetése minden térség saját érdeke. Elengedhetetlen, hogy hosszú évek elteltét követően ismét tudatos helyi (térségi és települési szintű) tervezés alapozza meg a várható fejlesztéseket. A megfelelően felépített térségi tervek megvalósítását kiegészítő társadalmi befogadást célzó akciókkal szükséges megerősíteni.

A hátrányos helyzetű térségek és a slum-ösödő városi szegregátumok komplex gazdasági-társadalmi problematikája a magyar terület- és várospolitikára egyre égetőbb kérdése. Mindez elképzelhetetlen a helyi közösségek aktív részvétele nélkül. A korábbi tervidőszakban sajnos több felzárkóztatási célú projekt zárult sikertelenül, mert nem helyezték kellő hangsúlyt az ott élők meggyőzésére, a projekt akciókba történő aktív bevonására.

A TOP támogatja e hátrányos helyzetű térségek és településrészek felzárkóztatását, ezen belül a helyi közösségek és kohézió erősítését, a **helyi és térségi gazdasági és közösségi aktivitás erősítését**. Ennek érdekében a helyi igényekre alapuló esélyteremtő programok és a közösségi identitást erősítő helyi akciók megvalósítására nyílik lehetőség.

Az operatív program megvalósításának decentralizált modellje a megyei szintű koordinációjával

A magyar területi közigazgatás elmúlt években lezajlott reformja (a helyi önkormányzatok, a járások, a megyék és a központi állam közötti feladat- és forrásmegosztás újraszabályozásával) éppen a területi egyenlőtlenségek jellegének megváltozásához igazodott. Ugyanakkor létrejöttek azok a keretek is, amelyek a helyi és térségi fejlesztéspolitikát meghatározzák. Ebből a szempontból a legfontosabb változás, hogy a **megyék erős tervezési és területfejlesztési feladatköröket kaptak**.

A TOP megvalósításának kulcseleme a megfelelő szakpolitikai és területi koordináció, amely biztosítja az ágazatilag és térségileg összehangolt fejlesztéseket. Országos és térségi, helyi szinten is szükséges a fejlesztéspolitikai intézményrendszer összehangolt működése.

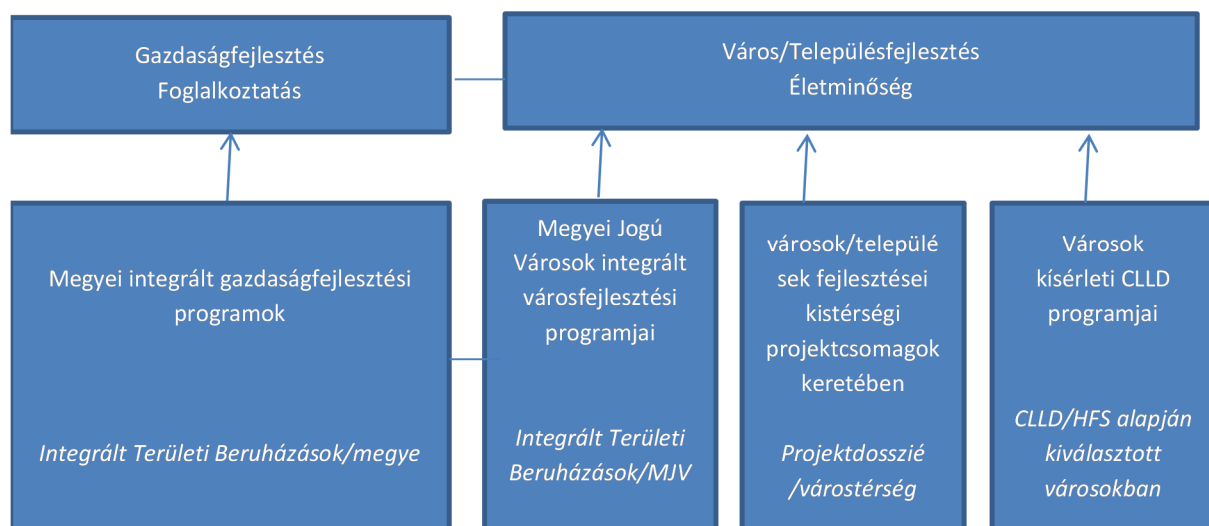
A megye, mint a területfejlesztés tervezési és programozás középszintje az alábbi területfejlesztési feladatokban működhet közre a 2014-2020 közötti uniós programidőszakban:

- a fejlesztési projektek feltárásában, tervezésében, koordinálásában, a megvalósítás nyomon követésében;
- a megye területét érintő fejlesztések nyomon követésében, területi koordinálásában;
- integrált térségi programok kialakításában, tervezésében, végrehajtásában, nyomon követésében;
- a megye területén megvalósuló helyi fejlesztési programok koordinálásában, szakmai és módszertani segítségében, a lebonyolítás segítségében, a nyomon követésében, a végrehajtás támogatásában.

A TOP megvalósítási modellje az **integrált területfejlesztési megközelítésre épülő decentralizált végrehajtás**. Ennek keretét az alábbi tervezési és végrehajtási elemek képezik:

- megyei gazdaságfejlesztési programok – integrált területi beruházások formájában (megyei önkormányzatok tervezik és végrehajtás is megyei közreműködéssel történik)
- integrált településfejlesztési programok
 - a megyei jogú városok esetében integrált területi beruházások formájában (megyei jogú városok tervezik a megyei önkormányzatok koordinálásával, és a végrehajtás is MJV közreműködéssel történik)
 - a megye többi városa és települése esetében integrált projektcsomagok formájában (megyei önkormányzatok tervezik és végrehajtásban is közreműködnek)
- városokban kísérleti jelleggel közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák tervezése és végrehajtása (szelekciós folyamatban kiválasztott városi helyi akciócsoportok tervezik és hajtják végre).

A TOP fejlesztéspolitikai céljai és a kapcsolódó decentralizált megvalósítási modell:

A TOP megvalósításában a megyéknek és a Megyei Jogú Városoknak kulcsszerepük van. : A megyei önkormányzatok összehangolják a megye területén megvalósuló összes tervezési folyamatot (beleértve a megyei jogú városok fejlesztéseit is), amely szerepkör kiterjed a végrehajtásban és a nyomon követésben való közreműködésre is. A TOP megvalósításának alapját a megyei önkormányzatok által a 2014-2020-as tervezési időszakra vonatkozóan kidolgozásra kerülő megyei stratégiai és operatív fejlesztési programok, valamint - ezekhez illeszkedve - a TOP fejlesztési prioritásaihoz illeszkedő **megyei területfejlesztési részdokumentumok** képezik. E megyei területfejlesztési részdokumentumok két fő fejezetből épülnek fel:

- **megyei gazdaságfejlesztési részprogram** (ami megyei szinten összeállított gazdaságfejlesztési projektcsomagokból áll, beleértve a megyei jogú városok gazdaságfejlesztési akcióit);
- a megyében található városokra és térségeikre kiterjedő várostérségi (**kistérségi**) **fejlesztési részprogramok** (kistérségenként 1-1 db kistérségi fejlesztési részprogram dokumentum, ami kistérségi projektcsomagokból épül fel).

A megyéknek a TOP-hoz kapcsolódó megyei területfejlesztési részdokumentum kidolgozása során olyan egymásra épülő, ún. **integrált gazdaságfejlesztési, valamint integrált kistérségi részprogramokat szükséges kijelölniük**, melyek térségi gazdaságélénkítő, foglalkoztatás bővítő

hatása és térségi területfejlesztési hatása a legnagyobb. Ezen integráltság megjelenhet egyrészt a kijelölt fejlesztési irány több tématerületre kiterjedő jellegében (pl. egy kijelölt megyei kistérséget érintő komplex iparterület fejlesztési, befektetés-ösztönzési, helyi gazdaságfejlesztési projektsomag, vagy egymásra épülő településfejlesztési akciók), amelyek együttes, szinergikus gazdasági hatása jelentős. Másrészt az integráltság jelentheti a fejlesztési irányok többszereplős jellegét, azaz lehetőség van arra, hogy a kijelölt megyei fejlesztési irányok több kedvezményezettre épüljenek.

A megyék által kijelölt részprogramok **térségsspecifikusan készülnek**. Ez annyit jelent, hogy a fejlesztési részprogramoknak a térségi adottságokra és szükségletekre épülő gazdaságfejlesztési és kistérségi fejlesztési elemeket kell tartalmazniuk. Mindez nagyon fontos szempont, tekintettel arra, hogy a TOP-ból megvalósuló fejlesztések legfőbb jellegzetessége e térségorientált jelleg, ez különbözteti meg ezt az operatív programot a többi, ágazati típusú OP-tól.

A megyei területfejlesztési részdokumentum kapcsán alapvető elvárás, hogy a térségsspecifikus jelleg megnyilvánuljon abban, hogy **a megyéknek a TOP-hoz illeszkedő fejlesztési akcióikat (különösen a gazdaságfejlesztési akciókat) a TOP előbbiekben bemutatott térségsspecifikus fejlesztési irányai mentén kell megjeleníteniük** és tartalmi fókuszukat e térségi fejlesztési irányokhoz illeszkedő TOP fejlesztési tématerületekhez illeszkedve kell meghatározniuk.

Minden megyével szemben elvárás tehát az, hogy a megyei területfejlesztési részdokumentumaikat a megyei térségi adottságoknak és térszerkezeti jellemzőknek megfelelően kell meghatározniuk:

E logikát követve biztosított, hogy a megyei területfejlesztési részdokumentumok illeszkedjenek a TOP beavatkozási irányaihoz, ezen belül különösen a megyei gazdaságfejlesztési akciók a TOP-ban meghatározott tércategóriák mentén eltérő, területileg specializált térségi gazdaságfejlesztési akciókat foglaljanak magukban. Így az országos szinten **a TOP-ban kijelölt, a térségi gazdaságfejlesztést szolgáló beavatkozások a megyei fejlesztési koordináció révén, térségi szinten a helyi igényekre épülő, térségsspecifikus akciók formájában valósulhatnak meg**. Az integrált decentralizált programoknak **mérhetően kell a TOP-ban meghatározott fejlesztési célokhoz hozzájárulniuk**.

A Kormány döntésének megfelelően a TOP forráskerete népesség eloszlási és térségi fejlettségi adatok alapján felosztásra került az egyes térségtípusok között. Ennek megfelelően jogszabályi szinten meghatározásra kerültek a megyei gazdaságfejlesztési, a kistérségi és megyei jogú városi fejlesztési részprogramok megvalósítására rendelkezésre álló forráskeretek. A megyék koordinációs feladatkörébe tartozik az, hogy e térségi forráskereteket a helyi igényekre építve megfelelő mennyiségű és minőségű, a TOP beavatkozási területeihez illeszkedő projektjavaslatokkal töltsék meg és a későbbiekben támogassák e projektek megvalósítását. **A megyék tehát erős térségi forrásallokációs és projektgenerálási feladatkörökkel rendelkeznek, biztosítva a TOP térségi igényekre épülő, decentralizált megvalósítását.**

A fentiek mellett a **városok városfejlesztési beavatkozásaik megalapozása** érdekében megkezdődött az **integrált településfejlesztési stratégiák felülvizsgálata**.

1.A.2 A TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSEK ÉS A KAPCSOLÓDÓ BERUHÁZÁSI PRIORITÁSOK KIVÁLASZTÁSÁNAK INDOKOLÁSA A PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁSRA TEKINTETTEL, AZ AZONOSÍTOTT REGIONÁLIS IGÉNYEK ÉS ADOTT ESETBEN A NEMZETI IGÉNYEK ALAPJÁN, IDEÉRTVE AZ EUMSZ 121. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉVEL ÖSSZHANGBAN ELFOGADOTT ORSZÁG-SPECIFIKUS AJÁNLÁSOKBAN ÉS AZ EUMSZ 148. CIKKE (4) BEKEZDÉSÉVEL ÖSSZHANGBAN ELFOGADOTT VONATKOZÓ TANÁCSI AJÁNLÁSOKBAN AZONOSÍTOTT KIHÍVÁSOKAT, AZ ELŐZETES ÉRTÉKELÉS FIGYELEMBEVÉTELÉVEL.

1. táblázat: A tematikus célkitűzések és a beruházási prioritások kiválasztásának indokolása

Kiválasztott tematikus célkitűzés	Kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indokolása
(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását	A PP szerint Magyarország gazdasága „Európában a CO ₂ -dal legkevésbé szennyezett tagállamok közé tartozik”, azonban a hatásokhoz alkalmazkodás komoly feladatokat ró az országra. Ezért az CO ₂ -kibocsátást elősegítő stratégiák és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tekintetében Magyarország központi stratégiát és cselekvési tervet alkot, amelyek helyi értelmezését, alkalmazását közösségi programok és társadalmi akciók keretében képzei el.
	4(c) az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása	A klímaváltozás alapvető okai és következményei nagyrészt a városi térségekben összpontosulnak. A PP szerint pedig „kihasználatlan lehetőségek rejlenek a fűtési rendszer korszerűsítésében” ezért a TOP az energiahatékonyságot és az alacsony CO ₂ -kibocsátású technológiákat támogató beruházásokat valósít meg a közsférában. A középületek energia-megtakarítása érdekében szorgalmazza az endogén megújuló energiaforrások kiaknázását és helyi távhőszolgáltatási rendszerek építését és felújítását.
(6) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	6 (e) környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdadövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is	A PP biztatja Magyarországot, hogy egy stratégiai és integrált megközelítés keretében a legnagyobb mértékben használja ki a KSK alapok szinergiáit. TC6-hoz igazodva, környezetfejlesztési fókusszal integrált településfejlesztés keretében nyílik erre lehetőség. A PM TC6 témái közül a TOP elsődlegesen hozzájárul a városi, települési környezet megújításához, továbbá a teljes szennyvízkezelés irányába való elmozduláshoz, a környezettudatos szemléletmód erősítéséhez, a hulladékhasznosítás fejlesztéséhez.
	ERFA 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése	A PP TC6-hoz igazodva integrált beavatkozások keretében javasolja barnamezős területek rehabilitációját, kulturális örökség megőrzése érdekében. Kiemeli továbbá azon kezdeményezések támogatását, amelyek a kulturális örökség és tájépítéset meg nem újuló erőforrásainak megőrzésére irányulnak, különösen a fenntartható turizmusra. A PM az örökségeket, mint védendő fejlesztési erőforrások veszi számításba. A települések 70%-án található kulturális örökség, amelynek megóvása és hasznosítása a települési fejlesztésekhez is társulhat.
(8) foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása	8 (b) a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	EU2020 stratégiával összhangban kiemelt cél az NRP-ben foglalt foglalkoztatási cél elérése. A foglalkoztatás strukturális reformjai a gazdasági növekedést erősítő fejlesztéspolitikával teljesebben ki, így szükséges a kkv-k és üzleti infrastruktúra fejlesztése, a gazdaság térségi szervezése. A PP szerint a munkaerő alacsony mobilitása és a vidéki területek közlekedési kapcsolatainak elégtelensége akadályozza a gazdasági fejlődést, ezért cél a munkaerőpiaci

Kiválasztott tematikus célkitűzés	Kiválasztott beruházási prioritás	A kiválasztás indokolása
		vonzásközpontok elérhetőségének javítása.
	8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) [...] /2012/EU [ESZA] rendelet alkalmazási körén kívül esnek	Az Európai Bizottság ország-specifikus ajánlásaival összhangban fejleszteni és bővíteni kell a kisgyermekesek számára napközbeni ellátást nyújtó intézmények kapacitását a kisgyermekes szülők munkaerőpiaci részvételének növelése, valamint a munka és a magánélet jobb összhangjának megteremtése érdekében.
	ESZA 3. cikk (1) a) i.: Munkaerőpiaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén.	A magyar gazdaság egyik megoldandó problémája a foglalkoztatás nemzetközi viszonylatban is alacsony szintje. A magyar kormány egyik legfontosabb célja ezért a foglalkoztatás bővítése. A TOP ehhez a célhoz a megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával valamint a megyei gazdaságfejlesztési csomagok részeként képező közvetett-kkv-k támogatásokhoz kapcsolódó munkahelymegtartás és foglalkoztatás-bővítéssel járul hozzá
(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra	A Pozíciós Papír által is kiemelten szorgalmazott társadalmi integráció elérése érdekében a támogatások átfogó célja a helyi szinten elérhető, megfizethető, fenntartható és magas színvonalú közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása kiemelten az egészségügyi és a szociális alapellátás területén megteremtve a szolgáltatásnyújtás megfelelő infrastrukturális feltételeit.
	9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;	Az NTFS 2011-20 – összhangban EU2020-szal – célkitűzései szerint csökkenteni kell a szegénységben, társadalmi kirekesztettségben élők számát. A célcsoport rossz lakhatási (gyakran telepszerű) körülmények között él. Kiemelt cél a szegregált lakókörnyezet felszámolása, célcsoport életminőségének javítása, társadalmi kirekesztettség megszüntetése. A közösségépítés a társadalmi kohézió és befogadás alapját teremti meg, melynek kulturális intézmények és más közösségi terek lesznek fontos helyszínei.
	ESZA rendelet 3. cikk (1) c) vi: Községek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák	A közösségfejlesztés elsősorban települések, térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti. Ez a társadalmi felzárkózási politikának is fontos eszköze, a közösségi munka hatására az egyének bevonódnak és együttműködnek problémáik megoldásában. Eredménye nemcsak adott közösségre hat, hanem közvetve a közjót is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos alapja.

1.B A FORRÁSELOSZTÁS INDOKOLÁSA

Az egyes tematikus célkitűzések, adott esetben a beruházási prioritások számára nyújtott összeg (azaz uniós támogatás) indokolása, a tematikus koncentráció követelményével összhangban, az előzetes értékelés figyelembevételével.

A forráselosztás indoklásának általános elemei (az indoklásban szereplő adatok alapját az EU-tól érkező EUR támogatási összegek szolgáltatják)

A TOP pénzügyi kerete a teljes Magyarországra jutó uniós támogatás 15,83%-a, 2013-as árakon **3 347 519 495** millió EUR. Az operatív program keretének túlnyomó része, 88%-a az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, míg 12%-a Európai Szociális Alapból az kerül finanszírozásra, lévén a beavatkozások döntő hányada infrastrukturális fejlesztések megvalósítását célozza.

Az OP forráselosztása a Partnerségi Megállapodással, az uniós jogszabályok adta kötelezettségekkel (1301/2013/EU és 1304/2013/EU rendelete tematikus koncentrációs elvárásai), valamint a hazai és nemzetközi stratégiákkal összhangban történt. A 2014-2020 közötti időszakban Magyarország az EU-s fejlesztési források (vidékfejlesztési és halászati források nélkül) hozzávetőlegesen 60%-át közvetlen gazdaságfejlesztésre kívánja fordítani. A TOP azon három OP (TOP, VEKOP, GINOP) egyike, amelyek hozzájárul a 60%-os cél teljesüléséhez. Részaránya a három gazdaságfejlesztési célú OP-ból 28%.

Forráselosztás indoklása tematikus célonként

A 2014-2020-as tervezési alapelvekhez igazodva – bár a tematikus koncentrációt nemzeti szinten szükséges megvalósítani – a TOP keretein belül (is) erőteljes koncentráció valósul meg a forrásallokáció vonatkozásában. A teljes OP tartalom a rendelkezésre álló 11 tematikus célból 4 tematikus cél mentén szerveződik. A tervezési alapelveken túlmenően ez a tematikus koncentráció azt a célt szolgálja, hogy célzott (főként gazdaságfejlesztési) beavatkozások segítségével, és a források elaprózódását elkerülve, hatékony területfejlesztési politika valósuljon / valósulhasson meg.

„Magyarországon nem csupán az európai léptékkal mérve is alacsony foglalkoztatási ráta miatt elsőrendű gazdasági kihívás a foglalkoztatás bővítése, hanem azért is, mert a foglalkoztatás kiszélesítése egyúttal a gazdasági növekedés ma még kiaknázatlan, pótlólagos erőforrása (Partnerségi Megállapodás). A TOP **8-as tematikus célja** (foglalkoztatás) közvetlenül (minden más tematikus cél közvetetten) szolgálja az ország területspecifikus gazdasági fejlődését. Ezen logika mentén, és az EU2020 stratégiával összhangban (kiemelt cél az NRP-ben foglalt foglalkoztatási célhoz való hozzájárulás) az OP forrásainak jelentős része (47%, 1 571 389 645 EUR) a 8-as tematikus cél eléréséhez hozzájáruló beavatkozásokra került allokálásra. Mivel a foglalkoztatottság növelése csak az egymást kiegészítő és/vagy erősítő ERFA és ESZA beavatkozások együttes alkalmazásával lehetséges a 8-as tematikus célhoz kapcsolódva mindkét alap forrásainak felhasználása tervezett (TOP 8 ERFA/ESZA arány 4,82/1).

A második és harmadik legnagyobb összeget az OP a **4-es és a 6-os tematikus célt** szolgáló beavatkozásokra allokálja (4-es tematikus célra 659 012 959 EUR; 6-os tematikus célra 573 730 044 EUR). A két tematikus célra allokált forrás nagyságrendileg megegyezik egymással, és a kettő együtt a 8-as tematikus célra allokált források nagyságával. Mindkét tematikus cél közvetetten járul hozzá a TOP gazdaságfejlesztési céljához, azzal, hogy a tervezett beavatkozások a gazdaság számára nélkülözhetetlen települési háttérinfrastruktúra kiépítését finanszírozzák. A 4-es tematikus cél összhangban a Partnerségi Megállapodással az ország épületenergetikai színvonalának javulásához járul hozzá, ugyanakkor a beavatkozások a pozíciós papírok ajánlásának megfelelően hozzájárulnak a „*fűtési rendszer korszerűsítésében rejlő kihasználatlan lehetőségek kiaknázásához*”. A 6-os tematikus cél elérése érdekében tervezett beavatkozások nem csak a lakosság, hanem a gazdaság számára is „vonzó” települési környezet kialakítását célozzák. A partnerségi Megállapodás ezt az alábbi módon fogalmazza meg: „*Klíma barát, család barát és a gazdaságfejlesztést, az egészséges környezetet, a környezeti és épített örökség védelmét és a barnamezős területek hasznosítását szolgáló települési környezet és infrastruktúrák kialakítása*”. A két tematikus cél (4-es és 6-os) beavatkozásai továbbá hatékonyan tudnak hozzájárulni a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, azáltal, hogy olyan helyeken támogatják a települési háttér-infrastruktúra kiépítését, ahol ez korábban nem állt

rendelkezésre, és ez akadályozta adott térség gazdasági felzárkóztatását. A fentiek együttesen indokolják a két tematikus célra allokált jelentős forrásokat.

A forrásallokációban legalacsonyabb összeggel szereplő tematikus cél a **9-es** (társadalmi befogadás). A célra allokált forrás nagysága 543 377 847 EUR, az OP-hoz mért részaránya 16,23%. A tematikus célra allokált forrás két alapról finanszírozva (9 TC ERFA/ESZA arány 2,83/1) három TOP prioritáson keresztül jut el a kedvezményezettekhez. Akárcsak a 8-as tematikus célnál, itt is érvényes a megállapítás, hogy a cél megvalósítása (társadalmi befogadás) csak az ESZA és ERFA beavatkozások együttes és/vagy egymást kiegészítő alkalmazásával lehetséges. A TOP gazdaságfejlesztési célján túlmenően, és azt kiegészítve, a 9-es tematikus cél beavatkozásai a „szegénység elleni sikeres küzdelem, erős területi fókusszal a leghátrányosabb helyzetű, döntően vidékies kistérségekre” (Partnerségi Megállapodás) célkitűzés eléréséhez járulnak hozzá. Ebből következően a tematikus cél beavatkozásai a társadalmi felzárkózáson kívül a területi kiegyenlítődés irányába (is) hatnak. A fentiek együttes hatásai indokolják a tematikus célra tervezett forrásallokációt.

Előzetes értékelésben foglalt ajánlások figyelembevétele

A TOP 2013-as társadalmasításra készült munkaközi verzióhoz érkezett ex ante észrevételek elsősorban a területi forrásallokációhoz kapcsolódó hibákra hívták fel a tervezők figyelmét. Kiemelendő ezek közül „A tematikus forrásallokáció nem támaszkodott a területi fejlesztési szükségletek elemzésére” szakértői megjegyzés. A TOP jelenlegi verziójának elkészítésekor már rendelkezésre álltak azok a területi szereplők (megyék és megyei jogú városok) fejlesztési javaslatait magukban foglaló tervdokumentumok, amelyek megalapozzák a 2014-2020-as programozási időszakban tervezett fejlesztéseiket. A dokumentumokban foglalt fejlesztési igények, és a kapcsolódó költségek – az uniós jogszabályok, a Partnerségi Megállapodás valamint a hazai és nemzetközi stratégiák adta keretek figyelembe vételével – beépültek az operatív program költségvetésbe.

2. táblázat: Az operatív program beruházási stratégiájának áttekintése

Prioritási tengely	Alap (ERFA ^[1] , Kohéziós Alap, ESZA ^[2] vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés) ^[3]	Unió támogatás ^[4] (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya ^[5]	Tematikus célkitűzés ^[6]	Beruházási prioritások ^[7]	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések	Közös és programspecifikus eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg
1. Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA			(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b): a foglalkoztatás barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását	Térségi gazdasági környezet fejlesztése a gazdasági aktivitás növelése érdekében	Foglalkoztatottak száma a közszféra adatai nélkül

^[1] Európai Regionális Fejlesztési Alap

^[2] Európai Szociális Alap

^[3] YEI – Ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés

^[4] Összes uniós támogatás (ideértve a fő allokációt és az eredményességi tartalékot)

^[5] Információ alaponként és prioritási tengelyenként.

^[6] A tematikus célkitűzés címe (nem alkalmazandó a technikai segítségnyújtásra).

^[7] A beruházási prioritás címe (nem alkalmazandó a technikai segítségnyújtásra).

Prioritási tengely	Alap (ERFA ^[1] , Kohéziós Alap, ESZA ^[2] vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés) ^[3]	Unió támogatás ^[4] (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya ^[5]	Tematikus célkitűzés ^[6]	Beruházási prioritások ^[7]	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések	Közös és programspecifikus eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg
					8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) [...] / 2012/EU [ESZA] rendelet alkalmazási körén kívül esnek		
2. Települési környezet fenntartható fejlesztése	ERFA			(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	ERFA rendelet 5. cikk 6(e): környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is	Vállalkozóknak és lakosságnak vonzó zöld városi környezet kialakítása	Rehabilitált területeken élő lakosok száma
						A települési életminőség javítása környezeti infrastruktúra fejlesztések révén	önkormányzati ár-bel és csapadékvíz védelmi létesítményekben esett regisztrált káresemények számának csökkenése
					ERFA 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése	Megnövekedett turisztikai költség a természeti és kulturális örökségek gazdaságilag fenntartható, a környezettel harmonikusan megvalósuló fejlesztése révén	Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése

Prioritási tengely	Alap (ERFA ^[1] , Kohéziós Alap, ESZA ^[2] vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés) ^[3]	Unió támogatás ^[4] (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya ^[5]	Tematikus célkitűzés ^[6]	Beruházási prioritások ^[7]	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések	Közös és programspecifikus eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA			(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban	ERFA rendelet 5. cikk 4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását ERFA rendelet 5. cikk 4(c) az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása	Fenntartható közlekedési módok arányának növelése a településeken	Napi utazások esetén az első helyen fenntartható – gyalogos, kerékpáros vagy közösségi - közlekedési módot választók települési részarányának a növekedése (%)

Prioritási tengely	Alap (ERFA ^[1] , Kohéziós Alap, ESZA ^[2] vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés) ^[3]	Unió támogatás ^[4] (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya ^[5]	Tematikus célkitűzés ^[6]	Beruházási prioritások ^[7]	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések	Közös és programspecifikus eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg
						A települési önkormányzatok energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA			(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra	Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése	Jobb minőségű helyi közszolgáltatásokkal elért lakosság száma
					9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása	A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok társadalmi és területi integrációja	Rehabilitált területeken élő lakosok száma

Prioritási tengely	Alap (ERFA ^[1] , Kohéziós Alap, ESZA ^[2] vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés) ^[3]	Unió támogatás ^[4] (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya ^[5]	Tematikus célkitűzés ^[6]	Beruházási prioritások ^[7]	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések	Közös és programspecifikus eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg
5. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)	ERFA			(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	9) d) közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;	Jobb városi közösségi identitástudat, szorosabb közösségi összetartozás	A szabadidős tevékenységekre fordított időtartam aránya / A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség
	ESZA			ESZA rendelet 3. cikk (1) b) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem	3.cikk (1) b) vi: közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák		Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma
6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás	ESZA			(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása	ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i: munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a	A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)

Prioritási tengely	Alap (ERFA ^[1] , Kohéziós Alap, ESZA ^[2] vagy ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés) ^[3]	Unió támogatás ^[4] (EUR)	Az operatív programhoz nyújtott összes uniós támogatás részaránya ^[5]	Tematikus célkitűzés ^[6]	Beruházási prioritások ^[7]	A beruházási prioritáshoz kapcsolódó egyedi célkitűzések	Közös és programspecifikus eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg
és foglalkoztatás-ösztönzés					munkavállalói mobilitás ösztönzése révén		A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)
							A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma (programspecifikus indikátor)
							A támogatott programokba bevont résztvevők száma
				(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	ESZA rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.	A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok integrációja	A program keretében jobb életkilátással kikerültek száma
						Társadalmi aktivitás, társadalmi kohézió növelése helyi szinten	Szociális partnerek vagy NGO-k által részben vagy teljesen végrehajtott projektekben résztvevők száma

2 SZAKASZ: PRIORITÁSI TENGELYEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdésének b) és c) pontja)

2.A A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSHOZ NEM KAPCSOLÓDÓ PRIORITÁSI TENGELYEK ISMERTETÉSE

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdésének b) pontja)

2.A.1 TÉRSÉGI GAZDASÁG-FEJLESZTÉS A FOGLALKOZTATÁSI HELYZET JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN PRIORITÁSI TENGELY

<i>A prioritási tengely azonosítója</i>	1.
<i>A prioritási tengely címe</i>	Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag pénzügyi eszközök révén történik.	Nem releváns
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag uniós szinten létrehozott pénzügyi eszközök révén történik.	Nem releváns
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása közösségvezérelt helyi fejlesztés révén történik.	Nem releváns
☐ Az ESZA esetében: A teljes prioritási tengely a szociális innovációt vagy a transznacionális együttműködést, vagy mindkettőt szolgálja.	Nem releváns

2.A.1.1 EGYNÉL TÖBB RÉGIÓKATEGÓRIÁRA, TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSRE VAGY ALAPRA VONATKOZÓ PRIORITÁSI TENGELY KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKOLÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (1) bekezdése).

Nem releváns

2.A.1.2 ALAP, RÉGIÓKATEGÓRIA ÉS AZ UNIÓS TÁMOGATÁS KISZÁMÍTÁSÁNAK ALAPJA

(A prioritási tengelyen belül minden egyes kombinációra megismétlendő)

<i>Alap</i>	ERFA
<i>Régiókatégoria</i>	kevésbé fejlett
<i>A számítás alapja (összes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)</i>	összes elszámolható költség
<i>A legkülső régiókra és az északi ritkán lakott régiókra</i>	nem releváns

vonatkozó régiókat (adott esetben)	
------------------------------------	--

2.A.1.3 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 b): a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;
-----------------------------	--

2.A.1.4 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	1.A
<i>Egyedi célkitűzés</i>	Térségi gazdasági környezet fejlesztése a gazdasági aktivitás növelése érdekében
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	A támogatható tevékenységeken keresztül élénkíteni fog a helyi érdekű gazdaság: növekszik a vállalkozások, valamint a helyi költségvetési szervezetek által biztosított munkahelyek száma, csökkennek a területi különbségek a foglalkoztatásban, biztosítható a helyi munkaerő versenyképessége • a kis- és középvállalkozások működéséhez szükséges üzleti infrastruktúra- és szolgáltatási portfólió fejlesztésén keresztül, • helyi gazdaság fejlesztésének gazdaságszervezési akciói keretében, • helyben működő és a térségi erőforrásokat hasznosító, helyi érdekű vállalkozások által teremtett és megtartott munkahelyek által, • a támogatott fejlesztések iránti növekvő kereslet multiplikátor hatásai (pl. turisztikai szolgáltatások iránti élénkülő kereslet) révén.

3. táblázat: Programspecifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégori a (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ² (2023)	Adatforrás	A beszámolá s gyakorisá ga
1.	Foglalkoztatottak száma a közszféra adatai nélkül	db	kevésbé fejlett		2012 / 2013 (rendelkezés re állástól függően)	növekszik	KSH	évente egyszer

² Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségek vagy mennyiségek.

2.A.1.5 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.1.5.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 b): a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;
A foglalkoztatás-barát növekedést elsősorban az üzleti infrastruktúra fejlesztése keretében, a kapcsolódó vállalkozásfejlesztési támogatásokon keresztül és a munkaerő mobilitás lehetőségét megteremtő célzott közlekedésfejlesztésben tudja az 1. prioritástengely támogatni, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is. Az alábbi intézkedések támogatása javasolt: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók Az intézkedés egyrészt az önkormányzati többségi tulajdonú ipari parkok, technológiai parkok, iparterületek, inkubátorházak, logisztikai központok szolgáltatásfejlesztésére és a még szükséges infrastrukturális háttér kiépítésére, az iparterületek elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztésére fókuszál. Elsősorban a meglévő kapacitásokhoz kapcsolódó szolgáltatások körének bővítése és minőségének javításaa cél, kivételes esetekben lehet indokolt új parkok vagy egyéb infrastruktúrák kialakítása. Az üzleti infrastruktúra fejlesztések kijelölésekor fontos a területi szinergia, például az elérhetőség biztosítása, vagy a megyei, és városfejlesztési irányokhoz való illeszkedés. E fejlesztéseken keresztül növekszik az üzleti infrastruktúrát igénybe vevő kkv-k száma, illetve a vállalkozások magasabb minőségű és szélesebb körű szolgáltatásokat vehetnek majd igénybe. Ezáltal növekszik a foglalkoztatottság. Az intézkedés keretében önálló beavatkozásként kap helyet a vidéki gazdaság üzleti infrastrukturális háttérének támogatása a Vidékfejlesztési Program vidékfejlesztési akcióival összhangban. A helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó logisztikai fejlesztések (pl. raktár kapacitások bővítése, hűtőházak kialakítása, a helyi termékek számára piaci terület kialakítása és biztosítása stb.) eredményeként a mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása valósul meg. Ezáltal javul a helyi vállalkozások működési környezete, amely középtávon munkahelymegőrzést, illetve – teremtést eredményezhet. Az intézkedés keretén belül a vidéki térségekben lehetőség nyílik az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonú szervezetek kisléptékű élelmiszer-feldolgozásához, termékelőállításához kötődő fejlesztéseinek támogatására. E fejlesztések elsődleges célja az önkormányzatok jogszabályokban rögzített közétkeztetési feladatainak helyi szintű hatékonyabb, a fenntarthatóság elvét teljesítő, foglalkoztatást biztosító és generáló	

szervezése, minőségi termékháttérének biztosítása. Ehhez kapcsolódóan a fejlesztésben érintett önkormányzatoknak közellátási szerződéssel kell rendelkezniük a térségben működő önkormányzatokkal és a területükön működő közintézményekkel, ami biztosítja e fejlesztések üzleti fenntarthatóságát. E fejlesztések hozzájárulnak a város-vidék kapcsolatrendszer erősítéséhez és a hatékonyabb, gazdaságosabb, nagyobb foglalkoztatást biztosító települési szolgáltatásokhoz...

- Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál

Az üzleti infrastruktúra fejlesztéseket kiegészíthetik a térségben működő helyi érdekű, elsősorban – de nem kizárólag – kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő és -megtartó beruházásai. A vállalkozások eszköz-, infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztéseinek, marketing tevékenységeinek támogatása valósulhat meg az intézkedés keretében.

Az intézkedés kiemelkedő beavatkozási területe a turisztikai szolgáltatások fejlesztése, amelyre a területi szereplők részéről is kimagaslóan sok igény jelentkezik. Számos térségnek, kisebb településnek szinte egyetlen kitörési pontja lehet a turizmus. Reális, valós potenciállal rendelkező szolgáltatásfejlesztési igényeik támogatásával rejtett „export” valósul meg, hiszen a vonzerők meglátogatásán és rekreációs célú szolgáltatások (wellness szolgáltatások, kirándulás, kulturális látnivalók) igénybe vételén túl a turista jelentős fogyasztást generál a helyszínen. Ezzel hozzásegíti a vállalkozásokat és a helyi lakosságot olyan bevételekhez, amely hozzájárul helyben maradásukhoz.

Az intézkedés támogatja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások specifikus, térségi jelentőséggel bíró termelésének, helyi szolgáltatásainak fejlesztését, a helyi szolgáltatók közötti együttműködéseket és a helyi érdekű elsősorban kis- és középvállalkozások által előállított helyi termékek (pl. helyi kézműves termékek) térségi együttműködésben történő értékesítését.

Az intézkedés keretében a vállalkozások helyben maradását és sikeres működését megyei szintű befektetés- és beruházás ösztönzési program is segíteni kívánja, megyei szintű befektetés-ösztönzési szervezeti háttér kiépítésével és az ezáltal a vállalkozások számára nyújtott komplex szolgáltatás csomag támogatásával (marketing támogatás, beszállítói rendszer kiépítésében való közreműködés, telephely kataszter működtetése stb.), kiegészítve a nemzeti szintű befektetés-ösztönzési tevékenységeket.

Az intézkedés célja továbbá a helyi érdekű kis- és középvállalkozások kezdeményező képességének fokozása kisösszegű kísérleti fejlesztések támogatásán keresztül. E beavatkozás a térségi szintű vállalkozói kezdeményezéseket generáló intézményhálózat kiépítését, valamint a kis- és középvállalkozások újszerű vállalkozói tevékenységeinek alapját képező technológia és szolgáltatás fejlesztések támogatását foglalja magában.

- A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés

A munkanélküliek 50%-a kistelepülésen él, ahol a helyi elhelyezkedési lehetőségek mellett a munkaerő mobilitása is erősen korlátozott, ebben jelentős szerepe van a nehézkes közlekedési lehetőségeknek. A kisebb településekről a munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közlekedési fejlesztések a helyi és térségi gazdasági és foglalkoztatási fejlesztések sikerét szolgálják. A jellemzően az alacsonyabb rendű utak felújítását, fejlesztését szolgáló beavatkozások célja, hogy a kisebb települések munkavállalói számára a betelepülő vállalkozások és a fejlesztett üzleti infrastruktúra elérhető legyen a munkát keresők számára, a vállalkozások pedig megfelelő mértékben találjanak munkavállalókat.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúra érintettségén keresztül),

vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve), ill. civil közösségei (a helyi identitást és a helyhez kötődő tevékenységeket érintően). A támogatható tevékenységek **célterületét** a megyei gazdaságfejlesztési programok határozzák meg, az egyes megyék földrajzi területein belül, a helyi adottságok figyelembe vételével. Üzleti infrastruktúra és a kapcsolódó szolgáltatási portfólió fejlesztése elsősorban a meglévő létesítményeken valósulhat meg. Turisztikai szolgáltatásokat a meglévő potenciállal, illetve attrakcióval rendelkező településeken és térségekben lehet elsősorban támogatni. Vállalkozások támogatása részben az üzleti infrastruktúrához, részben az elérhetőséget figyelembe véve, illetve az egyéb, a támogatható tevékenység jellegéből adódó sajátosságokat figyelembe véve valósulhat meg.

A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

2.A.1.5.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 b): a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;
A prioritás egyértelműen a megyei szintű foglalkoztatási helyzet javítását, a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek létrehozását támogatja, a térségi gazdasági adottságokra és speciális igényekre alapozva. A prioritás keretében támogatott projektek és projektcsomagok fő kiválasztási elvei a következők: • a prioritás keretében jellemzően program alapú, integrált területi fókuszú beavatkozások támogatására kerül sor, a megyei és megyei jogú városi gazdaság- és területfejlesztési részprogramokhoz illeszkedően. Az adott konkrét fejlesztések illeszkedése és integráltsága a részprogramokhoz kiemelt figyelmet kap; • a támogatott projektek egymásra épülő fejlesztési elemeket foglalnak magukban, amelyek fő célja a munkahelyteremtés, tehát a fejlesztéseknek egyértelműen a foglalkoztatási helyzet javítására kell irányulniuk; • megyei szinten összehangolt fejlesztések megvalósítását kívánja a prioritás támogatni, így kiemelt szempont a megye földrajzi területén tervezett fejlesztések egymáshoz való illeszkedése; • figyelembe vételre kerül a foglalkoztatáshoz való projektszintű hozzájárulás (például tartós munkanélküliek alkalmazása, családbarát intézkedések, GYES-ről/GYED-ről visszatérők foglalkoztatása, nagy létszámú foglalkoztatás, hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása); • a prioritás célzottan a helyi érdekű gazdaságfejlesztési igényekre fókuszál, kifejezett célja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások foglalkoztatás-bővítési akcióinak támogatása; • a prioritás keretében a foglalkoztatás bővítésen keresztül a térségi versenyképesség javítása, az alacsony forrás abszorpciók mutatókkal rendelkező leszakadó térségek	

gazdaságának dinamizálása, a perifériákon megvalósuló, foglalkoztatás bővítő infrastrukturális fejlesztések támogatása is célkitűzés; • turisztikai fejlesztések esetében hangsúlyos szempont a fenntarthatóság, a megfelelő kereslet alátámasztása, a turisztikai attrakciókhoz való kapcsolódás.

2.A.1.5.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 b): a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.1.5.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 b): a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.1.5.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és programspecifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókat egória (adott esetben)	Célérték (2023) ³			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
1.1.	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	ERFA	kevésbé fejlett			1500	Irányító Hatóság	évente egyszer
1.2	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	ERFA	kevésbé fejlett			1500	Irányító Hatóság	évente egyszer
1.3	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munkaidő-egyenérték	ERFA	kevésbé fejlett			10000	Irányító Hatóság	évente egyszer
1.4	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	EUR	ERFA	kevésbé fejlett			300 million	Irányító Hatóság	évente egyszer
1.5	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	km	ERFA	kevésbé fejlett			350	Irányító Hatóság	évente egyszer

2.A.1.6 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 c): helyi fejlesztési
----------------------	---

³ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

	kezdemenyezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) alkalmazási körén kívül esnek;
--	--

2.A.1.7 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	1.B
<i>Egyedi célkitűzés</i>	Térségi gazdasági környezet fejlesztése a gazdasági aktivitás növelése érdekében
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	Az Európai Bizottság országspecifikus ajánlásaival összhangban Magyarország tovább fejleszti a kisgyermekesek számára napközbeni ellátást nyújtó intézmények kapacitásait, a nyújtott szolgáltatások minőségét a nők munkaerőpiaci részvételének elősegítése érdekében. A gyermekellátási kapacitások bővítésével, a rugalmas foglalkoztatási formák elterjesztésével, illetve a célcsoportok (pl.: kisgyermekes nők) munkaerő-piaci reintegrációját szolgáló célzott támogatásokkal a tervezett beavatkozások hozzájárulhatnak az érintettek foglalkoztatási helyzetének javításához.

3. táblázat: Programspecifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégoria (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ⁴ (2023)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
2.	Foglalkoztatottak száma	db	kevésbé fejlett		2012 / 2013 (rendelkezésre állástól függően)	növekszik	KSH, http://statinfo.ksh.hu/Stainfo/haViewer.jsp (megyei bontásban lekérdezhető)	évente egyszer

⁴ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségiak vagy mennyiségiak.

2.A.1.8 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.1.8.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 c): helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) alkalmazási körén kívül esnek;
- A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik, stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítását és a szolgáltatások minőségének fejlesztését támogató intézkedés fő célja a munkába állást és a családokat segítő intézmény- és hálózatfejlesztése különös tekintettel a kisgyermeket nevelők munkavállalását támogató önkormányzati közösségi, munkaadói gyermekmegőrzési lehetőségek kialakítására; lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is. Az intézkedés a 3 éves kor alatti gyermekek elhelyezését és a 3-6 éves gyerekek óvodai elhelyezését is támogatja. A TOP elsősorban az önkormányzati fejlesztésekre fókuszál, de a minél rugalmasabb és költséghatékonyabb szolgáltatások megvalósítása érdekében teret kíván adni az egyéb alternatív gyermekmegőrzési formáknak is (pl. családi napközik vagy óvodával integráltan működő bölcsődék) annak érdekében, hogy a helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást lehessen kialakítani az adott térségben, településen. Ennek kapcsán fontos szempont, hogy az önkormányzati, a nonprofit, alapítványi és egyházi kedvezményezettek mellett a jellemzően vállalkozási formában működtetett családi napközik is támogathatók legyenek. A pénzügyi allokációkat alapvetően befolyásolja, hogy rendelkezésre álló statisztikák szerint jellemzően a 3 éves kor alatti gyermekek nappali ellátásában lép fel jelentős kapacitáshiány, a 3 aluli gyermekeknek még mindig csak 13 százaléka kap bölcsődei ellátást. Ez esetben arra kell törekedni, hogy a felújításra szánt források korlátozottak legyenek és a támogatások döntően az új kapacitások bővítésére koncentráljanak. A 3 éves kortól kötelező óvodáztatás következtében az óvodák esetében is van néhány olyan térség, vagy településtípus, ahol fellépnek kapacitásproblémák, ez esetben ugyanakkor mégis jellemzően a szolgáltatások minőségében és a rendelkezésre álló infrastruktúrában vannak jelentős területi különbségek, így itt ez utóbbira is szükséges forrásokat allokálni. Ilyen célú fejlesztések jelenleg a TOP 1. prioritása mellett a GINOP 5. prioritás 5. intézkedése (Munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség fejlesztése) alatt is szerepelnek. A források koherens és átlátható felhasználása érdekében szükséges a két program fejlesztéseinek összehangolása az alábbi módon: - A TOP támogatja a szolgáltatások infrastruktúrájának létrehozását ERFA forrásból.	

- A szolgáltatás létrehozásához és működtetéséhez szükséges humán-kapacitások a GINOP 5. prioritás ESZA forrásaiból kerülnek támogatásra.

A két OP-ból történő közös fejlesztések feltétele, hogy a GINOP és a TOP pályázatok tervezőinek, illetve a végrehajtási intézményrendszer érintett résztvevőinek kölcsönösen és folyamatosan rálátása legyen a kapcsolódó konstrukciókra.

A napközbeni gyermekellátáshoz kapcsolódó Biztos kezdet programokat az EFOP 1. prioritása támogatja.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők). A támogatható tevékenységek **célterületét** a térségi gazdaságfejlesztési stratégiák határozzák meg, az egyes megyék földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak, civil szervezetek, nappali ellátást nyújtó intézmények.

2.A.1.8.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 c): helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) alkalmazási körén kívül esnek;
Tekintettel arra, hogy a támogatott intézkedések a munkába állást kell hogy segítsék, így elsősorban a kapacitások szűkösségét illetve kihasználtságát – valamint a jövőben várható szükségleteket – kell figyelembe venni az egyes beruházások tervezésénél. Mindezzel együtt a támogatható létesítmények meghatározásánál figyelembe kell venni a területi gazdaságfejlesztési stratégiákban meghatározott fejlesztésekhez kapcsolódó szükségleteket is.	

2.A.1.8.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 c): helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) alkalmazási körén kívül esnek;
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-

A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.

2.A.1.8.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 c): helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása munkahelyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (1) alkalmazási körén kívül esnek;
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.1.8.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és programspecifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatégoria (adott esetben)	Célérték (2023) ⁵			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
1.7	Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása	személy	ERFA	kevésbé fejlett			2000		évente egyszer

⁵ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

2.A.1.9 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának v. alpontja és II. melléklete)

6. táblázat: A prioritási tengely eredményességmérési kerete

(alaponként, az ERFA és az ESZA tekintetében, és régiókatégoóriánként)⁶

Prioritási tengely	Mutató típusa	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatégoória	2018-ra vonatkozó rész-cél	2018-ra vonatkozó rész-cél ⁷			Végső cél (2023) ⁸			Adatforrás	A mutató relevanciája
								F	N	Ö	F	N	Ö		
1.	Kimeneti		Támogatásban részesülő vállalkozások száma	db	ERFA	kevésbé fejlett	600						1500	Irányító Hatóság	Évente egyszer
	Pénzügyi		költségnyilatkozatba foglalt összeg	EUR	ERFA	kevésbé fejlett								Irányító Hatóság	Évente egyszer

⁶ Ahol az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést valamely prioritási tengely részeként hajtják végre, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre meghatározott rész-célok és célértékeket külön kell választani a prioritási tengely más rész-céljaitól és célértékeitől az 1303/2013/EU rendelet 22. cikke (7) bekezdésének ötödik albekezdésében említett végrehajtási aktusoknak megfelelően, mivel az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásai (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) nem részei az eredményességi tartaléknak.

⁷ A rész-célok megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen

⁸ A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

Kiegészítő minőségi információ az eredményességmérési keret kialakításáról
(választható)

--

2.A.1.10 BEAVATKOZÁSI KATEGÓRIÁK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vi. alpontja)

A Bizottság által elfogadott nomenklatúrán alapuló, a prioritási tengely tartalmának megfelelő beavatkozási kategóriák és az uniós támogatások indikatív bontása.

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák⁹

(alaponként és régiókatégoóriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alapra vagy régiókatégoóriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	001. kis és közép vállalkozások (KKV-k) általános termelőberuházásai	
	032. helyi utak (új építés)	
	052. gyermek infrastruktúra (óvodai-bölcsődei)	
	072. KKV-k üzleti infrastruktúrája (beleértve az ipari parkokat és területeket)	
	074. az üzleti turizmus eszközeinek fejlesztése és támogatása	
	075. az üzleti turizmus szolgáltatásainak fejlesztése és támogatása	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma		
<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	01 nem visszatérítendő támogatás	

⁹ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

--	--	--

9. táblázat: 3. dimenzió – Területtípus

<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoria</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	01 városi	

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok

<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoria</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	01 Integrált Területi Beruházások - városi	

11. táblázat: 6. dimenzió – ESZA másodlagos téma¹⁰(csak ESZA)

<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoria</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében		

2.A.1.11 A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TERVEZETT ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEFOGLALÁSA, BELEÉRTVE SZÜKSÉG ESETÉN A PROGRAMOK IRÁNYÍTÁSÁBAN ÉS KONTROLLJÁBAN RÉSZT VEVŐ HATÓSÁGOK ÉS KEDVEZMÉNYEZETEK ADMINISZTRATÍV KAPACITÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEKET IS (ADOTT ESETBEN)

(prioritási tengelyenként)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vii. alpontja)

¹⁰ Adott esetben az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első bekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzésekhez való ESZA-hozzájárulásra vonatkozó számszerűsített információ megadása.

Prioritási tengely	

2.A.2 TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSE

<i>A prioritási tengely azonosítója</i>	2.
<i>A prioritási tengely címe</i>	Települési környezet fenntartható fejlesztése

☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag uniós szinten létrehozott pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása közösségvezérelt helyi fejlesztés révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ Az ESZA esetében: A teljes prioritási tengely a szociális innovációt vagy a transznacionális együttműködést, vagy mindkettőt szolgálja.	<i>Nem releváns</i>

2.A.2.1 EGYNÉL TÖBB RÉGIÓKATEGÓRIÁRA, TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSRE VAGY ALAPRA VONATKOZÓ PRIORITÁSI TENGEY KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKOLÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (1) bekezdése).

Nem releváns

2.A.2.2 ALAP, RÉGIÓKATEGÓRIA ÉS AZ UNIÓS TÁMOGATÁS KISZÁMÍTÁSÁNAK ALAPJA

(A prioritási tengelyen belül minden egyes kombinációra megismétlendő)

<i>Alap</i>	ERFA
<i>Régiókatégoria</i>	kevésbé fejlett
<i>A számítás alapja (összes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)</i>	összes elszámolható költség
<i>A legkülső régiókra és az északi ritkán lakott régiókra vonatkozó régiókatégoriák (adott esetben)</i>	nem releváns

2.A.2.3 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet ERFA rendelet 5. cikk 6(e): környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdáövezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is
-----------------------------	--

2.A.2.4 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	1.A
<i>Egyedi célkitűzés</i>	Vállalkozóknak és lakosságnak vonzó zöld városi környezet kialakítása
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	A specifikus célhoz kapcsolódóan, az uniós támogatások hozzájárulásával elvárt közvetlen eredmények: - városi zöldfelületek arányának növekedése, és fenntartásukhoz kapcsolódó infrastruktúra rendelkezésre állása; - a városi barnamezős területek, rozsdáövezetek komplex – nem gazdasági célú – rehabilitációja; A specifikus célhoz kapcsolódóan, az uniós támogatások hozzájárulásával elvárt közvetett eredmények: - a lakosság és befektetők számára vonzó ugyanakkor környezetileg fenntartható települési arculat kialakítása; - a korábbi időszakokban létrehozott alulhasznosított kapacitások fenntarthatóbbá tétele; - a TOP keretében megvalósuló integrált városi fejlesztésekhez hozzájáruló fejlesztések megvalósulása városi területeken; - szabadidő eltöltésére alkalmas városi zöldterületek, rekreációs területek arányának növekedése a burkolt felületek arányához képest; - városfejlesztésben aktívan résztvevő, környezettudatos, a köz értékeire vigyázó lakosság.

<i>Azonosító</i>	1.B
<i>Egyedi célkitűzés</i>	A települési életminőség javítása környezeti infrastruktúra fejlesztések révén

<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	A specifikus célhoz kapcsolódóan, az uniós támogatások hozzájárulásával elvárt közvetlen eredmények: • környezetileg fenntartható hálózatos és egyedi településspecifikus, hatékonyabb településüzemeltetést biztosító környezetvédelmi beruházások megvalósulása; • a lakossági és gazdasági igényekhez illeszkedő, valamint fenntarthatósági kritériumoknak megfelelő környezetvédelmi háttér-infrastruktúra kiépítése; A specifikus célhoz kapcsolódóan, az uniós támogatások hozzájárulásával elvárt közvetett eredmények: • a települések környezeti terhelésének csökkenése, a természetbe jutó káros és szennyező anyagok mennyiségének csökkenése; • a szemléletformáló akciók révén, környezettudatos szemléletmód terjedése mind a lakosság mind pedig a gazdasági szereplők aktív közreműködésével.
--	--

3. táblázat: Program-specifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mérték-egység	Régiókatégória (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ¹¹ (2023)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
Vállalkozóknak és lakosságnak vonzó zöld városi környezet kialakítása	Rehabilitált területeken élő lakosok száma	fő	kevésbé fejlett		2007-2013 közötti időszak	növekedés	Kedvezményezetti jelentések alapján, EMIR	évente
A települési életminőség javítása környezeti infrastruktúra fejlesztések révén	önkormányzati ár-, bel- és csapadékvíz védelmi létesítményekben esett regisztrált káresemények száma	db	kevésbé fejlett		2013	csökkenés	EMIR	évente

¹¹ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségiek vagy mennyiségiek.

2.A.2.5 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.2.5.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁINAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	ERFA rendelet 5. cikk 6(e): környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdadozások helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is
A beruházási prioritás keretében két intézkedéscsomagot tervezünk. Az intézkedések elsődlegesen olyan infrastruktúra-fejlesztéseket tartalmaznak, amelyek a települések általános környezeti állapotát javítják, ugyanakkor közvetetten a TOP gazdaságfejlesztési céljaihoz hozzájárulnak, egyúttal lehetővé teszik az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is. • A városi környezet területileg koncentrált környezettudatos megújítása Az intézkedésben a városi közterületek környezeti minőségét javító beavatkozások kapnak helyet, például: városi zöldterület fejlesztések, zöldterületi infrastruktúra kiépítése. A megvalósítandó fejlesztések során kiemelten kezelendő a barnamezős területek rehabilitációja. A tervezett beavatkozások végrehajtása szoros összhangban történik a települési integrált stratégiákban foglaltakkal. Az intézkedés végrehajtása folyamán fontos szempont, a környezeti fenntarthatóság. Ennek érdekében a közterület-fejlesztések esetében a burkolt felületek kialakítása helyett a városi zöld környezet megteremtésén lesz a hangsúly. Ez egyaránt jelentheti a zöld területi arány és a biodiverzitás növelését is. Azon túlmenően, hogy a fejlesztések pozitív hatással lesznek a városi környezetre és klímára, fontos, hogy a létrehozott kapacitásokat (pl. rekreációs övezetek) a lakosság is használatba vegye. Az intézkedés keretében nem kizárólag a zöldterületi fejlesztések fognak megvalósulni, hanem ezek gazdaságos fenntartásához szükséges háttér infrastruktúra is kiépítésre kerül. Az intézkedés kiemelt területe a barnamezős területek funkcióváltó rehabilitációja. Fontos szempont, hogy ez összehangoltan, egységes stratégia mentén történjen, annak érdekében, hogy ne egymástól független, pontszerű fejlesztések valósuljanak meg, hanem egymással összefüggő beavatkozások, amelynek kumulált eredményeként adott település általános környezeti állapota javul. A tervezett fejlesztések által elvárt eredményeként nem elégséges, hogy csökken a barnamezős területek száma (aránya), hanem az is elvárt, hogy a jelenleg még barnamezős területek új – alapvetően zöldterületi-rekreációs, közvetetten közösségi, kulturális-, célú – funkcióval gazdagodjanak. Az intézkedés az infrastrukturális elemeket kiegészítve támogatja az olyan a szemléletformáló akciókat, amelyek – a lakosság aktív részvételével – biztosítják a helyi közösségek összetartozását, a helyi identitás megőrzését, valamint az olyan	

környezettudatos akciókat, amelyek a létrehozott kapacitások hosszú távú megőrzését segítik.

- Települési fenntartható környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

Az intézkedés keretében települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések kapnak helyet, mint például a 2000 LE alatti települések szennyvízkezelése. A tervezett beavatkozások hozzájárulnak a települési környezetterhelés csökkenéséhez, az ember által létrehozott infrastrukturális elemek védelméhez, valamint a természetbe jutó káros és szennyező anyagok mennyiségének csökkenéséhez. A beruházási prioritás intézkedései a városi területek általános környezet-minőség javulását célozzák, ezáltal hozzájárulva egy élhető, egészséges település alapjainak megteremtéséhez.

Az intézkedés az infrastrukturális elemek fejlesztésén túlmenően megcélazza a lakosságot is: szemléletformáló akciókkal kívánja ösztönözni a környezettudatos szemléletmód terjedését.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, és lakossága. Az első intézkedéscsoport támogatható tevékenységeinek tematikus **célterületét** az integrált településfejlesztési stratégiákhoz illeszkedő zöldterület- és barnamező rehabilitációs fejlesztések jelentik, míg **földrajzi fókuszterületét** a városi jogállású települések. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

2.A.2.5.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	ERFA rendelet 5. cikk 6(e): környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása a városi környezetfejlesztést célzó intézkedések révén, ideértve a rozsdaovezetek helyreállítását és a légszennyezettség csökkentését is;
A prioritás keretében támogatott projektek és projektcsomagok fő kiválasztási elvei a következők: • a prioritás keretében jellemzően programszerű, integrált beavatkozások támogatására kerül sor, a kistérségiprogramcsomagokhoz és megyei jogú városok integrált településfejlesztési stratégiáihoz illeszkedően; • a támogatott projektek olyan fejlesztési elemeket foglalnak magukban, amelyekhez hozzájárulnak egy környezetileg fenntartható települési környezet kialakulásához; • a támogatott projektek illeszkednek a városi környezet OFTK által kijelölt demográfiai és klímahívásoknak megfelelő fenntartható fejlesztésének irányaihoz; • a prioritás közvetetten a gazdaságfejlesztés igényeire is reagál, azzal hogy a befektetők és lakosság számára is vonzó települési környezet kialakítását ösztönzi; • a kiválasztás legfontosabb horizontális alapelve a környezeti fenntarthatóság. Fontos szempont még a költséghatékonyság (reális és takarékos költségvetési tervezés) és a fenntartási időszakra vonatkozó fenntarthatóság (ne keletkezzenek alulhasznosított /	

nem használt kapacítások). Kiemelten kell törekedni továbbá a települési lakosság, a helyi közösségek bevonására a programok előkészítése és megvalósítása során egyaránt.

2.A.2.5.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	-
Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.2.5.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	-
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.2.6 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet ERFA 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
----------------------	---

2.A.2.6.1 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

Azonosító	
Egyedi célkitűzés	Turisztikai költség növelése a természeti és kulturális örökségek gazdaságilag fenntartható, a környezettel harmonikusan megvalósuló fejlesztése révén
A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt	A specifikus célhoz kapcsolódóan, az uniós támogatások hozzájárulásával elvárt eredmények: természeti és kulturális örökség védelme, fenntartása és

eredmények	megőrzése a jövő generációk számára; • a természeti és kulturális örökség bemutatathatóságának és hasznosításának fejlesztése, hálózati és térségi szempontokat figyelembe véve; • már meglévő attrakciók – fenntartható módon működtethető – hálózatokba való bekapcsolása a kiegészítő szükséges fejlesztésekkel; • a természeti és kulturális örökség jelenleginél kiterjedtebb turisztikai hasznosítása, a kihasználatlan turisztikai kínálat hozzáférhetőségének javítása; • hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése a fejlesztett attrakciókhoz kapcsolódóan; • az attrakciók fejlesztése közvetetten eredményezi a helyi identitástudat, helyi kötődés, és a helyi közösségek összetartozásának erősödését. • az attrakciókat igénybevevő lakosság fogékonyabbá / elkötelezetté válik a természeti és kulturális értékek megőrzésére.
------------	---

3. táblázat: Program-specifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégória (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ¹² (2023)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
Megnövekedett turisztikai költség a természeti és kulturális örökségek gazdaságilag fenntartható, a környezettel harmonikusan megvalósuló fejlesztése révén	Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése,	EUR	kevésbé fejlett	0	2013		KSH	évente

¹² Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségi vagy mennyiségi.

2.A.2.7 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.2.7.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁINAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	ERFA 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
A beruházási prioritásban egy intézkedés kapott helyet: Kulturális és természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés Az intézkedés célja a térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, amelyekkel a megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatók meg; lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is. Az érdemi térségi hatás elérése érdekében megfelelő keresleti megalapozottság és létező együttműködések megléte esetén törekedni kell a tematikusan és térségileg integrált, több elemű turisztikai fejlesztési projektcsomagok támogatására a desztinációfejlesztési stratégiákhoz illeszkedve. A hálózatos turisztikai fejlesztéseket a GINOP támogatja, jelen intézkedés feladata pedig, hogy egy-egy konkrét, turisztikai-piaci szempontból értelmezhető téma vagy turisztikai termék támogatása során elősegítse, hogy az kapcsolódjon turisztikai fogadóterületeken átnyúló már létező attrakciókhoz, illetve a GINOP-ban megvalósuló fejlesztésekhez. Fontos szempont az is, hogy a fejlesztések az infrastrukturális és szolgáltatói oldalon tapasztalható hiányosságainak, a komplex élményszerzés biztosítására és a szezonális ingadozások küszöbölésére koncentrálnak. A kulturális és természeti örökségre alapozott vonzerők fejlesztése, terméké, attrakciókká alakítása elsősorban akkor lehet turisztikai szempontból sikeres, - tehát nem csak rövidtávon, hanem a termék életciklus későbbi pontjain is látogatott és fenntartható, - ha ezek az elemek nem pontszerűek, hanem egymással szoros kapcsolatot építő hálózatba szerveződnek. Ezen túlmenően ezek a környezetükbe is integrálódnak, azaz más attrakciókkal és azok kapcsolódó szolgáltatásaival együtt működnek (illetve ahol még hiány van, azokat a szolgáltatásokat szükséges kialakítani). A természeti értékek turisztikai attrakcióként történő, élményközpontú bemutatása a terület teherbíró képességének figyelembe vételével kerülhet csak fejlesztésre. Az intézkedés azokra a fejlesztési igényekre fókuszál, amelyek elsősorban térségi jelentőségűek és nem tagjai országos vagy nemzetközi hálózatoknak, de a térségben, illetve helyben a tartózkodási időt hosszabbító lehetőséget jelentenek. A támogatással helyi ökoturisztikai fejlesztések, kulturális látványosságok, turisztikai célú kerékpárutak ráhordó szakaszai valósulhatnak meg. Ennek eredményeképpen hosszabb időt tudnak eltölteni a turisták az adott területen, igényeik kiszolgálására pedig az 1. prioritástengely keretében vállalkozások által nyújtott turisztikai szolgáltatások támogathatók, amelyek munkahelyteremtéssel járulnak hozzá a térség fejlődéséhez. A turisztikai szolgáltatások iránti kereslet a multiplikátor hatásán keresztül pedig tovagyűrűző hatásokat generál. A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések főcélcsoportja az érintett területek önkormányzatai, és lakossága, a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek. Az intézkedés	

támogatható tevékenységeinek tematikus **célterületét** a desztinációfejlesztési stratégiákhoz illeszkedő turisztikai termékcsomag fejlesztések jelentik, területi fókusz pedig a védett kulturális és természeti területek. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben magánvállalkozások is.

2.A.2.7.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	ERFA 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
A prioritás keretében támogatott projektek és projektcsomagok fő kiválasztási elvei a következők: • a prioritás keretében jellemzően a kistérségi projektcsomagokhoz és megyei jogú városok integrált településfejlesztési programjaihoz illeszkedő projektek kerülnek támogatásra; • a támogatott projektek olyan fejlesztési elemeket foglalnak magukban, amelyek fenntartható módon járulnak hozzá a természeti és kulturális örökség védelméhez; • fontos szempont a költséghatékonyság (reális és takarékos költségvetési tervezés) és a fenntartási időszakra vonatkozó fenntarthatóság (ne keletkezzenek alulhasznosított / nem használt kapacitások); • előnyt élveznek azok a projektek, amelyek egymáshoz kapcsolódó megoldásokat alkalmaznak.	

2.A.2.7.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	-
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.2.7.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	-
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.2.7.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és program-specifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régió-kategória (adott esetben)	Célérték (2023) ¹³			Adat-forrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	kevésbé fejlett				EMIR	évente
	Integrált városfejlesztési stratégiákat alkalmazó területeken élő lakosság	személy	0	kevésbé fejlett				EMIR	évente
	A jobb szennyvízkezelési szolgáltatásban részesülő lakosság	lakosság-egyenérték	0	kevésbé fejlett				EMIR	évente
	Ár- bel- és csapadék vízvédelmi létesítmények hossza	m	0	kevésbé fejlett				EMIR	évente
	Rekultivált hulladéklerakók	db	0	kevésbé fejlett				EMIR	évente
	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	ERFA	kevésbé fejlett				létesítmények adatszolgáltatása	évente

¹³ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

2.A.2.8 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának v. alpontja és II. melléklete)

6. táblázat: A prioritási tengely eredményességmérési kerete(alaponként, az ERFA és az ESZA tekintetében, és régiókatéegóriánként)¹⁴

Prioritás-tengely	Mutató típusa	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatéegória	2018-ra vonatkozó rész cél	2018-ra vonatkozó rész cél ¹⁵			Végső cél (2023) ¹⁶			Adatforrás	A mutató relevanciája
								F	N	Ö	F	N	Ö		
2.	kimeneti		Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m2	ERFA	kevésbé fejlett								EMIR	évente
2	kimeneti		Ár- bel- és csapadék vízvédelmi létesítmények hossza	m	ERFA	kevésbé fejlett								EMIR	évente
2	kimeneti		A természeti és a látogató		ERFA	kevésbé								létesítmények	évente

¹⁴ Ahol az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést valamely prioritási tengely részeként hajtják végre, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre meghatározott rész célokat és célértékeket külön kell választani a prioritási tengely más rész céljaitól és célértékeitől az 1303/2013/EU rendelet 22. cikke (7) bekezdésének ötödik albekezdésében említett végrehajtási aktusoknak megfelelően, mivel az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásai (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) nem részei az eredményességi tartaléknak.

¹⁵ A rész célok megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen

¹⁶ A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

			kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	s/év		fejlett						adatszolgáltatása	
2	pénzügyi												

Kiegészítő minőségi információ az eredményességmérési keret kialakításáról

(választható)

<2A.4.12 type="S" maxlength="7000" input="M">

Az eredményességi keret indikátorainak kiválasztásakor figyelembe vettük, hogy mind a három intézkedéscsoportot reprezentáljon egy-egy indikátor. „rehabilitált területek nagysága” megfelelő indikátorválasztás komplex, tematikusan sokféle, közterület-rehabilitációt célzó tevékenységek mérésére. Az indikátor az ERFA rendelet kötelező kimeneti indikátorlistájából került kiválasztásra. A belterületi vízrendezéshez kapcsolódó indikátor pedig egy tipikus 6-os tematikus célhoz kapcsolódó indikátor, amely jól reprezentálja a prioritás környezetfejlesztési tematikus fókuszát. „A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások száma” az egyetlen témához kapcsolódó kötelező indikátor. A három indikátor együttesen lefedi a prioritástartalmak zömét, és tematikusan jól reprezentálja azokat.

2.A.2.9 BEAVATKOZÁSI KATEGÓRIÁK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vi. alpontja)

A Bizottság által elfogadott nomenklatúrán alapuló, a prioritási tengely tartalmának megfelelő beavatkozási kategóriák és az uniós támogatások indikatív bontása.

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák¹⁷

(alaponként és régiókatégoriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alpra vagy régiókatégoriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	022 vízkezelés (szennyvíz)	
2	083 (levegő minőségi intézkedések)	
2	089 (a szennyezett és ipari területek rehabilitációja)	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	01	

9. táblázat: 3. dimenzió – Területi típus		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	01 (városi)	
2	05 (vidéki egyéb)	

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok	
Alap	ERFA
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett

¹⁷ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
2	00 (nem alkalmazható)	
2	05 (Integrált Területi Beruházások (ITI) – városi)	

11. táblázat: 6. dimenzió – ESZA másodlagos téma ¹⁸ (csak ESZA)		
Alap		
Régiókatégória		
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)

2.A.2.10 A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TERVEZETT ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEFOGLALÁSA, BELEÉRTVE SZÜKSÉG ESETÉN A PROGRAMOK IRÁNYÍTÁSÁBAN ÉS KONTROLLJÁBAN RÉSZT VEVŐ HATÓSÁGOK ÉS KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRATÍV KAPACITÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEKET IS (ADOTT ESETBEN)

(prioritási tengelyenként)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vii. alpontja)

Prioritási tengely	

¹⁸ Adott esetben az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első bekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzésekhez való ESZA-hozzájárulásra vonatkozó számszerűsített információ megadása.

2.A.3 ALACSONY SZÉNDIOXID KIBOCSÁTÁSÚ GAZDASÁGRA VALÓ ÁTTÉRÉS KIEMELTEN A VÁROSI TERÜLETEKEN PRIORITÁSI TENGELY

<i>A prioritási tengely azonosítója</i>	3.
<i>A prioritási tengely címe</i>	Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag uniós szinten létrehozott pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása közösségvezérelt helyi fejlesztés révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ Az ESZA esetében: A teljes prioritási tengely a szociális innovációt vagy a transznacionális együttműködést, vagy mindkettőt szolgálja.	<i>Nem releváns</i>

2.A.3.1 EGYNÉL TÖBB RÉGIÓKATEGÓRIÁRA, TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSRE VAGY ALAPRA VONATKOZÓ PRIORITÁSI TENGELY KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKOLÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (1) bekezdése).

*Nem releváns***2.A.3.2 ALAP, RÉGIÓKATEGÓRIA ÉS AZ UNIÓS TÁMOGATÁS KISZÁMÍTÁSÁNAK ALAPJA**

(A prioritási tengelyen belül minden egyes kombinációra megismétlendő)

<i>Alap</i>	ERFA
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett
<i>A számítás alapja (összes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)</i>	Összes elszámolható költség
<i>A legkülső régiókra és az északi ritkán lakott régiókra vonatkozó régiókatégóriák (adott esetben)</i>	Nem releváns

2.A.3.3 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(e): az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
-----------------------------	---

2.A.3.4 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	
<i>Egyedi célkitűzés</i>	Környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentése
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	A közlekedésfejlesztési intézkedések reagálnak az emberi tevékenység okozta éghajlatváltozás mérséklésére, vagyis többek között az EU2020 célkitűzéseinek megvalósítását szolgálják. A fenntartható városi közösségi közlekedés erősítése témakörében a legfontosabb cél a városi mobilitás környezetileg (pl. levegőszennyezés, zajterhelés) és pénzügyileg (működtetési költségek) fenntarthatóbbá tétele. A környezettudatosságot szem előtt tartó kisléptékű közlekedésfejlesztések hozzájárulnak az energiafüggettség csökkentéséhez, a fenntarthatóság érvényesüléséhez és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz.

3. táblázat: Program-specifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégória (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ¹⁹ (2023)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
	Napi utazások esetén az első helyen fenntartható – gyalogos, kerékpáros vagy közösségi - közlekedési módot választók települési részarányának a növekedése	%	kevésbé fejlett		2012 / 2013 (rendelkezésr e állástól függően)	növekszik		évente egyszer

¹⁹ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségi vagy mennyiségi.

2.A.3.5 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.3.5.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4 (e): az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
A tervezett fejlesztések a káros környezet hatások mérséklésén túl hozzájárulnak a gazdaságilag könnyebben fenntartható települési közlekedés kialakításához. A környezetbarát közlekedési rendszerek bevezetését és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítését, továbbá a szén-dioxid kibocsátás csökkentését az 1. prioritástengely az alábbi tevékenységekkel tudja támogatni (beleértve az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is): - Fenntartható települési közlekedésfejlesztés - A közösségi közlekedés fejlesztése terén kiemelt jelentőséggel bír a környezetbarát közlekedési módok elterjesztése, a közösségi közlekedés előnyben részesítését szolgáló beruházások (buszfordulók, buszsávok és- megállók létesítése, fejlesztése), kistérségi, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása. Fontos terület a módváltó rendszerek fejlesztése, köztük a P+R, B+R parkolók és csomópontok fejlesztése. A közösségi közlekedés fejlesztésének további kulcseleme az e-jegyrendszer kialakítása, amely különböző utastájékoztató, forgalomirányító és egyéb közlekedési informatikai rendszerek összekapcsolásával jönné létre. Emellett fenntartható városi/járési/kistérségi közlekedési tervek kidolgozására is lehetőség nyílhat többek között a közforgalmú közlekedési szolgáltatások igény alapú létrehozásának elősegítése érdekében. - A személyszállítási intermodalitás javításának a célja az utazási láncok (pl. vasúti-autóbuszos) alacsony költségű összekapcsolása. A különböző közlekedési módok összekapcsolása esetében szükséges azon személyszállítási intermodális csomópontok fejlesztése, ahol a beruházási ráfordítás kevesebb, mint 50%-a kapcsolódik a kötőpályás létesítményhez (pl. autóbusz-pályaudvarok). - Közlekedésbiztonsági fejlesztések a legveszélyesebb gyalogátkelőhelyeken valósulnának meg illetve a gyalogos közlekedési zónákban ill forgalomcsillapított övezetekben. - A regionális kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése terén szükséges a helyi, helyközi, hivatásforgalmi és egyéb célú kerékpárutak építése és felújítása, a kerékpáros közlekedési infrastruktúra bővítése, a műszakilag és forgalomtechnikailag nem megfelelő kerékpárutak, balesetveszélyes gócpontok korrekciója. Fontos fejlesztési célterület a nemzetközi és az országos kerékpárút-hálózatokhoz való csatlakozás biztosítása, a már meglévő elemek hálózatba szervezése környezetileg fenntartható módon. Jelentős fejlesztési célterület a kerékpáros közlekedés közösségi közlekedéshez való	

kapcsolódása, így a közlekedési csomópontokban meg kell valósítani a kerékpártárolók, P+R parkolók és a tömegközlekedés kombinálását, illetve a kerékpár-kölcsönző hálózatok kiépítését.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei. A támogatható tevékenységek **célterületét** a térségi gazdaságfejlesztési stratégiák határozzák meg, az egyes megyék földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek.

2.A.3.5.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4 (e): az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
A beruházási prioritás elősegíti a fenntartható közösségi közlekedés feltételeinek továbbfejlesztését, kiépítését, környezetbarát közlekedési rendszerek megvalósítása révén. Mindezen fejlesztések elősegítik a CO₂ kibocsátás csökkentését, a városi területeken való fenntartható mobilitás térnyerését, a CO₂ csökkentést előmozdító alkalmazkodási folyamatok fokozását. A prioritás keretében az ágazati OP-khez való kapcsolódás (legfőképp az IKOP) figyelembe vételével tervezzük a tevékenységeinket, azaz főképp azokat a közlekedésfejlesztési beavatkozásokat tartalmazza, amelyek IKOP-ban előre nevesített projekteknek nem részei. A tervezett közlekedésfejlesztési beavatkozásoknak illeszkedniük kell az Integrált településfejlesztési Stratégiákban foglalt fejlesztési célokhoz.	

2.A.3.5.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4 (e): az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.3.5.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4 (e): az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.3.6 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(c): az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
----------------------	---

2.A.3.7 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

Azonosító	2.
Egyedi célkitűzés	A települési önkormányzatok energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése
A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények	Az egyedi célkitűzés a támogatható tevékenységeken keresztül az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány energiahatékonyság központú rehabilitációjával (pl. kazánházak felújításával, illetve az épületek hőszigetelésének javításával), az önkormányzati infrastruktúra megújuló forrásokra épülő épületenergetikai beavatkozásaival (pl. villamosenergia-szolgáltató rendszerek és a közvilágítás korszerűsítésével), az önkormányzat által vezérelt a megújuló energiaforrások endogén kiaknázásra irányuló, autonóm energiaellátást megvalósító komplex fejlesztési programok támogatásával (pl. közösségi fűtőművek, integrált kisléptékű megújuló energiatermelő rendszerek létesítése révén) érhető el. Emellett az egyedi célkitűzés az Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjainak elkészítésének támogatásával, valamint az önkormányzat által vezérelt, környezettudatosságot erősítő szemléletformálási kampányok, társadalmi akciók szervezésével érhető el. E programok komoly szerepet játszanak a

	térségi szintű kibocsátás megelőzési (pl. zöld tervezés, képzés) és kezelési intézkedések (pl. a kibocsátások csökkentése és elnyelése) gyakorlatias tervezésében és megvalósításában.
--	--

3. táblázat: Program-specifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégória (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ²⁰ (2023)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
1.	A megtakarított energia mennyisége	PJ/év	kevésbé fejlett	61,713		120,570	Id. megjegyzés	évente egyszer
2.	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség	PJ/év	kevésbé fejlett	61,713		120,570	Id. megjegyzés	évente egyszer

²⁰ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségi vagy mennyiségi.

2.A.3.8 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.3.8.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(c): az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
A klímaváltozás alapvető okainak és következményeinek jelentős része a városi térségekben összpontosul. Emiatt a városok többet tehetnek az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság megvalósításáért. A városok mikroklímája a globális változások hatásai nélkül is jelentősen eltér a kevésbé városiasodott térségektől, ezek a különbségek pedig a klímaváltozás hatására a későbbiekben felerősödhetnek. Így az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés városi területen hoz több eredményt. A beruházási prioritás keretében a települési önkormányzati infrastrukturális létesítmények energiahatékonysága fokozásának és a megújuló energiaforrások részaránya növelésének, valamint a helyi alkalmazkodás megtervezésének és végrehajtásának támogatása történik meg. Az alábbi intézkedések támogatása javasolt, beleértve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is: • Az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja (pl. kazánházak felújítása (hőtermelők cseréje korszerű nagy hatásfokú berendezésekre), illetve az épületek hőszigetelésének javítása (hőtechnikai adottságok javítása, hővesztésének csökkentése)) Az intézkedés keretein belül megvalósítható az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja az önkormányzati épületek összesített energiafogyasztásának csökkentése érdekében, összhangban a vonatkozó EU direktívákkal, ezáltal az épületek üvegházhatású gáz kibocsátásának csökkentése (ideértve egyebek között a kazánok cseréjét, a hőleadó rendszerek és épülethatároló szerkezetek korszerűsítését). E fejlesztések kiegészülhetnek a fenntartható energiafogyasztási magatartás javítására irányuló lakossági figyelemfelhívó akciókkal. Az intézkedés minden olyan, az energiaháztartás fejlesztésére irányuló rehabilitáló, helyreállító kezdeményezést támogat, amely az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületek energia felhasználásában jelentős megtakarítást eredményez. • Az önkormányzati infrastruktúra energetikai beavatkozásaira (pl. világítási rendszerek korszerűsítése, hőtechnikai adottságok javítása) épülő megújuló források alkalmazása (pl. napelemek telepítése, biomassza kazán telepítése) és közvilágítás korszerűsítése Az intézkedés keretein belül megvalósíthatóak az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány megújuló forrásokra épülő energetikai beruházásai, ideértve egyebek	

között az önkormányzati épületállomány fűtésenergia szükségletének megújuló energiaforrásokkal (pl. geotermiával, biomasszával) történő ellátását és az önkormányzati villamos energiaszükséglet megújuló energia alapra helyezését (pl. napenergia).

Az intézkedés minden olyan, az energiaháztartás fejlesztésére irányuló energiaforrás-váltó kezdeményezést támogat, amelynek révén csökken az önkormányzatok fosszilis energiahordozóktól való függősége és az üvegházhatású gáz kibocsátása, nő az önkormányzatok megújuló energia felhasználásának mértéke, egyúttal amelynek az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületek energia ráfordításaiban jelentős megtakarítást eredményeznek.

- Önkormányzat által vezérelt a helyi adottságokhoz illeszkedő megújuló energiaforrások kiaknázásra irányuló, autonóm energiaellátás megvalósítása (helyi ellátást biztosító megújuló energiatermelő rendszerek, közösségi távfűtő rendszerek létesítése) komplex fejlesztési programok lehetősége mellett.

Mind a klímaváltozás hatásainak mérséklése, mind a városi térségek energiatartóssága szempontjából kiemelt jelentőségűek azok a kisebb léptékű komplex térségi energetikai programok, amelyek a térségi energiapotenciál, különösen a megújuló energia-források belülről fakadó kiaknázására, az autonóm energiaellátás egyéni és közösségi szintű megvalósítására irányulnak. Mindezen rendszerek a környékbeli helyi nyersanyagokat, mint megújuló energiaforrásokat hasznosítják, így környezetkímélő, független és hosszú távon is fenntartható (hő)energia ellátást biztosítanak. Az intézkedés célja a szükséges kisebb léptékű, térségi és települési jelentőségű, települési és településközi koordinációt igénylő, megújuló forrásokból energia termelését és helyi felhasználását célzó megoldások (pl. megújuló energia alapú közösségi fűtőművek és távhő rendszerek) megvalósításának támogatása. A fejlesztések eredményeképpen helyi termelési folyamatok állhatnak fel és így közvetetten új munkahelyek jönnek létre.

- Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP) elkészítésének támogatása

Magyarországon az üvegházhatású gázok kibocsátása az elmúlt 25 évben mintegy 40 százalékkal csökkent, elsősorban a nehézipar leépülése és az agrártermelés visszaesése miatt. A globális éghajlat-változási folyamat azonban tovább gyorsult és ezek a hatások a medence-jelleg miatt Magyarországot erőteljesebben érintik, mint Európa más földrajzi térségeit. A szakértői vizsgálatok szerint az ipar és a mezőgazdaság területén már csak kis dekarbonizációs lehetőség mutatkozik Magyarországon, ugyanakkor az energiatermelésben és -elosztásban, valamint az épületenergetika, továbbá a közlekedés területén van még mód az üvegházhatású gázok kibocsátásának érdemi csökkentésére.

Az önkormányzatok döntő szerepet játszanak a klímaváltozás hatásainak enyhítésében, főleg ha figyelembe vesszük, hogy az energiafogyasztás és a CO₂-kibocsátás a 80%-a városi tevékenységhez kapcsolódik. Az Európai Unió klíma- és energiacsomagjának 2008-ban történt elfogadását követően az Európai Bizottság által létrehozott Polgármesterek Szövetsége támogatja a helyi önkormányzatok fenntartható energiapolitika megvalósítása során tett erőfeszítéseit és a helyi és regionális szereplőket az uniós célkitűzések teljesítése érdekében mozgósítja.

Az Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP-jai) kulcsfontosságú konkrét intézkedéseket és projekteket tartalmaznak. Az energia-megtakarításon kívül a SEAP-ok különböző egyéb eredményeket is elérhetnek: helyváltoztatást nem igénylő szakmunkák és stabil munkahelyek létrehozása; egészségesebb környezet és életminőség; jobb gazdasági versenyképesség és az energiától való nagyobb függetlenség. Ezek az intézkedések mások számára jó példaként szolgálnak, amelyek

terjesztése újabb önkormányzatok bekapcsolódását segítheti elő.

Magyarországon alapvető szempont, hogy a kibocsátás csökkentése mellett a változásokhoz való alkalmazkodásra is összpontosítsunk. A SEAP-ok lehetőséget biztosítanak az ország újraiparosítására és az állattenyésztési ágazatok, és az azokhoz kapcsolódó élelmiszeripar fejlesztésére is úgy, hogy anyag- és energiahatékonos technológiák alkalmazását segítik. A SEAP-okban a helyi önkormányzatok a saját területükön önkéntes kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítása és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítása érdekében, amellyel biztosítható, hogy Magyarország összességében elérje, de akár túlszárnyalja az Európai Unió által 2020-ra kitűzött 20%-os CO₂-kibocsátás csökkentést.

- Az önkormányzat által vezérelt környezettudatosságot erősítő szemléletformálási kampányok, akciók támogatása a helyi alkalmazkodás érdekében

A tudatos energiafogyasztás és ezzel együtt az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának növelése érdekében az önkormányzatok koordinációjában a helyi lakosság széles körű energia- és klímatudatos szemléletének kialakítását célzó programok létrejöttét támogatjuk, hozzájárulva a jelenleg elfogadás előtt álló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) részeként kidolgozásra kerülő Szemléletformálási Stratégia, majd az ebből adódó feladatokat meghatározó Szemléletformálási Cselekvési Terv céljaihoz.

A NÉS komoly szakmai megalapozottsággal, központilag határozza meg az éghajlatváltozásból adódó feladatokat, amelynek helyi feladatait csak a helyi közösségek aktív részvételével lehet végrehajtani. Ennek megértéséhez helyben egy az önkormányzat által szervezett, mindenkit bevonó, interaktív szemléletformálásra van szükség. Ennek biztosítására a beavatkozás révén az önkormányzat közösségi alkalmakat szervezhet, ahol a fentebb említett nemzeti programokban és stratégiákban foglaltakat a helyi közösség együtt értelmezheti és annak helyi végrehajtását a jobb értelmezés révén hűebben szolgálhatja.

A helyi energia- és klímatudatos attitűd kialakítására és terjesztésére irányuló szemléletformálási programok megvalósítása során elvárt eredmény, hogy az önkormányzatok által megtervezett és elindított energiaügyi beavatkozásokat, energiamegtakarítás növelésére irányuló törekvéseket minél jobban és többen értsék, valamint hogy annak lakossági támogatásával a beavatkozás – a lakosság támogatása mellett – minél hosszabb távon fejtsse ki hatását.

Az önkormányzati szervezésben lebonyolított szemléletformálási alkalmak nem csupán az éghajlatváltozás helyi feladatainak értelmezését segíti majd, hanem a helyi közösségnek alkalmat teremt a találkozásra, a közösségépítésre. Ennek értéke a helyi közösség aktivizálásában és az adott cél körüli összefogásban fog megmutatkozni, ami a helyi önellátásban, öngondoskodásban, a szűkülő erőforrások jobb elosztásában segíti majd a helyi önkormányzatot is. A programok megvalósítása során előkerülhetnek a már ismert jó példák és bemutatásuk révén az egyéni cselekedetek könnyebben végrehajthatóak lesznek majd.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai. Közvetett célcsoportnak tekinthetők a térségben működő vállalkozások és a lakosság, mint a térségi energetikai rendszerek és az Akcióprogramok érintettjei. A támogatható tevékenységek **célterületét** a térségi gazdaságfejlesztési stratégiák határozzák meg, az egyes megyei jogú városok és kistérségek földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

2.A.3.8.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(c): az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
A prioritás alatt alkalmazott intézkedések kiválasztása támaszkodik a területi szereplők (az egyes megyei jogú városok és kistérségek) területi tervezési eredményeire, azon belül is a megyei jogú városok gazdaságfejlesztési részprogramjaiban, kistérségi (járási) gazdaságfejlesztési csomagokban meghatározott fejlesztési irányokra. Az intézkedések kiválasztásakor egyértelműen a megyei jogú városok és kistérségek területén történő energiahatékonyság fokozási és a megújuló energiaforrások részarányát növelő műveletek támogatottak. Az intézkedések csökkentik a helyi önkormányzatok energiaköltségeit és az így felszabaduló – el nem költött – forrásokat a helyi önkormányzatok az egyéb, a térségi adottságokra alapozott igényeket kielégítő fejlesztésekre fordíthatják. A prioritás keretében támogatott projektek és projektcsomagok fő kiválasztási elvei a következők: • a prioritás keretében jellemzően a Nemzeti Energiastratégia 2030-ban és Magyarország II. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervben, illetve a Nemzeti Épületenergetikai Stratégiában megfogalmazott céloknak megfelelő beavatkozások támogatására kerül sor, a megyei és megyei jogú városi gazdaság- és területfejlesztési részprogramokhoz illeszkedően; • a támogatott projektek bár szigetszerű beavatkozásokat valósítanak majd meg a települési önkormányzati infrastrukturális létesítmények energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése érdekében, azonban összességében Magyarország energiafüggetlenségét és forrásdiverzifikációját kell szolgálniuk.	

2.A.3.8.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(c): az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.3.8.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 8 b): a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.3.8.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és program-specifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatégoria (adott esetben)	Célérték (2023) ²¹			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
1.	A középületek éves elsődleges energiafogyasztásának csökkentése	kWh/év	0	kevésbé fejlett					
2.	Új beépített megújuló energia kapacitás	MW	0	kevésbé fejlett					
3.	Üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	tonna CO ₂ egyenérték	0	kevésbé fejlett					
	Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma (OP kondíciós lista alapján)	db	0	kevésbé fejlett					
	Közlekedésbiztonsági fejlesztések száma	db	0	kevésbé fejlett					
	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	0	kevésbé fejlett					

²¹ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F”= férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókaté- gória (adott esetben)	NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM Célérték (2023) ²¹			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (OP kondíciós lista alapján)	km	0	kevésbé fejlett					

2.A.3.9 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának v. alpontja és II. melléklete)

6. táblázat: A prioritási tengely eredményességmérési kerete(alaponként, az ERFA és az ESZA tekintetében, és régiókat tekintve)²²

Prioritási tengely	Mutató típusa	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókat	2018-ra vonatkozó rész cél	2018-ra vonatkozó rész cél ²³			Végző cél (2023) ²⁴			Adatforrás	A mutató relevanciája
								F	N	Ö	F	N	Ö		
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	kimeneti		Kialakított kerékpárosbarát települések vagy településrészek száma (OP kondíciós lista alapján)	db	0	kevesbé fejlett	20								
Alacsony széndioxid	kimeneti		A középületek éves elsődleges	kWh/év		kevesbé fejlett									

²² Ahol az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést valamely prioritási tengely részeként hajtják végre, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre meghatározott rész célokat és célértékeket külön kell választani a prioritási tengely más rész céljaitól és célértékeitől az 1303/2013/EU rendelet 22. cikke (7) bekezdésének ötödik albekezdésében említett végrehajtási aktusoknak megfelelően, mivel az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásai (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) nem részei az eredményességi tartaléknak.

²³ A rész célok megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen

²⁴ A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken			energiafogyasztásának csökkentése										
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	kimeneti		Új beépített megújuló energia kapacitás	MW		kevésbé fejlett							

Kiegészítő minőségi információ az eredményességmérési keret kialakításáról
(választható)

Nem releváns

2.A.3.10 BEAVATKOZÁSI KATEGÓRIÁK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vi. alpontja)

A Bizottság által elfogadott nomenklatúrán alapuló, a prioritási tengely tartalmának megfelelő beavatkozási kategóriák és az uniós támogatások indikatív bontása.

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák²⁵

(alaponként és régiókatégoóriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alpra vagy régiókatégoóriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
Alap	ERFA	
Régiókatégoória	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	005 - Villamos energia	
	009 – megújuló energia: szélenergia	
	010 – megújuló energia: napenergia	
	011 – megújuló energia: biomassza	
	012 – megújuló energia: vízerőmű, geotermikus hő, a tenger energiája és egyéb megújuló energiák	
	013 – közösségi infrastruktúra energiahatékony felújítása , demonstrációs projektek és támogató intézkedések	
	014 – meglévő lakásállomány energiahatékony felújítása, demonstrációs projektek és támogató intézkedések	
	015 – intelligens alacsony és közepes feszültségű elosztórendszerek fejlesztése és létrehozása (beleértve intelligens hálózatokat, IKT rendszereket)	
	016 – energia hatékony kapcsolt (hő és villamos energia) előállítás és távfűtés	
	018 – háztartási hulladékgazdálkodás: minimalizálása, válogatás, újrahasznosítás intézkedések	
	019 – kereskedelmi, ipari vagy veszélyes hulladék kezelése	
	043. környezetbarát városi közlekedési	

²⁵ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

	infrastruktúra és népszerűsítése	
	044. intelligens közlekedési rendszerek (beleértve a kereslet alapú forgalmi rendszert, az autópályadíj rendszereket, az IT felügyeleti, ellenőrzési és információs rendszereket)	
	090. kerékpár- és gyalogutak	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma

<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	01. nem visszatérítendő támogatás	

9. táblázat: 3. dimenzió – Területi típus

<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	01. városi (50 ezer fő felett)	
	02. városi (5 ezer fő felett)	
	03. vidéki	

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok

<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	07. nem alkalmazható	

**ÉS KONTROLLJÁBAN RÉSZT VEVŐ HATÓSÁGOK ÉS KEDVEZMÉNYEZETTEK
ADMINISZTRATÍV KAPACITÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEKET IS
(ADOTT ESETBEN)**

(prioritási tengelyenként)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vii. alpontja)

Prioritási tengely	

2.A.4 A TÁRSADALMI BEFOGADÁS ERŐSÍTÉSE ÉS A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK HELYI SZINTŰ FEJLESZTÉSE

<i>A prioritási tengely azonosítója</i>	4.
<i>A prioritási tengely címe</i>	A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése

☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag uniós szinten létrehozott pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása közösségvezérelt helyi fejlesztés révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ Az ESZA esetében: A teljes prioritási tengely a szociális innovációt vagy a transznacionális együttműködést, vagy mindkettőt szolgálja.	<i>Nem releváns</i>

2.A.4.1 EGYNÉL TÖBB RÉGIÓKATEGÓRIÁRA, TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSRE VAGY ALAPRA VONATKOZÓ PRIORITÁSI TENGEY KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKOLÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének(1) bekezdése).

*Nem releváns***2.A.4.2 ALAP, RÉGIÓKATEGÓRIA ÉS AZ UNIÓS TÁMOGATÁS KISZÁMÍTÁSÁNAK ALAPJA**

(A prioritási tengelyen belül minden egyes kombinációra megismétlendő)

<i>Alap</i>	ERFA
<i>Régiókatégória</i>	kevésbé fejlett
<i>A számítás alapja (összes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)</i>	összes elszámolható költség
<i>A legkülső régiókra és az északi ritkán lakott régiókra vonatkozó régiókatégóriák (adott esetben)</i>	nem releváns

2.A.4.3 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (a): beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra
----------------------	--

2.A.4.4 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

Azonosító	1.
Egyedi célkitűzés	Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése
A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények	A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése feltétele annak, hogy elsősorban a társadalmi kirekesztéssel veszélyeztetett csoportok helyzetének javítására irányuló programok végrehajtásához biztosított legyen a megfelelő intézményi háttér, másrészt a foglalkoztatottsági szint növeléséhez csökkenthetők legyenek a családi terhek, és az életminőséget javító új szolgáltatások induljanak. Az egészségügyi alapellátó-rendszer infrastrukturális fejlesztése az intézmények szolgáltatásainak és infrastrukturális feltételeinek korszerűsítését, a hozzáférés egyenlőtlenségeinek mérséklését célozza. Az egészségügyi alapellátás (házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás, a fogászati alapellátást és a védőnői hálózat) fejlesztésének fontosságát az adja, hogy ez a szint képes leginkább elvégezni az alapvető szűrővizsgálatokat és egészségügyi állapotfelméréseket. Az egészségügyi infrastrukturális fejlesztések a lakosság egészségben eltöltött éveinek növekedését, a munkaképesség mielőbbi visszaállítását, valamint az erőforrások koncentrálásával a szolgáltatások költség-hatékonyságának és minőségének javítását segítik elő. A helyi szintű humán közszolgáltatások megújítása hozzájárul a lakosság foglalkoztathatóságának javításához, az életkörülményekben rejlő területi különbségek mérsékléséhez, illetve a társadalmi kohézió erősítéséhez.

3. táblázat: Programspecifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégori a (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ²⁶ (2023)	Adatforrás	A beszámolá s gyakorisa ga
1.	Jobb minőségű helyi közszolgáltatásokkal elért lakosság száma	fő	kevésbé fejlett			növekedés	Id. megjegyzés	évente egyszer

²⁶ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségek vagy mennyiségek.

2.A.4.5 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.4.5.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁINAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(c): az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
A Terület és Településfejlesztési Operatív Program kompetenciáját képezik a helyi felelősség körébe tartozó fejlesztések, amelyek a helyi önkormányzatok által ellátandó feladatokhoz kapcsolódnak. Az önkormányzatok számára kötelezően előírt közszolgáltatások minősége és hozzáférhetősége tekintetében jelentős területi különbségek vannak a megyék, illetve a nagyobb városok és a kisebb települések között. Különösen a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, többnyire aprófalvas, romák lakta térségekben nem biztosított a megfelelő színvonalú szolgáltatás sem helyben, sem az elérhető távolságon belüli centrumokban. Ugyanakkor a nagyobb városokban is jelentkeznek a nagyobb népességszámhoz köthető speciális ellátások iránti igények. A lakosság rendelkezésére álló humán közszolgáltatások színvonalát jelentős mértékben meghatározza a helyileg e szolgáltatások működtetésére rendelkezésre álló épületállomány fizikai állaga, funkcionális megfelelősége, a technikai felszereltség korszerűsége. Jellemző módon az ország elmaradottabb, gazdasági és szociális tekintetben, leszakadó térségeiben a legrosszabb és legelavultabb az egészségügyi, szociális ellátások helyi fizikai infrastruktúrája. A szükséges infrastruktúra teljes hiánya miatt több száz településen egyáltalán nincs mód és lehetőség az életesélyek és az életminőség javítása, a területi felzárkóztatás, a népességmegtartó képesség szempontjából is fontos szolgáltatások működtetésére. Máshol a leromlott állagú épületek és az elavult felszerelések, vagy a technikai eszközök, hiánya miatt nincs tényleges lehetőség korszerű, magas színvonalú szolgáltatások nyújtására. Ennek megfelelően a prioritás keretében alábbi intézkedések támogatása javasolt, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is:: Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése Az intézkedés lehetőséget nyújt egyrészt a helyi önkormányzatok egyes főbb alapellátási szolgálatainak helyet adó épületeinek, másrészt a járóbeteg-intézmények épületeinek korszerűsítésére, felújítására, átalakítására, illetve indokolt esetben új létesítésére. Cél a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel, figyelembe véve a környezettudatos	

gondolkodásmódot, a környezetbarát technológiák és anyagok alkalmazását.

Az intézkedést indokolja, hogy az egészségügyi alapellátási rendszer infrastruktúrája területileg kiegyenlítetlen, nagyszámú a rossz állapotú háziorvosi rendelő, a hiányos vagy elavult eszközökkel rendelkező és leromlott állapotú járóbeteg-szakellátó intézmény, amely különösen a hátrányos helyzetű térségeket érinti.

Az alapellátáshoz sorolt szolgáltatások fejlesztésének keretében a háziorvosi szolgálatnak – felnőtt gyermek, vegyes praxis –, fogorvosi szolgálatnak, központi alapellátási ügyeletnek és a védőnői szolgáltatásoknak helyt adó épületek fejlesztésére lesz lehetőség annak érdekében, hogy az egyes kistérségekben minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények szolgáltatásai.

Az intézkedés az önkormányzati feladatok közé tartozó kötelező alapellátás fejlesztésén túl, az önkormányzati fenntartású járóbeteg-szakellátási intézmények fejlesztésére is lehetőséget biztosít a meglévő járóbeteg-szakrendelők bővítésével, átépítésével, felújításával és eszközbeszerzéssel a magas szintű közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elvét követve.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel, a betegségmegelőzés és az egészség-elősegítő rendszerek javításával minden valószínűség szerint csökkenthetők az egészséges életvitelhez kapcsolódó esélyek. A népesség egészségi állapotának javítását, illetve ennek érdekében az ellátórendszer szerkezetének átalakítását a Semmelweis Tervben foglalt célkitűzéseknek megfelelően az egyes operatív programok összetett eszközzelrendszerrel támogatják. Az egészségügy infrastruktúrájának fejlesztését támogató intézkedések részben az ágazati EFOP-ban, részben pedig a TOP-ban kaptak helyet.

A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztését célzó intézkedés a kirekesztődés mérséklése érdekében, a családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztését támogatja. A beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat (mint pl. az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) is érintik. A gyermekek napközbeni ellátásának két kiemelt intézményét, a bölcsődét és családi napköziket, valamint az óvodai szolgáltatások minőségi feltételeinek javítását a TOP 1. prioritása tartalmazza.

További javasolt intézkedés: A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság.

A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

2.A.4.5.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 4(c): az infrastrukturális létesítményekben – többek között a középületekben – és a lakásépítési ágazatban az energiahatékonyság és a megújuló energia támogatása
A prioritás alatt alkalmazott intézkedések kiválasztása támaszkodik a területi szereplők (az egyes megyei jogú városok és kistérségek) területi tervezési eredményeire. A prioritás keretében támogatott projektek és projektsomagok fő kiválasztási elvei a következők: A megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseknek elő kell segíteniük, illetve alá kell támasztaniuk a közszolgáltatások átfogó reformjára vonatkozó tervek végrehajtását. Csakis olyan fejlesztések kivitelezése támogatható, amelyek révén lehetővé válik az adott ágazat szerkezeti, tartalmi vagy intézményi reformjára vonatkozó elképzelések egyidejű megvalósítása, összhangban a többi operatív program, elsősorban az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív program beavatkozásaival. A támogatott projektek kiválasztásánál előnyben kell részesíteni a még ellátatlan területeket is. Szintén előnyben kell részesíteni az infrastruktúra-fejlesztések során a környezetbarát megoldásokat, amelyek hosszú távon költségmegtakarítást is eredményeznek.	

2.A.4.5.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (a): beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.4.5.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (a): beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.4.5.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és programspecifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatégoria (adott esetben)	Célérték (2023) ²⁷			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
1.	Jobb egészségügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	személy	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	
2.	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma	Db	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	
3.	Akadálymentesített épületek száma	db	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	

2.A.4.6 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (b): a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
----------------------	---

2.A.4.7 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

²⁷ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	1.
<i>Egyedi célkitűzés</i>	A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok integrációja
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	A társadalmi integrációt segíti a leromlott városi területeken, sok esetben szegregátumokban, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi és gazdasági kirekesztettségének megszüntetése, a szegregált lakókörnyezet felszámolása, illetve az onnan kikerülő emberek életminőségének javítása, amely a lakhatási feltételek, a földrajzi mobilitás megoldásával együtt a munkaerő-piaci és a szociális helyzet javítását, valamint az egészségügyi, az oktatási, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést is biztosítja.

3. táblázat: Programspecifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ERFA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégori a (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ²⁸ (2023)	Adatforrás	A beszámolá s gyakorisa ga
1.	Rehabilitált területeken élő lakosok száma	fő	kevésbé fejlett			növekedés	Id. megjegyzés	évente egyszer

²⁸ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségek vagy mennyiségek.

2.A.4.8 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.4.8.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
Az intézkedés célja a városi szegregációval sújtott területeken és/vagy leszakadással fenyegetett városrészekben koncentráltan megnyilvánuló társadalmi – fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése a területen élők társadalmi felzárkózása elősegítésének érdekében. A szociális városrehabilitációs intézkedés keretében történő beavatkozások egyrészt a társadalmi hátrányok kompenzálását célozzák szociális, oktatási, foglalkoztatási egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programokkal, amelyeket a kapcsolódó 6.3 intézkedés (ESZA) finanszíroz, másrészt az érintett városrészek meglévő funkcióinak figyelembevételével, újabb gazdasági, szociális és közösségi funkciók kialakítását célozzák. Integrált szociális típusú rehabilitációt azokban a városrészekben kell elsősorban megvalósítani, ahol a kedvezőtlen demográfiai helyzet, az alacsony iskolázottság, az alacsony gazdasági aktivitás, a tartós munkanélküliség magas szintje, a szegénység és kirekesztettség magas szintje, a nagyfokú kriminalitás és az erősen leromlott környezet ezt indokolja. A tevékenységek között önállóan megvalósuló projekt-előkészítés is támogatható. Az intézkedés keretében kizárólag városi jogállású településeken valósíthatók meg programok. A szociális városrehabilitációs programok alapvetően kétféle akcióterületre irányulnak: • városi szegregátumokra, telepekre; • leszakadással erősen fenyegetett városi területekre (melyek leromlása még nem érte el a szegregátumok mértékét, de társadalmi-gazdasági hanyatlásuk már érzékelhető). A városi szegregátumok, városi területek területi lehatárolása a 2007-2013 programozási időszakban alkalmazott módszertannal (szegregációs mutatók) történik²⁹. A leszakadással erősen fenyegetett területek szintén a már az előző programozási időszakban alkalmazott szociális városrehabilitációs indikátorok segítségével kerülnek lehatárolásra³⁰. A komplex programokat integrált módon szükséges tervezni és megvalósítani az érintettek (az akcióterületen élő lakosság) bevonásával, illetve az összes releváns szervezet (közsféra intézményei, civil és egyházi szervezetek) partnerségében. A társadalmi hátrányok leküzdése csak hosszabb távon lehetséges, éppen ezért ezeknek a programoknak az eddigiekkel szemben hosszabb távúaknak kell lenniük, mely hosszabb időkeret megfelelő feltételeket	

²⁹ A szegregációs mutatók esetében legfeljebb a határértékek kerülnek felülvizsgálatra. A szegregátumok lehatárolásának módszertanát lásd Városfejlesztési Kézikönyv, 2009. második, javított kiadás

³⁰ A szociális városrehabilitáció indikátorainak felülvizsgálata szintén 2014 folyamán történik meg. A lakótelepek és a hagyományos városi területek indikátorai várhatóan az eddigieknek megfelelően, némileg el fognak térni egymástól.

teremt az integrált és részvételen alapuló tervezéshez és megvalósításhoz. Ez a szegregátumok vonatkozásában legalább 4-5 évet, a leszakadással fenyegetett városi területeknél pedig legalább 3 éves programot jelent.

A szociális városrehabilitációs beavatkozások egyrészt a közszolgáltatások jobb elérhetőségének feltételeit kívánják megteremteni, másrészt az épített környezetet kívánják fejleszteni az alapvető infrastrukturális igények kielégítése és új közösségi funkciók megteremtése érdekében. A társadalmilag leromlott területek esetében kiemelten fontos az érintett lakosság szociális kohéziójának erősítése is, melyet a közösségformálást erősítő terek, létesítmények fejlesztése szolgálja, amennyiben új közösségi funkciók létrehozását, illetve eddigiek megerősítését szolgálják, továbbá lehetséges a szolgáltatások elérhetőségét biztosító közösségi és non-profit humán infrastruktúra fejlesztése is. Ugyancsak fontos feladat a közösségi tulajdonban lévő közművek fejlesztése/ felújítása, utak, járdák fejlesztése, közösségi parkok, játszóterek kialakítása és felújítása a közösségi funkciók megerősítésével egybekötve.

A lakhatási körülmények javítása és a lakófunkció erősítése alapvető célja a városrehabilitációs projekteknek. Az intézkedés keretében lehetséges:

- az önkormányzati, illetve non-profit szervezetek tulajdonában lévő bérházak felújítása, bérlakások komfortfokozatának emelése, továbbá elsősorban a marginalizált csoportok lakhatási körülményeinek javítása érdekében az elavult lakóépületek bontása, közösségi szociális bérlakás építése, illetve vásárlása.
- társasházak (illetve lakásszövetkezeti lakóépületek) közös tulajdonú részeinek felújítása, illetve a szegregátumok esetében, különleges indokoltág esetén a rászorult családok magántulajdonában álló nem-többlakásos lakóházak korlátozott mértékű felújításának támogatása.

A projektek keretében kiemelt figyelmet kap a lakhatás legalizálása, a lakhatási biztonság növelése (bérleti szerződések létrehozása/helyreállítása, hiányzó tulajdonjogok földhivatali bejegyzése, adósságkezelési programok stb.)

A projektek tervezésének és megvalósításának szakmai támogatására központi szakmai mentori rendszer kerül kialakításra az önkormányzatok számára.

A társadalmi hátrányok leküzdését célzó beavatkozások (szociális, oktatási, foglalkoztatási stb.) a TOP 6. prioritásának 4. intézkedéséből finanszírozhatók. Fontos, hogy ezen ún. szoft programok megfelelő súlyt kapjanak a projekteken belül a terület társadalmi leromlottságának függvényében és alapvetően reagáljanak a területen feltárt társadalmi problémákra.

Főbb célcsoportok: Szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területeken élők, illetve a leromlással fenyegetett városi területeken az alacsony társadalmi státuszú lakosság; jellemzően alacsony jövedelmű, és alacsony iskolai végzettségű társadalmi csoportok.

Specifikus célterületek: a városi települések szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei, illetve a leromlással fenyegetett területei (pl.: lakótelepek, városszövetbe ágyazott leromlott területek). A területek megfelelő indikátorrendszer segítségével kerülnek kiválasztásra.

Főbb kedvezményezettek: önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, civil szervezetek, társasházak, magánszemélyek.

2.A.4.8.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
A tervezett fejlesztések várhatóan tárgyalásos eljárás révén kerülnek kiválasztásra. A kiválasztás egyik alapfeltétele, hogy a projekttervezet összhangban legyen a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával és ezen belül is annak Antiszegregációs Tervével, illetve a város Helyi Esélyegyenlőségi Programjával, és megfeleljen a területi lehatárolást célzó indikátorrendszernek.	

2.A.4.8.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük.	

2.A.4.8.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

Kimeneti mutatók beruházási prioritásonként és adott esetben régiókatégoriánként

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és programspecifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azo nos	Mutató	Mértéke gység	Alap	Régiókat egória	Célérték (2023) ³¹	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
---------	--------	---------------	------	-----------------	-------------------------------	------------	--------------------------

³¹ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

ító				(adott esetben)	F	N	Ö		
1.	Helyreállított lakóegységek városi területeken	lakó-egység	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	
2.	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított köz- vagy kereskedelmi épületek	m2	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	
3.	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m2	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	
4.	Integrált városfejlesztési stratégiákat alkalmazó területeken élő lakosság	személy	ERFA	kevésbé fejlett				Irányító Hatóság	

2.A.4.9 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának v. alpontja és II. melléklete)

6. táblázat: A prioritási tengely eredményességmérési kerete(alaponként, az ERFA és az ESZA tekintetében, és régiókatételeként)³²

Prioritási tengely	Mutató típusa	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatétele	2018-ra vonatkozó rész cél	2018-ra vonatkozó rész cél ³³			Végző cél (2023) ³⁴			Adatforrás	A mutató relevanciája
								F	N	Ö	F	N	Ö		

Kiegészítő minőségi információ az eredményességmérési keret kialakításáról

(választható)

³² Ahol az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést valamely prioritási tengely részeként hajtják végre, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre meghatározott rész célokat és célértékeket külön kell választani a prioritási tengely más rész céljaitól és célértékeitől az 1303/2013/EU rendelet 22. cikke (7) bekezdésének ötödik albekezdésében említett végrehajtási aktusoknak megfelelően, mivel az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásai (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) nem részei az eredményességi tartaléknak.

³³ A rész célok megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen

³⁴ A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

2.A.4.10 BEAVATKOZÁSI KATEGÓRIÁK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vi. alpontja)

A Bizottság által elfogadott nomenklatúrán alapuló, a prioritási tengely tartalmának megfelelő beavatkozási kategóriák és az uniós támogatások indikatív bontása.

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák³⁵

(alaponként és régiókatégoriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alpra vagy régiókatégoriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoria</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	053. egészségügyi infrastruktúra	
	055. egyéb szociális infrastruktúra, amely hozzájárul a regionális és helyi fejlesztésekhez a	
	054. lakóház infrastruktúra	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma		
<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoria</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	01. nem visszatérítendő támogatás	

9. táblázat: 3. dimenzió – Területtypus		
<i>Alap</i>	ERFA	
<i>Régiókatégoria</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
	01. városi (50 ezer fő felett)	
	02. városi (5 ezer fő felett)	

³⁵ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

	03. vidéki	
	07. nem alkalmazható	

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok

<i>Alap</i>	<2A.5.4.1 type="S" input="S" Decision=N >	
<i>Régiókatégória</i>	<2A.5.4.2 type="S" input="S" Decision=N >	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	07. nem alkalmazható	

11. táblázat: 6. dimenzió – ESZA másodlagos téma³⁶(csak ESZA)

<i>Alap</i>	<2A.5.5.1 type="S" input="S" Decision=N >	
<i>Régiókatégória</i>	<2A.5.5.2 type="S" input="S" Decision=N >	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)

³⁶ Adott esetben az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első bekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzésekhez való ESZA-hozzájárulásra vonatkozó számszerűsített információ megadása.

2.A.5 KÖZÖSSÉGI SZINTEN IRÁNYÍTOTT VÁROSI HELYI FEJLESZTÉSEK (CLLD FEJLESZTÉSEK) PRIORITÁSI TENGELY

<i>A prioritási tengely azonosítója</i>	5.
<i>A prioritási tengely címe</i>	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)

☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag uniós szinten létrehozott pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása közösségvezérelt helyi fejlesztés révén történik.	igen
☐ Az ESZA esetében: A teljes prioritási tengely a szociális innovációt vagy a transznacionális együttműködést, vagy mindkettőt szolgálja.	<i>Nem releváns</i>

2.A.5.1 Egynél több régiókat kategóriára, tematikus célkitűzésre vagy alapa vonatkozó prioritási tengely kialakításának indoklása (adott ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (1) bekezdése).

A prioritástengely kialakításának elsődleges indoka, hogy az Európai Bizottság közösségvezérelt helyi fejlesztésekről szóló útmutatójának megfelelően, kísérleti jelleggel, integrált és programalapú fejlesztések megvalósítását tegye lehetővé városi szinten. A korábbi fejlesztési programidőszakokban (2004-2006, 2007-2013) a különböző típusú források integrált kezelésére nem volt mód, így azok, egymás mellett ése egymástól elkülönülten működtek a lehetséges szinergikus hatások kihasználása nélkül. A jelen prioritástengely azt célozza meg, hogy kísérleti jelleggel a jogosult városok területén a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, illetve kezdeményezésére olyan integrált közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő stratégiák készüljenek és ezek alapján programok valósuljanak meg, amelyek egyszerre és összehangoltan képesek a TOP ERFA és ESZA forrásait használni. A programok hatékony megvalósulását a stratégiai szemlélet fogja biztosítani, mivel a prioritástengely keretében kedvezményezett városi CLLD szervezeteknek a programok megvalósulását megelőzően közösségi részvételen alapuló, integrált szemléletű fejlesztési stratégiákat kell készíteniük.

A prioritástengely további szakmai indoka, hogy a városi közösségek fejlesztése a szubszidiaritás elvének megfelelően eredményesebben és hatékonyabban valósítható meg helyi szinten, a közösségek által vezérelt igények mentén. A prioritástengely olyan terület-, város, illetve közösségfejlesztési tevékenységeket finanszíroz, amelyek léptékükben, célcsoportjukban, földrajzi területükben, jellegükben jobban tervezhetők, szervezhetők, hajthatók végre városi szinten.

Magyarországon a helyi közösségi részvétel a fejlesztési folyamatokban, a civil aktivitás, a szektorok

közötti együttműködés a nyugat-európai országokhoz képest gyengébb, ezért a prioritástengely alkalmazása a közösségi részvétel és együttműködés erősítése, a helyi civil szektor aktivitásának és ismertségének növelése szempontjából is fontos.

Az intézkedések a 1301/2013/EU rendelet 5. cikk (9) társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem, valamint a 1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem tematikus célkitűzésekhez fognak kapcsolódni.

2.A.5.2 ALAP, RÉGIÓKATEGÓRIA ÉS AZ UNIÓS TÁMOGATÁS KISZÁMÍTÁSÁNAK ALAPJA

(A prioritási tengelyen belül minden egyes kombinációra megismétlendő)

<i>Alap</i>	ERFA
<i>Régiókatégória</i>	kevésbé fejlett
<i>A számítás alapja (összes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)</i>	összes elszámolható költség
<i>A legkülső régiókra és az északi ritkán lakott régiókra vonatkozó régiókatégóriák (adott esetben)</i>	nem releváns

2.A.5.3 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9) d közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;
-----------------------------	---

2.A.5.4 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	5.
<i>Egyedi célkitűzés</i>	Jobb városi közösségi és kulturális szolgáltatások biztosítása közösségi részvétellel, erősebb identitástudat, szorosabb közösségi összetartozás
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	Az integrált, közösségközpontú és közösségi igények által vezérelt városfejlesztési programok, illetve projektek az élhető, egészséges és családbarát települési környezet, ill. a szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtése és fejlesztése révén a fizikailag, szociálisan és mentálisan egészségesebbé váló városi társadalom kialakulását segítik elő. A beruházások eredményeként javulni, illetve bővülni fog

	a városok közösségi tereinek és szolgáltatóinak minősége, kínálata. Az igényvezérelt minőségi fejlesztéssel keresztülment közösségi tereket és szolgáltatásokat a helyi lakosság nagyobb hajlandósággal fogja igénybe venni.
--	--

2.A.5.5 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1304/2013/EU rendelet 3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák;
----------------------	--

2.A.5.6 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja) Azonosító	5.
Egyedi célkitűzés	Jobb városi közösségi és kulturális szolgáltatások biztosítása közösségi részvétellel, erősebb identitástudat, szorosabb közösségi összetartozás
A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények	Az integrált, közösségközpontú és közösségi igények által vezérelt városfejlesztési programok az elérhető és egészséges családbarát települési környezet, a lehetőségeinek megteremtése és fejlesztése révén az egészségesebbé váló társadalom kialakulását segítik elő. A közösségi igényeken alapuló infrastrukturális beruházásokhoz szorosan kapcsolódó közösségfejlesztési, -szervezési és -építési, valamint képzési beavatkozások eredményeként a lakosság aktívan fogja használni a városi közösségi tereket, illetve és közösségi szolgáltatóknál elérhető szolgáltatásokat. A városi közösségi terek és szolgáltatások komplex minőségi fejlődésének végső eredményeként növekedni fog a városi lakosság életkörülményekkel és lakókörnyezettel való elégedettsége, identitástudata és erősödni fog a városhoz való kötődés.

3. táblázat: Program-specifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ESZA és ERFA tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégori a (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ³⁷ (2023)	Adatforrás	A beszámolá s gyakoriság a
1.	A szabadidős tevékenységekre fordított időtartam aránya	%	kevésbé fejlett	A program indulását követően meghatározott érték a projektek indulásakor elvégzett kutatások összegzéseként	2015 (prioritás elindításától függően)	növekszik	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	program indulását megelőzőe n, közben és utána, évente minimum egyszer
2.	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	%	kevésbé fejlett	A program indulását követően meghatározott érték a projektek indulásakor elvégzett kutatások	2015 (prioritás elindításától függően)	növekszik	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	program indulását megelőzőe n, közben és utána, évente minimum egyszer

³⁷ Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségiak vagy mennyiségiak.

				összegzéseként				
3.	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési startégiával érintett települések lakosság száma	fő	kevésbé fejlett	150000	2015 (prioritás elindításától függően)	növekszik	EMIR	program indulásakor

4. táblázat: Közös eredménymutatók

A magyar szakpolitikai egyedi célkitűzésekhez kapcsolódó a programspecifikus eredménymutatók kiindulási és célértéke az Unió stratégiájának beruházási prioritásait figyelembe véve és összhangban az 303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontjával.

Azonosító	Mutató	Régiókat egória	A mutató mértékegys ége	A célmeghatá ráshoz használt közös kimeneti mutató	Bázisér ték			A bázisérték és célérték mértékegy sége	Bázisév	Célérték ³⁸ (2 023)			Adatfor rás	A beszámol ás gyakorisa ga
					F	N	Ö			F	N	Ö		

³⁸ Ez a lista tartalmazza a közös eredménymutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg, és az összes program-specifikus eredménymutatót. A közös eredménymutatók célértékeit számszerűsíteni kell; a program-specifikus eredménymutatók esetében a célértékek lehetnek minőségi vagy mennyiségi. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők), vagy nemként lebontva. A bázisértékek ennek megfelelően kiigazíthatók. „F”= férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

4a. táblázat: Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés eredménymutói és az egyedi célkitűzéshez kapcsolódó program-specifikus eredménymutatók

(prioritási tengelyenként vagy valamely prioritási tengely része szerinti bontásban)

(Hivatkozás: az 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikkének (3) bekezdése³⁹)

Azonosító	Mutató	A mutató mértékegysége	A célmeghatározáshoz használt közös kimeneti mutató	Bázisérték			A bázisérték és célérték mértékegysége	Bázisév	Célérték ⁴⁰ (2023)			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
				F	N	Ö			F	N	Ö		

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1304/2013/EU rendelete az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 470. o.).

⁴⁰ Ez a lista tartalmazza a közös eredménymutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg, és az összes program-specifikus eredménymutatót. A közös eredménymutatók célértékeit számszerűsíteni kell; a program-specifikus eredménymutatók esetében a célértékek lehetnek minőségek vagy mennyiségek. Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtásának monitoringjához használt, az 1304/2003/EU rendelet II. mellékletében szereplő összes eredménymutatónak számszerűsített célértékhez kell kapcsolódnia. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők), vagy nemenként lebontva. A bázisértékek ennek megfelelően kiigazíthatók. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.A.5.7 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.5.7.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁINAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9) d közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;
A városi területek élő közösségek közösségvezérelt stratégia alapján végrehajtott fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatását az intézkedés a közösségi terek és közösségi szolgáltatók minőségi fejlesztésével, illetve kínálatuk bővítésével fogja szolgálni. Az alábbi főbb fejlesztési irányok támogatása elképzelhető az intézkedés keretében, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is: • Innovatív, területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális intézmények felújítása, illetve eszközfejlesztése lehetőség szerint célcsoport specifikusan. Például városi könyvtárak, közösségi házakban elektronikus könyv-, zene és filmtár kialakítása és szolgáltatási kínálatának bővítése, új szolgáltatások bevezetése – innovatív olvasó, illetve filmnéző és zenehallgató szoba kialakítása - fiatalok részére. • Városrészi közösségi terek infrastrukturális felújítása, közösségi tereinek bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas téré alakítása, beleértve az önkormányzati, nonprofit és egyházi tulajdonú közösségi tereket is. A beavatkozás keretében a leromlott állapotú közösségi terek felújítása fog megtörténni olyan módon, hogy a lakosság különböző célcsoportjainak igényeit minél hatékonyabban tudja szolgálni. A fiataloknak például innovatív fizikai mozgásforma végzését elősegítő infrastruktúra – pl.: parquer gyakorló pálya, gördeszkás, biciklis gyakorlópálya, szabadtéri, ingyenes fitness edzőpálya stb. – kiépítése, míg a családoknak hagyományos, ugyanakkor biztonságos szolgáltatások garantálása – gyermekbarát játszótérek – míg az idősebb korosztálynak a természet élvezetét és közösségi tevékenységeket elősegítő eszközök telepítése – pl.: napozószékek, sakk és táblajáték asztalok stb. • Köztérek „közösségi tér funkcióinak” bővítése. A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, illetve a kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása. A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések közvetett célcsoportja a helyi lakosság, míg a közvetlen célcsoportja az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, egyházi intézményei, civil szervezetei és lakossága által létrehozott CLLD szervezetek. A támogatható tevékenységek célterületét a városi CLLD stratégiák határozzák meg, az egyes városok földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek főbb kedvezményezettjei az önkormányzatok, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak, közintézmények.	

2.A.5.7.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9) d közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;
Az intézkedések során a CLLD módszertan szerint kettős kiválasztási kritériumnak kell megfelelni. A helyi fejlesztési programokat megvalósító helyi akciócsoportok kiválasztása során fő alapelv a CLLD előírások (minimum követelmények) teljesítése, ezen túl fontos szempont a helyi fejlesztési stratégia minősége, integráltsága, többalapos finanszírozása és megvalósíthatósága, továbbá a helyi fejlesztési stratégia összeállításában megvalósuló partnerség (helyi vállalkozói, civil és közsféra partnersége). Figyelembe kell venni ezeken túl a helyi fejlesztési stratégia megvalósítását célzó projektek kiválasztási folyamatának átláthatóságát, a területalapú megközelítést és partnerséget, továbbá a helyi akciócsoport szakmai, animációs és kommunikációs képességeit, valamint adminisztratív kapacitását is. A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtását szolgáló fejlesztési projektek kiválasztásánál a legfontosabb szempontok közé tartozik a helyi stratégia és a térségben irányadó egyéb fejlesztési stratégiák teljesítéséhez való hozzájárulás, a költségvetési keret és a meghatározott célok elérésének aránya, összhangja, továbbá a beavatkozások integráltsága, innovatív jellege, újszerűsége, valamint a helyi közösség aktivizálása, a célcsoport specifikus közösségfejlesztési, ill. térségfejlesztési hatások. A fenti szempontok együttesen biztosítják, hogy azok a programok kerüljenek megvalósításra, amelyek legjobban szolgálják a városi közösségek összetartozását, identitásának erősödését és lakosság lakókörnyezetével és viszonyaival való elégedettséget.	

2.A.5.7.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9) d közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.5.7.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1301/2013/EU rendelet 5. cikk 9) d közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.5.7.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókategória (adott esetben)	Célérték (2023) ⁴¹			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
4.	Városi környezetben épített vagy helyreállított köz- vagy kereskedelmi épületek	m2	ERFA	kevésbé fejlett				EMIR	évente
5.	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m2	ERFA	kevésbé fejlett				EMIR	évente

2.A.5.8 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1304/2013/EU rendelet 3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák;
----------------------	--

2.A.5.9 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

Azonosító	5.
Egyedi célkitűzés	Jobb városi közösségi identitástudat, szorosabb közösségi összetartozás
A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények	Az integrált városfejlesztési programok az elérhető és egészséges családbarát települési környezet, a mozgás és az egészséges szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtése és fejlesztése révén a fizikailag, szociálisan és mentálisan egészségesebbé

⁴¹ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

	váló társadalom kialakulását segítik elő. A tervezett szociális közösségfejlesztési beavatkozások eredményeként az új, illetve minőségileg megújított városi közösségi terek és szolgáltatók kínálata minőségi programokkal és akciókkal lesz ellátva. A városi közösségek minőségi fejlődésének eredményeként növekedni fog a városi lakosság életkörülményekkel és lakókörnyezettel való elégedettsége, identitástudata és erősödni fog a városhoz való kötődés.
--	---

3. táblázat: Program-specifikus eredménymutatók egyedi célkitűzésenként (az ESZA és a Kohéziós Alap tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Régiókatégória (adott esetben)	Bázisérték	Bázisév	Célérték ⁴² (2023)	Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
1.	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési startégiával érintett települések lakosság száma	fő	kevésbé fejlett	150000	2015 (prioritás elindításától függően)	növekszik	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	program indulását megelőzően, közben és utána, évente minimum egyszer

⁴² Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a célértékek lehetnek minőségi vagy mennyiségi.

2.A.5.10 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.5.10.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁINAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák;
A városi területek élő közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülését elősegítő közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák intézkedés a városi CLLD-k közösségi és kulturális infrastrukturális fejlesztéseihez kapcsolódóan, illetve azokat támogatva kísérleti jelleggel közösségfejlesztési, identitásformálási, illetve összetartozást elősegítő programokat és akciókat valósít meg. Az alábbi főbb fejlesztési irányok támogatása elképzelhető az intézkedés keretében, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is: • a helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek megteremtése, a helytörténeti és helyismereti- a kulturális örökség részét képező tárgyi eszközök elektronikus formában történő hozzáférhetővé tétele; • a folyamatos, helyi (városrészi, szomszédsági) társadalmi párbeszédet fenntartó egyeztetési mechanizmusok kiépítése és működtetése (állampolgári tanácsok, kerekasztalok stb.); • a megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító mechanizmusok kialakítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása (közösségi tér esetében az adott tér (intézmény) közösségi irányítása, köztér esetén annak programokkal, közösségi aktivitással való megtöltését és egyben állagmegóvását is elősegítő lakossági együttműködések); • a helyi (városrészi, szomszédsági) aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek (rendszer önkéntes tevékenységek, kulturális- és sportprogramok megszervezése, adományozói kultúra fejlesztése); • „Versenyképesen a munkaerőpiacon”- program elindítása: a humán erőforrás minőségének fejlesztése (növelése), a munkaerő-piacra történő bekapcsolódás eszközeivel: a helyi tudásra, hagyományokra, a civil és üzleti szereplők együttműködésére épülő, a helyi vállalkozási kultúrát fejlesztő szociális gazdaság, szolidáris gazdaság jellegű kezdeményezések; • (a helyi (népi) mesterségek újratanítása a kulturális intézmények, a civil, az üzleti terület közös programja keretében, szakmaismerető és bemutató programsorozatok, kiállítások, helyi tehetségek, kreatív személyek sikeres életpályák bemutatása, vándorkiállítások kialakítása, a helyi identitás és kötődés erősítése érdekében); • a helyi vállalkozások információs adatbázisainak és online elérhetőségének kialakítása, a kereskedelmi-kulturális köztéri szolgáltatások megjelenése.	

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **célcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei által létrehozott CLLD szervezetek. A programok elsődleges kedvezményezettje a helyi lakosság, illetve a programok szervezésében és lebonyolításában résztvevő helyi civil szervezetek. A támogatható tevékenységek **célterületét** a városi CLLD stratégiák határozzák meg, az egyes városok földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** a civil szervezetek, egyházak, önkormányzati közintézmények.

2.A.5.10.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák;
Az intézkedések során a CLLD módszertan szerint kettős kiválasztási kritériumnak kell megfelelni. A helyi fejlesztési programokat megvalósító helyi akciócsoportok kiválasztása során fő alapelv a CLLD előírások (minimum követelmények) teljesítése, ezen túl fontos szempont a helyi fejlesztési stratégia minősége, integráltsága, többalapos finanszírozása és megvalósíthatósága, továbbá a helyi fejlesztési stratégia összeállításában megvalósuló partnerség (helyi vállalkozói, civil és közsféra partnersége). Figyelembe kell venni ezeken túl a helyi fejlesztési stratégia megvalósítását célzó projektek kiválasztási folyamatának átláthatóságát, a területalapú megközelítést és partnerséget, továbbá a helyi akciócsoport szakmai, animációs és kommunikációs képességeit, valamint adminisztratív kapacitását is. A helyi fejlesztési stratégiák végrehajtását szolgáló fejlesztési projektek kiválasztásánál a legfontosabb szempontok közé tartozik a helyi stratégia és a térségben irányadó egyéb fejlesztési stratégiák teljesítéséhez való hozzájárulás, a költségvetési keret és a meghatározott célok elérésének aránya, összhangja, továbbá a beavatkozások integráltsága, innovatív jellege, újszerűsége, valamint a helyi közösség aktivizálása, a célcsoport specifikus közösségfejlesztési, ill. térségfejlesztési hatások. A fenti szempontok együttesen biztosítják, hogy azok a programok kerüljenek megvalósításra, amelyek legjobban szolgálják a városi közösségek összetartozását, identitásának erősödését és lakosság lakókörnyezetével és viszonyaival való elégedettséget.	

2.A.5.10.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák;
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.5.10.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1304/2013/EU rendelet 3.cikk (1) b) vi: közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák;
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.5.10.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és program-specifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatégoria (adott esetben)	Célérték (2023) ⁴³			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
1.	A programokban részt vevők száma	fő	ESZA	kevésbé fejlett				EMIR	évente
2.	A szociális partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által teljesen vagy részben végrehajtott programok száma	db	ESZA	kevésbé fejlett			2 4	EMIR	évente

⁴³ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

2.A.5.11 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának v. alpontja és II. melléklete)

6. táblázat: A prioritási tengely eredményességmérési kerete(alaponként, az ERFA és az ESZA tekintetében, és régiókatéegóriánként)⁴⁴

Prioritási tengely	Mutató típusa	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatéegória	2018-ra vonatkozó rész cél	2018-ra vonatkozó rész cél ⁴⁵			Végső cél (2023) ⁴⁶			Adatforrás	A mutató relevanciája
							F	N	Ö	F	N	Ö		
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)	Pénzügyi	Költségnyilatkozatokban foglalt összeg	EUR		kevésbé fejlett								EMIR	kötelező mutató
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések	Kiment	Városi környezetben létrehozott vagy	m2	ERFA	kevésbé fejlett								EMIR	A városi közösség fejlesztés szempontj

⁴⁴ Ahol az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést valamely prioritási tengely részeként hajtják végre, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre meghatározott részcélokat és célértékeket külön kell választani a prioritási tengely más rész céljaitól és célértékeitől az 1303/2013/EU rendelet 22. cikke (7) bekezdésének ötödik albekezdésében említett végrehajtási aktusoknak megfelelően, mivel az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásai (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) nem részei az eredményességi tartaléknak.

⁴⁵ A rész célok megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen

⁴⁶ A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

(CLLD fejlesztések)		helyreállított nyitott terek										ából kiemelten fontos a nyitott terek rehabilitációja
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)	Eredmény	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosságszáma (program spec. Eredményindikátor)	fő	ESZA	kevésbé fejlett	150000					EMIR	A CLLD elképzelések elterjedését mutatja be. Az ESZA kimeneti indikátorok további alábontásokkal szűkítik az eredményindikátort.

Kiegészítő minőségi információ az eredményességmérési keret kialakításáról
(választható)

<2A.4.12 type="S" maxlength="7000" input="M">

2.A.5.12 BEAVATKOZÁSI KATEGÓRIÁK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vi. alpontja)

A Bizottság által elfogadott nomenklatúrán alapuló, a prioritási tengely tartalmának megfelelő beavatkozási kategóriák és az uniós támogatások indikatív bontása.

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák⁴⁷

(alaponként és régiókatégoriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alpra vagy régiókatégoriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	97 - Közösségvezérelt helyi fejlesztési kezdeményezések városi és vidéki területeken	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	01 - Nem visszatérítendő támogatás	

9. táblázat: 3. dimenzió – Területtípus		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	01 - Városi	

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok		
Alap	ERFA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	06 - Közösségvezérelt helyi	

⁴⁷ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

	fejlesztések (CLLD)	ösztönzése	
--	------------------------	------------	--

11. táblázat: 6. dimenzió – ESZA másodlagos téma ⁴⁸ (csak ESZA)		
Alap	ERFA	
Régiókatégória	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák⁴⁹

(alaponként és régiókatóriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alagra vagy régiókatóriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
Alap	ESZA	
Régiókatégória	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	97 - Községvezérelt helyi fejlesztési kezdeményezések városi és vidéki területeken	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma		
Alap	ESZA	
Régiókatégória	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	01 - Nem visszatérítendő támogatás	

9. táblázat: 3. dimenzió – Területtípus		
Alap	ESZA	
Régiókatégória	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	01 - Városi	

⁴⁸ Adott esetben az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első bekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzésekhez való ESZA-hozzájárulásra vonatkozó számszerűsített információ megadása.

⁴⁹ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok		
<i>Alap</i>	ESZA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
5.	06 - Közösségvezérelt helyi fejlesztések ösztönzése (CLLD)	

11. táblázat: 6. dimenzió – ESZA másodlagos téma ⁵⁰ (csak ESZA)		
<i>Alap</i>	ESZA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)

2.A.5.13 A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TERVEZETT ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEFOGLALÁSA, BELEÉRTVE SZÜKSÉG ESETÉN A PROGRAMOK IRÁNYÍTÁSÁBAN ÉS KONTROLLJÁBAN RÉSZT VEVŐ HATÓSÁGOK ÉS KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRATÍV KAPACITÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEKET IS (ADOTT ESETBEN)

(prioritási tengelyenként)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vii. alpontja)

Prioritási tengely	

⁵⁰ Adott esetben az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első bekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzésekhez való ESZA-hozzájárulásra vonatkozó számszerűsített információ megadása.

2.A.6 MEGYEI ÉS HELYI EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSEK, TÁRSADALMI BEFOGADÁS ÉS FOGLALKOZTATÁS-ÖSZTÖNZÉS

<i>A prioritási tengely azonosítója</i>	6.
<i>A prioritási tengely címe</i>	Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés

☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása kizárólag uniós szinten létrehozott pénzügyi eszközök révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ A teljes prioritási tengely végrehajtása közösségvezérelt helyi fejlesztés révén történik.	<i>Nem releváns</i>
☐ Az ESZA esetében: A teljes prioritási tengely a szociális innovációt vagy a transznacionális együttműködést, vagy mindkettőt szolgálja.	<i>Nem releváns</i>

2.A.6.1 EGYNÉL TÖBB RÉGIÓKATEGÓRIÁRA, TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSRE VAGY ALAPRA VONATKOZÓ PRIORITÁSI TENGEY KIALAKÍTÁSÁNAK INDOKOLÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (1) bekezdése).

A TOP 6. prioritási tengely kialakításának elsődleges célja, hogy az Európa 2020 - Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája által kiemelten a foglalkoztatás, illetve a szegénység és társadalmi kirekesztés területén megfogalmazott célkitűzések megvalósulásához helyi, területi alapon szervezett programok által járuljon hozzá, úgy hogy azok szervesen illeszkednek, illetve adott esetben kiegészítik a TOP ERFA jellegű prioritásában tervezett beavatkozásokat.

A prioritási tengely keretében tervezett intézkedések finanszírozása az Európai Szociális Alapból valósul meg. A humán erőforrás fejlesztés integrált jellegéből adódóan a prioritástengely a TO8 (a foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása), illetve a TO9 (a társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni küzdelem) tematikus célkitűzések megvalósításához járul hozzá.

2.A.6.2 ALAP, RÉGIÓKATEGÓRIA ÉS AZ UNIÓS TÁMOGATÁS KISZÁMÍTÁSÁNAK ALAPJA

(A prioritási tengelyen belül minden egyes kombinációra megismétlendő)

<i>Alap</i>	ESZA
<i>Régió kategória</i>	kevésbé fejlett
<i>A számítás alapja (összes)</i>	összes elszámolható költség

<i>elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)</i>	
<i>A legkülső régiókra és az északi ritkán lakott régiókra vonatkozó régiókatégoriák (adott esetben)</i>	nem releváns

2.A.6.3 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) i: munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
-----------------------------	--

2.A.6.4 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

<i>Azonosító</i>	1.A
<i>Egyedi célkitűzés</i>	A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése
<i>A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények</i>	A támogatások célja, hogy az Európa 2020 - Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája által a foglalkoztatás területén megfogalmazott célkitűzések megvalósulásához helyi, területi alapon szervezett programok által járuljon hozzá, úgy hogy azok szervesen illeszkednek, illetve adott esetben kiegészítik a TOP ERFA jellegű prioritásában tervezett beavatkozásokat. A támogatható tevékenységeken keresztül • létrejönnek a helyi foglalkoztatási paktumok, amelyek a térségi foglalkoztatáspolitikai fontos eszközei; • foglalkoztatás-bővítésre nyílik lehetőség a munkaerő képzését célzó ESZA támogatás igénybevételel.

4. táblázat: Közös eredménymutatók

A magyar szakpolitikai egyedi célkitűzésekhez kapcsolódó a programspecifikus eredménymutatók kiindulási és célértéke az Unió stratégiájának beruházási prioritásait figyelembe véve és összhangban az 303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontjával.

Azonosító	Mutató	Régiókategória	A mutató mértékegysége	A célmeghatározáshoz használt közös kimeneti mutató	Bázisérték			A bázisérték és célérték mértékegysége	Bázisérték	Célérték ⁵¹ (2023)			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö			F	N	Ö		
	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	kevésbé fejlett	fő		nem releváns			fő	2014	21.000			FAIR	évente
	A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	kevésbé fejlett	fő		nem releváns			fő	2014	15.000			FAIR	évente
	A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma (programspezifikus indikátor)	kevésbé fejlett	fő		nem releváns			fő	2014	51.000			FAIR	évente
	A támogatott programokba bevont résztvevők száma	kevésbé fejlett	fő		nem releváns			fő	2014	115.000			FAIR	évente

⁵¹ Ez a lista tartalmazza a közös eredménymutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg, és az összes program-specifikus eredménymutatót. A közös eredménymutatók célértékeit számszerűsíteni kell; a program-specifikus eredménymutatók esetében a célértékek lehetnek minőségi vagy mennyiségi. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők), vagy nemenként lebontva. A bázisértékek ennek megfelelően kiigazíthatók. „F”= férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

2.A.6.5 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.6.5.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási priorítás</i>	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) i: munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelését a prioritástengely az alábbi intézkedésekkel tudja támogatni, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is • A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával A helyi foglalkoztatási paktumok a térségi foglalkoztatáspolitikai fontos eszközei; segítségükkel keretek teremthetők a munkapiaci szereplők hatékony együttműködéséhez. A foglalkoztatási paktum a térségi szereplők szerződésben rögzített összefogása: A partnerség lényege, hogy a polgármesterek, munkaügyi szakemberek, vállalkozók, civilek, illetve a képzőintézmények vezetői együtt gondolkodnak és dolgoznak a térség foglalkoztatási problémáinak megoldásán. Stratégiát alkotnak, s ennek mentén különböző helyi programokat valósítanak meg. A foglalkoztatási stratégia nagy hangsúlyt helyez a környék foglalkoztatási helyzetének elemzésére, a munkalehetőségek feltárására, a gazdasági és a humánerőforrás-fejlesztési elképzelések koordinációjára, valamint a kitörési pontok meghatározására. A paktumokban érintett térségek - szerződésben rögzített - összefogása több kiemelt feladatra koncentrál. Nagy hangsúlyt helyez a környék foglalkoztatási helyzetének elemzésére, a munkalehetőségek feltárására, a gazdasági és a humánerőforrás-fejlesztési elképzelések koordinációjára, valamint a kitörési pontok meghatározására. Nem hagyja figyelmen kívül a foglalkoztatást elősegítő képzési projekteket, valamint a térség hagyományos munkakultúrájának megőrzését és fejlesztését. Mivel sok helyütt hiányzik a szakképzett munkaerő, s az oktatási hálózat sem képes e probléma megoldására (a hiányszakmák és a túlképzés egyszerre van jelen az adott térségben), egy paktum legnagyobb érdeme az lehet, hogy a felnőttképzés és a szakképzés rendszerét szinergikusan összekapcsolja a helyi foglalkoztatáspolitikával. • A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése A megyei gazdaságfejlesztési csomagok részeként képező közvetett kv támogatásokhoz kapcsolódóan (amely jellemzően telephelyfejlesztést, eszközbeszerzést célzó ERFA támogatás) lehetőség nyílik foglalkoztatás-bővítés, a munkaerő képzését célzó ESZA	

támogatás igénybevételére. Az intézkedés jellemzően a TOP1 forrásból származó beruházási támogatást egészítené ki célzott egyedi támogatással.

Az intézkedés célja közelebbről azoknak a megyei és helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak. Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások közvetlen célja ezen beruházások foglalkoztatottságot befolyásoló hatását a beruházással érintett térségbe koncentrálni.

Az intézkedés keretében a megfogalmazott célok elérését támogatják a munkanélküli és inaktív helyi lakosság – kiemelt prioritást élveznek a fiatalok és a hátrányos helyzetűek – munkaerőpiacra belépését, foglalkoztathatóságuk növelését és vállalkozóvá válásukat segítő megyei és helyi programok, melyek figyelembe veszik az adott térség munkaerőpiaci sajátosságait.

Jelen intézkedés nagy hangsúlyt helyez az olyan programokra, melyek elősegítik az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozó munkaerő foglalkoztathatóságát.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok. A támogatható tevékenységek **célterületei** a kevésbé fejlett régiók. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények.

2.A.6.5.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) i: munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
A beruházási prioritás egyértelműen a megyei szintű foglalkoztatási helyzet javítását, a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek létrehozását támogatja, a térségi gazdasági adottságokra és speciális igényekre alapozva. A prioritás keretében támogatott projektek és projektsomagok fő kiválasztási elvei a következők: • a prioritás keretében jellemzően programszerű, integrált beavatkozások támogatására kerül sor, a megyei és megyei jogú városi gazdaság- és területfejlesztési részprogramokhoz illeszkedően; • a prioritás keretében a foglalkoztatási paktumok témakörében az ágazati OP-khez való kapcsolódás (legfőképp GINOP 5. prioritástengelyében foglaltak) figyelembe vételével tervezzük a tevékenységeinket • a prioritás keretében a munkavállalói készségek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése témakörében a TOP 1. prioritástengelyében foglaltak figyelembe vételével tervezzük a tevékenységeinket • a prioritás keretében végzendő tevékenységek a Megyei Munkaügyi Központokkal együttműködve kerülnek megvalósításra	

--

2.A.6.5.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) i: munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.6.5.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1303/2013/EU rendelet 3. cikk (1) a) i: munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.6.5.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és program-specifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókategória (adott esetben)	Célérték (2023) ⁵²			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
	A támogatott mikro-, kis- és középvállalkozások száma (beleértve a szövetkezeti vállalkozásokat és a szociális gazdaságban működő vállalkozásokat)	db	ESZ A	kevésbé fejlett					évente
	A szociális partnerek, vagy nem kormányzati szervezetek által teljesen vagy részben végrehajtott projektek száma	db	ESZ A	kevésbé fejlett					évente

2.A.6.6 BERUHÁZÁSI PRIORITÁS

(A prioritási tengelyen belül minden egyes beruházási prioritásra megismétlendő)

Beruházási prioritás	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.
----------------------	--

2.A.6.7 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEK ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

(A beruházási prioritáson belül minden egyes egyedi célkitűzésre megismétlendő)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontja)

Azonosító	1B
Egyedi célkitűzés	Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatása

⁵² Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

A tagállam által az uniós támogatással elérni kívánt eredmények

A beruházási prioritás célja, hogy az Európa 2020 - Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája által a szegénység és társadalmi kirekesztés területén megfogalmazott célkitűzések megvalósulásához helyi, területi alapon szervezett programok által járuljon hozzá, úgy hogy azok szervesen illeszkednek, illetve adott esetben kiegészítik a TOP ERFA jellegű prioritásában tervezett beavatkozásokat.

- A támogatható tevékenységeken keresztül társadalmi hátrányok kompenzálását célzó programok valósulnak meg a szociális városrehabilitáció keretében.
- Létrejönnek közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók valamint kulturális és környezeti örökség megőrzésére irányuló programok
- Az önkéntesség fejlesztése és a helyi civil társadalom megerősítése segíti a helyi közösségi konfliktusok megoldását és az önálló cselekvési képesség erősítését.

34. táblázat: Közös eredménymutatók, amelyekre célértéket határoztak meg, és az egyedi célkitűzéshez kapcsolódó program-specifikus eredménymutatók (beruházási prioritásonként és régiókatégoriánként) (az ESZA tekintetében)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának ii. alpontja)

Azonosító	Mutató	Régió- kategória	A mutató mértékegy- sége	A célmeg- határozáshoz használt közös kimeneti mutató	Bázisérték			A bázisérték és célérték mértékegy- sége	Bázisév	Célérték ⁵³ (2023)			Adatf orrás	A beszá- molás gyakorisága
					F	N	Ö			F	N	Ö		
	A támogatott programokba bevont résztvevők száma	kevésbé fejlett	fő	0				forráselosztástól függően tervezhető	2013	növekszik			EMIR	évente

⁵³ Ez a lista tartalmazza a közös eredménymutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg, és az összes program-specifikus eredménymutatót. A közös eredménymutatók célértékeit számszerűsíteni kell; a program-specifikus eredménymutatók esetében a célértékek lehetnek minőségek vagy mennyiségek. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők), vagy nemenként lebontva. A bázisértékek ennek megfelelően kiigazíthatók. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

	A program keretében jobb életkilátással kikerültek száma	kevésbé fejlett	fő	0		forráselosztástól függően tervezhető	2013	növekszik	EMIR	évente
	Szociális partnerek vagy NGO-k által részben vagy teljesen végrehajtott projektekből résztvevők száma	kevésbé fejlett	fő	0		forráselosztástól függően tervezhető	2013	növekszik	EMIR	évente

2.A.6.8 A BERUHÁZÁSI PRIORITÁS KERETÉBEN TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK

(beruházási prioritásként)

2.A.6.8.1 A TÁMOGATANDÓ INTÉZKEDÉSEK TÍPUSÁNAK ÉS PÉLDÁNAK ISMERTETÉSE ÉS EZEK VÁRHATÓ HOZZÁJÁRULÁSA AZ EGYEDI CÉLKITŰZÉSEKHEZ, BELEÉRTVE ADOTT ESETBEN A FŐ CÉLCSOPORTOK, AZ EGYEDI CÉLTERÜLETEK ÉS A KEDVEZMÉNYEZETTEK TÍPUSAINAK AZONOSÍTÁSÁT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

Beruházási prioritás	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.
A társadalmi befogadás erősítését és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatását a prioritástengely az alábbi intézkedésekkel tudja támogatni, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is: A társadalmi befogadás erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok Az intézkedés célja a TOP 4. prioritásának 4. intézkedésével összhangban, azt kiegészítve a városi szegregációval sújtott és leszakadással fenyegetett városi területeken élők tekintetében a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, illetve a közösségi és egyéni szinten a társadalmi integráció feltételeinek a megteremtése. Az intézkedésen belül különösen hangsúlyt kap az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése, az oktatási hátrányok leküzdése, a társadalmi kirekesztődéssel sújtott egyének és csoportok képessé tételét célzó közösségi és egyéni szociális munka. Az intézkedés keretében éppen ezért széles körben valósíthatók meg a társadalmi felzárkózást célzó tevékenységek, melyek kiegészítik az alapellátásban megvalósuló szolgáltatásokat, és az ezeket nyújtó intézményekkel együttműködésben valósulnak meg. A szociális városrehabilitációs projekteket végig kell, hogy kísérjék a közösségfejlesztő programok, melyek lehetővé teszik a célterületen élő lakosság bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, továbbá erősítik ahelyi társadalom kohézióját. Amennyiben a terület társadalmi leromlottsága indokolja, a projektnek szintén része kell, hogy legyen a jelenléten alapuló szociális munka (a szegregátumok esetében kötelező jelleggel.) Az oktatási hátrányok leküzdése terén a koragyerekkori, gyermekkori és ifjúsági korcsoportokat célzó, a formális oktatáson kívüli fejlesztő és oktatási programok a hátrányos helyzetű családokból származó gyermekeket célozzák a programok széles kínálatával: Biztos Kezdet típusú programok, tanoda, játszóház, fejlesztő programok, szabadidős programok stb. Az egészségügyi, mentálhigiénés programok a kiegyensúlyozott életvezetést, az egészségügyi megelőzést hivatottak szolgálni. A lakhatás biztonságával összefüggésben a lakhatási helyzetek legalizálását és adósságkezelési programok valósíthatók meg. A közbiztonság javítása is kiemelt cél, melyet a fentiekén kívül a szomszédsági rendőrség, polgárőrség működtetése szolgál.	

Miután a szociális városrehabilitációs célterületeken, különösen a szegregátumokban jelentős, illetve magas a roma lakosság aránya, ezért az antidiszkriminációt célzó programok is részét képezik a projekteknek.

Főbb célcsoportok: a városi szociális városrehabilitációs célterületen élők (szegregátumok/ szegregációval veszélyeztetett területek, illetve leromlással fenyegetett városi területek lakói).

Specifikus célterületek: Prioritástengely által lefedett minden régióban azon városi területek, melyek megfelelnek az indikátorrendszernek (lásd 4. prioritás 4. intézkedés).

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: városi önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánszemélyek.

- A helyi identitás és kohézió erősítése

Az intézkedés támogatja a térségi szintű esélyteremtő programokat (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret stb.), a helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálását, facilitálását, szakértői támogatását (jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása), HGF projektek megalapozását és közösségi integrálását, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzését (kutatások, felmérések, fesztiválok, értékesítési akciók támogatása). Az intézkedés továbbá nagy hangsúlyt helyez a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciókra és a kulturális és környezeti örökség megőrzésére, a kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programokra, akciókra, szemléletformálásra, fejlesztésekre.

Az EFOP 1. prioritásával összhangban, azt kiegészítve az intézkedés célja a civil szervezetek támogató szerepének erősítése, az együttműködésre, önkéntességre és a karitatív tevékenységre való hajlandóság növelése helyi szinten. Fontos az önkéntes tevékenységnek az életpályában, szakmai tapasztalatszerzésben való elismertetésének, az önkéntes programok megvalósításának támogatása a települési és területi szintű stratégiai célok elérése érdekében.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportjai** a szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területeken élők, illetve a leromlással fenyegetett városi területeken az alacsony társadalmi státuszú lakosság; jellemzően alacsony jövedelmű, és alacsony iskolai végzettségű társadalmi csoportok valamint a munkaerőpiacról való kiszorulással leginkább veszélyeztetett, e tekintetben hátrányos helyzetűnek mondható csoportok valamint az egyházi szervezetek. A támogatható tevékenységek **célterületei** a városrehabilitációs tevékenységek tekintetében a konvergencia régiókban található városi települések szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei, illetve a leromlással fenyegetett területei (pl. lakótelepek, városszövetbe ágyazott leromlott területe). A helyi identitás megőrzése intézkedés célterülete viszont a kevésbé fejlett régiók teljes területe. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, magánszemélyek, társasházak, érdekképviselők.

2.A.6.8.2 A MŰVELETEK KIVÁLASZTÁSÁBAN ALKALMAZANDÓ VEZÉRELVEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.
A beruházási prioritás egyértelműen a megyei szintű foglalkoztatási helyzet javítását, a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek létrehozását támogatja, a térségi gazdasági adottságokra és speciális igényekre alapozva. A prioritás keretében támogatott projektek és projektcsomagok fő kiválasztási elvei a következők: • a prioritás keretében jellemzően programszerű, integrált beavatkozások támogatására kerül sor, a megyei és megyei jogú városi gazdaság- és területfejlesztési részprogramokhoz illeszkedően; • a prioritás keretében a szociális városrehabilitációs tevékenységek témakörében az ágazati OP-khez való kapcsolódás (legfőképp EFOP 1. prioritástengelyében foglaltak) figyelembe vételével tervezzük a tevékenységeinket; • a prioritás keretében a helyi identitás erősítése témakörében a TOP 4. prioritástengelyében foglaltak figyelembe vételével tervezzük a tevékenységeinket.	

2.A.6.8.3 PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.
<i>Pénzügyi eszközök tervezett alkalmazása</i>	-
A prioritástengely keretében a pénzügyi eszközök alkalmazását nem tervezzük	

2.A.6.8.4 NAGYPROJEKTEK TERVEZETT ALKALMAZÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke(2) bekezdése b) pontjának iii. alpontja)

<i>Beruházási prioritás</i>	1304/2013/EU rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.
Tervezett nagyprojekt jelenleg nem ismert.	

2.A.6.8.5 KIMENETI MUTATÓK BERUHÁZÁSI PRIORITÁSONKÉNT ÉS ADOTT ESETBEN RÉGIÓKATEGÓRIÁNKÉNT

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának iv.alpontja)

5. táblázat: Közös és program-specifikus kimeneti mutatók

(beruházási prioritásonként, régiókatégoriánkénti bontásban az ESZA és adott esetben az ERFA tekintetében)

Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatégoria (adott esetben)	Célérték (2023) ⁵⁴			Adatforrás	A beszámolás gyakorisága
					F	N	Ö		
	A közigazgatási szervekre vagy közszolgáltatásokra irányuló projektek száma nemzeti, regionális és helyi szinten	db	ESZA	kevésbé fejlett					évente
	Támogatott civil szervezetek száma	db	ESZA	kevésbé fejlett					évente

2.A.6.9 SZOCIÁLIS INNOVÁCIÓ, TRANSZNACIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS HOZZÁJÁRULÁS AZ 1–7. TEMATIKUS CÉLKITŰZÉSHEZ⁵⁵Az ESZA-ra vonatkozó egyedi rendelkezések⁵⁶, adott esetben (prioritási tengelyenként, és adott esetben régiókatégoriánként): szociális innováció, transznacionális együttműködés és az ESZA hozzájárulása az 1–7. tematikus célkitűzéshez.

A prioritási tengely tervezett intézkedései következőkhöz való hozzájárulásának ismertetése:

- szociális innováció (amennyiben nem tartozik meghatározott prioritási tengelybe);
- transznacionális együttműködés (amennyiben nem tartozik meghatározott prioritási tengelybe);

az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első albekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzések.

⁵⁴ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza azokat a közös kimeneti mutatókat, amelyekre célértéket állapítottak meg. A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. Az ERFA és a Kohéziós Alap esetében a nemek szerinti bontásra a legtöbb esetben nincs szükség. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

⁵⁵ Csak az ESZA által támogatott programokra.

⁵⁶ Az ESZA esetében ez a lista tartalmazza az összes közös kimeneti mutatót, amelyekre célértéket állapítottak meg, és az összes program-specifikus kimeneti mutatót.

<i>Prioritási tengely</i>	Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés
nem releváns	

2.A.6.10 EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERET

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának v. alpontja és II. melléklete)

6. táblázat: A prioritási tengely eredményességmérési kerete

(alaponként, az ERFA és az ESZA tekintetében, és régiókatéegóriánként)⁵⁷

Prioritási tengely	Mutató típusa	Azonosító	Mutató	Mértékegység	Alap	Régiókatéegória	2018-ra vonatkozó rész cél	2018-ra vonatkozó rész cél ⁵⁸			Végső cél (2023) ⁵⁹			Adatforrás	A mutató relevanciája
								F	N	Ö	F	N	Ö		
	Eredmény		A támogatott programokba bevont résztvevők száma	fő	ESZA	kevésbé fejlett		28.000			115.000			FAIR	

⁵⁷ Ahol az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést valamely prioritási tengely részeként hajtják végre, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre meghatározott rész célokat és célértékeket külön kell választani a prioritási tengely más rész céljaitól és célértékeitől az 1303/2013/EU rendelet 22. cikke (7) bekezdésének ötödik albekezdésében említett végrehajtási aktusoknak megfelelően, mivel az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés forrásai (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) nem részei az eredményességi tartaléknak.

⁵⁸ A rész célok megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen

⁵⁹ A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva. „F” = férfiak, „N”=nők, „Ö”=összesen.

	eredmény		A program keretében jobb életkilátással kikerültek száma	fő	ESZA	kevésbé fejlett					

Kiegészítő minőségi információ az eredményességmérési keret kialakításáról

(választható)

2.A.6.11 BEAVATKOZÁSI KATEGÓRIÁK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vi. alpontja)

A Bizottság által elfogadott nomenklatúrán alapuló, a prioritási tengely tartalmának megfelelő beavatkozási kategóriák és az uniós támogatások indikatív bontása.

7–11. táblázat: Beavatkozási kategóriák⁶⁰

(alaponként és régiókatégoriánként, amennyiben a prioritási tengely egynél több alpra vagy régiókatégoriára vonatkozik)

7. táblázat: 1. dimenzió – Beavatkozási terület		
Alap	ESZA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	102. munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív (munkanélküli) személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén	
	109. aktív befogadás	
	110. a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja	
	118. a foglalkoztatásban, az oktatásban, szociálpolitikában, valamint a nemzeti, regionális és helyi szintű reformokat elsőegítő ágazati és területi megállapodásokban (paktumok) érintettek kapacitásnövelése	

8. táblázat: 2. dimenzió – Finanszírozási forma		
Alap	ESZA	
Régiókatégoria	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)

⁶⁰ Az összegek tartalmazzák az uniós támogatás teljes összegét (fő allokáció és az eredményességi tartalékból nyújtott összeg).

Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	01. nem visszatérítendő támogatás	

9. táblázat: 3. dimenzió – Területtípus

<i>Alap</i>	ESZA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	01. városi (50 ezer fő felett)	
	02. városi (5 ezer fő felett)	
	03. vidéki	
	07. nem alkalmazható	

10. táblázat: 4. dimenzió – Területi végrehajtási mechanizmusok

<i>Alap</i>	ESZA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	07. nem alkalmazható	

11. táblázat: 6. dimenzió – ESZA másodlagos téma⁶¹ (csak ESZA)

<i>Alap</i>	ESZA	
<i>Régiókatégória</i>	Kevésbé fejlett	
Prioritási tengely	Kód	Összeg (EUR)
Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	08. nem alkalmazható	

⁶¹ Adott esetben az 1303/2013/EU rendelet 9. cikke első bekezdésének 1–7. pontjában említett tematikus célkitűzésekhez való ESZA-hozzájárulásra vonatkozó számszerűsített információ megadása.

2.A.6.12 A TECHNIKAI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TERVEZETT ALKALMAZÁSÁNAK ÖSSZEFOGLALÁSA, BELEÉRTVE SZÜKSÉG ESETÉN A PROGRAMOK IRÁNYÍTÁSÁBAN ÉS KONTROLLJÁBAN RÉSZT VEVŐ HATÓSÁGOK ÉS KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRATÍV KAPACITÁSÁNAK MEGERŐSÍTÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEKET IS (ADOTT ESETBEN)

(prioritási tengelyenként)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése b) pontjának vii. alpontja)

Prioritási tengely	<3A.6.1 type="S" input="S">
<2A.6.2 type="S" maxlength="2000" input="M">	

3 SZAKASZ: FINANSZÍROZÁSI TERV

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése d) pontja)

3.A AZ EGYES ALAPOKBÓL SZÁRMAZÓ PÉNZÜGYI ELŐIRÁNYZAT ÉS AZ EREDMÉNYESSÉGI TARTALÉKHOZ TARTOZÓ ÖSSZEGEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése d) pontjának i. alpontja)

17. táblázat

	Alap	Régiók ate- gória	2014 (13,17%)		2015 (13,52%)		2016 (13,9%)		2017 (14,24%)		2018 (14,61%)		2019 (15,04%)		2020 (15,52%)		Összesen	
			Fő allok áció ⁶²	Eredmé- nyesség i tartalék (6%)	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ciós	Eredmé- nyesség i tartalék
(1)	ERFA	Kevésbé fejlett régiókban	363 424 531,26	23 197 310,51	373 082 738,24	23 813 791,80	383 568 791,53	24 483 114,35	392 951 049,74	25 081 981,90	403 161 154,26	25 733 690,70	415 026 951,41	26 491 082,00	428 272 492,41	27 336 542,07	2 759 487 708,85	176 137 513,33
(2)		Átmeneti régiókban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(3)		Fejlettebb régiókban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

⁶² Összes forrás (uniós támogatás) az eredményességi tartalékhoz tartozó összeg nélkül

	Alap	Régiók ate- gória	2014 (13,17%)		2015 (13,52%)		2016 (13,9%)		2017 (14,24%)		2018 (14,61%)		2019 (15,04%)		2020 (15,52%)		Összesen	
			Fő allok áció ⁶²	Eredmé- nyesség i tartalék (6%)	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ciós	Eredmé- nyesség i tartalék
(4)		Összesen																
(5)	ESZA ⁶³	Kevésbé fejlett régiókban	50 991 687,22	3 254 788,55	52 346 819,38	3 341 286,34	53 818 105,73	3 435 198,24	55 134 519,82	3 519 224,67	56 567 088,11	3 610 665,20	58 231 964,76	3 716 933,92	60 090 431,72	3 835 559,47	387 180 616,74	24 713 656,39
(6)		Átmeneti régiókban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(7)		Fejlettebb régiókban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(8)		Összesen	414 416 218,48	26 452 099,05	425 429 557,62	27 155 078,15	437 386 897,26	27 918 312,59	448 085 569,56	28 601 206,57	459 728 242,37	29 344 355,90	473 258 916,17	30 208 015,93	488 362 924,13	31 172 101,54	3 146 668 325,59	200 851 169,72
(9)	Az ifjúsági foglal- koztatá si kezde ménye zés számár	Nem alkalma- zandó		Nem alkalma- zandó		Nem alkalma- zandó	Nem alkalm a- zandó	Nem alkalma- zandó	Nem alkalm a- zandó	Nem alkalma- zandó	Nem alkalm a- zandó	Nem alkalma- zandó	Nem alkalm a- zandó	Nem alkalma- zandó	Nem alkalm a- zandó	Nem alkalma- zandó	Nem alkalm a- zandó	Nem alkalma- zandó

⁶³ Az ESZA-ból nyújtott összes forrás, ideértve az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára nyújtott, kiegészítő ESZA-támogatást. Az eredményességi tartalék oszlopai nem tartalmazzák az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára nyújtott, kiegészítő ESZA-támogatást, mivel az nem része az eredményességi tartaléknak.

	Alap	Régiók ate- gória	2014 (13,17%)		2015 (13,52%)		2016 (13,9%)		2017 (14,24%)		2018 (14,61%)		2019 (15,04%)		2020 (15,52%)		Összesen	
			Fő allok áció ⁶²	Eredmé- nyesség i tartalék (6%)	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- n- yességi tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ció	Eredmé- nyesség i tartalék	Fő alloká ciós	Eredmé- nyessé gi tartalék
	a nyújtott összeg																	
(10)	Kohézi ós Alap	Nem alkalma- zandó	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(11)	ERFA	A legkülső régiók és az északi ritkán lakott régiók számára nyújtott összeg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(12)	Össze sen		414 416 218,48	26 452 099,05	425 429 557,62	27 155 078,15	437 386 897,26	27 918 312,59	448 085 569,56	28 601 206,57	459 728 242,37	29 344 355,90	473 258 916,17	30 208 015,93	488 362 924,13	31 172 101,54	3 146 668 325,59	200 851 169,72

3.B ÖSSZES PÉNZÜGYI ELŐIRÁNYZAT ALAPONKÉNT ÉS NEMZETI TÁRSFINANSZÍROZÁS (EUR)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése d) pontjának ii. alpontja))

1. A táblázat a finanszírozási tervet mutatja prioritási tengelyenként.
2. Amennyiben a prioritási tengely egynél több alapra vonatkozik, az uniós támogatásra és a nemzeti önrészre vonatkozó adatokat alaponkénti bontásban, a prioritási tengelyen belül külön társfinanszírozási aránnyal kell megadni minden egyes alapra.
3. Ha a prioritási tengely egynél több régiókatégoóriára vonatkozik, az uniós támogatásra és a nemzeti önrészre vonatkozó adatokat régiókatégoóriánkénti bontásban, a prioritási tengelyen belül külön társfinanszírozási aránnyal kell megadni minden egyes régiókatégoóriára.
4. Az EBB-hozzájárulást a prioritási tengely szintjén kell megadni.

18a. táblázat: Finanszírozási terv

Prioritási tengely	Alap	Régióka tegória	Az uniós támogatás számításának alapja (Összes elszámolható költség vagy elszámolható közkiadás)	Uniós támogatás	Nemzeti önrész	A nemzeti önrész indikatív bontása		Összes finanszírozás	Társfinanszírozási arány	Tájékoztató s-ként EBB-hozzájárulások	Fő allokáció (összes forrás az eredményességi tartalék nélkül)		Eredményességi tartalék (6%)		Az eredményességi tartalék összege az összes uniós támogatás arányában
						Nemzeti közfinanszírozás	Nemzeti magánfinanszírozás (1)				Uniós támogatás	Nemzeti önrész	Uniós támogatás	Nemzeti önrész ⁶⁴	
				(a)	(b) = (c) + (d))	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e) (2)	(g)	(h)=(a)-(j)	(i) = (b) – (k)	(j)	(k)=(b) * ((j)/(a))	(l) =(j)/(a) *100
1. prioritási tengely Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	Kevésbé fejlett régiók	Összes elszámolható költség	1 301 211 453,74	229 625 550,66	172 219 163,00	57 406 387,67	1 530 837 004,41	0,85		1 223 138 766,52	215 848 017,62	78 072 687,22	13 777 533,04	6%
2. prioritási tengely Befektetők és lakosság számára vonzó városi és	ERFA	Kevésbé fejlett régiók	Összes elszámolható költség	573 742 799,05	101 248 729,24	86 061 419,86	15 187 309,39	674 991 528,30	0,85		539 318 231,11	95 173 805,49	34 424 567,94	6 074 923,75	6%

⁶⁴ A nemzeti önrészt arányosan el kell osztani a fő allokáció és az eredményességi tartalék között.

városterületi környezet fejlesztése, megújítása															
3. prioritási tengely Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	Kevésbé fejlett régiók	Összes elszámolható költség	659 002 033,2 1	116 294 476,45	104 665 028,80	11 629 447,64	775 296 509,66	0,85		619 461 911,22	109 316 807,86	39 540 121,99	6 977 668,59	6%
4. prioritási tengely A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatás ok helyi szintű fejlesztése	ERFA	Kevésbé fejlett régiók	Összes elszámolható költség	303 038 676,2 6	53 477 413,46	48 129 672,11	5 347 741,35	356 516 089,72	0,85		284 856 355,69	50 268 768,65	18 182 320,58	3 208 644,81	6%
5. prioritási tengely Közösségi szinten irányított városterületi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	ERFA	Kevésbé fejlett régiók	Összes elszámolható költség	98 630 259,9 2	5 191 066,31	3 633 746,42	1 557 319,89	103 821 326,23	0,95		92 712 444,32	4 879 602,33	5 917 815,59	311 463,98	6%
	ESZA	Kevésbé fejlett régiók	Összes elszámolható költség	43 918 028,8 0	2 311 475,20	1 618 032,64	693 442,56	46 229 504,00	0,95		41 282 947,07	2 172 786,69	2 635 081,73	138 688,51	6%
6. prioritási tengely	ESZA	Kevésbé fejlett	Összes elszámolható	367 976	64 936 984,29	58 443 285,86	6 493 698,43	432 913 228,62	0,85		345 897	61 040 765,24	22 078 574,66	3 896 219,06	6%

Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés		régiók	költség	244,33							669,67				
Összesen	ERFA	Kevésbé fejlett régiók	Egyenlő az (1) összegével a 17. táblázatban	2 935 625 222,18	505 837 236,12	414 709 030,19	91 128 205,94	3 441 462 458,31	0,853		2 759 487 708,85	475 487 001,96	176 137 513,33	30 350 234,17	6%
Összesen	ESZA ⁶⁵	Kevésbé fejlett régió	Ez nem egyenlő a 17. táblázat (5) összegével, mely tartalmazza az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára nyújtott kiegészítő ESZA-támogatást. ⁶⁶	411 894 273,13	67 248 459,49	60 061 318,50	7 187 140,99	479 142 732,62	0,859		387 180 616,74	63 213 551,92	24 713 656,39	4 034 907,57	6%
Mindösszesen			Egyenlő a (12) összegével a 17. táblázatban	3 347 519 495,31	573 085 695,62	474 770 348,69	98 315 346,93	3 920 605 190,93	0,8538		3 146 668 325,59	538 700 553,88	200 851 169,72	34 385 141,74	6%

(1)Csak abban az esetben töltendő ki, ha a prioritási tengely összköltségeiben van kifejezve.

(2)Ez az arány a táblázatban hozzá legközelebb eső kerek számra kerekíthető. A kifizetések visszatérítéséhez alkalmazott pontos arány az (f) hányados.

⁶⁵ ESZA-ból nyújtott összeg az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára nyújtott kiegészítő támogatás nélkül.

⁶⁶ A 18a. táblázatban a kevésbé fejlett régióknak, az átmeneti régióknak és a fejlettebb régióknak nyújtott összes ESZA-támogatás és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára nyújtott forrás összege megegyezik a 17. táblázatban az ilyen régióknak nyújtott összes ESZA-támogatás és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára nyújtott forrás összegével.

18c. táblázat: A pénzügyi terv bontása prioritási tengely, alap, régiókatégória és tematikus célkitűzés szerint

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdése d) pontjának ii. alpontja)

Prioritási tengely	Alap ⁶⁷	Régiókatégória	Tematikus célkitűzés	Unió támogatás	Nemzeti önrész	Összes finanszírozás
1. prioritási tengely Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	Kevésbé fejlett régió	(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése	1 301 211 453,74	229 625 550,66	1 530 837 004,41
2. prioritási tengely Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása	ERFA	Kevésbé fejlett régió	(6) a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása	573 742 799,05	101 248 729,24	674 991 528,30
3. prioritási tengely Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	Kevésbé fejlett régió	(4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban	659 002 033,21	116 294 476,45	775 296 509,66
4. prioritási tengely A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi	ERFA	Kevésbé fejlett régió	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni	303 038 676,26	53 477 413,46	356 516 089,72

⁶⁷ E táblázat alkalmazásában az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (a kezdeményezés számára nyújtott összeg és a kiegészítő ESZA-támogatás) alapnak tekintendő.

szolgáltatások helyi szintű fejlesztése			küzdelem;			
5. prioritási tengely Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések)	ERFA	Kevésbé fejlett régió	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;	98 630 259,92	5 191 066,31	103 821 326,23
	ESZA	Kevésbé fejlett régió	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;	43 918 028,80	2 311 475,20	46 229 504,00
6. prioritási tengely Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	Kevésbé fejlett régió	(8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése	270 179 600,14	47 678 752,97	317 858 353,10
		Kevésbé fejlett régió	(9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;	97 796 644,19	17 258 231,33	115 054 875,52
Összesen				3 347 519 495,31	573 085 695,62	3 920 605 190,93

19. táblázat: Az éghajlatváltozás célkitűzésekhez felhasználandó támogatás indikatív összege

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 27. cikkének (6) bekezdése)⁶⁸.

Prioritási tengely	Az éghajlatváltozás célkitűzésekhez felhasználandó támogatás indikatív összege (EUR)	Az operatív programhoz rendelt teljes összeg részaránya (%)
Összesen		

⁶⁸ Az egyes prioritási tengelyek beavatkozási kategóriáit tartalmazó táblázatok alapján automatikusan generált táblázat.

4 SZAKASZ: INTEGRÁLT TERÜLETFEJLESZTÉSI MEGKÖZELÍTÉS

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének(3) bekezdése).

Az integrált területfejlesztési megközelítés ismertetése az operatív program tartalmának és célkitűzéseinek figyelembevételével, tekintettel az partnerségi megállapodásokra, és ismertetve a megközelítés operatív program céljaihoz való hozzájárulását és a várt eredményeket.

Magyarországon számos tényező indokolja a területileg decentralizált fejlesztéseket. A Partnerségi Megállapodás helyzetelemzése megállapította, hogy az **országban belül jelentős területi eltérések** figyelhetők meg a társadalmi, gazdasági és környezeti adottságok terén, valamint a társadalom és a gazdaság fejlettségében. Különösen nagyok a különbségek az alacsonyabb (megyei és várostérségi) területi szinteken. Ezért az egyes térségekben eltérő, a sajátos térségi adottságokra szabott beavatkozásokra van szükség. A 2007-2013 közötti programozási időszakra vonatkozó értékelések egyöntetűen megerősítették, hogy **a helyi szereplők bevonásával megvalósított fejlesztések hatékonyabbak**, kritikaként hozták fel ugyanakkor, hogy **a fejlesztések integráltsága még nem megfelelő**.

A TOP alapvetően **területi logikájú operatív programként** elkötelezett az integrált megközelítések alkalmazása iránt. A program egésze az EU Területi Agendájában megfogalmazott elvek mentén **decentralizált területi fejlesztések** rendszerét teszi lehetővé, ahol a területi szereplők előre meghatározott nagyságú forráskerettel rendelkeznek a fejlesztések stratégiai szemléletű tervezése valamint térben és időben integrált megvalósítása érdekében.

A térségileg decentralizált **fejlesztési csomagok potenciális tartalmának lehatárolása** a területi és az ágazati operatív programok között jól meghatározható **alapelvek** szerint történt.

- Kiemelendő ezek közül is az önkormányzatok jogilag meghatározott kompetenciáinak figyelembevétele, a települési és megyei **önkormányzati feladatokhoz és vagyonhoz kapcsolódó fejlesztések** támogatása. Ebből adódóan a fejlesztések kedvezményezettjei döntően az önkormányzatok.
- Meghatározó szempont volt a **fejlesztések léptéke**: míg a nagyobb horderejű, komoly és megalapozott szakpolitikai döntéseket feltételező fejlesztések az ágazati OP-kban kapnak helyet, a kisleptékű, helyi és térségi jelentőségű, sajátos helyi társadalmi igényekre reagáló beavatkozásokat a TOP finanszírozza.
- A harmadik követendő alapelv a **fejlesztések térségi integrációja**: a területi szereplők kompetenciájába kerülnek a megyei vagy helyi szinten optimálisan kezelhető fejlesztések, illetve az olyan ágazati fejlesztések, amelyek helyi közösségi alapon eredményesen megvalósíthatók vagy nagymértékben függnek a helyi adottságoktól.

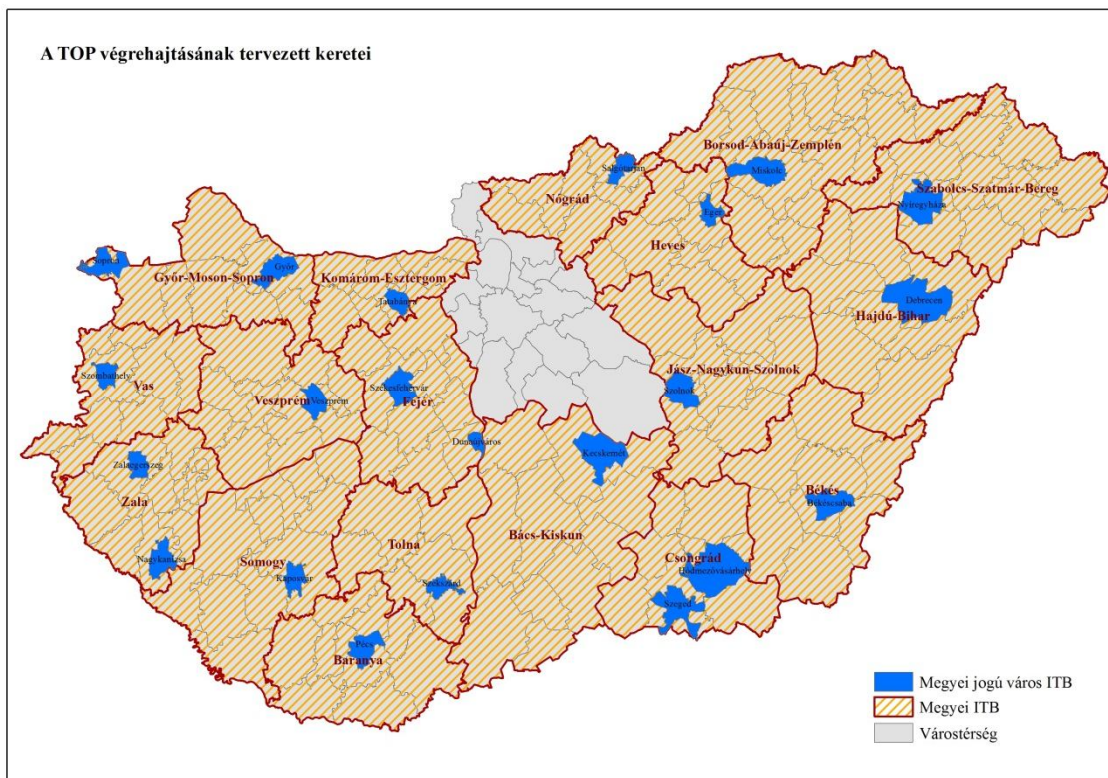
A TOP-ban a decentralizált források két kiemelt két területi szintre fókuszálnak. Az időközben lezajlott közigazgatási reform és a területfejlesztési törvény módosítása kijelölte az országban a **fejlesztéspolitika megújult területi középszintjét**: a közvetlenül választott legitim képviselőtestülettel rendelkező **megyét**. A másik kitüntetett területi szereplő a szintén **legitim képviselettel rendelkező Megyei Jogú Városok köre**.

A TOP beavatkozásai mindkét megcélzott területi szinten **integrált fejlesztési csomagok keretében** valósulnak meg az alábbiak szerint:

- megyei szint - 18 db megyei integrált területi beruházás (TB) keretében, foglalkoztatás növelést célzó gazdaságfejlesztési tartalommal;
- megyei jogú városok: 22 db integrált területi beruházás (ITB) keretében, a gazdaságfejlesztéssel összefüggő városfejlesztési tartalommal.

Fentiekén túl a megyék nem megyei jogú városi jogállású városait és településeit érintően, várostérségi (kistérségi) szinten (beleértve a megyei jogú városok térségeit is) tervezett,

programcsomagok is részei a TOP-nak, a megyei jogú városok ITB-jével megegyező város-, illetve településfejlesztési tartalommal.

A decentralizált területi fejlesztések célja az általános – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban meghatározott – magyarországi fejlesztési fókuszokkal összehangolt gazdasági fejlődés elérése. A területileg decentralizált fejlesztések a gazdasági fejlődéshez úgy járulnak hozzá, hogy a térségi adottságokra szabottan támogatják a helyi gazdasági rendszerek és a helyi foglalkoztatási képesség helyreállítását és javítását.

A fenti kezdeményezéseket egészíti ki kísérleti jelleggel a városi területeket, városi közösségeket támogató, szervezeti együttműködésekre építő fejlesztések CLLD támogatása.

A területi szinteken indikatívan tervezett intézkedések a TOP-ban:

Prioritás-tengelyek	Tervezett intézkedések	Megyei ITB (megyei önkormányzat tervezi a megye teljes területére, beleértve MJV-t is)	Megyei Jogú Város ITB (MJV önkormányzat tervezi az MJV területére)	Város-térség (kistérség) (megyei önkormányzat tervezi a megye MJV- kívüli területére)	CLLD (helyi akció-csoportok tervezik saját városukra vagy város-részekre)
1. Prioritás: Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	Foglalkoztatás-bővítést segítő önkormányzati gazdasági infrastruktúra-fejlesztés	X			
	Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	X			
	A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	X			
	A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	X			
2. Prioritás: Települési környezet	A városi környezet integrált, területileg koncentrált környezettudatos megújítása		X	X	

fenntartható fejlesztése	Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések				
	Vonzerőfejlesztés, kulturális és természeti örökség fejlesztése		X	X	
3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	Kisléptékű közlekedési fejlesztések		X	X	
	A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás támogatása				
4. prioritás: A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése		X	X	
	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése				
	Térségi és helyi közszolgáltatást nyújtó egyéb intézmények infrastruktúra-fejlesztése				
	Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja				
5. Prioritás: Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)	Kulturális és közösségi terek fejlesztése - infrastrukturális beruházások a városi CLLD-kben (ERFA)				X
	A városi CLLD-k közösségi és kulturális fejlesztéseihez kapcsolódó, illetve azokat támogató beavatkozások (ESZA)				
6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	X			
	A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése				
	Szociális város-rehabilitációs beavatkozások				
	A helyi identitás erősítése				

4.A KÖZÖSSÉGEVEZÉRELT HELYI FEJLESZTÉS (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (3) bekezdésének a) pontja)

A közösségvezérelt helyi fejlesztési eszközök alkalmazásával kapcsolatos megközelítés és az azon területek meghatározása során alkalmazandó elvek, ahol a végrehajtásra sor kerül.

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

CLLD megközelítés területi fókusz: A TOP forrásaiból kísérleti jelleggel a városi területeken megalakult alulról szerveződő városi közösségek részesülnek jellemzően a 30 ezer főnél népesebb városok esetében.

Helyi fejlesztési csoportok leírása: A helyi közösségeket a helyi akciócsoportok (HACS-ok) képviselik, ezért a helyi nyilvánosságot és a magánszektor társadalmi-gazdasági érdekeit képviselő tagokból kell állniuk (vállalkozók és szövetségeik, önkormányzat, helyi lakossági csoportok (például kisebbségek, idősek, férfiak/nők, ifjúság, vállalkozók stb.), civil szervezetek egyaránt tagok lehetnek. Döntéshozatali szinten, a szavazati jogok tekintetében, egyik érdekszféra (önkormányzati, vállalkozói, civil) képviseleti aránya sem rendelkezhet 49 százalékot meghaladó hányaddal.

A városi CLLD-k esetében új HACS-ok megalakulására lesz szükség. Az újonnan alakuló HACS-ok szervezeti formája a vidékfejlesztési HACS-ok szervezeti formájával megegyezően egyesület kell, hogy legyen. A finanszírozást nyerő HACS-ok kiválasztása kompetencia alapon történik majd (ennek során szempontok lesznek: területi stratégiákkal való összhang, szakmai tartalom és menedzsment felkészültség).

A HACS-ok alapos felkészítését tananyagok és módszertani segédletek fogják biztosítani. Ezek fókuszában a több alapos finanszírozás miatt sokkal szélesebb és komolyabb, a helyi stratégiák megalkotásához és végrehajtásához szükséges tudás átadása áll. A városi CLLD-k esetében, ahol a szervezeti előzmények, tervezési és végrehajtási tapasztalatok nem állnak rendelkezésre, ennek a képzésnek kiemelt jelentősége van.

A HACS feladata a HFS kidolgozása, annak a kiválasztási bizottságba való benyújtása, és a stratégia végrehajtása, ezen belül többek között: a kapacitásépítés; a fejlesztési szereplők és szektorok közötti partnerségek, együttműködések kialakítása; a projektek értékelése, minőségi, valamint a helyi stratégiához való illeszkedése alapján; projektek kiválasztása; monitoring és értékelés. A HFS elkészítésébe javasolt bevonni a HACS területén az esélyegyenlőségi programok összeállításáért felelős köztisztviselőket is.

Az eddigi tapasztalatok alapján hozzávetőleg fél éves időtartam szükséges egy minőségi HFS kidolgozásához. A HACS-ok kiválasztását ezért legkésőbb 2014 végéig célszerű lebonyolítani, így biztosítva elegendő időt a HFS-ek kidolgozására.

A közösségek szerveződését és tervezését az területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős minisztérium (ill. központi szakmai háttérintézményeik bevonásával) módszertanilag támogatja.

CLLD stratégiák kiválasztása, elfogadása: A HFS-eket (az Európai Bizottság által előzetesen meghatározott tartalmi elvárások alapján) a helyi akciócsoportok dolgozzák ki, összhangban a kohéziós politika 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó tematikus célkitűzéseivel. A stratégiák elkészítésének időtartama, a bizottsági ajánlások alapján 6-12 hónap. Az előzetes, Európai Bizottság által kiadott ütemezés szerint a HFS kiválasztásának és jóváhagyásának első határideje 2015 vége (legkésőbb 2017. december 31-ig szükséges e stratégiákat elfogadni). Az Európai Bizottság ütemezése a végső határidőt tartalmazza, ennél korábban is elkészülhetnek és kiválaszthatók a stratégiák.

A HFS megalkotására való pályázati felhívásnak tartalmaznia kell, hogy alaponként milyen szintű finanszírozása várható a CLLD-nek és országosan hány stratégiát szeretnének elfogadni.

Az elbírálás során először az Irányító Hatóság (IH) véleményezik a beérkezett HFS-eket, majd azokat a Területfejlesztési Operatív Programban és a kapcsolódó pályázati felhívásban meghatározott tartalmi szempontrendszer szerint értékeli és rangsorolja, melyet követően az IH dönt. A kiválasztási folyamatba beépítésre kerül továbbá egy visszacsatolási mechanizmus, mely az eddigi egy körös eljárástól eltérően lehetőségét ad a HFS-ek szakmai visszajelzések alapján történő kiigazítására, módosítására a több körös eljárás keretében. Ennek célja a stratégiák minőségi színvonalának biztosítása. Fontos figyelembe venni továbbá, hogy a városi térségek helyi fejlesztési stratégiáinak kiválasztása során más jellegű elbírálási rendszer alkalmazására van szükség, mint a vidéki térségek akciócsoportjai esetében (pl. földrajzi távolság, szociális szempontok, urbánus kihívások, közösségi együttműködés).

A stratégiáknak meg kell határozniuk, hogy mely területre és helyi közösségre vonatkoznak; tartalmazniuk kell a fejlesztési igények és a terület lehetőségeinek elemzését, a helyi fejlesztési igényeik megfogalmazását, valamint ismertetniük kell a célkitűzéseket, a stratégia integrált és innovatív jellegét, beleértve az eredmények szempontjából meghatározott célkitűzéseket is. A stratégiáknak egy cselekvési tervet is tartalmazniuk kell.

Az IH a kiválasztási feltételek meghatározása során az alábbi alapelveket is figyelembe kell, hogy vegye az Európai Bizottság által meghatározottakon túl:

- a helyi fejlesztési stratégiák illeszkedjenek a 2014-2020-as uniós, valamint a hazai, és megyei fejlesztési stratégiák, tervdokumentumok, valamint az integrált településfejlesztési dokumentumokban megfogalmazott fejlesztési irányokhoz;
- a helyi fejlesztési stratégiák valamennyi, helyi szinten releváns fejlesztési területet öleljenek fel, beleértve a gazdasági, a társadalmi és a környezeti elemeket;
- a helyi fejlesztési stratégiák szolgálják a civil, vállalkozói, önkormányzati, nemzetiségi és egyéb közellátásban, közszolgáltatásban érintett helyi, térségi szervezetek, valamint az állampolgárok - kiemelten fiatalok, idősek, hátrányos helyzetűek és segítséggel élők - bevonását a helyi fejlesztési döntésekbe.

Fontos, hogy a HACS ne kizárólag adminisztratív/bürokratikus végrehajtó egység legyen, hanem központi szerepet játszó fejlesztési egység, amely – elsősorban – projektgeneráló tevékenységet végez, és elsődleges feladata a helyi fejlesztési stratégia végrehajtása, ezen keresztül a helyi közösségek megtartása és fejlesztése.

CLLD finanszírozás vezérelve: A CLLD területek TOP-ból finanszírozása egyaránt támaszkodik ERFA és ESZA forrásokra is.

CLLD helye az operatív programon belül: A TOP-on belül az 5. prioritástengely tartalmazza az ERFA-ból és az ESZA-ból finanszírozott CLLD típusú fejlesztéseket. A CLLD fejlesztések megvalósítása szoros összhangban történik az operatív program integrált településfejlesztési beavatkozásaival, illetve a kapcsolódó ITB fejlesztésekkel.

4.B A FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉST CÉLZÓ INTEGRÁLT INTÉZKEDÉSEK (ADOTT ESETBEN)

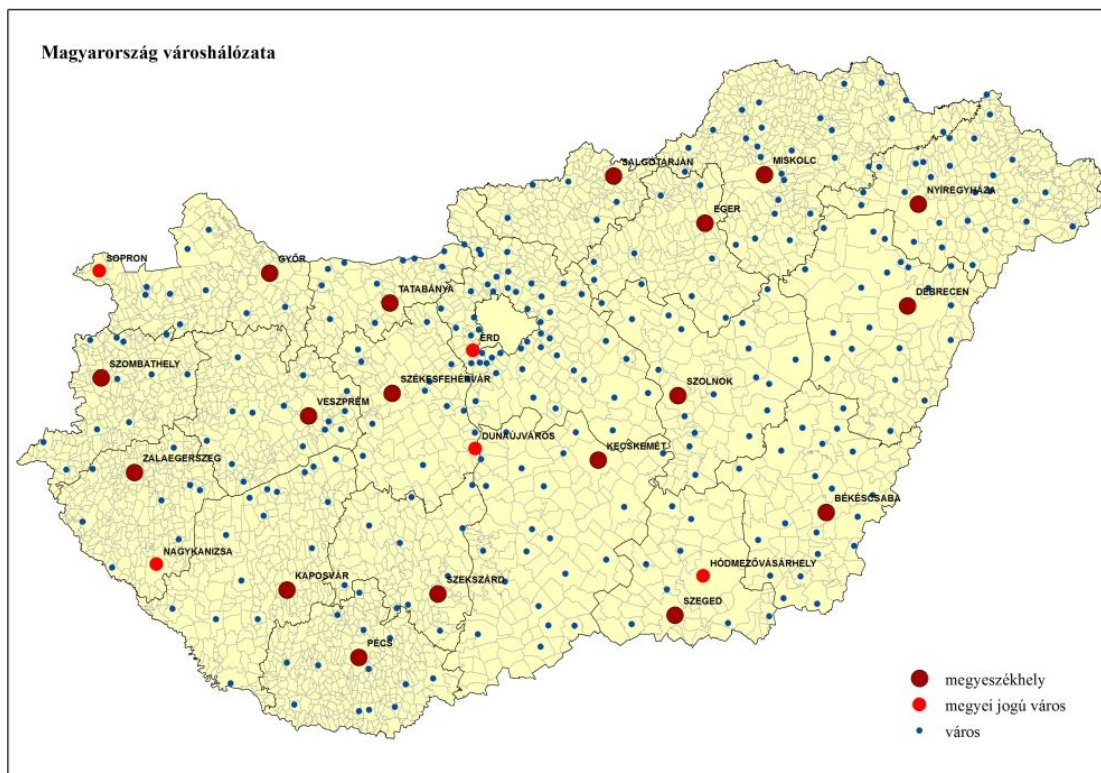
(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (3) bekezdésének b) pontja; az 1301/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) és (3) bekezdése⁶⁹)

⁶⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1301/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347, 2013.12.20., 289. o.).

Adott esetben a fenntartható városfejlesztést célzó integrált intézkedésekre fordítható ERFA-támogatás indikatív összege, amelyet az 1301/2013/EU rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján kell biztosítani, valamint az integrált intézkedésekre juttatott ESZA-támogatás indikatív összege.

A területi fejlődés egyik legnagyobb kihívása napjainkban a többközpontú városfejlődés biztosítása. **Magyarországon** a térségi gazdaságfejlesztés szempontjából különösen nagy jelentőséggel bír, hogy **kialakuljon egy többpólusú városhálózat**, mely megfelelő volumenű termelési tényezőt koncentrál magában ahhoz, hogy a térségi gazdasági fejlődés motorjává váljon, egyúttal munkahelyteremtő és közszolgáltatási adottságai révén környező térségére tovagyűrűző fejlesztési hatással bírjon.

A nagyvárosok fejlődésével ugyanakkor számos, főleg a gazdasági fejlődés koordinálatlanságával magyarázható kedvezőtlen folyamat is elindult. Különösen erősen jelentkezett a **városi terek koordinálatlan, rendezetlen növekedése** a tágabb környezet átalakulásához vezetve, miközben a városmagban funkcióvesztés, illetve válságterületek kialakulása figyelhető meg. Mindezt az ingázási, közlekedési, intézményi kapcsolatok sűrűsödése, **az infrastruktúrafejlesztés igényeinek robbanásszerű növekedése** kíséri. Nagyvárosainkban problémaként jelenik meg a **településrész-alapú szegregáció**, amely az egyes városrészekbe gyakran etnikai alapon is elkülönülő, alacsonyabb státusú népesség koncentrálódását jelenti. A szegregáció gyakran eredményezi a környezet fizikai leromlását, slum-ösödését is, amely csökkenő színvonalú közszolgáltatásokkal, szelektív elvándorlással párosulva önmagát erősítő tendenciát eredményez.

A fenntartható városfejlesztést célzó integrált intézkedések fő célja Magyarországon ezért a városok helyi gazdasági szerepköreinek erősítése, a zöld gazdaságra történő áttérés elősegítése, a fenntartható közlekedés és a városi környezet fejlesztése családbarát és klímaadaptációs szempontok figyelembe vételével, és megjelenik a leromlott városi területek komplex megújítása

a társadalmi befogadás erősítésével.

A fentiek megvalósítására a megyei jogú városok Integrált Településfejlesztési Stratégiát dolgoznak ki az Európa 2020, illetve a 2014-2020-as kohéziós politika céljainak is megfelelően, mely alapját képezi a fenntartható városfejlesztési ITI projektsomagoknak. A várostérségi integrált programok tervezési térségeinek lehatárolásával kapcsolatos irányelveket az 1181/2013. (IV. 5) Kormányhatározat tartalmazza. A tervezés és a végrehajtás során az országos koordináció arra ösztönzi a megyei jogú városokat, hogy fejlesztéseik megvalósítása a vonzáskörzetbe tartozó településekkel összehangoltan történjen. A konvergencia célterület megyei jogú városainak az ITS által ben megalapozott fejlesztési csomagjai előre meghatározott, dedikált forráskeret terhére integrált területi beruházás (ITI) keretében valósulnának meg. A programokat a TOP egyes ERFA és ESZA finanszírozású prioritási tengelyeinek támogatásai finanszírozzák a 20. sz. táblázatban bemutatottak szerint.

A városok számos nagyobb léptékű fejlesztése az ágazati Operatív Programok keretében valósulhat meg (pl. országos jelentőségű közlekedési infrastruktúra fejlesztések, profitorientált szervezetek foglalkoztatás-orientált és K+F támogatása, közép- és felsőfokú oktatási intézmények fejlesztése), melyekre ráépülhetnek a TOP célzott fejlesztési akciói. Az ágazati és a területi Operatív Programok közötti összhangot és a fejlesztések egymásra épülését a városok vonatkozásában elkészítendő Integrált Településfejlesztési Stratégiák biztosítják, valamint a városok részéről megfogalmazott fejlesztési projektjavaslatoknak be kell csatornázódnuk a megyei fejlesztési részdokumentumokba, azok integráns részét kell, hogy képezzék.

20. táblázat: A fenntartható városfejlesztést célzó integrált intézkedések – az ERFA- és ESZA-támogatás indikatív összegei

Alap	ERFA- és ESZA-támogatás (indikatív) (EUR)	Az alapból a programhoz nyújtott teljes összeg részaránya
Összesen ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Összesen ESZA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Összesen ERFA+ESZA	633 898 305,1 EUR	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

4.C INTEGRÁLT TERÜLETI BERUHÁZÁS (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (3) bekezdésének c) pontja)

Az 1303/2013/EU rendelet 36. cikkében említett integrált területi beruházási eszköznek a 4.2 pontban említett esetektől eltérő felhasználásával kapcsolatos megközelítés, és az egyes prioritási tengelyekből származó indikatív pénzügyi támogatás.

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

Magyarország a területi problémák kezelése és a területi fejlődési potenciálok kihasználása érdekében élni kíván az Integrált Területi Beruházás eszközének használatával. Az eszköz alkalmazásával lehetővé válik, hogy több alap, illetve a TOP több prioritástengelye szolgáljon egy-egy integrált területi beavatkozás-csomagot. Az ITI eszköz támogathatja a decentralizált területi fejlesztéseket (megyék,

nagyvárosok) szintjén, melynek keretében a megyei önkormányzatok, a megyei jogú városok döntéshozó testületei előzetesen ismert forráskeretekre, meghatározott tárgykörű programokat készítenek. A TOP fejlesztési forrásainak megyék közötti allokációja a felzárkóztatási megközelítés erősítése érdekében a népességarányosság mellett a megyék fejlettségi szintjét is egyaránt figyelembe veszi.

A megyék, megyei jogú városok területileg decentralizált programjaihoz az ERFA és az ESZA alapok járulnak hozzá. Az ITI feladata lesz az OP-ban szereplő – elsősorban ERFA, másodsorban ESZA forrásokra épülő – prioritástengelyek közötti integráció megteremtése.

Az ERFA és ESZA forrásokból egyaránt táplálkozó megyei ITI-k eleme a **megyei gazdaságfejlesztési részprogram**, amely tartalmazza az adott megyében lévő megyei jogú város(ok) területén megvalósuló megyei jelentőségű gazdaságfejlesztési projekteket is. A Megyei gazdaságfejlesztési csomagok lehetséges tartalma (indikatíván):

- a helyi gazdaságfejlesztéshez szükséges önkormányzati üzleti infrastrukturális háttér fejlesztését, valamint térségi szinten integrált, önkormányzat által vezérelt helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezésekhez kapcsolódó kis- és középvállalkozások támogatása;
- A helyi és közösségi alternatív gazdaságfejlesztési kezdeményezések és együttműködések támogatása megyei szinten: helyi termékek és szolgáltatások fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása, helyi termékklaszterek kialakítása, helyi piacok újjászervezése, kapcsolódó intézményi környezet fejlesztése;
- -Önkormányzati üzleti infrastruktúrafejlesztések támogatása (kiterjedve közlekedési kapcsolatok biztosítására is). Helyi foglalkoztatást szolgáló gyermekmegőrzési megoldások infrastrukturális fejlesztései;
- a helyi vállalkozói aktivitás erősítése és a foglalkoztatás növelése érdekében a kisléptékű élelmiszer-feldolgozás és kapcsolódó értékesítés fejlődéséhez szükséges önkormányzati infrastrukturális feltételek megteremtése;
- a munkaerő földrajzi mobilitásának biztosítása;
- a helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával;
- munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése.

A fejlesztéseknél alkalmazott területi preferenciák megnyilvánulhatnak a munkaerő-igényes ágazatok (pl. turisztikai szolgáltatások) támogatásában, olyan beruházások ösztönzésében, amelyek jelentős helyi foglalkoztatást tudnak biztosítani, vagy a munkaerő földrajzi mobilitását biztosító eszközök alkalmazásával az egyes térségekben jelentkező munkaerőhiány oldásában.

A kis- és középvállalkozások foglalkoztatási célú fejlesztéseinek támogatása az ITB részét képezi, de a versenyszabályok figyelembevételével pályázatos kiírások formájában.

A megyei integrált fejlesztésekhez járulnak hozzá a településfejlesztési fókuszú **LAU 1-térségi fejlesztési csomagok**. Az utóbbiak a megye minden egyes LAU 1-térségére készülnek, saját előzetes forrásallokációval rendelkeznek, amelyet kormánydöntés rögzít.

A megyei jogú városok ITI-jeivel az előző 4/B fejezet foglalkozik bővebben.

A 2014–20-as időszak végrehajtása során, a tapasztalatok ismeretében, a térségileg decentralizált ITI kezdeményezésekhez további programok (ágazati operatív programok) és alapok forrásai csatlakozhatnak a KKSZ által kialakított eljárásrendek szerint.

Szükség van a nagyszámú felelős területi szereplő országos koordinációjára is, amit elsősorban a területi programokért felelős IH és azt támogató szakmai szervezetek biztosítanak. A programozáshoz a kormányzat szakmai-módszertani támogatást nyújt és kapacitásokat biztosít. A programok finanszírozását a programról szóló tárgyalásokat követően az irányítóhatóság engedélyezi. A megye integrált fejlesztési csomagjainak tervezési és végrehajtási kapacitásépítésére a Kormányzat már

jelenleg is forrásokat biztosít.

Indikatív tervezési és végrehajtási funkciók áttekintése a Megyei és MJV szinten decentralizált térségi fejlesztésekben– integrált területi beruházásokra (ITB) vonatkozóan:

Funkció	Megyei önkormányzat	Megyei jogú város önkormányzata
Tervezési szerepkör	- Területfejlesztési koncepció Megyei integrált területi beruházás (ITI) (stratégia és projektlista, beleértve projekteket és a kis projekt alap lehetőségét is)	- Integrált városfejlesztési stratégia Városi integrált területi beruházás (ITI) (stratégia és projektlista, beleértve projekteket és a kis projekt alap lehetőségét is)
ITI stratégia elfogadás (támogatási döntés)	Irányító Hatóság a megyével való tárgyalásos folyamat eredményeként	Irányító Hatóság az MJV-vel való tárgyalásos folyamat eredményeként
Kedv zményezetti státusz	Igen, amely fejlesztések esetében ez releváns (jellemzően a települési önkormányzatok a kedvezményezettek)	Igen, jellemzően az MJV és Budapest önkormányzata a kedvezményezett
Együttdöntés a projektek kiválasztásában	Igen	Igen, amely fejlesztések esetében ez releváns
Monitoring	Igen, minden IT gazda monitorozza és nyomon követi a saját stratégiájának megvalósulását, valamint jelent arról a finanszírozó IH-knak	Igen, minden ITI gazda monitorozza és nyomon követi a saját stratégiájának megvalósulását, valamint jelent arról a finanszírozó IH-knak
Közreműködő szervezetek	munkáját területileg decentralizált közreműködő szervezet segíti	munkáját területileg decentralizált közreműködő szervezet segíti

21. táblázat: A 4.2 pontban említettektől különböző integrált területi beruházáshoz rendelt indikatív pénzügyi támogatás

(aggregált összeg)

Prioritási tengely	Alap	Indikatív pénzügyi támogatás (uniós támogatás) (EUR)
Prioritástengely 1 Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 2 Befektetők és lakosság	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása		
Prioritástengely 3 Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 4 A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Prioritástengely 6 Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra
Összesen:		a tervezés későbbi szakaszában kerül meghatározásra

A Balaton Régió gazdaságfejlesztési csomagját a GINOP támogatja dedikált kerettel, az ITI eszköz segítségével. A TOP ehhez első prioritási tengelye gazdaság- és turizmusfejlesztési támogatásaival járul hozzá.

4.D A LEGALÁBB EGY MÁSIK TAGÁLLAMBAN MŰKÖDŐ KEDVEZMÉNYEZETTEKKEL AZ OPERATÍV PROGRAM KERETÉBEN VÉGREHAJTOTT INTERREGIONÁLIS ÉS TRANSZNACIONÁLIS INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (3) bekezdésének d) pontja)

Nem releváns.

4.E A TAGÁLLAM ÁLTAL AZONOSÍTOTT PROGRAMTERÜLET SZÜKSÉGLETEIRE IS FIGYELEMMEL A PROGRAM SZERINT TERVEZETT BEAVATKOZÁSOKNAK A MAKROREGIONÁLIS STRATÉGIÁKHOZ ÉS TENGERI MEDENCÉKET ÉRINTŐ STRATÉGIÁKHOZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁSA (ADOTT ESETBEN)

(Amennyiben a tagállamok és a régiók makroregionális stratégiákban és tengeri medencéket érintő stratégiákban vesznek részt).

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (3) bekezdésének e) pontja)

Az Operatív Program tervezése az előkészítés stádiumától kezdve az EU Duna Régió Stratégia (DRS) figyelembe vételével, releváns elemeinek beépítésével zajlik. A TOP EU DRS-t érintő prioritásainak kijelölése a fentiekre és a többoldalú egyeztetésekre figyelemmel történik az OP előkészítésének és végrehajtásának részeként.

A TOP a Duna Régió Stratégia végrehajtásában a tervezett és összehangolt makroregionális

intézkedések magyarországi lábának elsősorban beruházási és végrehajtási jellegű komponenseihez járul hozzá.

1. Prioritástengely

A prioritástengely 3. intézkedése a DRS 8. prioritási területe 2. akcióját (városi és vidéki térségek versenyképességének támogatása, integrálódás az értékesítési, üzleti és logisztikai láncolatokba, hálózatokba) segíti elő. A határ menti régiókban a fejlesztések szomszédos országgal történő összehangolása, optimalizációja a DRS keretében növeli a fejlesztések gazdasági-társadalmi hatékonyságát, hozzájárul a határtérségek társadalmi és gazdasági újraintegrálásához, növekedési lehetőségeinek kibontakozásához.

2. Prioritástengely

A 1. intézkedés tartalmazza a turisztikai vonzerő fejlesztését szolgáló beavatkozásokat, mely a DRS 3. prioritásának 3. és 4. akcióit (kulturális útvonalak és turisztikai termékek fejlesztései) támogatja. A DRS a régió és a világpiac Európára, avagy aktív turizmusra irányuló turisztikai keresletének jobb mobilizálásához, a turisztikai vonzerők és infrastruktúra fejlesztések jobb kihasználásához, a kereslet jelentős fokozásához, a tartózkodási idő növeléséhez járul hozzá.

A 2. intézkedés segíti a DRS 4. prioritásterület 5. akciójának (kistelepülések hulladék- és szennyvízkezelése) végrehajtását.

A prioritástengely a DRS 5. prioritás területe 8. akciójának 4. mérföldkövét (klíma-barát várostervezést az alkalmazkodási és megelőzési oldaláról is integráltan) támogatja. A feladat összehangolása a DRS keretében növeli az intézkedések gazdasági-társadalmi hatékonyságát; a régiós területhasználat és városfejlesztés lehetőségeinek kihasználása a klímavédelem és a vízgazdálkodás terén csökkenti a szűkös és megosztandó vízkészletre gyakorolt nyomását.

3. Prioritástengely

Az 1. intézkedés a DRS 1/b prioritás területének 4. akciójához (fenntartható városi közlekedési rendszerek), 5. akciójához (határokon átnyúló regionális/helyi infrastruktúra és a vidéki területek megközelíthetőségének javítása), valamint 6. akciójához (multimodális közlekedési csomópontok fejlesztése) járul hozzá. A határ menti régiókban az alsóbb rendű főutak vagy határon átnyúló agglomerációk városi közlekedésfejlesztései tekintetében az intézkedések gazdaságosságát növeli a szomszédos ország régióival történő összehangolás, melyet a DRS hatékonyan képes támogatni.

A 2. intézkedése a DRS 2. prioritási területének 14-17-es akciójához (energiahatékonyság és megújuló energia felhasználás támogatása épületek és fűtési rendszerek tekintetében) járul hozzá. A Duna Stratégia keretében növelik a fejlesztések gazdasági-társadalmi hatékonyságát és az optimalizált megoldások hozzájárulnak a zöld gazdaság növekedési lehetőségeihez.

4. Prioritástengely

A 4. intézkedés a 9. prioritás tengely 7. akcióját (marginalizálódott közösségek elleni küzdelem és a roma évtized keretében vállalt fellépések végrehajtása) segíti. A DRS keretében történő koordináció a beavatkozás hatékonyságához járul hozzá a Duna régióban általános kezelést igénylő társadalmi kihívás terén, továbbá a marginalizálódott csoportokra vonatkozó fejlesztéseinél hazai térségi elemeihez nyújt széles körű támogatást.

5. Prioritástengely

A prioritástengely 1. és 2. intézkedése olyan beavatkozásokra irányulnak, amelyek a Duna Stratégia 3. prioritás területe 6. akciójához (kulturális örökség és természeti értékek megőrzéséhez kapcsolódó intézkedések) és a képzési tevékenységekkel a 9. prioritási területe 4. akciójához (szakképzett munkaerő támogatása) járul hozzá. A Duna Stratégia integrálja a régióban elszórtan elhelyezkedő örökségvédelmi és ökoturisztikai kezdeményezéseket, növelve turisztikai vonzerejüket.

6. prioritástengely

A prioritástengely 1. és 2. intézkedése hatékonyan járul hozzá a DRS 9. prioritási területe 2. akciójához

(munkaerő piaci szereplők és oktatási, kutatási intézmények együttműködése) valamint a képzési tevékenységekkel a 9. prioritási területe 4. akciójához (szakképzett munkaerő támogatása). A 3. és 4. intézkedés a 9. prioritás tengely 7. akcióját (marginalizálódott közösségek elleni küzdelem és a roma évtized keretében vállalt fellépések végrehajtása) segíti. A 6. prioritástengely célkitűzéseire hasonlóan a Duna Stratégia ötvözi a munkavállalók képzési lehetőségeinek támogatását, valamint a kkv fejlesztést a foglalkoztatás-bővítés elősegítése érdekében.

5 SZAKASZ: A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB SÚJTOTT FÖLDRAJZI TERÜLETEK VAGY A HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS VAGY TÁRSADALMI KIREKESZTÉS LEGNAGYOBB KOCKÁZATÁVAL SZEMBENÉZŐ CÉLCSOPORTOK EGYEDI SZÜKSÉGLETEI (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (4) bekezdésének a) pontja)

5.A A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT FÖLDRAJZI TERÜLETEK/A HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS VAGY TÁRSADALMI KIREKESZTÉS LEGNAGYOBB KOCKÁZATÁVAL SZEMBENÉZŐ CÉLCSOPORTOK

<5.1.1 type="S" maxlength="7000" input="M" Decision= N PA=Y>

Magyarországon a KSH adatai szerint a népesség 30%-át (megközelítőleg 3 millió embert) veszélyeztet a jövedelmi szegénység, vagy a társadalmi kirekesztettség. A lakosság közel 5%-a él mélyszegénységben. A jövedelmi szegénység által legveszélyeztetettebb csoport a munkanélküliek, az egyszülős háztartások, valamint a három vagy több gyermeket nevelő családok. A szegénység kockázatát tekintve a legveszélyeztetettebb rétegnek a 18 év alattiak, vagyis a **gyermekek tekinthetők** (szegénységi kockázatuk 1,6-szorosa az országos átlagnak). A szegénység által veszélyeztetett másik társadalmi csoport a **munkanélküliek** (a munkanélküliek közel felét érinti a szegénység), szegénységi kockázatuk az országos átlag több mint négyszerese.

A szegénység által leginkább sújtott, elmaradottabb területeken él a társadalmi kirekesztettség, diszkrimináció által leginkább érintett **roma közösség**. A romák 60%-a vidéken, falusias környezetben, többnyire periférikus térségekben él.

A szegénység által leginkább érintett földrajzi területek a **hátrányos, fejletlenebb északkeleti és délnyugati térségek**, amelyeket magas munkanélküliség és az országos átlagtól elmaradó fejlettség jellemez. Ezek a területek jellemzően **periférikusan elhelyezkedő aprófalvas, vidékies térségek**, amelyek mind társadalmi, mind gazdasági szempontból elmaradottnak minősülnek. A fejletlenebb térségek közül korábban több **ipari övezet volt**, amelyek társadalmát ma már magas munkanélküliség és gazdasági elmaradottság jellemzi. A szegénység kisebb mértékben megjelenik a **nagyvárosok leromlott lakóövezeteiben**, városrészeiben is. Ez a felsőfokú végzettségűek alacsonyabb arányában, illetve a munkanélküliek és az aktív korú népességen belül a kizárólag segélyből élő háztartások magas arányában mutatkozik meg. A komoly társadalmi problémákhoz lepusztult épületállomány is társul.

A hátrányos helyzetű csoportok, illetve az ország fejletlenebb térségeiben élő emberek összetett problémákkal küzdenek: a munkalehetőségek hiánya, a nem megfelelő képzettség, a lakhatási és egyéb infrastrukturális hátrányok mellett fokozott szociális támogatásra is szorulnak. A szociális szolgáltatások minősége, elérhetősége és hozzáférhetősége jelentős, a települések típusa által meghatározott területi különbségeket mutat. Legtöbbször azonban – gyakran a legalapvetőbb infrastrukturális feltételek hiányosságai miatt – éppen a leghátrányosabb helyzetűek számára nem hozzáférhetőek az alapvető közszolgáltatások és más támogató erőforrások.

További gondot jelent az, hogy egyes térségekben (az ipari válságövezetekben, illetve az Észak-magyarországi és az Észak-alföldi régiókban) a nagyszámú szabad munkaerő nem megfelelő képzettséggel rendelkezik, ezért az ő munkaerő-piaci esélyeik folyamatosan romlanak, a szakképzettek és a felsőfokú végzettségű fiatal szakemberek pedig elvándorolnak. Ez a tendencia ahhoz vezet, hogy a munkaerőpiac kínálati oldalán a szegényebbek és alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya nő. A munkaerőpiac ezen kedvezőtlen tendenciái elriasztják a befektetőket, akadályozzák az új vállalkozások betelepülését.

A társadalmi kirekesztéssel leginkább érintett roma népesség jelentős része az országban

területileg igen koncentráltan él: hagyományosan Észak- és Északkelet-Magyarországon, a Közép-Tiszavidéken, illetve a Dél-Dunántúlon. A romák nagy részét érintő társadalmi-gazdasági problémák e térségek mindegyikében megmutatkoznak: rendkívül rossz életkörülmények, magas munkanélküliség, alacsony képzettség és általában rossz szociális viszonyok. A magas arányban roma népesség által lakott területek segítése sajátos megoldásokat kíván.

5.B STRATÉGIA A SZEGÉNYSÉG ÁLTAL LEGINKÁBB ÉRINTETT FÖLDRAJZI TERÜLETEK/A HÁTRÁNYOS MEGKÜLÖNBÖZTETÉS VAGY TÁRSADALMI KIREKESZTÉS LEGNAGYOBB KOCKÁZATÁVAL SZEMBENÉZŐ CÉLCSOPORTOK EGYEDI SZÜKSÉGLETEINEK KEZELÉSÉRE ÉS ADOTT ESETBEN A PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁSBAN MEGHATÁROZOTT INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSHEZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁS

<5.2.1 type="S" maxlength="7000" input="M" Decision= NPA=Y>

A szegénység által leginkább sújtott földrajzi területeket és célcsoportokat érintő célok és intézkedések elsődlegesen két ágazati operatív programban, a GINOP-ban és az EFOP-ban jelennek meg. Az előző fejezetben bemutatott problémák egyértelmű területi és társadalmi koncentrációt mutatnak, a két említett ágazati program releváns, - a társadalmi integrációra, és lakhatási hátrányok felszámolására, a foglalkoztatás ösztönzésére és gazdaság megerősítésére összpontosító - beavatkozásai ezért az ország hátrányosabb, fejletlenebb térségeire fókuszálnak. Ezen térségek felzárkóztatása célirányos központi kezdeményezés alapján integráltan történik.

A TOP küldetéséből, céljaiból és beavatkozási logikájából eredően kiegészítő jelleggel járul hozzá a szegénység által leginkább érintett célterületeket és célcsoportokat célzó ágazati fejlesztésekhez. A TOP-on belül ezek a fejlesztések a megyei és a várostérségi decentralizált fejlesztési csomagok keretében valósulhatnak meg, amelyek a megadott fejlesztési keretfeltételek és forrásallokáció mellett az alulról-felfelé irányuló tervezésnek köszönhetően lehetővé teszik, hogy a fejlesztések minél inkább a célterületek és célcsoportok szükségleteinek megfelelően legyenek kialakítva. A TOP hozzájárulása kétirányú a célcsoportot és a beavatkozás-típusokat illetően is. A célcsoportból érinti a városok leromlott lakóterületein élőket a komplex szociális városrehabilitációs beavatkozások révén. A külső és belső perifériák, sok esetben aprófalvas területek felzárkóztatásához pedig térségi fejlesztési csomagok tartalmaznak hozzájáruló elemeket. A TOP releváns beavatkozásai kisebb részt a gazdaságfejlesztésen keresztül járulnak hozzá a célcsoportok helyzetének javításához, amelyek a foglalkoztathatóságot növelő, ESZA-típusú fejlesztésekkel, egymással szinergiát képezve fejtik ki hatásukat. Emellett a társadalmi befogadás, helyi közösségfejlesztés és közszolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítása is jelentősen ki fog hatni a szegénységben élők helyzetének javítására.

Az NTFS 2011-20 – összhangban EU2020-szal – célkitűzései szerint csökkenteni kell a szegénységben, társadalmi kirekesztettségben élők számát. A célcsoport rossz lakhatási (gyakran telepszerű) körülmények között él. Kiemelt cél **a szegregált lakókörnyezet felszámolása, a célcsoport életminőségének javítása, a társadalmi kirekesztettség megszüntetése**. Ennek érdekében a területfejlesztési operatív program támogatja a szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációját, a komfortfokozat emelését, életveszélyes lakhatási körülmények megszüntetését, szociális bérlakások építését és vásárlását.

A társadalmi integráció elérése érdekében a támogatások átfogó célja a helyi szinten elérhető, megfizethető, fenntartható és magas színvonalú **közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása**, kiemelten az egészségügyi és a szociális alapellátás területén megteremtve a szolgáltatásnyújtás megfelelő infrastrukturális feltételeit.

A **közösségfejlesztés** elsősorban települések, térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti. Ez a társadalmi felzárkózási

politikának is fontos eszköze: a közösségi munka hatására az egyének bevonódnak és együttműködnek problémáik megoldásában. Eredménye nemcsak adott közösségre hat, hanem közvetve a közt is gyarapítja, kitüntetett szerepe van a társadalmi konfliktusok megoldásában, így a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás biztos alapja. E cél eléréséhez nyújt támogatást a stratégia oly módon, hogy segíti köztérek, közparkok, közösségi létesítmények fejlesztését, létrehozását annak érdekében, hogy ezáltal erősödjön az érintett lakosság szociális kohéziója.

22. táblázat: Intézkedések a szegénység által leginkább érintett földrajzi területek/ a hátrányos megkülönböztetés vagy társadalmi kirekesztés legnagyobb kockázatával szembenező célcsoportok egyedi szükségleteinek kezelésére⁷⁰

Célcsoport / földrajzi terület	Az integrált megközelítés részét képező tervezett intézkedések fő típusai	Prioritási tengely	Alap	Régió kategória	Beruházási prioritás
Nagyvárosok leromlott lakóövezetei	4.4 Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja	4. társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	Fejlettebb régiók	9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
Hátrányos helyzetűek/ Periférikusan elhelyezkedő térségek	4.1. Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése 4.3. Térségi és helyi közszolgáltatást nyújtó egyéb intézmények infrastruktúra-fejlesztése	4. társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése	ERFA	Fejlettebb régiók	9 (a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra

⁷⁰ Amennyiben a program egynél több régiókat érint, szükséges lehet a kategóriánkénti bontás.

Célcsoport / földrajzi terület	Az integrált megközelítés részét képező tervezett intézkedések fő típusai	Prioritási tengely	Alap	Régió kategória	Beruházási prioritás
Hátrányos helyzetűek	6.3 Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések	6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés	ESZA	Fejlettebb régiók	ESZA rendelet 3. cikk (1) b) i: aktív befogadás, különösen a jobb foglalkoztathatóság érdekében; (ii) a társadalom peremére szorult közösségek – például a romák – integrációja.

6 SZAKASZ: SÚLYOS ÉS TARTÓS TERMÉSZETI VAGY DEMOGRÁFIAI HÁTRÁNYBAN LÉVŐ FÖLDRAJZI TERÜLETEK SAJÁTOS SZÜKSÉGLETEI (ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (4) bekezdésének b) pontja)

<6.1 type="S" maxlength="5000" input="M" Decisions=N PA=Y>

A hazánkhoz hasonló népességű országok körében Magyarországon vannak a legnagyobb területi különbségek. Az ország területének több mint fele **hátrányos helyzetű térségnek** számít, vagyis elmarad az országos fejlettségi átlagtól. Ezen területek kedvezőtlen helyzetének fő okai között említhető a gazdasági funkcióvesztés, a valódi gazdasági, funkcionális központ szerepét ellátó városok hiánya és a rossz elérhetőség. **Periférikus helyzetű térségek** az ország határ menti területei az északnyugati határszél kivételével. Ezen kívül számos belső periféria található az országban: számít a Közép-Tiszavidék, a dunántúli belső megyehatárok (Somogy-Tolna, Veszprém-Vas, Somogy-Zala) területe.

A gazdasági jelentőségüket, népességmegtartó erejüket elvesztett települések túlnyomó része a falvak, és különösen az aprófalvak közül került ki. Az **aprófalvas térségeket** gyakran jellemzi a térség gazdasági fejlődését meghatározó, valódi központi funkciókkal rendelkező városi rangú települések hiánya. Elsősorban a Nyugat- és Dél-Dunántúl, kisebb mértékben a Felső-Tiszavidék és az Északi-középhegység nevezhető aprófalvas és városi hiányos településszerkezetűnek. Az aprófalvas és városi hiányos térségek túlnyomó részt az ország hátrányos helyzetű térségeiben találhatók. E térségek többségét **előregedés és elvándorlás** jellemzi, ami a szociális problémák mellett a települések fennmaradását is veszélyezteti. A gazdasági és ezzel összefüggő társadalmi elmaradottság egyik legfontosabb velejárója az **alacsony foglalkoztatottság**. Mindezen demográfiai problémák fokozottan jelennek meg a társadalmi diszkriminációnak kitett **roma népesség** esetében: a települések magas arányú roma népessége nagyobb arányú elvándorlást, magas munkanélküliséget és alacsonyabb iskolázottságot idézhet elő.

Az operatív program hatásosságát befolyásolhatják egyes demográfiai folyamatok. A társadalom előregedése, a falvakból való nagyarányú elvándorlás, a csökkenő születések száma akadályozza a periférikus térségek felzárkózását. Azonban ezen folyamatok megállítása, vagy lassítása kihívás Magyarország számára.

A perifériák felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrásaik felhasználásával, idővel önállóan is fejlődőképes, és tovagyűrűző gazdasági fejlődés indítható el. A fejlődés gócpontjaiként szolgáló térségi központok megerősítése a leghatékonyabb és leggyorsabb lehetőség ennek eléréséhez, emellett a foglalkoztatási problémák kezelése a legfontosabb kezelendő kulcstényező. Alapvető cél, hogy ezek a térségek egyedi stratégiák mentén, külső erőforrások bevonásával (pl. fejlesztési többletforrások, befektetés-ösztönzés) és a belső erőforrások feltárásával (munkaerő, eladható termelési tradíciók, természeti erőforrások), lehetőleg közösségi részvétel mellett erősödjének meg. A perifériák támogatásának hatékonyabbá tétele a források koncentrációját teszi szükségessé, ezért a legnagyobb problémákkal küzdő térségeknek, a valódi szükségleteiket szolgáló célokra kell elsősorban a támogatásokat adni.

Az ezen térségekre jellemző kedvezőtlen folyamatok visszafordítását minden OP támogatja saját beavatkozási logikájához illeszkedően, a rendelkezésre álló források és eszközrendszer keretein belül. A TOP a komoly és tartós természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdő földrajzi területek problémáit egyértelműen az alulról-felfelé irányuló tervezési folyamat keretében, a decentralizált tervezés megyei és helyi szereplőinek fejlesztési szándékai mentén tudja kezelni. Ezen belül is elsősorban a megerősített tervezési középszint, azaz a megyék képesek a leghatékonyabban felmérni a saját területükön lévő, hátrányos helyzetű térségek szükségleteit és azokra releváns célokat és fejlesztési beavatkozásokat meghatározni. A TOP keretében támogatott önkormányzati alapszolgáltatások elérhetőségének és minőségének fejlesztése különösen a hátrányos helyzetű térségek lakosságának az életminőségét javítja. A

OP foglalkoztatást javító intézkedései a jövőben segíteni tudják a periférikus területeken élők megélhetését, ezáltal csökkentheti a munkanélküliek, különösen a fiatalabb generáció elvándorlását, amely lassítaná az adott terület népességének előregedését is. A társadalmi befogadás erősítését célzó intézkedések elvárt eredménye, hogy növelje a társadalmilag kirekesztett roma népesség közösségi elfogadását, integrációját.

7 SZAKASZ: AZ IRÁNYÍTÁSÉRT, A KONTROLLÉRT ÉS AZ ELLENŐRZÉSÉRT FELELŐS HATÓSÁGOK ÉS SZERVEZETEK, VALAMINT AZ ÉRINTETT PARTNEREK SZEREPE

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (5) bekezdése)

7.A AZ ÉRINTETT HATÓSÁGOK ÉS SZERVEZETEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (5) bekezdésének a) és b) pontja)

23. táblázat: Az érintett hatóságok és szervezetek

Hatóság/szervezet	A hatóság/szervezet, osztály vagy csoport megnevezése	A hatóság/szervezet vezetője (beosztása vagy tisztsége)
Irányító hatóság	Nemzetgazdasági Minisztérium	n.a.
Igazoló hatóság, adott esetben	Magyar Államkincstár	n.a.
Audithatóság	Európai Unió Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság	n.a.
A szervezet, amely számára a Bizottság kifizetéseket teljesít	Magyar Államkincstár	n.a.

7.B ÉRINTETT PARTNEREK BEVONÁSA

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (5) bekezdésének c) pontja)

7.2.1 Az érintett partnereknek az operatív program elkészítésébe történő bevonására tett intézkedések és e partnerek szerepe az operatív program végrehajtásában, monitoringjában és értékelésébenAz operatív program partnerségi folyamata:

A program szempontjából releváns partnerek a tervezést a kezdetektől segítik és az operatív program kialakulását nyomon követik. Az első szakaszban a partnerek bevonása a tervezést megalapozó Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) kidolgozásában jelent meg. A tervezést megalapozó OFTK átfogó jellegére tekintettel a megfogalmazott kihívások, célok, valamint előirányzott kezelési módok olyan szakmai szervezetekkel történt konzultáció eredményeképp kerültek azonosításra, amelyek a minisztérium feladatkörét érintően fajsúlyos érdekek képviselőitében lépnek fel, vagy a minisztériumnak egyébként is stratégiai partnerei.

Az OFTK társadalmasítása 2012. december 15. - 2013. február 20-a között zajlott le. A beérkezett vélemények feldolgozásra, beépítésre kerültek. Ennek keretében számos államigazgatási szerv, köztük minden minisztérium, azok különböző államtitkárságai, háttérintézményei, a települési és megyei önkormányzatok, a Magyar Faluszövetség, szakmai szervezetek, kutató intézetek, felsőoktatási intézmények, térségfejlesztési tanácsok, a Magyar Tudományos Akadémia, a versenyszféra képviselői, gazdasági szakemberek, civil szervezetek képviselői, adtak konstruktív javaslatot. A partnerségbe bevont szereplők száma meghaladta a 70-et, a hozzászólásoké az 1300-at.

A beérkezett vélemények alapján erősödött a dokumentum belső koherenciája, egyszerűsödött és átláthatóbbá vált a célrendszer, a célrendszer logikájának érvényesítése érdekében megtörtént a területi fejezet átstrukturálása, illetve pontosodott az egyes térség típusok lehatárolása.

A területi szereplők fejlesztési elképzeléseire kiemelten építő TOP partnerségi folyamatának első fázisában a területi szereplők is megkezdték programjaik tervezését, összhangban az OFTK céljaival, valamint a TOP alakuló stuktúrájával. Elsőként a megyei területfejlesztési koncepciók készítése kezdődött el még 2012 második felében. A 2014 elején a Megyei Közgyűlések által elfogadásra kerülő megyei területfejlesztési koncepciók az adott megyében megvalósítani tervezett fejlesztési irányokat és elképzeléseket mutatják be hosszú távú jövőképre és középtávú célrendszerre alapozva. Ezt követi a középtávra már konkrét beavatkozásokat meghatározó megyei területfejlesztési programok elkészítése. A megyei (stratégiai és operatív) programokban foglalt elképzeléseknek konkrét fejlesztési tervezési keretet az Uniós források felhasználásához kapcsolódóan a TOP adja meg.

Hasonló tervezési folyamat kezdődött 2013 őszén a megyei jogú városok esetében is. A 2014 őszére elfogadásra kerülő Integrált Településfejlesztési Stratégiáknak a tervezési előírásoknak megfelelően összhangban kell lenni a megyei tervdokumentumokban foglaltakkal. A megyei tervdokumentumok társadalmi egyeztetése a 218/2009. (X. 6.) számú kormányrendelet alapján, míg a megyei jogú városok partnerségét a 314/2012. (XI. 8.) számú kormányrendelet által előírt partneri körrel indult meg. A folyamat megyei jogú városokként eltérő fázisban, 2014 januárjától kezdve jelenleg is zajlik (zárása 2014 folyamán várható).

A területi tervdokumentumok minél alaposabb és részletesebb elkészítését segítve az NGM-NTH minden negyedévben szervezett partnerségi és tervezési fórumot, ahol a területi szereplők elmondhatták észrevételeiket, nehézségeiket, javaslataikat a tervezéssel kapcsolatban, amelyek a tervezési folyamat során beépültek a tervdokumentumokba, erősítve azok belső koherenciáját, és beavatkozási logikájukat.

A 2013-2014 során megrendezésre került partnerségi rendezvényeket mutatja be az alábbi tábla.

<i>Partnerség kezdete</i>	2013. május
<i>Eddig megrendezésre kerülő események</i>	• 6 Megyei és MJV Tervezési Fórumok (cca. 400 fő / országos szint); • X. Területfejlesztők Víkendje (cca. 70 fő / országos szint) • Megyei jogú városok tervezési fórum (cca. 100 fő/ országos szint); • 4 országos szintű partnerségi rendezvény Széchenyi Program Iroda közreműködésével a 2014-2020-as tervezés folyamatához kapcsolódva (cca. 400 fő/ országos szintű) • Könyvtárosok vándorgyűlése (cca. 200 fő / országos szintű) • EUROPE DIRECT Találkozó (cca. 30 fő / országos szint) • TOP/VEKOP kibővített Munkacsoporti ülés (cca. 50 fő/ országos szint)
<i>Eddigi eseményen résztvevők létszáma</i>	cca. 1300
<i>Partnerségbe bevont résztvevők</i>	megyei közgyűlések elnökei, megyei jegyzők, polgármesterek, vállalkozások, civil szervezetek, szakmai szervezetek, kistérségi és

megyei tervezők, RFÜ képviselők, megbízott külsős tervezők, ex-ante értékelők, megyei jogú városok megbízottjai

A TOP tervezéséhez közvetlenül kapcsolódó partnerség keretében szintén széles partneri körnek nyílt lehetősége véleményt nyilvánítani. A TOP tervezésében közreműködő NTH 2013 júliusában cca. 174 partnerének (lásd melléklet) küldte el a TOP beavatkozási logikájának bemutatását, amelyre 2013. augusztus 8-ig összesen mintegy 800 vélemény érkezett be 85 szervezettől. Az észrevételek feldolgozását követően számos ponton módosult operatív program tervezet központi honlapon (www.nfu.hu/partnerség) keresztül volt elérhető, ahonnan az információk bárki számára megismerhetővé váltak. Ezen folyamattal kezdődött meg az operatív program központilag koordinált, rendszerszerű eszközökkel támogatott széles körű társadalmi egyeztetése, így 2013 őszétől a partneri dialógus kiegészült a fejlesztések kedvezményezettjeit és érintettjeit tömegesen elérő szervezett tájékoztatással is. Ezzel egyidejűleg több ezer felkérés került kiküldésre írásban a szakmai partnereken túl mindazon szervezetek részére is, akik a partnerség jegyében kapcsolatban álltak a záruló fejlesztési ciklusban a támogatókkal. Az érintett partnerek javaslataikat és észrevételeiket megoszthatták akár a honlapon, akár egy központi email címen keresztül. Az operatív program véleményezése kapcsán az on-line felületre összesen 199 db észrevétel és javaslat érkezett be.

Annak érdekében, hogy a párbeszéd kiterjeszthető legyen a szakmai partnereken túl az egyéb érdeklődők körére is, szakmai fórum megrendezésére került sor 2013. november 22-én, ami az operatív program részletesebb megvitatását helyezte fókuszba. A szakmai fórumon összesen 89 partner képviseltette magát, ahol az operatív program tervezők részéről történő bemutatása után lehetőség nyílt a tervezők és partnerek közötti szakmai párbeszéd, vita lefolytatására is.

Szintén személyes konzultációra nyílt lehetőség a hét régió központjába szervezett rendezvényeken, ahol további közel ezer résztvevő jelenlétében lehetett vitát folytatni.

A regionális rendezvények helyszíneit és időpontjait az alábbi táblázat foglalja össze:

Regionális rendezvény helyszíne	Regionális rendezvény időpontja	Regionális rendezvényen résztvevők száma (fő) (jelenléti ív alapján)
Miskolc	2013. november 28.	149
Debrecen	2013. november 29.	175
Szeged	2013. december 2.	113
Budapest	2013. december 3.	133
Székesfehérvár	2013. december 4.	114
Győr	2013. december 5.	98
Pécs	2013. december 6.	131
ÖSSZESEN:		913

A rendezvények a lehető legszélesebb szakmai partneri kör (szakmai partnerek, illetékes helyi hatóságok, a gazdasági és szociális partnerek, a civil társadalom képviselői) számára elérhetők voltak. A jelenlegi programozási ciklus monitoring bizottsági tagjai, a közreműködő szervezetek, valamint az irányító hatóságok és valamennyi központi kormányzati szerv az adott rendezvény tematikájától függetlenül részt vehetett a rendezvényeken. A fentiekén kívül megszólításra kerültek azon kiemelt horizontális szervezetek is, akik programokon átívelő, horizontális érdekek és elvek érvényesítése érdekében tevékenykednek.

Összességében a partnerségnek ebben az utolsó nyílt szakaszában 234 db (on-line és rendezvényeken megtett) észrevétel érkezett be a program kapcsán, amelyre visszacsatolás egyenként történt.

A nyílt társadalmi konzultáció során beérkezett észrevételek megválaszolása érdekében partnerségi munkacsoport felállítására került sor. A munkacsoport tagjai a 2014-2020-as programozási időszak tervezésének koordinációjáért főfelelős tárca (Nemzetgazdasági Minisztérium), a 2007-2013-as időszak végrehajtási feladatait ellátó irányító hatóságok, az operatív program partnerségi egyeztetésének koordinálását végző Miniszterelnökség, valamint a minisztérium munkatársai voltak. A munkacsoport feladata a beérkezett vélemények feldolgozása, megvitatása volt azok operatív programba történő beépítés céljából. A munkacsoport keretében biztosított volt, hogy minden, a tervezésben és végrehajtásban érintett kormányzati szereplő kifejtse véleményét a beérkezett javaslatok kapcsán, és ennek eredményeképpen szülessen meg a partnerek számára megküldendő visszajelzés is. Az operatív program partnerségi egyeztetése keretében érkezett hozzászólásokra adott válaszok az on-line felületen kerültek közzétételre és így mindenki számára elérhetővé váltak az operatív program Kormány általi elfogadását követően, a nyilvánosság követelményeinek megfelelően.

Az operatív program partnerségi egyeztetésének folyamata során az alábbi alapelvek érvényesültek:

- Koordináció – az operatív program társadalmi egyeztetése koordináltan, a vélemények fogadása meghatározott szempontrendszer szerint, az operatív program kialakításában résztvevő összes kormányzati szerv bevonásával, strukturáltan történt;
- Dokumentáció – az egyeztetés lépései, az abban résztvevő partnerek véleménye dokumentált;
- Folyamatosság – az operatív program egyeztetése a prioritások kialakításától kezdve a végleges változat megvitatásáig folyamatosan történt;
- Visszacsatolás – érdemi dialógus jött létre az észrevételek, javaslatok strukturált feldolgozása és megválaszolása során;
- Transzparencia – az operatív program partnerségi egyeztetése az Internet, írott és elektronikus média bevonásával a lehető legnagyobb nyilvánosság mellett zajlott;
- Esélyegyenlőség – az operatív program egyeztetésének teljes folyamatában érvényesült az esélyegyenlőség.

A partnerség legfontosabb outputjai:

A TOP nyílt szakmai konzultációja egyaránt megjelenítette a kormányzati és a nem kormányzati szervezeteket, a civil és az üzleti szféra képviselőit. A partnerség kiterjedt a társadalmi, gazdasági és környezeti struktúrák fejlesztésében érdekelt és a fejlesztések által érintett központi és területi szereplőkre. Így kulcspartnerek a területi önkormányzatok, a kormányzat mellett működő tanácsok és érdekegyeztető fórumok, egyes hatóságok és szakmai vagy érdekképviselői civil szervezetek (különösen környezeti, esélyegyenlőségi, szociális, gazdaságfejlesztési), a kamarák és a gazdasági szereplők egyéb tömörülései, az egyetemek és a kutatóintézetek, az egyházak. Az operatív program partnersége kapcsán szervezett rendezvények általános tapasztalata az, hogy azok keretében a partnerekkel mélyebben sikerült megismertetni a fejlesztési célokat, és a tervezés mögött rejlő logikát. A partnerségi folyamat során kirajzolódott, hogy a TOP megfogalmazott célja, és beavatkozásai a területi szereplők számára elfogadhatóak és támogathatóak, azonban rámutattak azon hiányterületekre is, amelyek kezelését az OP nem vagy csak részben teljesíti.

Így a legtöbb észrevétel a kkv-k finanszírozhatóságának, az élelmiszeripar és feldolgozóipar támogatása és a megyéken belüli közlekedési feltételek javítása kapcsán érkezett. A kkv-k finanszírozhatóságát a TOP – ha közvetetten is – beépítette a célzott beavatkozásai közé, ahogyan az alacsonyabb rendű úthálózat felújítására is- korlátozott keretek között - lehetőség nyílik a munkaerő földrajzi mobilitásának elősegítése kapcsán. Azonban az élelmiszer-feldolgozáshoz kapcsolódó fejlesztési elképzelések finanszírozása az egyes operatív programok közötti lehatárolási egyeztetések után jellemzően az ágazati programok – főként a

gazdaságfejlesztési és a vidékfejlesztési program – kompetenciája marad, abban a területfejlesztési programnak csak közvetett szerepe lesz a következő fejlesztési ciklusban.

Összességében a beérkezett észrevételek és javaslatok alapján az operatív program céljai kiforrottabbak, egységesebbek lettek, a dokumentum belső koherenciája javult és a beavatkozási logikája is tisztább, pontosabb lett.

A partnerek szerepe az operatív program végrehajtásában, monitoringjában és értékelésében:

A tervezés kulcspartnerei meghívást kapnak az operatív program végrehajtási partnerségében való részvételre is. A partnerek bekapcsolódhatnak a programok végrehajtáshoz és teljesítménykeret teljesüléséhez kötődő monitoring tevékenységbe és jelentéstételbe. A központi monitoring bizottság, illetve annak albizottságainak tagjai lehetőséget kapnak álláspontjuk kifejtésére. E bizottság és albizottságai tárgyalják az operatív program alatti tervezési szint tervdokumentumait és hagyják jóvá a kiválasztási szempontrendszert.

7.B.1 GLOBÁLIS TÁMOGATÁSOK (AZ ESZA TEKINTETÉBEN, ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1304/2013/EU rendelet 6. cikkének (1) bekezdése).

A TOP ESZA finanszírozású támogatásai jelenleg nem számolnak közvetett támogatások alkalmazásával, ennek lehetősége további ágazaton belüli egyeztetést, illetve a társadalmi partnerekkel való együttműködést igényel, jelen állás szerint nem zárható ki.

7.B.2 KAPACITÁSÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK FINANSZÍROZÁSA (AZ ESZA TEKINTETÉBEN, ADOTT ESETBEN)

(Hivatkozás: az 1304/2013/EU rendelet 6. cikkének (2) és (3) bekezdése).

[Tervezés, egyeztetés alatt]

8 SZAKASZ: AZ ALAPOK, AZ EMVA, AZ ETHA ÉS MÁS UNIÓS ÉS NEMZETI FINANSZÍROZÁSI ESZKÖZÖK KÖZÖTTI, VALAMINT AZ EBB-VEL TÖRTÉNŐ KOORDINÁCIÓT BIZTOSÍTÓ MECHANIZMUSOK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (6) bekezdésének a) pontja)

Az alapok, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) és más uniós és nemzeti finanszírozási eszközök közötti, valamint az EBB-vel történő koordinációt biztosító mechanizmusok, figyelembe véve a közös stratégiai keretben meghatározott releváns rendelkezéseket.

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

AZ ESB Alapok, az EIB és egyéb támogatási eszközök közötti koordináció:

A 2014-2020-as fejlesztési időszak beavatkozásainak hatékonysága érdekében fokozott integrációra van szükség az európai szintű törekvések ajánlásainak megfelelően (pl. 5. Kohéziós Jelentés, Európa2020, TA2020). Magyarország élni kíván a rendeletekben foglalt lehetőségekkel, amelyeknek három fontos dimenziója van: (1) A PM-hez csatlakozó operatív programok többségét több alap is támogatja, ahogy a TOP esetében is. Mindez a TOP-ban kitűzött célok és vállalt eredmények eléréséhez széles eszköztárral támogatható (együttal tematikusan erősen fókuszált) akciók megvalósítására nyújt garanciát. (2) Magyarország élni kíván az újszerű térségi integrációs megoldásokkal (ITI, CLLD), amelyeket többek között a TOP keretein belül kíván alkalmazni. (3) Fokozottabb integrációra van szükség az SA és KA, valamint az EMVA és ETHA alapokból finanszírozott akciók között, és az integrációnak ki kell tekinteni ezek az alapokon kívüli egyéb uniós kezdeményezésekre is.

Összhang más uniós forrásokkal:

A programozás és a megvalósítás szakaszában biztosítani kell az ESB alapok magyarországi támogatásainak más uniós politikákkal való összhangját is. A tervezés jelenlegi szakaszában a tervezés egésze tekintetében azonosítható fontosabb kapcsolatok:

- A Magyarországra érkező SA, KA, EMVA és ETHA források, valamint az EU LIFE programjának közös finanszírozásában integrált beavatkozások valósulnak meg, a NATURA 2000 Priorizált Intézkedési Terv fejlesztési elképzelései mentén.
- A Youth Employment Initiative (YEI) kapcsán alapvető feladat a kapcsolódó, szintén az inaktívakat és a munkanélküli fiatalok problematikáját megcélzó ESZA forrásokkal való maximális szinergia megteremtése, a megvalósításban részt vevő TOP beavatkozások és a YEI támogatása között. A TOP ESZA prioritásában megvalósítható tevékenységek éppen ezért a szakminisztériumi felelős államtitkársággal egyeztetésre kerültek.
- A magyarországi fejlesztések innovatív gazdasági növekedési fókuszából adódóan a HORIZON 2020-hoz kötődő kapcsolatok a legfontosabbak. A gazdaságfejlesztési OP támogatja a HORIZON 2020 potenciális magyarországi résztvevőinek felkészítését, a szinergiát közvetlenül biztosítja az intézményi kiválóságra építő erős K+F+I kapacitásfejlesztés. A tervezett intézkedések az elkészítendő ERA stratégia domináns eszközeiként is megjelennek majd.
- A leginkább rászoruló személyeket támogató Fund for European Aid to the most Deprived (FEAD) eszköz fontos kiegészítést jelent a hátrányos helyzetű népességet sújtó szegénység elleni beavatkozások diverzifikálására.

A korábbi programozási ciklusokhoz hasonlóan, a 2014-2020-as időszak fejlesztései során is szükség lesz az EIB finanszírozási eszközeire. A fenti alapokkal és forrásokkal való koordináció a végrehajtási és központi koordinációs feladatoknak a része.

Összhang az EU vidékfejlesztési és halászati fejlesztési politikájának forrásaival:

A vidékfejlesztési (EMVA) és halászati (ETHA) alap programjainak tervezése és végrehajtása a VM felelősségben zajlik, de Központi koordináció e programok tervezésére és végrehajtására is kiterjed:

- Tervezéskoordinációs mechanizmusok biztosítják a programozás összhangját. A Partnerségi Megállapodás és az operatív programok tervezésének koordinációja (NGM) kiterjed az EMVA és ETHA programokra is. Az e programokért felelős tárca (VM) szintén bevonja a többi OP felelős szaktárcát az EMVA és az ETHA tervezési munkacsoportokba. A tervezés területi szintű összehangolása megyei szinten is biztosított. A közös tervezést az NGM és a VM közösen módszertanilag támogatja.
- Tekintettel arra, hogy Magyarország jelentős része vidékes térség, tematikus összhangot, szinergiát és komplementaritást kell biztosítani a magyarországi SA, KA, EMVA és ETHA támogatási rendszerek között. Ennek elvei az alábbiak:
 - a vidékies térségek fejlesztése érdekében az összes ESB Alapot fel kell használni, azt mindegyik program támogatja. Az SA és KA forrásokkal rendelkező operatív programok egyaránt foglalkoznak agrár- és élelmiszergazdasági, valamint közvetlen vidékfejlesztési hatású fejlesztésekkel. Mindez az SA és KA, valamint az EMVA és ETHA programok komplementer felhasználását jelenti:
 - A vidékies térségekben és az agrárszektorban a vállalkozási (pénzügyi eszközök is), K+F+I, IKT, közlekedési, energetikai, agrárközigazgatási fejlesztések alapvető támogatását a SA biztosítja. A vízgazdálkodás a KA finanszírozásban valósul meg.
 - Az EMVA a vidéki térségek és az agrár- és élelmiszergazdaság fejlődése szempontjából kiemelt tématerületre összpontosítja erőforrásait.
- A TOP önálló CLLD prioritása végett releváns kérdés, hogy a vidékfejlesztési és halgazdálkodási programok végrehajtási rendszere a megújuló központilag koordinált, és miniszteriális szinten decentralizált intézményrendszer része lesz, a szükséges önállósággal, de az alábbi integrációs irányokat lehetővé téve:
 - A programok monitoring rendszereit is össze kell hangolni közös kulcsindikátorokkal, és a monitoring információs rendszerek közötti rendszerszerű adatcserével, amely támogatja a többalapos finanszírozást és kiszűri a projektek kettős finanszírozását. Így lehetővé válik az összes ESB alap átfogó előrehaladásának nyomon követése is.

Az Európai Unió Duna Régió Stratégiája (EUDRS) érvényesítésének koordinációja:

Az EUDRS nemzeti koordinációja és a nemzetközi koordinációba való magyarországi bekapcsolódás a központi koordinációs feladatok része. Külön tervezési mechanizmus biztosítja az EUDRS érvényesítését Magyarország tagállami és uniós forrásainak tervezése során. A tagállami és ETE programok előkészítése és végrehajtása a stratégia felelős szervei által meghozott döntésekre figyelemmel zajlik, szükség esetén a stratégia testületeivel (a Tematikus Koordinációs Testületekkel /Steering Groups/ vagy a Budapesti Duna Kontakt Ponttal), illetve az érintett EUDRS országokkal konzultálva. A tervezés tematikus összehangolásának alapját az EUDRS akcióterve és úttervei képezik. A javaslatok több szintű összehangolása és EUDRS szempontú monitoringja érdekében az EUDRS kormányzati koordinációjáért felelős kormánybiztos és munkaszervezete részt vesz a 2014-2020 közötti tervezési időszakhoz kapcsolódó tárcaközi munkacsoportban, az operatív programok munkacsoport ülésein. Emellett az ágazati államtitkárságok programozóinak részvételével EUDRS Tárcaközi Almunkacsoport ülések is zajlanak operatív programonként. A koordinációt a végrehajtás során is biztosítani kell (ennek kialakítása az intézményrendszer kialakításának keretében történik). Az EUDRS koordináció a Magyarországi EMVA és az ETHA tervezésre is kiterjed.

A TOP tervezése és megvalósítása során különösen az alábbi területeken szükséges biztosítani a koordinációt:

- Az EU különböző fejlesztési alapjai által nyújtott támogatások koordinált tervezése és felhasználása. Területi és ágazati szempontok együttes figyelembevétele. A TOP felelős szaktárca és operatív tervező háttérintézménye közösen koordinálják a területi és ágazati igényeket.
- Az egyes operatív programok közötti párhuzamosságok kiszűrése, szinergiák kihasználása.
 - ESZA fejlesztések esetében a szakminisztériumi felelős államtitkársággal egyeztetésre kerültek a támogatandó tevékenységek.
 - Energetikai fejlesztések esetében az illetékes szakminisztérium és a TOP felelős szaktárca munkacsoport keretében közösen koordinálva határozta meg a TOP-ban támogatható tevékenységeket, és biztosítja az eredmények összehasonlítható mérhetőségét.
 - A vidékfejlesztéssel kapcsolatban az illetékes szakminisztérium és a TOP felelős szaktárca és operatív tervező háttérintézménye munkacsoport keretében közösen koordinálva határozta meg a TOP-ban támogatható tevékenységeket.
- Az uniós, illetve nemzeti forrásból finanszírozott fejlesztések összhangja.
- A COM rendelettervezetben foglaltaknak megfelelően a horizontális célok érvényesülésének előmozdítása és az állami támogatási szabályok érvényesítése.
- A támogatásoknak az Európai Beruházási Banktól, az Európai Beruházási Alapból és egyéb forrásokból származó támogatásokkal való összehangolása.

9 SZAKASZ: ELŐZETES FELTÉTELRENDSZER

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (6) bekezdésének b) pontja)

9.A ELŐZETES FELTÉTELRENDSZER

Az előzetes feltételrendszer alkalmazhatósága és teljesülése értékelésére vonatkozó információ (választható).

A Bizottság által meghatározott előzetes feltételrendszer célja hogy a programok hatékony végrehajtásához szükséges előfeltételeket megteremtse. Az ex ante feltételek többnyire az Európa 2020-hoz kapcsolódó stratégia meglétére, vagy irányelvek átültetésére vonatkoznak.

Az alábbi táblázatok tartalmazzák az összes, TOP szempontjából releváns, tematikus ex-ante feltételt, ami a program végrehajtását befolyásolja / befolyásolhatja.

Minden ex-ante feltétel esetében beazonosítottuk a kapcsolódó prioritásokat, ezek a második oszlopban találhatóak. Az ex-ante kondicionalitásokat, teljesülésük szempontjából három kategóriába sorolhatjuk: I. már teljesült ex-ante kondicionalitások; II. részben teljesülő ex-ante kondicionalitások; III. még nem teljesült ex-ante kondicionalitások. A TOP vonatkozásában releváns ex-ante kondicionalitások közül kettő még nem teljesült, egy részben teljesült, 8 pedig teljesült.

A Partnerségi Megállapodásban rögzített **tematikus ex-ante kondicionalitások** közül összesen 6 érinti közvetve vagy közvetlenül valamely prioritás vagy prioritások megvalósulását. Az operatív program szempontjából releváns tematikus ex-ante kondicionalitások egy része környezeti és energetikai fenntarthatóság hátterének kialakítását ösztönzi, egy másik része a foglalkoztatás növeléséhez szükséges stratégiák meglétét írja el, a harmadik csoportot pedig a társadalmi befogadást erősítő / ösztönző feltételek tartoznak. 4 kondicionalitás már teljes egészében teljesült, egy *(Aktív munkaerőpiaci politikák megtervezése és megvalósítása a Foglalkoztatási iránymutatásoknak megfelelően)* pedig már részben megvalósult / teljesült.

A tematikus ex-ante kondicionalitásokon túlmenően a tagállamoknak **horizontális ex-ante feltételeket** is teljesítenie szükséges, annak érdekében, hogy a programok hatékonyan megvalósuljanak. A táblázat második fele tartalmazza a TOP vonatkozásában releváns, általános területekhez kapcsolódó horizontális ex-ante feltételeket is. Míg a tematikus kondicionalitások esetén egyértelműen beazonosítható, hogy mely prioritás vagy prioritások megvalósítására lesz hatással adott ex-ante kondicionalitás megléte vagy hiánya, az általános területek többsége a teljes OP viszonylatában releváns. Így például az uniós közbeszerzési jog és a magyar közbeszerzési jog összhangjának hiánya a teljes OP megvalósulást fenyegetné. A hét általános típusú ex-ante feltétel közül hat már megvalósult, egy – *Statisztikai rendszerek és eredmény-mutatók megléte* – várhatóan 2014 végéig fog teljesülni. Az egyetlen releváns, még nem teljesült kondicionalitás *(a tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló, közlekedési beruházásokra vonatkozó olyan átfogó terv(ek) megléte)* várhatóan 2014 április végére teljesül.

24.A. táblázat: Az alkalmazandó előzetes feltételrendszer azonosítása és teljesülésének értékelése

Előzetes feltételrendszer	Priori- tási ten- gelyek	Az előzetes feltétel- rendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériu- mok telje- sülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
4.1 Az épületek energia-hatékonysága vonatkozásában előírt minimum követelmények teljesítéséhez szükséges intézkedések, a 2010/31/EK irányelv 3., 4. és 5. cikkének megfelelően; Az épületek energiahatékonyságát tanúsító rendszer létrehozásához szükséges intézkedések, a 2010/31/EK irányelv 11. cikkének megfelelően; A végfelhasználók egyedi mérőkkel való ellátásához szükséges intézkedések, amennyiben az technikailag lehetséges, pénzügyileg ésszerű és arányos a potenciális energia-megtakarítás vonatkozásában, a 2006/32/EK irányelv 13. cikkének megfelelően	3	Igen	Ezen intézkedések a következők: érvényben vannak a 2010/31/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (1) 3. cikke, 4. cikke és 5. cikkével összhangban álló, az épületek energiahatékonyságával kapcsolatos minimumkövetelmények teljesítésének biztosítását célzó intézkedések;	Igen	Az Irányelv 5. cikkének megfelelően az energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények költség- optimalizált szintjeinek kiszámításáról és a hatályos minimumkövetelményekkel való összevetésről készült jelentés 2013. március 21-én megküldésre került a Bizottság részére. Elérhető itt: http://energiaklub.hu/sites/default/files/ek_epuletenergetikai_kovetelmenyert_ekek_optimalizalasa_2013.pdf A 2010/31/EU Irányelv 3. és 4. cikkét a 2013. január 9-től hatályos 7/2006 (V.24.) TNM rendelet 3§ (3) bekezdése és 2. sz. melléklete tartalmazza. Az Irányelv 4. cikke a 1374/2011 (XI.8.) Kormányhatározatban (32211. oldal) elfogadott II. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv tartalmazza, mely elérhető: http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/agazati-strategiai-feher/energetika A 1246/2013. (IV. 30.) Kormányhatározatban (50821. oldal) a Kormány elfogadta a költségoptimalizált követelményszint elérése érdekében az új költségoptimalizált energetikai követelményértékeket a következők szerint: - pályázatok és középületek esetében 2015. január 1. - minden más épület esetében 2018. január 1. A 7/2006 (V.24.) számú TNM rendelet módosítása megtörtént, annak érdekében, hogy illeszkedjen az épületek energiahatékonyságára vonatkozó minimális követelményekhez. Bizottsági notifikációra megküldésre került a 2013/621/HU számon.	2010/31/EI Irányelv 3. 4. bevezetésre került a 7/2006. (V.24.) TNM rendeletbe (határidő 2013. 01. 09.) 2010/31/EI Irányelv 5. cikk szerinti költségoptimalizált szint meghatározása megtörtént, a jelentés a Bizottságnak továbbításra került (határidő: 2013. 03. 21.) A Magyar Kormány elfogadta a költség-optimalizált szintet, mint az új energetikai követelményszint. Magyarország a 2010/31/EU direktíva 4 §-ának első bekezdés szerint készített egy tervet a költségoptimalizált szint 5 év alatti bevezetésére. A terv elfogadásra került 1246/2013 (IV. 30..
			az épületek energiahatékonyságát tanúsító rendszer létrehozásához szükséges intézkedések a 2010/31/EU irányelv 11. cikkével összhangban;	Igen	A 2010/31/EU Irányelv 11. cikke a 176/2008. (VI. 30.) (5908. oldal) és a 105/2012. (V. 30) (10078. oldal) Kormányhatározatokban került átültetésre. Az Irányelv 11. cikk (5) bekezdésének átültetését a 1374/2011 (XI.8.) Kormányhatározatban (32211. oldal) elfogadott II. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv tartalmazza, mely elérhető: http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/agazati-strategiai-feher/energetika A 440/2013. (XI. 20.) (82594. oldal) Kormányrendelet. Irányelv 11. cikk (5) bekezdésének átültetése érdekében módosította a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendeletet, az Európai Unió Bizottságának 2012/0363 sz. jogsértés alapján küldött Indoklással ellátott véleményben megfogalmazott elvárásoknak megfelelően.	Előreláthatólag megfelel a Bizottság elvárásainak. Középtávon szükséges figyelemmel kísérni a 2006/32/EK irányelv változását, amely 2014. június 5-ig marad érvényben. A felelős NFM dolgozik az irányelv átültetésén.
			az energiahatékonyságra irányuló stratégiai tervezést biztosító intézkedések, a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkével összhangban;	Igen	Az indikatív nemzeti energiahatékonysági cél megküldésre került a Bizottság részére: (Az indoklást támogató dokumentum címe: Jelentés az Európai Bizottság részére Magyarország indikatív nemzeti energiahatékonysági célkitűzéséről a 2020. évre vonatkozóan A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paramétereitől történik.)	
			az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkével összhangban álló intézkedések az egyéni fogyasztásmérővel rendelkező végfelhasználók részére történő ellátás biztosítása érdekében, a műszakilag lehetséges, pénzügyileg ésszerű és a potenciális energiamegtakarítással arányos mértékben.	Igen	A 2006/32/EK Irányelv 13. cikkének átültetése megtörtént és erről Bizottság részére notifikáció megküldésre került a következők szerint: - 2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról (Ref.: MNE(2007)55743-02); - 2008. évi XL. törvény a földgázellátásról (Ref.: MNE(2008)54139-02); - A Kormány273/2007. (X. 19.) Korm.rendelete a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról (Ref. MNE(2008)55338); - A Kormány19/2009. (I. 30.) Korm. rendelete a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvényrendelkezéseinek végrehajtásáról (Ref.: MNE(2009)51096-01); - A Kormány157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelete a távhőszolgáltatásról szóló2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról (Ref.: MNE(2009)52418)	
7.1 Közutak: A tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló, közlekedési beruházásokra vonatkozó olyan átfogó terv(ek) vagy keret(ek) megléte (beleértve a regionális és helyi szintű közösségi közlekedést is), amelyek támogatják az infrastruktúra-fejlesztést és javítják a TEN-T törzshálózathoz és az átfogó TENT-hálózathoz való csatlakozást.	1	Nem	Rendelkezésre áll egy átfogó, a közlekedési beruházásokra irányuló terv, amely megfelel a stratégiai környezeti vizsgálat jogi követelményeinek és tartalmazza: az egységes európai közlekedési térséghez való hozzájárulást összhangban a TEN-T szabályozás 10. cikkében rögzítettekkel, és magában foglalva a prioritásokat a következő beruházások tekintetében: a TEN-T törzshálózat és az átfogó hálózat projektjei, amelyek várhatóan ERFA és KA forrásból valósulnak meg és; a másodlagos csatlakozó hálózat projektjei. reális és alaposan kidolgozott projektportfóliót azon projektek esetében, amelyek várhatóan ERFA és KA forrásból valósulnak meg.	Nem	A Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) Magyarország átfogó közlekedési stratégiája a 2014 és 2020 közötti közlekedési beruházások vonatkozásában. Az NKS kidolgozása a 2014-2020-as EIB-alapokkal szoros összhangban történt. Az NKS és az NKS SKV-ja társadalmi egyeztetés keretében 2013. november 18. és december 21. között volt elérhető a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ honlapján (www.kkk.gov.hu). Külön partnerségi egyeztetésre került sor 2013. december 3-án az SKV-val kapcsolatban, főként környezetvédelmi szervezetek részvételével. Az NKS tervezete angol nyelven elérhető az alábbi linken: www.kkk.gov.hu/remos_downloads/NTS_Strategic%20document_version%20for%20public%20discussion_EN_2013.70.pdf Társadalmi konzultációt követően a társadalmi egyeztetés eredményein alapuló összegzés és értékelés kidolgozása és stratégiába építése történik. Az NKS magában foglalja a következőket: közút, a vasút és más közlekedési módok (többek között belvízi hajózási útvonalak, kikötők, repülőterek, multimodális összeköttetések) és megfelel a stratégiai környezeti vizsgálat jogi követelményeinek és reális és alaposan kidolgozott projektcsomót tartalmaz. A releváns OP-k tartalmaznak utalást az NKS-re és azon alapulnak. Stratégiai környezeti vizsgálat (SEA) és Natura 2000 hatásvizsgálat készült az NKS-hez. (Az SKV elérhető itt: www.kkk.gov.hu/remos_downloads/strategiai_kornyezeti_vizsgalat.66.pdf	Az Egységes Közlekedésfejlesztési Stratégia 2007-2020 (EKFS) a 2007-2013-as Közlekedési Operatív Program (KözOP) stratégiai alapja. A Bizottság szerint az EKFS nem felel meg a 2014-2020-as közlekedési ex-ante kondicionalitásoknak (2011-es új EU közlekedéspolitika, módosuló TEN-T irányelv), ezért új közlekedési stratégia kidolgozása szükséges. A Nemzeti Közlekedési Stratégia (NKS) kidolgozása a KözOP nettó 879 millió Ft technikai segítségnyújtás keretéből 2012 végén kezdődött, azt a FOMTERV Zrt. vezette konzorcium végzi. A Nemzeti Közlekedési Stratégia a kritérium által támasztott követelmények szerint 2014. április 30-ra készülni fog.

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			Intézkedések a közreműködő szervezetek és a kedvezményezettek kapacitásainak megerősítésére a projektszám megvalósítása érdekében.		A Natura 2000 hatásvizsgálat elérhető itt: www.kkk.gov.hu/remos_downloads/NKS_Natura2000_hatasbecsles_28.pdf Ez a két értékelés leírja és értékeli ki az NKS szignifikáns környezeti hatásait, figyelembe veszi az ésszerű alternatívákat. Az NKS SKV és Natura 2000 értékelése az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005 (I.11.) Kormányrendelet alapján készült (http://net.iogtar.hu/ir/gen/hjegv_doc.cgi?docid=A0500002.KOR; angol nyelven: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:UQkMr5xNeN8J:www.kvvm.hu/cimg/documents/30_2_2005Korm_rend_Angolul05j_1.doc+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu) A Magyarországgal szomszédos országoknak 2013 végén lehetőségük volt véleményezni az NKS-t és SKV-ját, amely tárgyalja a közlekedési beruházások határon átvelő hatásait. A releváns észrevételek beépítésre kerültek. Az NKS-t a Magyar Kormány kizárólag az érintett felekkel történő konzultációt követően hagyja jóvá. Az NKS rangsorolt projektlistát tartalmaz a (mind a mag-, mind az átfogó TEN-T hálózatra, valamint a másodlagos úthálózatra) vonatkozóan. Ebbe beletartoznak azon projektek is amelyek esetében a Kohéziós Alapból vagy az Európai Regionális Fejlesztési Alapból tervezett a támogatás: http://www.3k.gov.hu/index.php/nks-dok.html. Az NKS Magyarország teljes közlekedési hálózatát lefedi, amely a TEN-T hálózatot is magában foglalja. Az NKS, mint Magyarország új, átfogó közlekedési terve/keretrendszere magában foglalja - Magyarország szomszédainak (EU-tagok: Szlovákia, Ausztria, Szlovénia, Horvátország és Románia, nem EU-tagok: Szerbia és Ukrajna) elérhetősége és csatlakoztathatósága; - közlekedési módok integrálása és közlekedési módok közötti interoperabilitás; - hiányzó csatlakozások (pl. gyorsforgalmi csomópontok) áthidalása, szűk keresztmetszetek felszámolása, az infrastruktúra hatékony és fenntartható használatának ösztönzése; - a közúti infrastruktúra minőségének fenntartása és fejlesztése; - intelligens közlekedési rendszerek (pl. GSM-R+ETCS, változtatható forgalmi jelek, e-útdíj rendszer, RIS) kiépítése és telepítése. Az NKS-ben és annak Közlekedési Energiahatékonyság-javítási Cselekvési Tervében	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					http://www.3k.gov.hu/remos_downloads/NKS_Kozlekedesi_Energiahatekonysag-javitasi_Cselekvesi_Terv.32.pdf található utalás energiahatékonyságot és alternatív energiaforrások használatát ösztönző intézkedésekre. Az NKS céljai között szerepel a vasúti és közúti tranzitforgalom negatív hatásainak enyhítése is, különösen a Magyar főváros (vagy más magyar városok) körüli vasúti és közúti tranzitforgalom okozta negatív hatások tekintetében. Az NKS beavatkozások az adminisztratív és technikai akadályok megszüntetésére is kiterjednek. Az NKS-hez (azaz Magyarország közlekedési beavatkozások tekintetében kidolgozott keretdokumentuma/terve) rangsorolt projektlistát tartalmaz a 2014-2020-as programozási időszak Kohéziós Alapból vagy az Európai Regionális Fejlesztési Alapból tervezett támogatásai tekintetében. A releváns OP-k tartalmaznak utalást az KA vagy ERFA által finanszírozott projektek tekintetében bevont hatóságok nevére és az érintettekire. A projektlista a Nemzeti Közlekedési Stratégia mellékleteként tartalmaz a beruházások megvalósítása vonatkozásában ütemtervet.	
			- intézkedéseket a közreműködő szervezetek és a kedvezményezettek kapacitásainak biztosítására a projektcsatorna megvalósítása érdekében	Nem	Az NKS menedzsment eszközök és a Közlekedés Operatív Program értékelése 2007-2013 tartalmazza a közreműködő szervezetek (KSZ) és kedvezményezettek kapacitásainak biztosítására szolgáló leírást és intézkedéseket a projektcsatorna megvalósítása érdekében. A releváns OP-kban szereplő pénzügyi források megközelítőleg a felét teszik ki a Közlekedés Operatív Program értékelése 2007-2013 forrásainak, a KSZ-ek és kedvezményezettek létező kapacitása képes menedzselni a jövőbeli projekteket. A releváns OP-k tartalmaznak majd további információkat a közreműködő szervezetek és a kedvezményezettek kapacitásainak biztosítására a projektcsatorna megvalósítása érdekében.	A releváns OP-k Kormány által történő elfogadásának várható ideje: 2014. március vége.
8.1 Aktív munkaerőpiaci politikák megtervezése és megvalósítása a Foglalkoztatási iránymutatásoknak megfelelően	6	Részben	A foglalkoztatási szolgálatok megfelelő kapacitással rendelkeznek a következőkre, és biztosítják is azokat: - személyre szabott szolgáltatások, illetve aktív és megelőző munkaerő-piaci intézkedések korai stádiumban, amelyek minden munkakereső számára elérhetők, ugyanakkor a társadalmi kirekesztés legerősebb kockázatának kitett csoportokra összpontosítanak, ideértve a marginális helyzetű közösségekből származó személyeket is;	Nem (várhatóan 2015 végéig teljesül)	A feltétel a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) működése és szolgáltatásai által, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott munkaerő-piaci programokon keresztül teljesül. Az álláskereső helyzetének és lehetőségeinek részletes elemzését követően azok személyre szabott, egyéni igényeknek megfelelő szolgáltatásokat vehetnek igénybe. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyújtott támogatásokat és szolgáltatásokat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliség ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szabályozza. http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99100004.TV Az aktív munkaerő piaci intézkedések nyomon követése és értékelése folyamatos (az értékelések elérhetőek az alábbi oldalakon): http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=full_AFSZ_A_foglalkoztataspolitikai_	A profiling rendszer bevezetéséhez szükséges legfontosabb mérőszámok és határidők: 30.09.2014 (részben már teljesítve): a profiling rendszerre vonatkozó teljes dokumentáció véglegesítése 30.03.2015: az új informatikai rendszer kiépítésének befejezése és tesztelése 30.06.2015: az új rendszerben dolgozók részére belső képzések szervezése 31.12.2015: a profiling rendszer teljes körű bevezetése

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					eszközök_mukod, http://econ.core.hu/kiadvany/mt.html) Az NFSZ által nyújtott, személyre szabott aktív munkaerő piaci programokhoz (TÁMOP 1.1.2) készült belső módszertani útmutató: (Az indoklást támogató dokumentum címe: "NMH módszertani útmutató" A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) Az ügyfél-kategorizálási rendszer (ún. profiling rendszer) bevezetése folyamatos: Az ügyfél-kategorizálási rendszer bevezetésének forrásai rendelkezésre állnak, a rendszer kidolgozása folyamatban van a TÁMOP 1.3.1 projekt keretében. A profiling rendszer bevezetéséhez kapcsolódó legfontosabb mérföldkövek és határidők: • 30.09.2014 (részben már teljesítve): a profiling rendszerre vonatkozó teljes dokumentáció véglegesítése • 30.03.2015: az új informatikai rendszer kiépítésének befejezése és tesztelése • 30.06.2015: az új rendszerben dolgozók részére belső képzések szervezése • 31.12.2015: a profiling rendszer teljes bevezetése Az egyéni cselekvési tervhez (Individual Action Planning (IAP) kapcsolódóan elmondható, hogy a nemzeti foglalkoztatási szolgálat jelenleg is működtet egy olyan programot, amelynek keretében közel 100 000 ügyféllel kerültek megkötésre együttműködési megállapodások. Ezenkívül ezen egyéni cselekvési terv továbbfejlesztése az ügyfél-kategorizálási rendszerrel összhangban valósul meg (az ügyfél-kategorizálási rendszerrel megegyező határidővel, amely 2015 vége). A 2014-2020 közötti időszak foglalkoztatáspolitikai célú fejlesztéseinek megalapozására vonatkozó stratégiát 2014. január 22-én elfogadta a Kormány (társadalmi és közigazgatási egyeztetést követően), az Európai Szociális Alapból a 2014-2020-as időszakban megvalósuló foglalkoztatáspolitikai és képzési intézkedések kellő szakmai megalapozása érdekében. A stratégia számos feltételhez kapcsolódik, többek között az aktív munkaerő piaci intézkedéseket és a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyújtott szolgáltatásokat is érinti. (Az indoklást támogató dokumentum: "Foglalkoztatási Stratégia" A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.)	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			a frissen megüresedett munkahelyekről és foglalkoztatási lehetőségekről szóló átfogó és átlátható információk, amelyek figyelembe veszik a munkaerőpiac változó igényeit.	Igen	A 30/2000. (IX. 15.) Miniszteri rendelet a munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000030.GM) alapján a munkaadó köteles bejelenteni a nemzeti foglalkoztatási szolgálatnál az üres álláshelyeket. A szolgálatnak rendszeresen tájékoztatást kell nyújtania ezen üres álláshelyekről. Az EURES hálózat tagjaként, az EURES tanácsadók Magyarország területén is tájékoztatást adnak az uniós szinten elérhető új betölthető állásokról. Az oktatási intézményekben már kiépített tanácsadói hálózat fejlesztése is folyamatos. Mindemellett az egészségügyi szektorhoz kapcsolódó álláshelyeket érintő adatbázis továbbfejlesztése is folyamatban van. Elérhető átfogó és átlátható tájékoztatás új betöltetlen álláshelyekről és foglalkoztatási lehetőségekről, ezenfelül a magyar Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat számos interneten keresztül elérhető szolgáltatást is nyújt (például a Virtuális Munkaerőpiac Portál és a Nemzeti Pályaorientációs Portál). Virtuális Munkaerőpiac Portál: https://vmp.munka.hu/ A Nemzeti Pályaorientációs Portál közérthető információkkal nyújt segítséget: (önértékelési kérdőívek, információ különböző szakmákról és foglalkozásokról, munkaerő-piaci információk és karriertanácsok többek között a karriertervezés támogatása érdekében): http://eletpalya.munka.hu/ A Nemzeti Pályainformációs Központ információt nyújt az Európai Unió más országaiban való tanulás lehetőségeiről (elérhető képzésekről, ösztöndíj lehetőségekről, szakmai képzésekről, gyakornoki helyekről, mobilitási feltételekről, a képzések kölcsönös elismeréséről stb.): http://www.npk.hu/public/index.php A munkaerőpiaci előrejelzések eredményei szintén elérhetőek a széles nyilvánosság (diákok, alkalmazottak, szolgáltatók, politikai döntéshozók) részére (várható trendek, keresett munkakörök, illetve olyan foglalkozások ahol túlkínálat mutatkozik): http://palyasugo.hu/ Fő célok: • hozzájárulni a kereslet és kínálat közötti egyensúly megteremtéséhez a munkaerőpiacon, • pályakezdekők vagy pályamódosítók részére hasznos segítséget nyújtani abban, hogy megalapozott döntéseket tudjanak hozni - egy internet-alapú információs rendszer kidolgozásával, amely bemutatja a várható munkaerő-piaci előrejelzéseket és trendeket a laikusok számára is érthetően (fiatal első álláskereső,...	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					szakmát váltók, munkaadók számára), felhasználó-barát módon, oktatási stratégia megalapozása, és munkaadói elvárások finomhangolása Ezen tanulmányok és módszertanok elérhetőek az alábbi honlapon: http://elorejelzes.mtaki.hu/	
			A foglalkoztatási szolgálatok formális vagy informális együttműködési szabályokat alakítanak ki az érdekelt felekkel	Igen	A keresleti oldal munkaerő-piaci felmérése folyamatos az NFSZ részéről (készség igények és képzések tekintetében). Ezen túlmenően az NFSZ folyamatosan kap értesítést a munkaadók oldaláról az aktuális munkaerő igényekről, illetve szolgáltatásaival segítséget nyújt a munkaadóknak a megfelelő munkavállaló megtalálásában és az elérhető foglalkoztatási támogatás igénybevételében. Az NFSZ a későbbiekben tovább bővíti a nemzetközi együttműködéseit és nagyobb hangsúlyt fektet a jó gyakorlatok megosztására és átültetésére. A 2014-2020 közötti időszak foglalkoztatáspolitikai célú fejlesztéseinek megalapozására vonatkozó stratégiát 2014. január 22-én elfogadta a Kormány (társadalmi és közigazgatási egyeztetést követően) az Európai Szociális Alapból 2014-2020-as időszakban megvalósuló foglalkoztatáspolitikai és képzési intézkedések kellő szakmai megalapozása érdekében. A stratégia számos feltételhez kapcsolódik, többek között érinti a foglalkoztatási szolgálat és egyéb érdekelték közötti együttműködéseket. (Az indoklást támogató dokumentum: "Foglalkoztatási Stratégia") A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) A 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról meghatározza azokat a fő partnereket akikkel a foglalkoztatási szolgálatnak folyamatosan együtt kell működnie (munkaadók, képzők, stb.). A munkaadókkal való együttműködést és részükre szolgáltatásnyújtást szintén a munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról szóló 30/2000. (IX. 15.) Miniszteri rendelet szabályozza: http://net.iogtar.hu/ir/gen/hiegy_doc.cgi?docid=A0000030.GM A képzést nyújtókkal való együttműködést a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. törvény és a felnőttképzési tevékenység megkezdésének és folytatásának részletes szabályairól szóló 2/2010. (II. 16.) SZMM rendelet szabályozza. http://www.komany.hu/download/3/10/20000/2%20202010.%20(II.16.)%20SZMM%20rendelet.pdf A munkaügyi hivatalok a munkaerő-kölcsönzőkkel is együttműködnek. Tájékoztató anyagok elérhetőek:	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=munkaadoknak_munkaero_kolcsonzes Számos együttműködési megállapodást kötött a foglalkoztatási szolgálat a különböző érdekelt felekkel (általában helyi (térsgéi) szintű megállapodások). Pl.. helyi szintű együttműködési megállapodások: http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=munkaadoknak_szolgáltatások&switch-content=ak_helyi_foglalkoztat_tanacsadas&switch-zone=Zone1&switch-render-mode=full illetve: http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=showcontent&clD=15968&rlD=238&sw=egy%C3%BCttm%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s&content=afsz_tamop222_egyuttmukodes_szakmai Stratégiai szintű megállapodások: http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=sajtonak_hirlevel&switch-content=sajtonak_hirlevel_2013_04_tempus&switch-zone=Zone1&switch-render-mode=full http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=afsz_tamop222_egyuttmukodes Az ügyfél-központú minőségirányítási modell kirendeltségeken való kiterjesztése is folyamatban van. A helyi kirendeltségek önértékelési segédlete a Közös Értékelési Keretrendszer (CAF) alapján: http://www.afsz.hu/engine.aspx?page=kiadvanyok (KÉK szerinti kirendeltségi Önértékelési Segédlet)	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
8.2 Önfoglalkoztatás, vállalkozói szellem és üzleti vállalkozás létrehozása: Vállalkozáskezdés támogatására vonatkozó stratégia megléte	6	Igen	Inkluzív vállalkozáskezdés-támogatásra vonatkozó stratégiai szakpolitikai keret van érvényben, amely tartalmazza a következő elemeket: - intézkedésekre került sor a vállalkozások elindítási idejének és költségeinek csökkentése céljából, figyelembe véve a kisvállalkozói intézkedéscsomag célkitűzéseit; - intézkedésekre került sor valamely vállalkozás konkrét tevékenysége beindításához és végzéséhez szükséges engedélyek beszerzési idejének csökkentése céljából, figyelembe véve a kisvállalkozói intézkedéscsomag célkitűzéseit - a megfelelő üzletfejlesztési szolgáltatásokat és a pénzügyi szolgáltatásokat összekapcsoló intézkedéseket (tőkéhez való hozzáférés), beleértve a hátrányos helyzetű csoportok és/vagy azon területek elérését, ahol ezekre szükség van.	Igen	Számos intézkedés történt a vállalkozás-alapításhoz, az üzletmenethez tartozó hivatalos eljárások adminisztratív költségeinek csökkentése érdekében, amely Magyarország számára különösen fontos a kkv-k helyzetének javítása, versenyképességük fokozása és ezzel a jogi és adminisztratív környezet javítása érdekében, hogy a vállalkozásokra nehezedő terhek csökkenjenek. Egyetértünk azzal, hogy e célok elérésében a vállalkozás alapítás költségei kulcsszerepet játszanak. Az Európai Bizottsággal egyetértve Magyarország hangsúlyozza azon elkötelezettségét és szándékát, hogy a kkv alapítás költségeit nem növeli, és további lépéseket tesz annak érdekében, hogy az a 100 eurós határt elérje. Az alábbiakban megtalálható háttéranyag a vállalkozásalapítás költségeit mutatja be, illetve egy részletes statisztikát tartalmaz, amely bemutatja, hogy Magyarországon túlnyomórészt a már bevezetett egyszerűsített eljárás keretében alapítanak vállalkozást. (Az indoklást támogató dokumentum: 'Kapcsolódó háttérdokumentumok') A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) Ezen feltétel teljesüléséhez hozzájárul az Egyszerű Állam Program, illetve a Magyar Egyszerűsítési Program is. 2012. február 1-jén a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény lényeges módosításon esett át: • A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. §-a értelmében az általános ügyintézési határidő 30 nap, ez 2014. január 1-től 21 napra csökken. Kérhető hatósági ellenőrzés: A vállalkozások kérhetik magukra a hatósági ellenőrzés lefolytatását, ezáltal erősítve a hitelességüket. Az önállóan kezdeményezett ellenőrzések esetén a feltárt mulasztások megszüntetésének előírása mellett csak kivételes esetekben történhessen meg bírságfizetés vagy a működést korlátozó retorzió. • Kormányhivatalon belül intézendő ügyek esetében a szakhatósági állásfoglalások idejét az ügyintézési határidő foglalja magába – ezáltal a vállalkozások, ha csak a Kormányhivatallal állnak kapcsolatban, 30 napon belül megkaphatják az engedélyeket. • A hatósági eljárások időtartama csökkent a különböző hatóságok eljárásainak integrálásával. 2011 novemberében a Kormány elindította az Egyszerű Állam Programját (1405/2011. (XI. 25.) Kormányhatározat): http://www.kozlonyok.hu/nkonline/mkpdf/hiteles/mk11139.pdf	A feltétel teljesítésének számos szakpolitikai program és stratégia tesz eleget: új kkv Stratégia, Magyar Program, Egyszerű Állam Program, mikrohitel programok (JEREMIE, az Országos Mikrohitel Alapból finanszírozott mikrohitel programok) valamint a vállalkozóvá válás támogatását célzó munkaerő-piaci programok A kkv-fejlesztési Stratégia véglegesítése a társadalmi egyeztetést követően megtörtént. A Kormány várhatóan nyáron fogadja el. Kialakítása során figyelembe vételre kerültek az Európai Bizottság „Small Business Act” (COM(2008)394) közleményében foglaltak is. A Magyar Program és az Egyszerű Állam Program adminisztráció csökkentő intézkedéseinek végrehajtása folyamatos, a már megvalósult és teljesített egyszerűsítések nyomán a feltételek teljesülésének elfogadását várjuk a Bizottságtól.

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					A középtávú program keretében a Program tíz beavatkozási területen 114 intézkedést fogalmaz meg és ezzel összességében a vállalkozások adminisztratív terheinek jelentős csökkentését célozza meg. A programban tervezett intézkedések végrehajtása túlnyomórészt 2012 és 2013-ban megvalósult. A Magyar Zoltán Egyszerűsítési Program (2012-es): http://magyarprogram.komany.hu/admin/download/a/15/50000/Magyar_kozig_fejlesztési_program_2012_A4_eng_%283%29.pdf - Tovább csökkentettek a vállalatok és képviselőik azonosításához kapcsolódó adminisztratív terhek - Egy széleskörű informatikai fejlesztés eredményeképpen (amely 2012-ben valósult meg) lehetővé vált, hogy összekapcsolják a már meglévő cégkivonatokat a hiteles aláírási címpéldánnyal. Adminisztratív eljárások során a vállalkozásoknak már nem szükséges a cégkivonatokat, illetve a hiteles aláírási címpéldányt megküldeniük, tekintve, hogy a hatóságok már egy elektronikus lekérdezéssel hozzájuthatnak. További egyszerűsítések: - A 2012. évi CIV. törvény, amely a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvényt módosította http://www.complex.hu/kzldat/t1200104.htm/t1200104.htm lehetővé teszi, hogy egy cégbejegyzési (vagy változásbejegyzési) kérelmet a céginformációs szolgálat informatikai és formai szempontú vizsgálat alá vesse, ezáltal kiszűrhetőek az eljárás korai szakaszában a hibák, és utólag módosítás kevesebb esetben válik szükségessé. 2012. évi CXVII. törvény az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról csökkentette az egyes eljárások idejét, illetve a feladatok elosztását hatékonyabbá tette http://www.complex.hu/kzldat/t1200117.htm/t1200117.htm - Az építésügy területén az egyes eljárások maximális időtartama szignifikánsan csökkentve lett. Emellett, lehetővé vált, hogy egyes hatóságok egyes eljárások esetében szakmai kérdésekben döntsenek, ezáltal is rövidítve az eljárási időket. Ezen intézkedésekhez kapcsolódóan egy összefoglaló háttéranyag került átadásra a DG Enterprise számára 2013 februárjában: (Az indoklást támogató dokumentum: 'Kapcsolódó háttérdokumentumok') A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.)	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					A 2014-2020-as időszakra vonatkozó KKV Stratégia szintén hozzájárul a feltétel teljesítéséhez. A 2013 augusztusában tartott stratégia társadalmi egyeztetést követően a szükséges módosítások és észrevételek átvezetésre kerültek. A közigazgatási egyeztetés 2013 novemberében volt. A Kormány ezt követően 2014. január 22-én elfogadta a stratégiát. (Az indoklást támogató dokumentum címe: "KKV Stratégia") A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) A Stratégia a vállalkozások támogatását egy részben differenciált módon, a vállalkozások életszakaszok, élethelyzetek és lehetőségek, ambíciók szerint közelíti meg. A vállalkozásfejlesztés szempontjából speciális csoportok alatt értjük a fiatalokat, a nőket, a roma származásúakat és a fogyatékkal élőket, akik élethelyzetüknél, képességeiknél fogva szenvednek hátrányt a gazdasági életben. E versenyhátrány leküzdése, a gazdasági életben betöltött szerepük növelése nem csak a gazdaság teljesítőképességéhez, de a foglalkoztatási célok teljesüléséhez is hozzájárul. Ennek érdekében a Stratégia és annak elfogadás alatt álló Intézkedési terv értelmében e csoportokra szabott vállalkozóvá válást elősegítő programokat dolgozunk ki. További háttéranyagul szolgálhatnak a Nemzeti Reform Program releváns fejezetei is (IV.5 fejezet és II.3 fejezet a tervezett intézkedésekről): http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_hungary_en.pdf Annak érdekében, hogy ezen hátrányos és alulreprezentált csoportokról megfelelő információval álljon rendelkezésre a rájuk szabott programok kidolgozásához, a 2013. évben adatgyűjtések, kutatások kezdődtek meg. 2013-ban megkezdődött egy, a női vállalkozásokra vonatkozó adatbázis felállítása a Kormányzati szerveknél fellelhető adatokra építve. Más hátrányos helyzetű csoportok esetében, amelyeknél a meglévő adatbázisokból nem nyerhetők ki adatok, további kutatások elvégzésével tervezzük a hiányzó információk pótlását. 2014. januárjában a Kormány elfogadta a 2014-2020 közötti időszak foglalkoztatáspolitikai célú fejlesztéseit megalapozó szakpolitikai stratégiát (társadalmi és közigazgatási egyeztetést követően) amely szintén hozzájárul a feltétel teljesítéséhez. (Az indoklást támogató dokumentum: "Foglalkoztatási Stratégia") A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) A feltétel teljesítéséhez hozzájárul mindemellett a Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia Kormány által elfogadott kiegészített változata,	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					tovább az Országos Fogyatékosügyi Program is. (Az indoklást támogató dokumentum: "Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia II.") A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) A 2011-2020 közötti évekre szóló Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiában az áll, hogy el kell indítani olyan gazdaság- és vállalkozásfejlesztési, beruházási programokat, amelyek kifejezetten a hátrányos helyzetű emberek, köztük a roma népesség önfoglalkoztatását, vállalkozóvá válását támogatják. Egy korábbi program, a Kiút Program célja volt a magyarországi roma közösségeket vállalkozóvá válás céljából kisösszegű hitelhez juttatni. A Program tapasztalatait feldolgozva, továbbfejlesztve, kiterjesztve országos szinten is biztosítani szükséges egy ilyen konstrukció elérhetőségét. Többféle pénzügyi eszköz és támogató szolgáltatások felhasználásával a mikrohitellel kombinált támogatások növelik az eredmények fenntarthatóságát.	
9.1. A szegénység csökkentését célzó nemzeti stratégiai szakpolitikai keret megléte és végrehajtása, melynek célja a munkaerőpiacról kirekesztődött személyek aktív befogadása a foglalkoztatási iránymutatásokra figyelemmel.		Igen	Érvényben van a szegénység csökkentésére irányuló, az aktív befogadást célzó nemzeti stratégiai szakpolitikai keret, amely:	Igen	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia a 2012-2014-re vonatkozó Kormányzati Akciótervvel egyetemben a 1430/2011 (XII.13.) számú Kormányhatározattal került elfogadásra. A dokumentum meghatározza a gyermekjólét, oktatással, foglalkoztatással, egészségüggyel, lakhatással, az érintettek bevonásával, a diszkriminációellenességgel kapcsolatos Kormányzati lépéseket, és meghatározza a felelősöket, határidőket és forrásokat.	A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiát (NTFS) 2011. november végén fogadta el a Kormány, amely később kiegészült egy a 2012-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervvel. A stratégiát 2011 decemberében nyújtottuk be a Bizottságnak.
			megfelelő ismeretanyagot szolgáltat a szegénység csökkentését célzó szakpolitikák kidolgozásához és a fejlemények monitoringjához;	Igen	2013 végéig ideiglenes értékelés készült az NTFS-ről, amely a 2014-es akcióterv összeállításának alapjául szolgál. A megtett lépések, alkalmazott eszközök és eredmények értékelése megtörtént, melyek alapját adják a stratégia megújításának. Az eredmények alapján az NTFS módosításra került, melyek alatt főleg az adatok és társadalmi változások felülvizsgálatát kell érteni. Továbbá a felülvizsgált stratégia egyértelmű kapcsolatban áll egyéb szegénységgel kapcsolatos irányelvi dokumentumokkal. A Kormány a dokumentumot 2014 januárjában hagyta jóvá.	
			tartalmaz a (nemzeti reformprogramban meghatározott) nemzeti szegénységi és társadalmi kirekesztéssel kapcsolatos cél megvalósítását támogató intézkedéseket, beleértve a fenntartható és minőségi foglalkoztatási lehetőségek elősegítését a társadalmi kirekesztettség kockázatának leginkább kitett csoportoknál		(Az indoklást támogató dokumentum: "Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia II.")	A projektek benyújtásához és projektek végrehajtásához és igazgatásához nyújtott támogatás megléte, mint feltétel teljesülése helyi esélyegyenlőségi programok által biztosított (a Nemzeti Reform Programban is rögzítésre került).
					A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.)	2013 szeptemberére várhatóan elkészül az NTFS időközi értékelése, ami alapul szolgál a 2014 utáni intézkedési terv összeállításához.
					Az NTFS monitoring rendszere 2013 óta működik:	
					http://romagov.kormany.hu/download/5/c0/40000/Jelent%C3%A9s%20a%20Legyen%20jobb%20a%20gyermeknek%20C3%B9rt%C3%A9kel%C5%91%20Bizotts%C3%A1g%20202011%2020C3%A9vi%20munk%C3%A1t%C3%A1r%C3%B3l.pdf	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					A feltétel teljesítéséhez a foglalkoztatás tekintetében hozzájárul a foglalkoztatási stratégia is, amelyet a Kormány 2014 januárjában fogadott el (a társadalmi egyeztetés 2013 októberében zajlott). (Az indoklást támogató dokumentum: "Foglalkoztatási Stratégia" A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.) A feltétel teljesítéséhez hozzájárul továbbá a fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló stratégia is. http://fszk.hu/fszk/forrasok/jogszabalyi-kornyezet/Kormanyhatarozat-es-Strategia-a-fogyatekos-szemelyek-szamara-apolast-gondozast-nyujto-szocialis-intezmenyi-ferohelvek-kivaltasair.pdf A fent felsorolt dokumentumok együttesen biztosítják a feltételek teljesítését azzal, hogy a központi dokumentum a 2011-ben elfogadott Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia felülvizsgálataként elkészített Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II.	
			bevonja az érdekelt feleket a szegénység elleni küzdelembe;	Igen	Annak érdekében, hogy biztosítsák az érintettek bevonását, a Kormány fontos kérdésekben nem csak egyeztetéseket tartott az érdekelt felekkel, de bizottságokat is alakított, hogy biztosítsa a folytonos közreműködést, például: A Kormányzat megalakította a Roma Koordinációs biztosságot, egy 27 fős testületet a közelet különböző részeiből érkezett résztvevőkkel, amely részt vesz és egyeztet minden releváns ügyben. Ez a bizottság a projektek és nemzetközi riportok vizsgálatával, azokról való egyeztetéssel, valamint tanácsadással felügyeli és irányítja a konvergenciát. A bizottság hatástanulmányokat is készít az akciótervekhez a roma népesség szociális körülményeinek javításával kapcsolatban. A Kormány a „Gyermekek életkörülményeinek javításával kapcsolatos” Nemzeti Stratégia értékelésére is létrehozott egy biztosságot, melynek különböző tagjai és képviselői a közeletből, szakmai szervezetekből, egyházakból érkeztek, illetve civilek. A bizottság feladata a Nemzeti Stratégia végrehajtásának szisztematikus felügyelete, a javaslatok nyújtása a folyamatok hatékonyságának növeléséhez, egy indexrendszer összeállítása a gyermekszegénység mérésére és jelzésére, valamint az eredmények publikálása. Ezek segítik a konvergencia hatékonyságának javítását, a nemzeti stratégia éves ellenőrzését és hároméves felülvizsgálatát.	
			a megállapított igények függvényében, az intézményi alapúról a lakóhely szerinti ellátásra való áttérést célzó intézkedéseket tartalmaz;	Igen	Az intézményi alapú ellátásról a lakóhely szerinti ellátásra való áttérést megalapozó stratégia és ütemterv a Kormány által jóváhagyásra került: http://fszk.hu/fszk/forrasok/jogszabalyi-kornyezet/Kormanyhatarozat-es-Strategia-a-fogyatekos-szemelyek-szamara-apolast-gondozast-nyujto-szocialis-intezmenyi-ferohelvek-kivaltasair.pdf	

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			Az érdekelt felek kérésükre és indokolt esetben támogatást kapnak a projektkérelmek benyújtásához és a kiválasztott projektek végrehajtásához és irányításához.	Igen	Az intézményi keretek kialakítása során nagy hangsúly került arra, hogy az érdekelt felek támogatást kapjanak a projektkérelmek benyújtásához és a kiválasztott projektek végrehajtásához.	
10.2 Nemzeti roma integrációs stratégia megléte	4, 5, 6	Igen	Létezik nemzeti roma befogadási stratégia, amely: a romák integrációja tekintetében elérhető nemzeti szintű célokat határoz meg annak érdekében, hogy a köztük és a népesség többi része közt fennálló különbségeket áthidalják. E célkitűzéseknek ki kell terjedniük legalább a roma integrációval kapcsolatos négy uniós célra, amelyek az oktatást, a foglalkoztatást, az egészségügyet és a lakhatást érintik;	Igen	A Kormány 2011 végén elfogadta a Roma Felzárkóztatási Stratégiát. A 2012-2014-re vonatkozó intézkedési terv 2014 végéig érvényes. (2013 végén egy ideiglenes értékelés készült az NTFS-ről, amely a 2014 utáni (2015-2016-os) akcióterv összeállításának alapjául szolgál.) A megtett lépések, alkalmazott eszközök és az eredmények értékelése megtörtént, melyek alapját adják a stratégia megújításának. A Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia felülvizsgált és kiegészített verziója (NTFS II.) teljesíti a kritériumokat. A Kormány a dokumentumot 2014 januárjában hagyta jóvá. (Az indoklást támogató dokumentum: "Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia II." A támogató dokumentum rendelkezésre áll. A beágyazás pontos technikai megoldása a továbbítást szolgáló SFC rendszer paraméterei szerint történik.)	. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (NTFS) 2011. november végén fogadta el a Kormány amely tartalmazza a romák felzárkóztatására vonatkozó stratégiát is. 2013 szeptemberére várhatóan elkészül az NTFS időközi értékelése, ami alapul szolgál a 2014 utáni intézkedési terv összeállításához.
			azonosítja adott esetben a hátrányos helyzetű mikrorégiókat vagy szegregált környékeket, ahol a közösségek a leghátrányosabb helyzetben vannak, felhasználva a már rendelkezésre álló társadalmi-gazdasági és területi mutatókat (nagyon alacsony iskolázottság, hosszú távú munkanélküliség stb.);	Igen		
			erős ellenőrzési módszereket von be a roma integrációs fellépések hatásainak értékeléséhez, és egy felülvizsgálati mechanizmust a stratégia kiigazításához;	Igen		
			megtervezését, végrehajtását és ellenőrzését illetően a roma civil társadalommal, a regionális és helyi hatóságokkal folytatott szoros együttműködésben és folyamatos párbeszéd révén valósul meg.	Igen		

Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			Igény esetén és ahol szükséges, a releváns érintettek számára támogathatók a projektpályázatok benyújtásához, illetve a kiválasztott projektek megvalósításához és koordinálásához.	Igen		
			Az EIA és SEA vizsgálatokra vonatkozó irányelvek végrehajtásában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását biztosító intézkedések.			
			A megfelelő igazgatási kapacitások rendelkezésre állását biztosító intézkedések.			

24.B. táblázat: Az alkalmazandó előzetes feltételrendszer azonosítása és teljesülésének értékelése - általános ex-ante feltételek esetén

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
1. Hátrányos megkülönböztetés elleni intézkedések Az ESB-alapok terén a hátrányos megkülönböztetés elleni jogszabályok végrehajtását és alkalmazását biztosító adminisztratív kapacitások megléte.	Összes	Igen	— Intézkedések a tagállamok intézményi és jogi keretével összhangban a mindenkre kiterjedő egyenlő bánásmód előmozdításáért felelős szervezetek bevonására a programok elkészítése és megvalósítása során, beleértve az egyenlőséggel kapcsolatos tanácsadást az ESB-alapok tevékenysége terén;	Igen	Magyarország Alaptörvényének XV. cikke kimondja többek között, hogy (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. (3) A nők és a férfiak egyenjogúak. (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. http://www.komany.hu/download/0/d9/30000/Alapt%C3%B6rv%C3%A9ny.pdf	A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) követi nyomon a horizontális célok érvényesülését és teljesülését mind a pályázók mind az intézményrendszer szereplőit érintően. A KKSZ monitoring rendszert működtet, amely segítségével évente jelentés formájában tájékoztatja a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottságot a horizontális elvek érvényesüléséről, valamint az általa szervezett képzések előrehaladásáról. Emellett biztosítja az antidiszkrimináció, a nemek közti egyenlőség, az egyenlő bánásmód előmozdítását és a fogyatékosággal élő személyeket képviselő szervezetek bevonását a programok tervezésébe és végrehajtásába a horizontális szempontok hatékony érvényesülése érdekében. Az Irányító Hatóságok (IH-k) és a szakpolitikai feladatokat ellátó egységek egy szervezetbe történő integrációja nagymértékben elősegíti a horizontális célok hatékony

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					A vonatkozó jogszabályok és irányadó dokumentumok az alábbiak: 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300125.TV 1102/2011. (IV. 15.) Korm. határozat A Roma Koordinációs Tanács (ROK-T) létrehozásáról http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk11040.pdf http://www.opten.hu/opten/light/torvtar/1102-2011-iv-15-korm-hatarozat-160548.html 1/2014.(I.22) ME utasítás a Miniszterelnökség Szervezeti és Működési Szabályzatáról http://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/12/PDF/2014/5.pdf A Kormány 1012/2014. (I. 17.) Korm. határozata a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottságról http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK14004.pdf Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	érvényesítését. Ennek teljesítéséhez az adminisztrációs kapacitások biztosítottak, a jogelőd Nemzeti Fejlesztési Ügynökség munkatársai a minisztériumok és a Miniszterelnökség (ezen funkciójában a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve) szervezeti kereteibe integrálódtak. A 2000/43/EK irányelv 13. cikke kimondja egy nemzeti egyenlőségi szerv felállítását, mely alapján létrehozásra kerül a Partnerségi Megállapodás szintjén működtetett monitoring bizottságon belül a Horizontális Monitoring Albizottság, mint nemzeti egyenlőségi szerv. A monitoring bizottság a horizontális elvek megvalósításának ellenőrzése végett együttműködik a monitoring bizottsággal, amely bizottságokban a Kormányzati szereplőkön túl az adott terület civil és egyházi partnerei szintén helyt kapnak. A Horizontális Monitoring Albizottság megvizsgálja a források felhasználását, a célcsoportok elérésének hatékonyságát és a beavatkozásokkal elért eredményeket. Az intézményrendszer személyi állományának kiválasztása során fő szempont a férfiak és a nők esélyegyenlősége, a fogyatékkal élők és a romákat érő hátrányok ellensúlyozása, valamint az egyenlő munkakért egyenlő bér követelménye. A KKSZ várhatóan a köv etkező kiemelt antidiszkriminációs szervekkel működik együtt: Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége, (közigazgatásért felelős tárca) Társadalmi Felzárkózás és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság, Országos Roma Önkormányzat, Magyar Máltai Szeretetszolgálat stb. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			— Intézkedések a hatóságok ESB-alapok kezelésében és irányításában részt vevő személyzetének képzésére a hátrányos megkülönböztetés elleni uniós jogszabályok és szakpolitika terén.	Nem	A kritérium teljesítésének alapját az alábbi jogszabályok teremtik meg: Képzési Terv	A horizontális szempontok érvényesítésére és jó gyakorlataira a végrehajtási intézményrendszer és a kedvezményezettek egyaránt felkészítésre kerülnek. A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) alakítja ki az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit, különös

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300125.TV Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	tekintettel a horizontális elvek érvényesülését hivatott képzési modulok tekintetében. 2014 első negyedévében elfogadásra kerül az egységes képzési terv, melynek keretében a KKSZ meghatározza, és szeptember végéig kidolgozza az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit. A képzések célcsoportját a KKSZ, az Irányító Hatóságok, Igazoló és Ellenőrző Hatóságok és a Közreműködő Szervezetek munkatársai képezik. A képzési tervet alkotó kötelező képzések a Horizontális elvek érvényesülése, Integritás és etika, Állami támogatások, Hitelesítés, valamint a Strukturális Alapok ismeretei témákra épülnek. A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel. Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellenőrzi, melyet az Országgyűlés az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján hozott létre. A Hatóság független szervként csak a törvényeknek van alárendelve, valamint országos hatáskörrel rendelkezik. Főbb tevékenységi körei a következők: országos megyei egyenlőbánásmód-referensi hálózat kiépítése és működtetése, sajátfejlesztésű tréninganyag kidolgozása és az akkreditált képzések megszervezése, társadalomtudományi kutatások megvalósítása, társadalmi szemléletformálás az integrált kommunikáció eszközeivel. A KKSZ figyelembe veszi továbbá, hogy a képzés keretében a horizontális elvek OP-specifikusan kerüljenek bemutatásra. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
2. Nemek közötti egyenlőség Az ESB-alapok terén a nemek közötti egyenlőség előmozdítását célzó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását biztosító adminisztratív kapacitások megléte.	Összes	Igen	— Intézkedések a tagállamok intézményi és jogi keretével összhangban a nemek közötti egyenlőség előmozdításáért felelős szervezetek bevonására a programok elkészítése és megvalósítása során, beleértve a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos tanácsadást az ESB- alapok tevékenysége	Igen	A vonatkozó jogszabályok és irányadó dokumentumok az alábbiak: 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0300125.TV	A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) követi nyomon a horizontális célok érvényesülését és teljesülését mind a pályázók mind az intézményrendszer szereplőit érintően. A KKSZ monitoring rendszert működtet, amely segítségével évente jelentés formájában tájékoztatja a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottságot a horizontális elvek érvényesüléséről, valamint az általa szervezett képzések előrehaladásáról. Emellett biztosítja az antidiszkrimináció, a nemek közti egyenlőség, az egyenlő

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			terén;		1/2014.(I.22) ME utasítás a Miniszterelnökség Szervezeti és Működési Szabályzatáról http://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/12/PDF/2014/5.pdf A Kormány 1012/2014. (I. 17.) Korm. határozata a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottságról http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK14004.pdf Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	bánásmód előmozdítását és a fogyatékkal élő személyeket képviselő szervezetek bevonását a programok tervezésébe és végrehajtásába a horizontális szempontok hatékony érvényesülése érdekében. Az Irányító Hatóságok (IH-k) és a szakpolitikai feladatokat ellátó egységek egy szervezetbe történő integrációja nagymértékben elősegíti a horizontális célok hatékony érvényesítését. Ennek teljesítéséhez az adminisztrációs kapacitások biztosítottak, a jogelőd Nemzeti Fejlesztési Ügynökség munkatársai a minisztériumok és a Miniszterelnökség (ezen funkciójában a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve) szervezeti kereteibe integrálódtak. A 2000/43/EK irányelv 13. cikke kimondja egy nemzeti egyenlőségi szerv felállítását, mely alapján létrehozásra kerül a Partnerségi Megállapodás szintjén működtetett monitoring bizottságon belül a Horizontális Monitoring Albizottság, mint nemzeti egyenlőségi szerv. A monitoring bizottság a horizontális elvek megvalósításának ellenőrzése végett együttműködik a monitoring bizottsággal, amely bizottságokban a Kormányzati szereplőkön túl az adott terület civil és egyházi partnerei szintén helyt kapnak. A Horizontális Monitoring Albizottság megvizsgálja a források felhasználását, a célcsoportok elérésének hatékonyságát és a beavatkozásokkal elért eredményeket. Az intézményrendszer személyi állományának kiválasztása során fő szempont a férfiak és a nők esélyegyenlősége, a fogyatékkal élők és a romákat érő hátrányok ellensúlyozása, valamint az egyenlő munkáért egyenlő bér követelménye. A KKSZ várhatóan a következő kiemelt antidiszkriminációs szervezetekkel működik együtt: Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége, (közigazgatásért felelős tárca) Társadalmi Felzárkózás és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság, Országos Roma Önkormányzat, Magyar Máltai Szeretetszolgálat stb. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			— Intézkedések a hatóságok ESB-alapok kezelésében és irányításában részt vevő személyzetének képzésére a hátrányos megkülönböztetés elleni uniós jogszabályok és szakpolitika terén.	Nem	A kritérium teljesítésének alapját az alábbi dokumentumok, jogszabályok teremtik meg:	A horizontális szempontok érvényesítésére és jó gyakorlatokra a végrehajtási intézményrendszer és a kedvezményezettek egyaránt felkészítésre kerülnek. A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) alakítja ki az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					Képzési terv 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról http://net.iogtar.hu/ir/gen/hjegv_doc.cgi?docid=A0300125.TV Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit, különös tekintettel a horizontális elvek érvényesülését hivatott képzési modulok tekintetében. 2014. első negyedévében jóváhagyásra kerül a fejlesztéspolitikai intézményrendszerre vonatkozó egységes képzési stratégia és a központilag szervezendő képzéseket tartalmazó képzési terv, melynek keretében a KKSZ meghatározza, és szeptember végéig kidolgozza az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő kötelező központi képzések tartalmi elemeit. A képzések célcsoportját a KKSZ, az Irányító Hatóságok, Igazoló és Ellenőrző Hatóságok és a Közreműködő Szervezetek munkatársai képezik. Az alábbi témakörökben kerülnek kialakításra vizsgakötelezettséggel járó kötelező képzések: Strukturális Alapok alapismeretei; Horizontális elvek érvényesülése; Integritás és etika; Állami támogatások; Hitelesítés. A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság valamint az átfogó ismeretek biztosítása érdekében a folyamat során, együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel. Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellenőrzi, melyet az Országgyűlés az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján hozott létre. A Hatóság független szervként csak a törvényeknek van alárendelve, valamint országos hatáskörrel rendelkezik. A KKSZ figyelembe veszi továbbá, hogy a képzés keretében a horizontális elvek OP-specifikusan kerüljenek bemutatásra. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
3. Fogytékosság Az ESB-alapok terén a fogytékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtását és alkalmazását biztosító adminisztratív kapacitások megléte a 2010/48/EK	Összes	Igen	— Intézkedések a tagállamok intézményi és jogi keretével összhangban a fogytékossággal élő személyek jogainak védelméért felelős szervezetekkel vagy az őket képviselő szervezetekkel és egyéb érintett felekkel folytatott tanácskozással és bevonásukra a programok elkészítése és	Igen	A kritérium teljesítésének alapján az alábbi dokumentumok, jogszabályok teremtik meg: 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) http://net.iogtar.hu/ir/gen/hjegv_doc.cgi?docid=99800026.TV 2013. LXII. Törvény a fogytékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról http://net.iogtar.hu/ir/gen/hjegv_doc.cgi?docid=99800026.TV	A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) követi nyomon a horizontális célok érvényesülését és teljesülését mind a pályázók mind az intézményrendszer szereplőit érintően. A KKSZ monitoring rendszert működtet, amely segítségével évente jelentés formájában tájékoztatja a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottságot -t a horizontális elvek érvényesüléséről, valamint az általa szervezett képzések előrehaladásáról. Emellett biztosítja az antidiszkrimináció, a nemek közti egyenlőség, az egyenlő

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
tanácsi határozattal (1) összhangban.			megvalósítása során;		1330/2013. (VI.13.) Korm.határozat az Országos Fogyatékosügyi Tanácsról http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13096.pdf 1/2014.(I.22) ME utasítás a Miniszterelnökség Szervezeti és Működési Szabályzatáról http://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/12/PDF/2014/5.pdf A Kormány 1012/2014. (I. 17.) Korm. határozata a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottságról http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK14004.pdf	bánásmód előmozdítását és a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek bevonását a programok tervezésébe és végrehajtásába a horizontális szempontok hatékony érvényesülése érdekében. Az Irányító Hatóságok (IH-k) és a szakpolitikai feladatokat ellátó egységek egy szervezetbe történő integrációja nagymértékben elősegíti a horizontális célok hatékony érvényesítését. Ennek teljesítéséhez az adminisztrációs kapacitások biztosítottak, a jogelőd Nemzeti Fejlesztési Ügynökség munkatársai a minisztériumok és a Miniszterelnökség (ezen funkciójában a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve) szervezeti kereteibe integrálódtak. A 2000/43/EK irányelv 13. cikke kimondja egy nemzeti egyenlőségi szerv felállítását, mely alapján létrehozásra kerül a Partnerségi Megállapodás szintjén működtetett monitoring bizottságon belül a Horizontális Monitoring Albizottság, mint nemzeti egyenlőségi szerv. A monitoring bizottság a horizontális elvek megvalósításának ellenőrzése végett együttműködik a monitoring bizottsággal, amely bizottságokban a Kormányzati szereplőkön túl az adott terület civil és egyházi partnerei szintén helyt kapnak. A Horizontális Monitoring Albizottság megvizsgálja a források felhasználását, a célcsoportok elérésének hatékonyságát és a beavatkozásokkal elért eredményeket. Az intézményrendszer személyi állományának kiválasztása során fő szempont a férfiak és a nők esélyegyenlősége, a fogyatékkal élők és a romákat érő hátrányok ellensúlyozása, valamint az egyenlő munkáért egyenlő bér követelménye. A KKSZ várhatóan a következő kiemelt antidiszkriminációs szervekkel működik együtt: Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége, (közigazgatásért felelős tárca) Társadalmi Felzárkózás és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság, Országos Roma Önkormányzat, Magyar Máltai Szeretetszolgálat stb. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			— Intézkedések a hatóságok ESB-alapok kezelésében és irányításában részt vevő személyzetének képzésére a fogyatékossgal kapcsolatos uniós jogszabályok és szakpolitika terén, beleértve az	Nem	A kritérium teljesítésének alapján az alábbi dokumentumok, jogszabályok teremtik meg: Képzési Terv 1998. évi XXVI. törvény (Fot.)	A horizontális szempontok érvényesítésének elvárásaira és az érvényesítés jó gyakorlataira a végrehajtási intézményrendszer munkatársai felkészítésre kerülnek. Amennyiben azt a pályázóktól érkező igények indokolják, úgy adminisztrációjukat megkönnyítő speciális dokumentumokat bocsátunk rendelkezésre.

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			akadálymentesítést és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény gyakorlati alkalmazását az uniós és adott esetben a nemzeti jogszabályoknak megfelelően;		http://net.jogtar.hu/ir/gen/hiegy_doc.cgi?docid=99800026.TV 2013. LXII. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról http://net.jogtar.hu/ir/gen/hiegy_doc.cgi?docid=99800026.TV 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről http://net.jogtar.hu/ir/gen/hiegy_doc.cgi?docid=99700078.TV 1330/2013. (VI.13.) Korm. határozat az Országos Fogyatékosügyi Tanácsról http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK13096.pdf Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) alakítja ki az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit, különös tekintettel a horizontális elvek érvényesülését hivatott képzési modulok tekintetében. 2014 első negyedévében jóváhagyásra kerül a fejlesztéspolitikai intézményrendszerre vonatkozó egységes képzési stratégia és a központilag szervezendő képzéseket tartalmazó képzési terv, melynek keretében a KKSZ meghatározza, és szeptember végéig kidolgozza az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő kötelező központi képzések tartalmi elemeit. A központilag szervezendő kötelező képzések témaköreinek meghatározásánál alapvető szempont a jogszabályokból eredő kötelezettségek figyelembe vétele, a végrehajtási rendszer alapfolyamatainak bemutatása, illetve a munkavégzés maximális támogatása. A képzések célcsoportját a KKSZ, az Irányító Hatóságok, Igazoló és Ellenőrző Hatóságok és a Közreműködő Szervezetek munkatársai képezik. A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, valamint az átfogó ismeretek biztosítása érdekében a folyamat során együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel. A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében az akadálymentesítés kiemelt hangsúlyt kap a fejlesztések megvalósítása során. Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellenőrzi, melyet az Országgyűlés az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján hozott létre. A Hatóság független szervként csak a törvényeknek van alárendelve, valamint országos hatáskörrel rendelkezik. A KKSZ figyelembe veszi továbbá, hogy a képzés keretében a horizontális elvek OP-specifikusan kerüljenek bemutatásra. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			— Intézkedések a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 9. cikke végrehajtásának figyelemmel kísérésére az ESB-alapokkal kapcsolatban a programok elkészítése és megvalósítása során.	Igen	A kritérium teljesítésének alapját az alábbi jogszabály teremti meg: 2007. évi XCII. törvény a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről http://net.jogtar.hu/jr/qen/hjegv_doc.cgi?docid=A0700092.TV 2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról) http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk09171.pdf Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	Az OP-k tervezése és végrehajtása során figyelembevételre kerül a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált fogyatékossgügyi ENSZ Egyezmény és a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, valamint az ENSZ fogyatékossgügyi Általános Szabályai (Standard Rules) és az egyetemes tervezés alapelveinek az épített környezettel kapcsolatos összes szakma képzési tervébe történő bevezetéséről szóló ún. Tomari Határozat. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
4. Közbeszerzés Az ESB-alapok terén az uniós közbeszerzési jog tényleges alkalmazását biztosító rendelkezések megléte.	Összes		— Az uniós közbeszerzési jogszabályok megfelelő mechanizmusok révén történő tényleges alkalmazását szolgáló intézkedések;	Igen	A magyar jog és az EU közbeszerzési irányelveinek harmonizációja már megtörtént. Ezért ez a feltétel nem alkalmazandó. A 2004/17/EK és 2004/18/EK irányelvek szabályai már teljes egészében bevezetésre kerültek a magyar jogrendszerben. Ezek közül a legjelentősebb a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (továbbiakban: Kbt.). A meglévő hazai szabályozás kompatibilis az EU közbeszerzési szabályaival. Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	A 2004/18/EK irányelv ún. klasszikus ajánlatkérőkre vonatkozó közbeszerzési szabályai a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvényben (Kbt.) kerültek átültetésre. Ezt a törvényt a kizáró okok és az alkalmasság igazolásának módjai, valamint a közbeszerzési műszaki leírás tartalmi követelményei tekintetében külön Kormányrendelet egészíti ki, a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 310/2011. (XII.23.) Korm. rendelet. Az építési beruházás tárgyú közbeszerzések esetében a speciális részletszabályokat az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet tartalmazza. Az ún. közszolgáltató ajánlatkérőkre vonatkozó, 2004/17/EK irányelv speciális előírásai ugyancsak Kormányrendeletben, nevezetesen a közszolgáltatók közbeszerzéseire vonatkozó sajátos közbeszerzési szabályokról szóló 289/2011. (XII.22.) Korm. rendeletben kerültek rögzítésre. Az Európai Bizottság részéről a fentiekben említett, hazai hatályos joganyag tekintetében hivatalos kifogás vagy észrevétel nem érkezett, a szabályozás összességében megfelel a közbeszerzésekre vonatkozó uniós előírásoknak. Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			— A szerződések odaítélési	Igen	A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (továbbiakban:	A hatályos Kbt. az uniós közbeszerzési értékhatárok alatti

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			eljárásának átláthatóságát biztosító intézkedések;		Kbt.) Harmadik része biztosítja az átlátható szerződés-odaítélési folyamatokat az uniós értékhatár alatti közbeszerzési eljárásokban. A Kbt. Harmadik részének releváns szabályai a Bizottságnak a közbeszerzési irányelvek által nem, vagy csak részben szabályozott közbeszerzési eljárásokra alkalmazandó közösségi jogról szóló értelmező közleményén alapulnak (2006/C 179/02) Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	becsült értékű beszerzések tekintetében is biztosítja, hogy az egyes közbeszerzési szerződések átlátható eljárások eredményeként kerüljenek odaítélésre a gazdasági szereplőknek. A vonatkozó szabályok – amelyek az Európai Bizottságnak a közbeszerzési szerződésekről szóló irányelvek által nem, vagy csak részben szabályozott közbeszerzési eljárásokra alkalmazandó közösségi jogról szóló 2006/C 179/02 számú értelmező közleményében foglaltak alapján kerültek kialakításra – a Kbt. Harmadik fejezetében találhatók [lásd Kbt. 120-123. §]. Az Európai Bizottság fentiekben hivatkozott, 2006/C 179/02 számú értelmező közleménye közzétételre került továbbá a Közbeszerzési Hatóság honlapján is, ahol valamennyi kedvezményezett elérheti a közlemény teljes szövegét magyar és angol nyelven egyaránt. A Kbt. fentiekben említett Harmadik részében lehetőséget ad továbbá árubeszerzések és szolgáltatás megrendelések esetében arra, hogy az ajánlatkérő ún. saját eljárási szabályok szerint folytasson le közbeszerzési eljárást [lásd Kbt. 123. §]. Ennek minimális szabályait tartalmazza csak a Kbt., amelyek ugyancsak megfelelnek az Európai Bizottság 2006/C 179/02 számú értelmező közleményében foglalt követelményeknek. Az ilyen eljárások alkalmazásának elősegítésére a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közbeszerzésért Felelős Helyettes Államtitkársága ún. minta-eljárásrendet készített, amely közzétételre került mind a www.kormany.hu oldalon, mind a Közbeszerzési Hatóság honlapján, és így valamennyi kedvezményezett számára ingyenesen elérhető. Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			— Az ESB-alapok támogatásainak megvalósításában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló intézkedések;	Igen	A támogatásból megvalósuló közbeszerzések területén meghatározó szerep jut az eljárásokat ellenőrző szervezeteknek. A központi szerepet a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya (NFÜ KFF) - amely 2014. január 1-től beolvadt a Miniszterelnökség alá - tölti be, amely az ex-ante ellenőrzés elvégzéséért felelős az uniós közbeszerzési értékhatárt elérő vagy meghaladó értékű árubeszerzés és szolgáltatás megrendelés, illetve a 300 millió forintot elérő vagy meghaladó értékű építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárások tekintetében. A közreműködő szervezetek (KSZ) ezen értékhatárok	

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					alatti közbeszerzési eljárásokat vizsgálják. Ez az ellenőrzési struktúra 2010. év végén került felállításra a Bizottság által meghatározott szempontok szerint, egy közbeszerzési akcióterv keretében. Az akcióterv megvalósítása intézményesítés tekintetében megvalósult, az egységes joggyakorlat, a képzések tekintetében folyamatosan megvalósítás alatt áll. A KFF rendszeres konzultációt tart a KSZ-ekkel, szakmai kapcsolatban áll a közbeszerzési jogalkotásért és gyakorlatért felelős szervekkel, ellenőrzései során az uniós auditok tapasztalatait is felhasználja. A KFF kollégái részt vesznek hazai és más tagállambeli, egyszeri és rendszeres képzéseken egyaránt tapasztalatok, ismeretek szerzése érdekében. A képzések mellett útmutatókkal, tanulmányokkal támogatja az NFÜ KFF az egységes ellenőrzési struktúrát. Az ellenőrzésekre vonatkozó eljárásrendre, az ellenőrzés szakmai módszertanára, a magyar közbeszerzési gyakorlatra vonatkozóan egyaránt készültek közzétett anyagok, ezek elérhetőek a következő linken: http://palyazat.gov.hu/%20kozbeszerzesekkel kapcsolatos iranyutatasok. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya (NFÜ KFF) - amely 2014. január 1-től beolvadt a Miniszterelnökség alá - rendszeresen ad állásfoglalást közbeszerzési szakmai, ellenőrzési kérdésekben a kedvezményezettek részére. Ezen állásfoglalásokat a KSZ-ek is megismerhetik, az egységes gyakorlat érdekében. Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Komány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	
			Az uniós közbeszerzési szabályok végrehajtását és alkalmazását szolgáló adminisztratív kapacitások biztosítására vonatkozó intézkedések.	Igen	Az EU által támogatott közbeszerzési eljárások területén az ellenőrző szervezetek döntő szerepet játszanak. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya (NFÜ KFF) - amely 2014. január 1-től beolvadt a Miniszterelnökség alá - felelős az uniós közbeszerzési értékhátart elérő vagy meghaladó értékű árubeszerzés és szolgáltatás megrendelés, illetve a 300 millió forintot elérő vagy meghaladó értékű építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos ex-ante ellenőrzésért. A KFF munkatársai rendszeresen résztvesznek más tagállamok által szervezett hazai tréningeken, hogy megosszák tapasztalataikat és ismereteiket bővítsék. Továbbá az NFÜ KFF útmutatókat és tanulmányokat publikál, hogy egységes jogértelmezést és egységes elvek szerint működő ellenőrzési rendszert alakítson ki és tartson fenn.	A támogatásból megvalósuló közbeszerzések területén a fenti pontban meghatározott ellenőrzési struktúrában a központi szerepet a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya (NFÜ KFF) - amely 2014. január 1-től beolvadt a Miniszterelnökség alá - tölti be. Ezen szervezeti egység létszáma a 2010-es megalakulás óta folyamatosan növekszik (2011. év végén 20 fő, 2012. év végén 26 fő volt a létszám, 2013-ban legalább 30 fő a várható létszám). Valamennyi kolléga megfelelő képesítéssel és gyakorlattal rendelkezik. A munkát külső szakértői kapacitás is segíti (2011-ben 1408, 2012-ben 2473 egyedi megrendelés került kiküldésre a keretszerződés alapján), a szakértőkkel folyamatos a szakmai konzultáció. Az ellenőrzés egységes ellenőrző listák és módszertan alapján működik, 2012 márciusa óta informatikai háttér is segíti az ellenőrzés egységes működését. 2012-ben 1538 közbeszerzési eljárás

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					A KFF munkatársainak létszáma folyamatosan nő 2010 óta. Az alapos ellenőrzéshez szükséges kapacitás biztosításáról külső szakértők is gondoskodnak. A Közbeszerzési Hatóság a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közbeszerzésért Felelős Helyettes Államtitkárságával együttműködve rendszeresen publikál útmutatókat, hogy a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos szabályok alkalmazását elősegítse. Ezek az útmutatók nyilvánosak és ingyenesen elérhetők a Közbeszerzési Hatóság honlapján (www.kozbeszerzes.hu) magyarul, angolul és németül is. A honlap információt biztosít a Közbeszerzési Hatóságról, annak tevékenységéről, elérhetőségéről, közérdekű bejelentésekről és jogorvoslatokról, a magyar közbeszerzési törvényről és a kapcsolódó végrehajtási rendeletekről (Gov. Decree 310/2011 (23 December) from 1st January 2013 (Download); Gov. Decree 306/2011 (23 December) from 1st July 2012; Gov. Decree 305/2011 (23 December) from 14th August 2012; Gov. Decree 288/2011 (22 December); Gov. Decree 289/2011 (22 December)) elnöki tájékoztatókról, konferenciákról (előadás anyagok). A Közbeszerzési Hatóság az azonnali segítségnyújtás érdekében call-centert üzemeltet. Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	ellenőrzését végezte el a jogelőd NFÜ KFF. A technikai segítségnyújtás tekintetében kiemelhető, hogy a Közbeszerzési Hatóság a Kbt. 172. § (2) bekezdés k) pontja alapján – a Közbeszerzési Döntőbizottsággal és a közbeszerzési jogalkotásért felelős Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal egyeztetett tartalmú – a közbeszerzési jogszabályok alkalmazását elősegítő útmutatókat ad ki. Mindemellett esetenként a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium maga is ad ki a közbeszerzési jogszabályok alkalmazását elősegítő útmutatót. Az útmutatók a Közbeszerzési Hatóság honlapján bárki számára nyilvánosan és ingyenesen elérhetők. Mind a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közbeszerzésért Felelős Helyettes Államtitkársága, mind a Közbeszerzési Hatóság a közbeszerzési jogszabályok alkalmazását egyedi megkeresésekre kiadott állásfoglalásokkal is elősegíti. A Közbeszerzési Hatóság továbbá telefonos ügyfélszolgálatot is működtet a közbeszerzési jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos gyors segítségnyújtás biztosítása érdekében. A telefonos ügyfélszolgálat a Közbeszerzési Hatóság honlapján közzétett elérhetőségeken bárki által ingyenesen igénybe vehető. Felelős szervezet: az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért és az állami vagyon felügyeletéért felelős tárca, valamint a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
5. Állami támogatás Az ESB-alapok terén az állami támogatásra vonatkozó uniós jog tényleges alkalmazását biztosító intézkedések megléte.	Összes	Igen	Az állami támogatásra vonatkozó uniós szabályok tényleges alkalmazását szolgáló intézkedések;	Igen	A Támogatásokat Vizsgáló Iroda (továbbiakban: TVI) 1999 megalapítása óta folyamatosan teljesíti az EU állami támogatási szabályok hatékony alkalmazásáról szóló előírást. Az intézkedést jelenleg a 37/2011-es Kormányhatározat szabályozza. A TVI-t 1999 hozták létre azzal a céllal, hogy biztosítsa az EU állami támogatásokról szóló szabályozásának való megfelelést még Magyarország EU csatlakozása előtt (tv.kormany.hu). A TVI jelenlegi tevékenységét a 37/2011 (III.22.) az állami támogatásokkal kapcsolatos Kormányhatározat (http://net.jogtar.hu/r/ren/hiegq_doc.cgi?docid=A1100037.KOR) szabályozza a versennyel kapcsolatos szabályozások EU és regionális támogatási térkép értelmében. A Kom. határozat eljárási szabályai kötelezik az összes támogatást nyújtó szervezetet, hogy a priori a TVI-t vegyék figyelembe terveik során, amely a összes ajánlatot értékeli az EU állami támogatási szabályoknak való megfelelés szellemében és értesíti az EU-t, ha szükséges.	A TVI-t 1999-ben hozták létre azzal a céllal, hogy biztosítsa az állami támogatási szabályozásnak való megfelelést még Magyarország EU csatlakozása előtt (tv.kormany.hu). A TVI tevékenységét jelenleg az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III.22.) Kom. rendelet (http://net.jogtar.hu/r/ren/hiegq_doc.cgi?docid=A1100037.KOR) szabályozza. A Kom. rendelet kötelezi az összes támogatást nyújtó szervezetet, hogy a tervezett támogatási intézkedéseket előzetesen jelentse be a TVI-nek. A bejelentett intézkedéseket a TVI az uniós állami támogatási szabályoknak való megfelelés szempontjából értékeli és szükség esetén bejelentést, vagy utólagos tájékoztatást küld az Európai Bizottságnak. Abban az esetben, amikor egy bejelentett támogatás nem

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					A 37/2011 Korm. határozat 5. cikke tartalmazza a tervezetek részletes szabályait. A 2. fejezet 10. pont és a 7. fejezet tartalmazza a Bizottság döntéseit és az TVI kötelező érvényű véleményét. További fontos fejezetek: 37/2011. Korm. határozat 24. fejezet 37/2011. Korm. határozat és a tervezetek szabályai 37/2011. Korm. határozat 7. fejezet és a tervezetek szabályai Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	felel meg az alkalmazandó de minimis vagy csoportmentességi rendelet szabályainak, a TVI megküldi előzetes álláspontját az irányító hatóság számára, kiemelve azon módosításokat, amelyek a projekt állami támogatásra vonatkozó szabályokkal való összhangjának megteremtéséhez szükségesek. Támogatáshalmazódási szabályok teljesítése: A 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 5. §-a értelmében az egy projekthez igénybe vett összes állami támogatás támogatási intenzitása nem haladhatja meg az uniós állami támogatási szabályokban meghatározott mértéket. Ha egy vállalkozás a kis- és középvállalkozásokba történő kockázati-tőke-befektetések előmozdítását célzó állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 194., 2006.8.18., 2.o.) alapján részesül állami támogatásnak minősülő kockázati tőkejuttatásban, a számára megítélt bármely egyéb állami támogatás támogatási intenzitását vagy a támogatási program szerinti maximális összegét - legfeljebb a kapott tőke összegének erejéig - 20%-kal csökkenteni kell a kockázati-tőke-befektetés első három évében. A fenti halmozódási szabályok a támogatási programokban és a pályázati felhívásokban is megjelennek. Ha ezt a szabályt nem tartják be a támogatás összegegyeztetetlen támogatásnak minősül, melyet a kedvezményezett köteles visszafizettetni. A halmozódási szabályok betartását a támogatást nyújtó az alábbi adatbázisok segítségével ellenőrzi. A halmozódási szabályok betartása különösen a következő adatbázisok révén biztosítható: a) a Strukturális Alapokból nyújtott támogatásokra vonatkozó információk nyilvánosan elérhetőek az alábbi weboldalon: http://palyazat.gov.hu/content/10814; b) a központi költségvetésből nyújtott támogatási intézkedések adatait olyan adatbázis tartalmazza, mely nem érhető el a nyilvánosság számára. Az adatbázist az Államkincstár felügyeli; c) Az adóhatóság az adókedvezmény formájában nyújtott támogatásokat érintően rendelkezik adatbázissal. Ez az adatbázis az adóitók védelmére való tekintettel nem nyilvános. Emellett az adóhatóság tájékoztatja az Államkincstárt az állami támogatás kedvezményezettjeinek fennálló köztartozásairól is.

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
						A TVI-nek nincs közvetlen hozzáférése a b) és c) pontban említett adatbázisokhoz, azonban információt kérhet a fenti adatbázisokból. Fentiekén kívül a vonatkozó szabályozás a közvetlen támogatással és az állami források felhasználásával kapcsolatos adatokat közérdekből nyilvánosan elérhetőnek minősíti. Ennek megfelelően a közfeladatot ellátó szervek kötelesek közzétenni az interneten az általuk nyújtott költségvetési támogatásokkal kapcsolatos információkat. Ez a szabály azonban nem vonatkozik az adókedvezmények formájában nyújtott támogatásokra. A 37/2011. (III.22.) Korm. rendelet 7. §-a értelmében nem fizethető ki támogatás azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget. Létező támogatási programok módosítása: A 37/2011. (III.22.) Korm. rendelet 7. §-a értelmében a létező támogatási programok bármely módosítását a TVI felé be kell jelenteni. A módosításra az új támogatási intézkedések bejelentésére vonatkozó szabályok alkalmazandóak. Összeegyeztethetőség vizsgálata a pénzügyi közvetítő, az alapkezelő, a társ-befektető(k) és a végső kedvezményezettek szintjén: A támogatást nyújtók felvehetik a kapcsolatot a TVI-vel már a támogatás tervezési fázisában, valamint végrehajtási időszakában, amennyiben állami támogatási kérdésük, problémájuk van. Ez a lehetőség nem formalizált, így nem része az említett Kormányrendeletnek, azonban a potenciális támogatást nyújtók, valamint a kedvezményezettek vagy tanácsadók gyakorta használják. Az általános állami támogatási ellenőrzési szabályokat a pénzügyi közvetítőkre, alapkezelőkre stb. vonatkozóan is alkalmazni kell. Hatáskör a visszafizetés érvényesítésére: A 37/2011. (III.22.) Korm. rendelet 24. §-a alapján, ha az Európai Bizottság elrendeli a támogatási intézkedések felfüggesztését, a TVI felhívja az irányító hatóságot, hogy a Bizottság döntésének kézhezvételétől számított 10 napon belül tegye meg a megfelelő intézkedéseket az érintett támogatás felfüggesztése érdekében. Amennyiben az Európai Bizottság elrendeli a támogatási intézkedés

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
						visszafizettetését, a TVI felhívja az irányító hatóságot hogy a támogatási összeget kamatokkal növelten fizettesse vissza. A 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 33. §-a értelmében, amennyiben az Európai Bizottság nem rendelte el a visszatérítést, de a TVI észleli, hogy az irányító hatóság előzetes bejelentés nélkül nyújtott támogatást, felszólítja a hatóságot, hogy ésszerű határidőn belül tegyen bejelentést a TVI felé. Amennyiben az engedélyező hatóság a TVI felszólítása ellenére sem tesz bejelentést, a TVI kezdeményezi az érintett támogatási program vagy egyedi támogatás felfüggesztését, valamint a folyósító hatóságnál kezdeményezi a támogatás visszafizetését. Az irányító hatóságok a nemzeti bíróságokhoz is fordulhatnak, ha az állami támogatásokra vonatkozó szabályozás megsértését észlelik, annak érdekében, hogy a támogatási szerződést a Ptk. szerint érvénytelenítsék. Hatáskör az általános csoportmentességi rendeletnek és a jóváhagyott támogatási programoknak való megfelelés hatékony ellenőrzésére Az általános csoportmentességi rendeletnek és a jóváhagyott támogatási programoknak való megfelelés biztosítása Az általános csoportmentességi rendeletnek való megfelelést mindenekelőtt az illetékes hatóságok biztosítják az alábbi (a támogatáshalmazozódás kapcsán már említett) nyilvántartásokban szereplő információk segítségével a) a Strukturális Alapokból nyújtott támogatások adatai nyilvánosan elérhetőek az alábbi weboldalon: http://palyazat.gov.hu/content/10814; b) az Államkincstárnak a központi költségvetésből nyújtott támogatási intézkedésekről szóló nyilvántartása; c) az adóhatóság adatbázisa az adókedvezmény formájában nyújtott támogatásról Tudomásszerzés minden állami támogatási intézkedésekről A 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 7. §-a alapján a támogatási programok, egyedi támogatások és létező támogatási programok módosításának tervezeteit, illetve amennyiben szükséges a támogatási programból nyújtott támogatásokat előzetesen be kell jelenteni a TVI-nek. Emellett a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 34. §-a

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
						értelmében a támogatást nyújtók minden év április 30-ig kötelesek megküldeni a TVI számára az előző évben nyújtott támogatásokról szóló jelentésüket. A TVI-nek lehetősége van arra, hogy a kapott adatokat a fenti adatbázisokban ellenőrizze. Az állami támogatási szabályokra vonatkozó útmutatások az irányító hatóságok, közvetítő szervezetek, igazoló hatóságok, auditáló hatóságok, kedvezményezettek, és pénzügyi eszközök estén azok végrehajtó szervezete, illetve az alapok alapja felé történő terjesztési rendszerének fenntartása A TVI a releváns állami támogatási útmutatásokat a honlapján keresztül terjeszti (www.tvi.kormany.hu), valamint egy az állami támogatási jogra szakosodott folyóiratot jelentet meg (Állami Támogatások Joga). A folyóiratok elektronikus változata az atj.versenyjog.com weboldalon érhető el. (A folyóirat nyomtatott változatát a támogatást nyújtók kapják meg.) Az állami támogatási szabályokat alkalmazó munkatársak között információcsere rendszer fenntartása A támogatás tervezési fázisában, valamint végrehajtási időszakban a támogatást nyújtók bármikor felvehetik a kapcsolatot a TVI-vel, amennyiben bármilyen kérdésük, problémájuk merülne fel az állami támogatásokra vonatkozóan. Ez a lehetőség nem formalizált, így ez nem része az említett Kormányrendeletnek, de létezik, és elég gyakran igénybe veszik a potenciális támogatást nyújtók, valamint a kedvezményezettek vagy tanácsadók. Végezetül, a TVI rendszeresen szervez képzést az irányító hatóságok alkalmazottai számára a tevékenységi körükben alkalmazandó állami támogatási szabályok vonatkozásában. A képzések jelentős része a Végrehajtási Operatív Programból (Technikai Segítségnyújtás) kerül finanszírozásra. Központi szervezetként működés (17 fő) A TVI a Miniszterelnökség szervezeti keretein belül működő 17 fős központi szerv, amely az állami támogatási szabályok betartásának biztosításáért felelős Magyarországon. Feladatai közé tartozik különösen: vizsgálja a hatáskörébe tartozó támogatási tervezeteket,

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
						jóváhagyja azon támogatási intézkedéseket, melyek a de minimis rendelet vagy a csoportmentességi rendelet hatálya alá tartoznak, és tájékoztatja a Bizottságot ezen intézkedésekről; a támogatást nyújtók kérésére bejelenti a támogatási programok a Bizottság részére a szükséges jóváhagyás megszerzése érdekében; biztosítja a pályázati felhívások uniós állami támogatási szabályoknak való megfelelését; éves jelentést készít a magánszektorban nyújtott állami támogatásokról az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 21. cikke alapján részt vesz a partnerségi Megállapodás tervezetéről folyó konzultációkban. A TVI hatásköre nem terjed ki az Európai Unió működéséről szóló szerződés I. Mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek elsődleges termeléséhez, feldolgozásához és forgalmazásához nyújtott, az erdészeti, a vadgazdálkodási, valamint a hazai forrásból nyújtott halászati (kivéve az uniós fejlesztési programokhoz kapcsolódó intézkedések) és vidékfejlesztési (kivéve az uniós forrásokhoz kapcsolódó intézkedések) állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásra. E támogatási intézkedések ellenőrzéséért a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) Agrárközgazdasági Főosztálya felelős az agrár- és vidékfejlesztési állami támogatásokkal kapcsolatos egyes eljárási kérdésekről szóló 353/2012. (XII.13) Korm. rendelet szerint. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			Az ESB-alapok támogatásainak megvalósításában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló intézkedések;	Igen	Végrehajtási Operatív Programban (technikai támogatás) a TVI humán erőforrás fejlesztésére egy speciális projekt lett szentelve. Ez a projekt a TVI által szervezett állami támogatásokról szóló tréninget (alap és OP központú) tesz lehetővé. Köszönhetően annak a ténynek, hogy az állami támogatások szabályozása 2014. január 1-től változik, továbbra is szükséges folytatni ezt a speciális projektet a következő programozási időszakban. A TVI a honlapján teszi közzé a releváns állami támogatási iránymutatásokat (tv.kormany.hu) és újságot ad ki az állami támogatások jogával kapcsolatban (cím: Állami Támogatások Joga).	A Végrehajtási Operatív program (technikai segítségnyújtás) a humán erőforrás fejlesztésére külön projektet biztosít a Támogatásokat Vizsgáló Irodának (továbbiakban: TVI). A projekt lehetőséget biztosít a TVI-nek, hogy állami támogatási (alap és OP specifikus) képzéseket tartson az irányító hatóságok részére. 2011-ben 9 képzésre került sor, 233 fő vett részt a technikai segítségnyújtó szemináriumon. 2012-ben ugyanezen program keretében 14 képzésre került sor 348 fő

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					Az lap elektronikus verziója az atj.versenyjog.com oldalon érhető el (a papír alapú verziót támogatást folyósítókna küldik meg) 37/2011. Korm.hat. A TVI rendszeresen konzultál a támogatást nyújtókkal a tervek az állami támogatásokról szóló szabályok megfelelőségének kapcsán. A TVI a megfelelőség lehetőségeiről szintén tanácsot ad. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	résztételével. Abból a tényből kifolyólag, hogy 2014. július 1-jével új állami támogatási szabályok lépnek hatályba, elengedhetetlen, hogy ez a projekt a következő programozási időszakban is folytatódjon. .2014-ben minimálisan 60 órnyi képzés van tervbe véve a különféle támogatást nyújtók részére. . A képzés célközönsége elsödlegetesen az irányító hatóságok és a közvetítő szervezetek. Egy képzés hozzávetöleg 3-6 óras, és 15-60 fő résztételével zajlik. A képzés 2014-ben az állami támogatás fogalma az eljárási szabályok mellett különös figyelmet szentel a 2014. július 1-jén hatályba lépö új szabályoknak. 2015-2020 közötti idöszakban is ezt a gyakorlatot kell követni, ugyanakkor a képzések formájukat tekintve problémamegoldó képességet fejlesztö és gyakorlatorientált workshop-ok lesznek. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			Az állami támogatásra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását szolgáló adminisztratív kapacitások biztosítására vonatkozó intézkedések.	Igen	A Támogatásokat Vizsgáló Iroda (továbbiakban: TVI) 1999 megalapítása óta folyamatosan teljesíti az EU állami támogatási szabályok hatékony alkalmazásáról szóló előírást. Az intézkedést jelenleg a 37/2011-es Kormányhatározat szabályozza. A TVI-t 1999 hozták létre azzal a céllal, hogy biztosítsa az EU állami támogatásokról szóló szabályozásának való megfelelést még Magyarország EU csatlakozása előtt (tvi.kormany.hu). A TVI jelenlegi tevékenységét a 37/2011 (III.22.) az állami támogatásokkal kapcsolatos Kormányhatározat (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100037.KOR) szabályozza a versennyel kapcsolatos szabályozások EU és regionális támogatási térkép értelmében. A TVI rendszeresen konzultál a támogatást nyújtókkal a tervek az állami támogatásokról szóló szabályok megfelelőségének kapcsán. A TVI a megfelelőség lehetőségeiről tanácsot is ad. 2 további oldal érhető el a Magyar állami támogatások rendszerével kapcsolatban: www.tvi.kormany.hu ; www.atj.versenyjog.hu	A TVI rendszeresen konzultál a támogatást nyújtókkal a támogatási tervezetek az uniós állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal való összeegyeztethetősége tekintetében. A TVI gyakorlati tanácsok formájában is a támogatást nyújtók rendelkezésére áll a tervezetek uniós állami támogatási joggal való összeegyeztethetőségének megteremtése érdekében. Két magyar állami támogatási témájú weboldal is működik: www.tvi.kormany.hu www.atj.versenyjog.hu

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					Az utóbbi az elektronikus változata a Állami Támogatások Joga c. folyóiratnak. A papír alapú verzió a támogatást nyújtóknak kerül megküldésre. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	Ez utóbbi az elektronikus változata az "Állami Támogatások Joga" (State Aid Law) című folyóiratnak, melynek papír változata a támogatást nyújtók részére is megküldésre kerül. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
6. A környezeti hatásvizsgálattal (EIA) és a stratégiai környezeti vizsgálattal (SEA) kapcsolatos környezetvédelmi jogszabályok A környezeti hatásvizsgálattal és a stratégiai környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatos uniós környezetvédelmi jogszabályok tényleges alkalmazását biztosító intézkedések megléte.	Összes	Igen	A 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (2) (EIA) és a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (3) (SEA) tényleges alkalmazását biztosító intézkedések;	Igen	SEA: az Európai Parlament 2001/42/EC és a Tanács 2001. június 27-i irányelve a környezetet érintő bizonyos tervek és programok hatásainak értékelésével kapcsolatban teljesen átültetésre került. A Bizottság megfelelőnek találta, nem ellenkezett. EIA: 2009-ben kötelezetté szegési eljárás indult Magyarország ellen a Tanács 85/337/EEC (1985. június 27.) irányelvének megsértése miatt, amely a környezetet érintő bizonyos köz és privát projektek hatásainak értékeléséről szól. Annak érdekében, hogy a Magyar szabályozó teljesen megfeleljen az irányelv követelményeinek, radikális változások kerültek bevezetésre a hatásvizsgálati rendszerben: 82/2011 (V.18.) (Page 11687) Korm. hat.; 308/2011 (XII. 23.) (Page 38775) Korm.hat. 267/2006 (XII.20.) (Page 12529) korm.hat. változás; 263/2006 (XII.20.) (Page 12514) Korm.hat. változás; 312/2012 (XI.8.) (Page 24878) Korm.hat. változás; A kötelezettségességi eljárás 2013-ban lezárásra került. Felelős szervezet: környezetvédelemért felelős tárca	A 6. Környezeti Cselekvési Program középidőű felülvizsgálatán, a Bizottság a nemzeti szintű Környezeti Hatásvizsgálat fejlesztésének szükségességét hangsúlyozta. A Bizottság bejelentette a Környezeti Hatásvizsgálati Irányelv (EIA) felülvizsgálatát. A Bizottság 2012. október 26-án fogadta el 2011/92/EU irányelv módosításáról szóló ajánlatot a környezetet érintő bizonyos köz és privát projektek hatásainak értékelése tárgyában. Az ajánlat tárgyalás alatt áll a WPE-ben. Ezalatt Magyarország az irányelv teljesítésén dolgozik, a végrehajtásról a Bizottsággal konzultálva. Felelős szervezet: környezetvédelemért felelős tárca
			Az EIA és SEA vizsgálatokra vonatkozó irányelvek végrehajtásában résztvevő munkatársak képzését és tájékoztatását szolgáló intézkedések;	Igen	A szükséges képzési stratégia elkészült. A szakemberek továbbképzése, tájékoztatása a stratégia alapján folyamatosan zajlik. Felelős szervezet: környezetvédelemért felelős tárca	
			A megfelelő adminisztratív kapacitások rendelkezésre állását biztosító intézkedések;	Igen	SEA: Az irányelv a következő törvénykezéssel lett bevezetve: 2/2005 (I.11.) Korm. hat.; LIII. (1995) tv.; CXL. (2004) tv.; EIA: Az irányelv néhány jogszabályban került bevezetésre.; 314/2005 (XII.25) (Page 11089) Korm.hat.; LIII. (1995) tv.; CXL. (2004) tv.;	

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
					Korm.hat. 347/2006. (XII. 23.) (Page 13434); Korm.hat. 72/1996. (V. 22.) ; Korm. hat. 40/2002. (III. 21.) (Page 2258); 157/2005. (VIII. 15.) (Page 6050) Korm.hat.; 263/2006 (XII.20.) (Page 12514) Korm.hat.; 267/2006 (XII.20.) (Page 12529) Korm.hat.; 382/2007. (XII. 23.) (Page 14463) Korm.hat.; 159/2010. (V. 6.) (Page 14523) Korm.hat.; 320/2010. (XII. 27.) (Pgae 30563) Korm.hat.; Korm. hat. 327/2010. (XII. 27.) (Page 30652); 328/2010. (XII. 27.) (Page 30666) Korm.hat.; 312/2012 (XI.8.) (Page 24878) Korm.hat.; A megvalósítása hatáskörébe elektronikus folyamatok által fejlesztve.; A felelős szerv (Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség -OKTF) kapacitásai 2013-ban megerősítésre kerültek.; Felelős szervezet: környezetvédelemért felelős tárca	
7. Statisztikai rendszerek és eredmény-mutatók A programok eredményességének és hatásának felméréséhez szükséges statisztikai alap megléte. Olyan eredménymutató-rendszer megléte, amely szükséges a várt eredmények eléréséhez leghatékonyabban hozzájáruló intézkedések kiválasztásához, az előrehaladás monitoringjához és a hatásvizsgálat elvégzéséhez.	Összes	Nem	Olyan intézkedések vannak érvényben a statisztikai adatok időben történő begyűjtésére és összesítésére vonatkozóan, amelyek kiterjednek a következőkre: a források és a mechanizmusok azonosítása a statisztikai hitelesség biztosítása érdekében; az összegyűjtött adatok közzétételére és nyilvános hozzáférhetőségére vonatkozó intézkedések;	Nem	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	Az OP-k eredményindikátorai kialakításakor alapul, hogy azok elsősorban a már létező, hivatalos statisztikai adatgyűjtésekből származzanak (EUROSTAT, Központi Statisztikai Hivatal, Nemzeti Adó-és Vámhivatal, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, stb.). Felelős: Irányító hatóságok Az ESZA közös eredményindikátoroknál biztosítjuk a bizottsági definícióknak megfelelő, mintán alapuló adatgyűjtéseket, amellyel, hogy a résztvevőkre vonatkozó adatok az aktív munkaerőpiaci beavatkozások esetében elérhetők az Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat részéről. Ezek az adatok fokozatosan átvezetésre kerülnek a 2014-2020-as központi IT rendszerbe. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve A nyilvános adatbázisokból nem elérhető indikátorok esetében, valamint az ESZA eredményindikátorok kimutatásához a rendszeres mintavételt és számításokat végző szervezet kiválasztásra kerül. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve A hatásvértékelések elkészítéséhez 2013. folyamán megkezdődött kapcsolt adatbázisok (foglalkoztatási szolgálat, adó hivatal, szociális támogatási államkincstári adatbázis) beszerzése. Ezek esetében a bekerülés várható ideje 2014. második fele. A tapasztalatok alapján kialakításra kerül a 2014-2020-as időszak értékeléséhez szükséges adatok köre. Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
						felhasználásáért felelős szerve Akcióterv: Eredményindikátorok adatforrásainak meghatározása: OP-k benyújtásáig Eredményindikátor értékek és hatásértékeléshez szükséges, adatbázisok beszerzésének ütemterve: értékelési tervek benyújtásáig ESZA mintavételes adatfelvételek előkészítése, közbeszerzés lefolytatása: 2014. december Foglalkoztatási Szolgálat statisztikáinak integrálása a 2014-2020-as központi IT rendszerbe: 2016. vége A 2014-2020-as központi IT rendszer előkészítése 2013-ban megkezdődött. A rendszer kialakítása során a hozzáférhetőség és az adatok közéleti kötelezettsége figyelembe került, így a közzététel biztosítható. A nyilvánosság biztosításának alapjai a 2007-2013-as időszakban lefektetésre kerültek, jelenleg a http://palyazat.gov.hu/ honlapon található támogatáslekérdező rendszeren és az aggregált indikátor adatok közzétételén keresztül. Határidő: Kormány döntése után azonnal rendelkezésre áll. (2014. első fele) Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			Az eredménymutatók olyan hatékony rendszere, amely magában foglalja: az egyes programok vonatkozásában kiválasztott eredménymutatókat, feltüntetve azt is, hogy milyen indokkal esett a választás a program keretében finanszírozott szakpolitikai intézkedésekre; az említett mutatók célértékeinek meghatározását; a következő követelményekkel való összhangot minden mutató	Nem	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	Az OP-k eredményindikátorai kialakításakor alapul, hogy azok elsősorban a már létező, hivatalos statisztikai adatgyűjtésekből származzanak (EUROSTAT, Központi Statisztikai Hivatal, Nemzeti Adó-és Vámhivatal, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, stb.). Eltérő esetben az irányító hatóság meghatározza a rendszeres adatfelvétel típusát, és gyakoriságát. (Az adatbeszerzéseket a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve végzi és az OP-kra összeállított átfogó beszerzési tervet az értékelési terv elkészítéséig összeállítja az I/1 ponttal összhangban.) Eredményindikátorok adatforrásainak meghatározása: OP-k benyújtásáig

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
			esetében: az adatok megbízhatóak és statisztikailag igazolhatóak, egyértelmű normatív értelmezéssel rendelkeznek, a szakpolitikai elvárásoknak megfelelően alkalmazhatóak és időszerűek;			Felelősök: Irányító Hatóságok A célértékek meghatározása az eddigi értékelések alapján, figyelembe véve az adott OP prioritásokra vonatkozó nemzeti és EU-s stratégiákban meghatározott célértéke szerint történik. Határidő: AZ eredményindikátorok adatforrásainak meghatározása az OP-k benyújtásáig Felelős: Irányító Hatóságok Az ex-ante értékelések kitérnek az OP-kban alkalmazott indikátorok vizsgálatára a kritériumnál meghatározott feltételek mentén (is). Határidő: OP-k benyújtásáig Felelős: Irányító Hatóságok Az OP-k benyújtásáig a minőségbiztosítási szerepet az ex-ante értékelések látják el a meghatározott kritériumnak megfelelően a beavatkozási logika és az indikátorok kiválasztásának összhangjának vizsgálatával. A programok végrehajtása idejére nemzeti indikátor munkacsoport kerül felállításra, amely vizsgálja az egyes OP-kban alkalmazott indikátorok konzisztenciáját, a mérések elvégzését, az adatok beszerzését. A nemzeti indikátor munkacsoport eljárásrendjét az Egységes Működési Kézikönyv függeléke tartalmazza. Akcióterv: Nemzeti Indikátor munkacsoport felállítása: 2014. év végéig Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
			eljárások rendelkezésre állását annak biztosítására, hogy a program által finanszírozott minden művelet esetében hatékony mutatókat alkalmaznak.	Nem	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve	Az OP-k eredményindikátorai kialakításakor alapelvek, hogy azok elsősorban a már létező, hivatalos statisztikai adatgyűjtésekből származzanak (EUROSTAT, Központi Statisztikai Hivatal, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, stb.). Eltérő esetben az irányító hatóság meghatározza a rendszeres adatfelvétel típusát, és gyakoriságát. (Az adatbeszerzéseket a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve végzi és az OP-kra

ÁLTALÁNOS EX-ANTE FELTÉTELEK						
Előzetes feltételrendszer	Prioritási tengelyek	Az előzetes feltételrendszer teljesülése (igen/nem/ részben)	Kritériumok	Kritériumok teljesülése (igen/nem)	Stratégiai és jogi hivatkozások	Magyarázatok
						összeállított átfogó beszerzési tervet az értékelési terv elkészítéséig összeállítja az I/1 ponttal összhangban.) Eredményindikátorok adatforrásainak meghatározása: OP-k benyújtásáig Felelősök: Irányító Hatóságok A célértékek meghatározása az eddigi értékelések alapján, figyelembe véve az adott OP prioritásokra vonatkozó nemzeti és EU-s stratégiákban meghatározott célértéke szerint történik. Határidő: AZ eredményindikátorok adatforrásainak meghatározása az OP-k benyújtásáig Felelős: Irányító Hatóságok Az ex-ante értékelések kitérnek az OP-kban alkalmazott indikátorok vizsgálatára a kritériumnál meghatározott feltételek mentén (is). Határidő: OP-k benyújtásáig Felelős: Irányító Hatóságok Az OP-k benyújtásáig a minőségbiztosítási szerepet az ex-ante értékelések látják el a meghatározott kritériumnak megfelelően a beavatkozási logika és az indikátorok kiválasztásának összhangjának vizsgálatával. A programok végrehajtása idejére nemzeti indikátor munkacsoport kerül felállításra, amely vizsgálja az egyes OP-kban alkalmazott indikátorok konzisztenciáját, a mérések elvégzését, az adatok beszerzését. A nemzeti indikátor munkacsoport eljárásrendjét az Egységes Működési Kézikönyv függeléke tartalmazza. Akcióterv: Nemzeti Indikátor munkacsoport felállítása: 2014. év végéig Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve

9.B AZ ELŐZETES FELTÉTELRENDSZER TELJESÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, A FELELŐS SZERVEZETEK ÉS AZ ÜTEMTERV ISMERTETÉSE

71

25. táblázat: Az alkalmazandó általános előzetes feltételrendszer teljesítéséhez szükséges intézkedések

Általános előzetes feltételrendszer	Nem teljesült kritériumok	Meghozandó intézkedések	Határidő (dátum)	Felelős szervezetek
1. Hátrányos megkülönböztetés elleni intézkedések Az ESB-alapok terén a hátrányos megkülönböztetés elleni uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását biztosító adminisztratív kapacitások megléte.	Intézkedések a hatóságok ESB-alapok kezelésében és irányításában részt vevő személyzetének képzésére a hátrányos megkülönböztetés elleni uniós jogszabályok és szakpolitika terén.	A horizontális szempontok érvényesítésére és jó gyakorlataira a végrehajtási intézményrendszer munkatársai felkészítésre kerülnek. Amennyiben azt a pályázóktól érkező igények indokolják, úgy adminisztrációjukat megkönnyítő speciális dokumentumokat bocsátunk rendelkezésre.	2015 I. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) alakítja ki az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit, különös tekintettel a horizontális elvek érvényesülését hivatott képzési modulok tekintetében.	2014 III. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		2014 első negyedévében jóváhagyásra kerül a fejlesztéspolitikai intézményrendszerre vonatkozó egységes képzési stratégia és a központilag szervezendő képzéseket tartalmazó képzési terv, melynek keretében a KKSZ meghatározza, és szeptember végéig kidolgozza az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő kötelező központi képzések tartalmi elemeit. A központilag szervezendő kötelező képzések témaköreinek meghatározásánál alapvető szempont a jogszabályokból eredő kötelezettségek figyelembe vétele, a végrehajtási rendszer alapfolyamatainak bemutatása, illetve a munkavégzés maximális támogatása. A képzések célcsoportját a KKSZ, az Irányító Hatóságok, Igazoló és Ellenőrző Hatóságok és a Közreműködő Szervezetek munkatársai képezik. A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, valamint az átfogó ismeretek biztosítása érdekében a folyamat során együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel.	2014 I. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, valamint az átfogó ismeretek biztosítása érdekében a folyamat során együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel.	2014 II. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellenőrzi, melyet az Országgyűlés az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján hozott létre. A Hatóság független szervként csak a törvényeknek van alárendelve, valamint országos hatáskörrel rendelkezik. Főbb tevékenységi körei a következők: országos megyei egyenlőbánásmód-referensi hálózat kiépítése és működtetése,	2014 III. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve

⁷¹ A 25. és a 26. táblázat csak azokat az alkalmazandó általános és tematikus előzetes feltételrendszereket tartalmazza, amelyek egyáltalán nem, vagy csak részben teljesültek (lásd a 24. táblázatot) az operatív program benyújtása idején.

Általános előzetes feltételrendszer	Nem teljesült kritériumok	Meghozandó intézkedések	Határidő (dátum)	Felelős szervezetek
		sajátfejlesztésű tréninganyag kidolgozása és az akkreditált képzések megszervezése, társadalomtudományi kutatások megvalósítása, társadalmi szemléletformálás az integrált kommunikáció eszközeivel. A KKSZ figyelembe veszi továbbá, hogy a képzés keretében a horizontális elvek OP-specifikusan kerüljenek bemutatásra.		
2. Nemek közötti egyenlőség Az ESB-alapok terén a nemek közötti egyenlőség előmozdítását célzó uniós jogszabályok végrehajtását és alkalmazását biztosító adminisztratív kapacitások megléte.	— Intézkedések a hatóságok ESB-alapok kezelésében és irányításában részt vevő személyzetének képzésére a hátrányos megkülönböztetés elleni uniós jogszabályok és szakpolitika terén.	A horizontális szempontok érvényesítésére és jó gyakorlataira a végrehajtási intézményrendszer és a kedvezményezettek egyaránt felkészítésre kerülnek.	2015 I. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) alakítja ki az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit, különös tekintettel a horizontális elvek érvényesülését hivatott képzési modulok tekintetében.	2014 III. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		2014 első negyedévében elfogadásra kerül az egységes képzési terv, melynek keretében a KKSZ meghatározza, és szeptember végéig kidolgozza az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit. A képzések célcsoportját a KKSZ, az Irányító Hatóságok, Igazoló és Ellenőrző Hatóságok és a Közreműködő Szervezetek munkatársai képezik. A képzési tervet alkotó kötelező képzések a Horizontális elvek érvényesülése, Integritás és etika, Állami támogatások, Hitelesítés, valamint a Stukturális Alapok ismeretei témákra épülnek.	2014 I. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, együttműködünk az érdekelt civil és egyházi szervezetekkel.	2014 II. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellenőrzi, melyet az Országgyűlés az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján hozott létre. A Hatóság független szervként csak a törvényeknek van alárendelve, valamint országos hatáskörrel rendelkezik. Főbb tevékenységi körei a következők: országos megyei egyenlőbánásmód-referensi hálózat kiépítése és működtetése, sajátfejlesztésű tréninganyag kidolgozása és az akkreditált képzések megszervezése, társadalomtudományi kutatások megvalósítása, társadalmi szemléletformálás az integrált kommunikáció eszközeivel. A KKSZ figyelembe veszi továbbá, hogy a képzés keretében a horizontális elvek OP-specifikusan kerüljenek bemutatásra.	2014 III. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
3. Fogytékosság Az ESB-alapok terén a fogytékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtását és alkalmazását biztosító adminisztratív kapacitások megléte a 2010/48/EK tanácsi határozattal (1) összhangban.	Intézkedések a hatóságok ESB-alapok kezelésében és irányításában részt vevő személyzetének képzésére a fogytékossággal kapcsolatos uniós jogszabályok és szakpolitika terén, beleértve az akadálymentesítést és a fogytékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény	A horizontális szempontok érvényesítésére és jó gyakorlataira a végrehajtási intézményrendszer és a kedvezményezettek egyaránt felkészítésre kerülnek.	2015 I. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szervénél kialakított központi koordináció (KKSZ) alakítja ki az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit, különös tekintettel a horizontális elvek érvényesülését hivatott képzési modulok tekintetében.	2014 III. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve

Általános előzetes feltételrendszer	Nem teljesült kritériumok	Meghozandó intézkedések	Határidő (dátum)	Felelős szervezetek
	gyakorlati alkalmazását az uniós és adott esetben a nemzeti jogszabályoknak megfelelően;	2014 első negyedében elfogadásra kerül az egységes képzési terv, melynek keretében a KKSZ meghatározza, és szeptember végéig kidolgozza az európai uniós alapok felhasználásával kapcsolatos, az intézményrendszert érintő képzések tartalmi elemeit. A képzések célcsoportját a KKSZ, az Irányító Hatóságok, Igazoló és Ellenőrző Hatóságok és a Közreműködő Szervezetek munkatársai képezik. A képzési tervet alkotó kötelező képzések a Horizontális elvek érvényesülése, Integritás és etika, Állami támogatások, Hitelesítés, valamint a Sturturális Alapok ismeretei témákra épülnek.	2014 I. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A horizontális szempontú kötelező képzési modulok kialakításába bevonásra kerül az Egyenlő Bánásmód Hatóság, együttműködünk az érdeelt civil és egyházi szervezetekkel.	2014 II. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését az Egyenlő Bánásmód Hatóság ellenőrzi, melyet az Országgyűlés az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény alapján hozott létre. A Hatóság független szervként csak a törvényeknek van alárendelve, valamint országos hatáskörrel rendelkezik. Főbb tevékenységi körei a következők: országos megyei egyenlőbánásmód-referensi hálózat kiépítése és működtetése, sajtófejlesztésű tréninganyag kidolgozása és az akkreditált képzések megszervezése, társadalomtudományi kutatások megvalósítása, társadalmi szemléletformálás az integrált kommunikáció eszközeivel. A KKSZ figyelembe veszi továbbá, hogy a képzés keretében a horizontális elvek OP-specifikusan kerüljenek bemutatásra.	2014 III. negyedév	Felelős szervezet: a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
7. Statisztikai rendszerek és eredmény-mutatók A programok eredményességének és hatásának felméréséhez szükséges statisztikai alap megléte. Olyan eredménymutató-rendszer megléte, amely szükséges a várt eredmények eléréséhez leghatékonyabban hozzájáruló intézkedések kiválasztásához, az előrehaladás monitoringjához és a hatásvizsgálat elvégzéséhez.	Olyan intézkedések vannak érvényben a statisztikai adatok időben történő begyűjtésére és összesítésére vonatkozóan, amelyek kiterjednek a következőkre: a források és a mechanizmusok azonosítása a statisztikai hitelesség biztosítása érdekében; az összegyűjtött adatok közzétételére és nyilvános hozzáférhetőségére vonatkozó intézkedések;	Eredményindikátorok adatforrásainak meghatározása: OP-k benyújtásáig	2014. március 31.	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		Eredményindikátor értékek és hatásértékeléshez szükséges, adatbázisok beszerzésének ütemterve: értékelési tervek benyújtásáig	2014. március 31.	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		ESZA mintavételes adatfelvételek előkészítése, közbeszerzés lefolytatása: 2014. december	2014. dec.	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		Foglalkoztatási Szolgálat statisztikáinak integrálása a 2014-2020-as központi IT rendszerbe: 2016. vége	2016. dec.	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
		A 2014-2020-as központi IT rendszer előkészítése 2013-ban megkezdődött. A rendszer kialakítása során a hozzáférhetőség és az adatok közzététel kötelezettsége figyelembe került, így a közzététel biztosítható. A nyilvánosság biztosításának alapjai a 2007-2013-as időszakban lefektetésre kerültek, jelenleg a http://palyazat.gov.hu/ honlapon található támogatáskérdező rendszeren és az aggregált indikátor adatok közzétételén keresztül. Határidő: Kormány döntése után azonnal rendelkezésre áll. (2014. első fele)	2014. jún. 30.	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
	Az eredménymutatók olyan hatékony rendszere, amely magában foglalja: az egyes programok vonatkozásában kiválasztott	Az OP-k eredményindikátorai kialakításakor alapelv, hogy azok elsősorban a már létező, hivatalos statisztikai adatgyűjtésekből származzanak (EUROSTAT, Központi Statisztikai Hivatal, Nemzeti Adó-és Vámhivatal, Nemzeti Munkaügyi Hivatal., stb.). Eltérő esetben az irányító hatóság meghatározza a rendszeres adatfelvétel típusát, és gyakoriságát. (Az adatbeszerzéseket a a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve végzi és az	2014. márc. 31.	Irányító Hatóságok

Általános előzetes feltételrendszer	Nem teljesült kritériumok	Meghozandó intézkedések	Határidő (dátum)	Felelős szervezetek
	eredménymutatókat, feltüntetve azt is, hogy milyen indokkal esett a választás a program keretében finanszírozott szakpolitikai intézkedésekre; az említett mutatók célértékeinek meghatározását; a következő követelményekkel való összhangot minden mutató esetében: az adatok megbízhatóak és statisztikailag igazolhatóak, egyértelmű normatív értelmezéssel rendelkeznek, a szakpolitikai elvárásoknak megfelelően alkalmazhatóak és időszerűek;	OP-kra összeállított átfogó beszerzési tervet az értékelési terv elkészítéséig összeállítja az I/1 ponttal összhangban.)		
		A célértékek meghatározása az eddigi értékelések alapján, figyelembe véve az adott OP prioritásokra vonatkozó nemzeti és EU-s stratégiákban meghatározott célértéke szerint történik. Az ex-ante értékelések kitérnek az OP-kban alkalmazott indikátorok vizsgálatára a kritériumnál meghatározott feltételek mentén (is).	2014. márc. 31.	Irányító Hatóságok
		Az OP-k benyújtásáig a minőségbiztosítási szerepet az ex-ante értékelések látják el a meghatározott kritériumnak megfelelően a beavatkozási logika és az indikátorok kiválasztásának összhangjának vizsgálatával. A programok végrehajtása idejére nemzeti indikátor munkacsoport kerül felállításra, amely vizsgálja az egyes OP-kban alkalmazott indikátorok konzisztenciáját, a mérések elvégzését, az adatok beszerzését. A nemzeti indikátor munkacsoport eljárásrendjét az Egységes Működési Kézikönyv függeléke tartalmazza.	2014. december	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve
	részben teljesült eljárások rendelkezésre állását annak biztosítására, hogy a program által finanszírozott minden művelet esetében hatékony mutatókat alkalmaznak.	Az OP-k eredményindikátorai kialakításakor alapelv, hogy azok elsősorban a már létező, hivatalos statisztikai adatgyűjtésekből származzanak (EUROSTAT, Központi Statisztikai Hivatal, Nemzeti Adó-és Vámhivatal, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, stb.). Eltérő esetben az irányító hatóság meghatározza a rendszeres adatfelvétel típusát, és gyakoriságát. (Az adatbeszerzéseket a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve végzi és az OP-kra összeállított átfogó beszerzési tervet az értékelési terv elkészítéséig összeállítja az I/1 ponttal összhangban.)	2014. márc. 31.	Irányító Hatóságok
		A célértékek meghatározása az eddigi értékelések alapján, figyelembe véve az adott OP prioritásokra vonatkozó nemzeti és EU-s stratégiákban meghatározott célértéke szerint történik.	2014. márc. 31.	Irányító Hatóságok
		Az ex-ante értékelések kitérnek az OP-kban alkalmazott indikátorok vizsgálatára a kritériumnál meghatározott feltételek mentén (is).	2014. márc. 31.	Irányító Hatóságok
		Az OP-k benyújtásáig a minőségbiztosítási szerepet az ex-ante értékelések látják el a meghatározott kritériumnak megfelelően a beavatkozási logika és az indikátorok kiválasztásának összhangjának vizsgálatával. A programok végrehajtása idejére nemzeti indikátor munkacsoport kerül felállításra, amely vizsgálja az egyes OP-kban alkalmazott indikátorok konzisztenciáját, a mérések elvégzését, az adatok beszerzését. A nemzeti indikátor munkacsoport eljárásrendjét az Egységes Működési Kézikönyv függeléke tartalmazza. Akcióterv: Nemzeti Indikátor munkacsoport felállítása: 2014. év végéig	2014. december	a Kormány európai uniós források felhasználásáért felelős szerve

26. táblázat: Az alkalmazandó tematikus előzetes feltételrendszer teljesítéséhez szükséges intézkedések

Tematikus előzetes feltételrendszer	Nem teljesült kritériumok	Meghozandó intézkedések	Határidő (dátum)	Felelős szervezetek
7.1. Közlekedés: A tagállamok intézményi felépítésével összhangban álló, közlekedési beruházásokra vonatkozó olyan átfogó terv vagy tervek, illetve keret vagy keretek megléte (beleértve a regionális és helyi szintű közösségi közlekedést is), amelyek támogatják az infrastruktúrafejlesztést és javítják a TEN-T törzshálózathoz és az átfogó TENT-hálózathoz való csatlakozást.	A közlekedési beruházásokra vonatkozó olyan átfogó közlekedési terv vagy tervek, illetve keret vagy keretek megléte, amely megfelel a stratégiai környezeti vizsgálat jogi követelményeinek, és amely tartalmazza: - az egységes európai közlekedési térséghez való hozzájárulást a 1315/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (5) 10. cikkének megfelelően, a következőkre vonatkozó beruházási prioritásokat is beleértve: - a törzshálózat és az átfogó TENT-hálózat, amennyiben a beruházást az ERFA és a Kohéziós Alap támogatja; valamint - a másodlagos csatlakozó hálózat; - egy reális és alaposan kidolgozott projektszatornát az ERFA és a Kohéziós Alap keretében nyújtott támogatások vonatkozásában	Az NKS Stratégia Kormány által történő elfogadása.	2014. április 30.	közlekedésért felelős tárca
	intézkedéseket a közreműködő szervezetek és a kedvezményezettek kapacitásainak biztosítására a projektszatorna megvalósítása érdekében	A releváns OP-k Kormány által történő elfogadása.	2014. március vége	közlekedésért felelős tárca
8.1. Az aktív munkaerő-piaci intézkedéseket a foglalkoztatási iránymutatásokra figyelemmel dolgozzák ki és hajtják végre.	Személyre szabott szolgáltatások, illetve aktív és megelőző munkaerő-piaci intézkedések korai stádiumban, amelyek minden munkakereső számára elérhetők, ugyanakkor a társadalmi kirekesztés legerősebb kockázatának kitett csoportokra összpontosítanak, ideértve a marginális helyzetű közösségekből származó személyeket is;	A profiling rendszerre vonatkozó teljes dokumentáció véglegesítése	2014. szeptember 30.	foglalkoztatásért felelős tárca (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)
		Az új informatikai rendszer kiépítésének befejezése és tesztelése	2015. március 30.	foglalkoztatásért felelős tárca (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)
		Az új rendszerben dolgozók részére belső képzések szervezése	2015. június 30.	foglalkoztatásért felelős tárca (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)
		A profiling rendszer teljes körű bevezetése	2015. december 31.	foglalkoztatásért felelős tárca (Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Nemzeti Munkaügyi Hivatal)

10 SZAKASZ: A KEDVEZMÉNYEZETTEK ADMINISZTRATÍV TERHEINEK CSÖKKENTÉSE

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (6) bekezdésének c) pontja)

A kedvezményezettek adminisztratív terhei felmérésének összefoglalása, és szükség esetén az adminisztratív terhek csökkentése elérése érdekében tervezett intézkedések indikatív időkerettel.

<10.0 type="S" maxlength="7000" input="M" decision=N PA=Y>

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

A 1731/2013. (X. 11.) Korm. határozat rendelkezett a 2014–20-as európai uniós programok lebonyolításának alapelveiről. A határozat számos pontja az adminisztratív terhek csökkentésére irányul. Ezeket az alapelveket jelen fejezet szempontjából relevánsnak tekintjük. A határozatot kiegészítő alapelvek:

- Az eljárásrendben szakmai szolgáltató szemlélet jelenléte. A kedvezményezett intézményrendszer partnerként kezeli.
- Programmegvalósítás a bizalomra épül, a korábbi bürokratikus elemeket csökkenteni kell.
- Szakmai szempontok érvényesítésének dominanciája a támogatásra történő projekt kiválasztásban.
- A fejlesztéspolitikai célok előnyt élveznek a korábbi évek elszámolható költségeket és támogatható tevékenységeket fókuszba állító gyakorlatával szemben.

Javaslatok:

1. Elektronikus / on-line ügyintézés kiterjesztése:

- a) elektronikus aláírás használatának általánossá tétele (használat nem kötelező minden kedvezményezett esetén);
- b) a pályázati dokumentációt a papír alapú, ill. CD-n való beadás helyett elektronikus felületen keresztül kell benyújtani;
- c) a kapcsolattartás és tematikus információszolgáltatás döntően elektronikus felületen keresztül történik a pályázati, a megvalósítási és a fenntartási időszakokban. Ez már a projekt-előkészítési fázisban is javasolt.

2. A benyújtandó dokumentumok számát, terjedelmét csökkenteni kell:

- a) megszűnik a pályázónak / kedvezményezettnek az a kötelezettsége, hogy mind papír alapon, mind elektronikusán kell benyújtania a szükséges dokumentumokat;
- b) a közösségi jogszabályoknak történő megfelelésen túl nemzeti hatáskörben kerülendő minden adminisztrációs többletkötelezettség a végrehajtás összes fázisában;
- c) az irányító hatóságok, közreműködő, illetve közvetítő szervezetek nem kérhetnek be olyan dokumentumokat, amelyek:
 - a. sem az értékelés, sem a megvalósítás szakaszában nem relevánsak;
 - b. az államigazgatás máshol meglévő nyilvántartásaiban rendelkezésre állnak.
- d) amennyiben a szabályozási környezet változik (pl. állásfoglalás kerül kiadásra) azt a végrehajtást végző intézményrendszer disszeminálja a kedvezményezettek felé, - az időközben történő változás számukra nem jelenthet kedvezőtlenebb feltételt;
- e) a regisztrációt követően, a pályázó feltölti az adatait az elektronikus rendszerbe, amely

- mint egy pályázói „adatbank” funkciót tölt be. Így nekik a pályázathoz szükséges adatokat egyszer kell feltölteni és az egyéb céges adatokat (pl. beszámoló és mérleg adatok) a rendszer automatikusan hozzárendeli és frissíti, ill. a változásokat bejelenteni, átvezetni. Újabb pályázat esetén ezeket az adatokat már nem kell újból megadni;
- f) projektenként elegendő egyszer feltölteni az elektronikus felületre a projektmegvalósításhoz kapcsolódó vállalkozói szerződéseket, és a kifizetési kérelmeknél erre hivatkozni.
3. A pályázói, illetve a projekt adminisztrációs, online kommunikációs felület továbbfejlesztésre kerül:
- a) az irányító hatóságok a sztenderdizálható információszolgáltatások esetére egységes sablonokat készítenek, és tesznek elérhetővé a pályázók, illetve kedvezményezettek számára;
- b) a pályázói regisztráció után feltölthetővé válik a pályázat teljes dokumentációja, így az elektronikus adathordozó használata elhagyható, annak sérülése kizárható;
- c) interaktívvá és dokumentálttá válik a kapcsolattartás a kedvezményezett és a közreműködő szervezet/irányító hatóság között, a kedvezményezett nem csak akkor léphet kapcsolatba az intézményrendszerrel, amikor „kötelező” adatszolgáltatás vagy értesítés történik;
- d) Áttekinthető webes tudásbázis annak érdekében, hogy az intézményrendszeri szereplők kedvezményezetti kérdésekre adott válaszai, döntései nyilvánosak lehessenek és általánosított verziójuk hivatkozható állásfoglalásnak minősüljön.
4. Az eljárások gyorsítása, ill. egyszerűsítése:
- a) a pályázótól, kedvezményezettől bekérhető dokumentumok, melléletek száma csökken;
- b) az elektronikus jelentéskészítőben csak a projektre releváns kérdésekre kell választ adni, a rendszer által már ismert kedvezményezetti és projekt adatokat nem kell újból feltölteni;
- c) a megvalósítás során törekedni kell, hogy ne változzanak a lebonyolítás szabályai. Ha ez mégis szükséges, a változtatásról minden érintett kedvezményezettet tájékoztatni kell, és a változtatás számukra nem jelenthet hátrányt;
- d) a projekt-tartalom változását rugalmasan kell kezelni, amennyiben a projekt célját nem téveszti, és a vállalt indikátorokat teljesíti.
5. A pályázók és kedvezményezettek számára közvetlenebbé kell tenni a kapcsolattartást és a személyes konzultációt:
- a) teljesíteni kell azt a jogos elvárást, hogy
- a. az ügyintézők legyenek elérhetőek, kompetensek;
- b. azonosan értelmezzenek egy-egy problémát (ezt a munkát interaktív működési kézikönyv és szakmai backoffice, tudásbázis segítse);
- b) a kedvezményezetteket tájékoztatni kell arról, hogy kérdésükkel (műszaki, pénzügyi, technikai stb.) kikhez fordulhatnak (név, e-mail cím, telefonszám), így ügyintézésnél az adott témában illetékest tudják keresni.
6. A pályázati felhívások, útmutatók esetén törekedni kell a minél nagyobb átláthatóságra:
- a) a pályázók, illetve a kedvezményezettek által teljesítendő feladatok, kötelezettségek egyértelműen kerülnek meghatározásra, azokat a közreműködő szervezet(ek) minden esetben azonos módon értelmezzék;

- b) egyszerűbben értelmezhető, valóban mérhető indikátorok kerülnek kialakításra, egyértelműen meghatározva a szankcionálandó és csupán adatszolgáltatási jellegű indikátorokat;
 - c) egységesítésre kerülnek az egyes közreműködő szervezetek követelményrendszerei. Ez megkönnyíti azon pályázók, ill. kedvezményezettek munkáját, akik több közreműködő szervezettel is kapcsolatban állnak. Amennyiben egy információt, adatot az egyik közreműködő szervezet már bekért, azt egy másik közreműködő szervezet nem kérheti be, hiszen azok már a pályázói adatbankban elérhetőek.
7. A támogatások kifizetésének gyorsítása, adminisztráció egyszerűsítése a biztosítékok biztosításának segítése, gyorsítása:
- a) lehetővé kell tenni a beszállítói számlák elektronikus hitelesítését;
 - b) a számlaösszesítő benyújtási lehetősége kiterjesztése kerül, megvizsgálásra kerül az alátámasztó dokumentumok helyszíni szemle keretében történő ellenőrzésének lehetősége;
 - c) amennyiben az elszámolni tervezett tételeket a közreműködő szervezet a szabályozásban megadott határidőn belül nem dolgozza fel, azok támogatási tartalmát ki kell fizetni, s utólag lehet ellenőrizni, a közreműködő szervezet késlekedése miatt a projekt megvalósítása nem késlekedhet;
 - d) a egyes hatósági igazolások érvényességi határideje „automatikusan” meghosszabbodik, amennyiben a feldolgozási vagy hiánypótlási időszak elhúzódik;
 - e) a támogatás biztosítására szolgáló garancia költsége elszámolható költségnek fog minősülni.
8. Egyéb konkrétumok:
- Az elszámolhatósági szabályokban az EU-s szabályokban meghatározottakhoz képest nem lesznek további szűkítések

11 SZAKASZ: HORIZONTÁLIS ELVEK

(Hivatkozás : az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (7) bekezdése)

11.A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

A művelet kiválasztása során a környezetvédelmi követelmények, az erőforrás-hatékonyság, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz történő alkalmazkodás, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség, valamint a kockázatmentesség és -kezelés figyelembevételét célzó konkrét intézkedések ismertetése.

<13.1 type="S" maxlength="5500" input="M" decision=N>

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

A fenntartható fejlődés megvalósítása

A TOP keretében meghatározott célok elérését szolgáló beavatkozások rendszere úgy került kialakításra, hogy ezek megvalósulása a lehető legnagyobb mértékben elősegítse a területi tervezési szint környezeti-, gazdasági-, társadalmi szempontból hosszú távon fenntartható fejlődését. A program tervezett beavatkozásainak megvalósítása során fellépő esetleges káros környezeti hatások definiálása és minimalizálása érdekében a TOP esetében Stratégiai Környezeti Vizsgálat (SKV) elvégzésére kerül sor. Az SKV ajánlásainak betartásával minimalizálhatóak a környezeti kockázatok, biztosítható, hogy a fenntarthatóság horizontális elve a program végrehajtása során ne sérüljön.

Az Európai Unió Bizottsága, valamint a Magyar Kormány rendelkezései alapján minden projektet úgy kell megvalósítani, hogy az a fenntartható fejlődést, ezen belül a környezet védelmét és állapotának javítását előmozdítsa.

A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat.

A fenntartható fejlődés célja a növekedéssel ellentétben nem az, hogy nagyobbak legyünk, hanem az, hogy „jobbak”. Amíg a fejlesztés megvalósítása visszahat a környezet minőségére, addig a környezetünk erőforrásai, és állapota meghatározza, hogy az emberiség mit és mennyit vehet el a környezetből fejlődéséhez.

A fenntartható társadalom alapvető követelménye a szociális igazságosság, amelynek egyik alapja a lehetőségekhez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása. Ehhez a természeti erőforrások fenntartó használata, a társadalom környezettudatos és környezet-etikus magatartása szükséges. A fejlesztések során a környezeti erőforrások minőségének megtartását preventíven kell garantálni, és nem utólag kell a beruházással okozott károk helyreállításáról gondoskodni.

A támogatási források felhasználása során a támogatási elvnek abban az esetben is meg kell felelni, ha azokat a támogatások céljai közvetlenül nem tartalmazzák. A támogatási forrást igénylő projektnek térségi szinten fenntartható gazdasági fejlődést kell biztosítani miközben el kell érnie, hogy hatására jobb legyen a térségben élni. Kiemelten fontos, hogy a projektek a meglévő élőhelyeket és zöldfelületeket nem akadályozzák, hanem használható kiváló adottságnak tekintsek.

Mind a tervezés, mind a megvalósítás és fenntartás időszakában, és szinte az összes vállalt szempont érvényesítése során a következő célokat kell szem előtt tartani az egyes OP-k esetében:

- Természetes térszerkezet megőrzése
- Természeti erőforrások állapotának megőrzése
- Jó környezet- és egészség állapot megőrzése (károsodások elkerülése)
- Közösségek megőrzése (társadalmi felelősségvállalás)

A fenntartható fejlődés a TOP-ban

A TOP-ban megvalósuló városrehabilitációs fejlesztések esetében alapvető szempont, hogy már a fejlesztések tervezésekor teljes mértékben tekintettel legyenek a társadalmi-gazdasági-környezeti fenntarthatóságra, tehát **átfogó szemlélettel** készüljenek már a települések fejlesztési stratégiái is és a megvalósítás tervezése is ennek megfelelően történjen. A városok esetében további szempont, hogy ne csak a város, hanem a közvetlen környezetének szempontjait, az azokra gyakorolt hatásokat is messzemenően figyelembe vegyék a tervezésben és megvalósításban.

A közlekedés fejlesztésénél előnyben kell részesíteni a közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalát javító fejlesztéseket. Ezzel biztosítható a gépjárművel nem rendelkezők esélyegyenlősége. Bár a közúthálózat fejlesztése önmagában nem járul hozzá a környezet megóvásához, az új és fejújított útszakaszok megépítése összességében a menetidő rövidülését eredményezi, aminek következtében a fejlesztések környezetterhelési szempontból is előnyösnek bizonyulnak. Fontos az **élhető városi környezet megteremtéséhez**, hogy az egyéni gépjármű közlekedéssel szemben előnyt élvezzenek a közforgalmú közlekedés járművei, hiszen ennek a közlekedési módnak mind gazdasági hatékonysága, mind fajlagos környezetterhelése jóval kedvezőbb.

Területi kohézió

A területi kohézió horizontális célkitűzés, amelynek érvényesítése érdekében a fejlesztéspolitika minden szakterületén, illetve a tervezés, a végrehajtás, a projektfejlesztés, a nyomon követés és az ellenőrzés minden szintjén kiemelt jelentőségű a **térségi gondolkodás és a területi szempontok alkalmazása**. A TOP-ban – az OP küldetéséből eredően – kiemelt fontosságú a területi kohéziót szolgáló szempontok figyelembe vétele, így az OP keretében megvalósuló fejlesztések tervezése során különös figyelem irányult a többi OP-val való egyeztetésre és a helyi, megyei fejlesztési igények messzemenő figyelembe vételére. A fejlesztéseket minden esetben a helyi adottságokhoz kell igazítani és egymással térségileg integráltan kell megvalósítani.

11.B ESÉLYEGYENLŐSÉG ÉS MEGKÜLÖNBÖZTETÉSMENTESSÉG

Az esélyegyenlőség előmozdítása, valamint a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékossgon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozása érdekében az operatív program előkészítése, tervezése és végrehajtása és különösen a finanszírozáshoz való hozzájutás során hozott konkrét intézkedések, figyelembe véve az ilyen hátrányos megkülönböztetés veszélyének kitett különböző célcsoportok szükségleteit és különösen a fogyatékos személyek hozzáférése biztosításának a követelményeit.

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

A TOP érvényesíti – az európai horizontális politikákkal összhangban – a Partnerségi

Megállapodásban is rögzített horizontális célokat Magyarországra vonatkozóan. Így tehát a TOP keretében támogatott fejlesztések esetében is fontos a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség, valamint a fogyatékos személyek, a roma közösségek és a roma nemzetiségű emberek esélyegyenlőségének és diszkrimináció-mentességének érvényre juttatása.

A TOP teljes körűen figyelembe veszi az esélyegyenlőség horizontális elvét (equality mainstreaming), illetve forrásai a hatályos települési esélyegyenlőségi programokkal és esélyegyenlőségi tervekkel összhangban kerülnek felhasználásra.

A végrehajtás során figyelmet kell szentelni az alábbiakra:

- a helyi, térségi vagy megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási programok jelentős szerepet játszhatnak az **esélyegyenlőségi célcsoportok többsége** foglalkoztatási problémáinak kezelésében, hiszen tervezésük során jobban érvényesülhetnek az adott település vagy térség sajátosságai, így elsősorban azok a programok támogatandók, amelyek több célcsoport bevonását is lehetővé teszik;
- a **fogyatékkal élők** integrálása és befogadásuk erősítése meg kell, hogy jelenjen kell, a helyi identitás- és közösségfejlesztési programokban is;
- az elnéptelenedő vidéki térségek demográfiai problémáit enyhítheti a **migránsok** és – a bizonyos településeken már sikeresen futó – **hajléktalanok** integrációját, befogadását szolgáló programok elterjesztése;
- a **romák és roma közösségek** esélyegyenlőségének általános szempontú érvényesítése mellett, kiemelten be kell vonni a roma embereket a közösségépítést, a civil szervezetek fejlesztését és az identitásmegőrzést támogató programokba;
- a szociális szolgáltatások fejlesztésekor minden esetben figyelembe kell venni, hogy a fejlesztések hozzájáruljanak a vidéki, településközpontoktól sok esetben távol elhelyezkedő **szegregátumokban élő lakosok** hozzáféréseinek javításához is;

A TOP esélyegyenlőséget és megkülönböztetésmentességet támogató prioritási tengelyei és intézkedései:

4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése (a 9 (a) és 9 (b) beruházási prioritásokhoz kapcsolódóan)

- A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
- Térségi és helyi közszolgáltatást nyújtó egyéb intézmények infrastruktúra-fejlesztése (A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítésének támogatása; Családbarát funkciók kialakításának támogatása)
- Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja

6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés (az ESZA rendelet 3. cikk (1) b) i) és ii) bekezdéshez kapcsolódóan)

- A társadalmi befogadás erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok (Területi hátrányok felszámolását szolgáló komplex programok emberi erőforrást célzó beavatkozásai, pl. integrált program megvalósításának támogatása, városrészi leszakadási folyamatok megfordítása)
- A helyi identitás és kohézió erősítése (térségi szintű esélyteremtő programok (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret stb.) támogatása)

A Partnerségi Megállapodásban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban a fejlesztésekhez kapcsolódóan a fentebbi célcsoportok érdekében tett beavatkozásairól projekt és program szinten is adatokat kell gyűjteni. A programszintű értékeléseknek részét kell, hogy képezzék a fejlesztéseknek a fenti célcsoportok életkörülményeinek javításához való hozzájárulásának vizsgálata.

11.C FÉRFIAK ÉS NŐK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG

Az operatív programnak a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdításához történő hozzájárulása és adott esetben a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesülésének érdekében hozott intézkedések az operatív program szintjén és műveleti szinten..

[Indikatív tartalom, tervezés és egyeztetés alatt áll]

A nemek közötti társadalmi egyenlőségre törekvés jegyében elő kell segíteni a programozásnál, a projekt kiválasztásnál és a fejlesztések végrehajtásakor a nők és férfiak közötti legkülönbözőbb hátrányok felszámolását és a társadalmi nemek közötti egyenlőség megteremtését. Ennek alapvető módja a hátrányos megkülönböztetés elkerülése, amit ki kell egészíteni az esélyteremtés eszközrendszerével.

A TOP teljes körűen figyelembe veszi az esélyegyenlőség általános érvényesítése elvét, azaz a nemek közötti esélyegyenlőség szempontjait valamennyi fejlesztésnél figyelembe kell venni (gender mainstreaming). Az operatív program végrehajtásának teljes folyamata során biztosítani kell a megfelelő szakértelem érvényesülését a nemek közötti társadalmi egyenlőség megvalósítása érdekében. Ez jelenti a nők-férfiak egyenlősége szempont méréséhez szükséges nemek szerinti adatgyűjtést és a program során használandó indikátorok kialakítását, a szempont érvényesülését és számonkérését a konkrét projektek kidolgozásánál, elbírálásánál, értékelésénél, valamint a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség szempontjának képviselését a végrehajtás intézményeiben és minden felelős programhoz kapcsolódó testületben.

A TOP végrehajtása során kiemelt figyelmet kell szentelni az alábbi szempontoknak:

- a vidéki városokbontovábbra is jelentős probléma a bölcsődei és óvodai férőhelyek szűkössége, ezért az ilyen célú fejlesztések jelentősen hozzájárulhatnak a **nők esélyegyenlőségének** érvényesítéséhez térségi és helyi szinteken;
- a helyi, térségi vagy megyei gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási programokban kiemelten szükséges kezelni a **GYES-ről visszatérő** vagy **GYES helyett a munka világát választók** sajátos foglalkoztatási módjait, az ilyen tartalmú fejlesztéseket előnyben kell részesíteni;
- a **vidéki településeken élő nők** sok esetben többszörös diszkriminációnak vannak kitéve, így a nem kifejezetten női esélyegyenlőség javítására irányuló intézkedéseket is értékelni szükséges a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség szempontjából, illetve ki kell terjedniük erre a szempontra is.

A TOP férfiak és nők közötti egyenlőséget támogató prioritási tengelyei és intézkedései:

1. Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

- A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése (a gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde,

családi napközik stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása, és a szolgáltatások minőségének fejlesztése)

6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés

- Társadalmi befogadás erősítése és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések
- A helyi identitás és kohézió erősítése.

A Partnerségi Megállapodásban megfogalmazott célkitűzésekkel összhangban a fejlesztésekhez kapcsolódóan a fentebbi célcsoportok érdekében tett beavatkozásairól projekt és program szinten is adatokat kell gyűjteni. A programszintű értékeléseknek részét kell, hogy képezzék a fejlesztéseknek a fenti célcsoportok életkörülményeinek javításához való hozzájárulásának vizsgálata.

12 SZAKASZ: KÜLÖN ELEMEEK

12.A A PROGRAMOZÁSI IDŐSZAK ALATT VÉGREHAJTANI TERVEZETT NAGYPROJEKTEK

(Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikke (2) bekezdésének e) pontja)

27. táblázat: A nagyprojektek listája

Projekt	A bejelentés/benyújtás tervezett dátuma (év, negyedév)	A végrehajtás tervezett kezdete (év, negyedév)	A teljesítés tervezett időpontja (év, negyedév)	Prioritási tengelyek/beruházási prioritások

12.B AZ OPERATÍV PROGRAM EREDMÉNYESSÉGMÉRÉSI KERETE

28. táblázat: Eredményességmérési keret alaponként és régiókatégoriánként (összefoglaló táblázat)

Prioritási tengely	Alap	Régió-kategória	Mutató vagy a végrehajtás kulcsfontosságú lépése	Mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó rész cél	Végső cél (2023) ⁷²		
						F	N	Ö
Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében (ERFA)			A támogatott vállalkozások száma	db	forrásleosztás tól függően tervezhető			forrásleosztástól függően tervezhető
Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása (ERFA)			Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	forrásleosztás tól függően tervezhető			forrásleosztástól függően tervezhető
Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való			Az energetikailag korszerűsített épületek száma	db	forrásleosztás tól függően tervezhető			forrásleosztástól függően tervezhető

⁷² A célértékek megadhatók összesítve (férfiak+nők) vagy nemenként lebontva.

Prioritási tengely	Alap	Régió- kateg ória	Mutató vagy a végrehajtás kulcsfontosságú lépése	Mértéke gység, adott esetben	2018-ra vonatközo részcel	Végső cél (2023) ⁷²		
						F	N	Ö
átterés kiemelten a városi területeken (ERFA)								
A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése (ERFA)			Támogatással felújított vagy újonnan épített, közszolgáltatást nyújtó intézmények száma	db	forráselosztás tól függően tervezhető			forráselosz tástól függően tervezhető
Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések) (ERFA)			Támogatásban részesülő vállalatok száma	db	forráselosztás tól függően tervezhető			forráselosz tástól függően tervezhető
Közösségi szinten irányított várostérségi helyi fejlesztések (CLLD típusú fejlesztések) (ERFA)			A kkv-knak nyújtott köztámogatás-hoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem fizetendő támogatás)	EUR	forráselosztás tól függően tervezhető			forráselosz tástól függően tervezhető
Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás- ösztönzés (ESZA)			A támogatott fog- lalkoztatási programok száma	db	forráselosztás tól függően tervezhető			forráselosz tástól függően tervezhető

12.C AZ OPERATÍV PROGRAM ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZTVEVŐ ÉRINTETT PARTNEREK

<12.3 type="S" maxlength="10500" input="M" decision=N>

Szervezet	Név	Beosztás	E-mail	Cím
Bács-Kiskun Megyei Községi	Bányai Gábor	elnök	kozpont@bacsiskun.hu	Bács-Kiskun Megyei Önk 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér
Baranya Megyei Községi	Tiffán Zsolt	elnök	tiffan.zsolt@fidesz.hu	BARANYA MEGYEI ÖNKOR SZÉCHENYI 7601 PÉCS
Békés Megyei Községi	Farkas Zoltán	elnök	megyeionk@bekesmegye.hu	Békés Megyei Önkormányzat K 5601 Békéscsaba, Árpád sor 18. Békés Megyei Önkormányzat 5601 Békéscsaba, Árpád sor 18., F
Borsod-Abaúj- Zemplén	Dr. Mengyi	elnök	elnok@baz.hu	Borsod-Abaúj-Zemplén

Zemplén Megyei Közgyűlés	Roland			Önkormányzat Székhely: 3525 Miskolc, Városház tér 1.	Hivatala
Csongrád Megyei Közgyűlés	Magyar Anna	elnök	elnok@csongrad-megye.hu	6725 Szeged Rákóczi tér 1	
Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés	Dr. Szakács Imre	elnök	szakacs.imre@gymsmo.hu	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzati Hivatal 9021 Győr, Városház tér 3. vagy Győr 2.9002Pf. 115.	
Fejér Megyei Közgyűlés	Törő Gábor	elnök	elnok@fejer.hu	Fejér Megyei Önkormányzat 8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9.	
Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés	Bodó Sándor	elnök	kabinet@hbmo.hu	4024 Debrecen Piac utca 54	
Heves Megyei Közgyűlés	Szabó Róbert	elnök	hmoelnok@hevesmegye.hu	H-3300, Eger, Kossuth L. u. 9.	
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés	Kovács Sándor	elnök	jnszm.elnok@jnszm.hu	5000 Szolnok Baross Gábor út 20	
Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés	Popovics György	elnök	elnoki@kemoh.hu	2800 Tatabánya, Fő tér 4.	
Nógrád Megyei Közgyűlés	Becsó Zsolt	elnök	elnokikabinet@nograd.hu	3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.	
Pest Megyei Közgyűlés	Dr. Szűcs Lajos	elnök	SzucsL@pestmegye.hu	Pest Megyei Önkormányzati postacím: 1364 Budapest, Pf.: 112	Hivatal
Somogy Megyei Közgyűlés	Gelencsér Attila	elnök	gelencser.attila@som-onkorm.hu	Somogy Megyei Önkormányzati (7400 Kaposvár, Fő u. 10.)	Hivatal
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés	Seszták Oszkár	elnök	elnok@szszbmo.hu	Szabolcs-Szatmár-Bereg Önkormányzati 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5	Megyei Hivatal
Tolna Megyei Közgyűlés	Dr. Puskás Imre	elnök	elnok@tolnamegye.hu	Tolna Megyei Önkormányzati 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13. Postacím: 7101 Szekszárd Pf.: 82	Hivatal
Vas Megyei Közgyűlés	Kovács Ferenc	elnök	kovacsferenc@vasmegye.hu	Vas Megyei Önkormányzati 9700 Szombathely, Berzsényi D. tér 1.	Hivatal
Veszprém Megyei Közgyűlés	Lasztovicza Jenő	elnök	mokelnok@vpmegye.hu	8200 Veszprém, Megyeház tér 1.	
Zala Megyei Közgyűlés	Manninger Jenő	elnök	elnok@zalamegye.hu	Zala Megyei Közgyűlés 8900 Zalaegerszeg Kosztolányi Dezső u. 10.	Hivatala
Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	Breznovits István	ügyvezető igazgató	info@wespa.hu	9700 Szombathely, Kőszegi u. 23.	
Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	Sitányi László	ügyvezető igazgató	sitanyi.laszlo@deldunantul.eu kovacs.zoltan@deldunantul.eu	7621 Pécs, Mária u. 3.	
Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség	Molnár Tamás	ügyvezető igazgató	tamas.molnar@kdrfu.hu	8000 Székesfehérvár, Rákóczi u. 1.	
Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Dr. Kiss Imre	ügyvezető igazgató	info@darfu.hu	6726 Szeged, Közép fasor 1-3.	
Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Dr. Mező Ferenc	ügyvezető igazgató	eszakalfold@eszakalfold.hu magdolna.zsoldos@eszakalfold.hu	4025 Debrecen, Széchenyi u. 31.	

NORDAÉszak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Gutyán Gergely	ügyvezető igazgató	norda@norda.hu	3525 Miskolc, Széchenyi u. 107.	
Pro Régió Ügynökség	Bozzay Péter	ügyvezető igazgató	proregio@proregio.hu	1146 Budapest, Hermina út 17	
Budapest Főváros Kormányhivatala	Dr. Pesti Imre	kormány megbízott	budapest@bfkh.hu	Váci u. 62-64.	
Pest Megyei Kormányhivatal	dr. Tarnai Richárd; Kiss Attila	kormány megbízott; t; kabinetfőnök	pest@pmkh.hu	V. kerület Városház utca 7.	
Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal	Dr. Kerényi János; Dr. Zombor Attila; Magyar Istvánné	kormány megbízott; t; főigazgató; főigazgatói titkárnő	kormanyhivatal@bkmkh.hu	Deák Ferenc tér 3.	
Baranya Megyei Kormányhivatal	Dr. Hargitai János	kormány megbízott	hivatal@bamkh.hu	7623 Pécs József A. u. 10.	
Békés Megyei Kormányhivatal	Erdős Norbert	kormány megbízott	vezeto@bekeskh.hu	5600 Békéscsaba József Attila u. 2-4.	
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal	Demeter Ervin	kormány megbízott	hivatal@borsod.gov.hu	3525 Miskolc Városház tér 1.	
Csongrád Megyei Kormányhivatal	B. Nagy László	kormány megbízott	vezeto@csmkh.hu	6741 Szeged Rákóczi tér 1.	
Fejér Megyei Kormányhivatal	dr. Dorkota Lajos; Dr. Balogh Ibolya; Dr. Galambos Dénes	kormány megbízott; t; főigazgató; kabinetvezető	dorkota.lajos@fejer.kdrkh.hu ; balogh.ibolya@fejer.kdrkh.hu ; hivatal@fejer.kdrkh.hu	8000 Székesfehérvár Szent István tér 9.	
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal	Széles Sándor	kormány megbízott	hivatal@gyorkozig.hu	9021 Győr Árpád út 32.	
Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal	Rácz Róbert	kormány megbízott	hivatal@hbmkh.hu	4024 Debrecen Piac u. 54.	
Heves Megyei Kormányhivatal	Horváth László; Dr. Balás István; Dr. Demeter András	kormány megbízott; t; főigazgató; igazgató	hivatal@heves.gov.hu ; titkarsag@heves.gov.hu	3300 Eger Kossuth L. u. 9.	
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal	Dr. Kállai Mária; Dr. Szakali Erzsébet; Urbán Ildikó	kormány megbízott; t; főigazgató; igazgató	titkarsag@jnszmkh.hu ; foigazgato@jnszmkh.hu ; igazgato@jnszmkh.hu	5000 Szolnok Kossuth Lajos u. 2.	
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal	Czunyiné dr. Bertalan Judit	kormány megbízott	hivatal@kemkh.hu	2800 Tatabánya Fő tér 4.	
Nógrád Megyei Kormányhivatal	Dr. Szabó Sándor; Dr. Nagy Zsuzsanna	kormány megbízott; t; főigazgató	szabos@nmkh.gov.hu ; nagyzs@nmkh.gov.hu	3100 Salgótarján Zemlinszky R. út 9.	
Somogy Megyei Kormányhivatal	Juhász Tibor	kormány megbízott	hivatal@somogy.gov.hu	7400 Kaposvár Csokonai u. 3.	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal	Dr. Vinnai Győző; Nagyné Tóth-Páll Zselyke	kormány megbízott; t; kabinetvezető	hivatal@szszbmkh.hu ; kabinet@szszbmkh.hu	4400 Nyíregyháza Hősök tere 5.	

Tolna Megyei Kormányhivatal	Tóth Ferenc; Réger Balázs	kormány megbízot t; kabinet-vezető- sajtófőnök	hivatal@tolna.ldrkh.hu	7100 Szekszárd Szent István tér 11-13.	
Vas Megyei Kormányhivatal	Harangozó Bertalan	kormány megbízot t	kormanyhivatal@vas.gov.hu	9700 Szombathely Berzsényi Dániel tér 1.	
Veszprém Megyei Kormányhivatal	Dr. Kovács Zoltán	kormány megbízot t	hivatal@vpmkh.hu	8200 Veszprém Megyeház tér. 1.	
Zala Megyei Kormányhivatal	Rigó Csaba Balázs	kormány megbízot t	hivatal@zalakozig.hu	8900 Zalaegerszeg Kosztolányi D. u. 10.	
Budapest Főváros Önkormányzata	Tarlós István	főpolgármester	tarlosistvan@budapest.hu	1052 Budapest Városház u. 9-11.	
Érd MJV Önkormányzat	T. Mészáros András	polgármester	onkormanyzat@erd.hu ; polgarmester@erd.hu	2030 Érd Alsó u. 1-3.	
Békéscsaba MJV Önkormányzat	Vantara Gyula; Dr. Kiss Gyula	polgármester; titkársági osztályvezető	vantara@bekescsaba.hu ; kissgy@bekescsaba.hu	5600 Békéscsaba Szent István tér 7.	
Debrecen MJV Önkormányzat	Kósa Lajos	polgármester	polgarmester@ph.debrecen.hu	4026 Debrecen Kálvin tér 11.	
Dunaújváros MJV Önkormányzat	Cserna Gábor	polgármester	polgmest@pmh.dunanet.hu ; csernagabor@pmh.dunanet.hu	2400 Dunaújváros Városháza tér 1-2.	
Eger MJV Önkormányzat	Habis László	polgármester	habis.laszlo@ph.eger.hu ; egpolgh@ph.eger.hu	3300 Eger Dobó tér 2.	
Győr MJV Önkormányzat	Borkai Zsolt; Bolla Péter	polgármester; kabinetfőnök	polgarmester@gyor-ph.hu ; bolla.peter@gyor-ph.hu	9021 Győr Városház tér 1.	
Hódmezővásárhely MJV Önkormányzat	Almási István; Markó Csaba	polgármester; kabinet irodavezető	polgarmester@hodmezovasarhely.hu ; markocsaba@hodmezovasarhely.hu	6800 Hódmezővásárhely Kossuth tér 1.	
Kaposvár MJV Önkormányzat	Szita Károly; Jenei Zoltánné	polgármester; polgármesteri irodavezető	polgarmester@kaposvar.hu ; szemelyititkar@kaposvar.hu	7400 Kaposvár Kossuth tér 1.	
Kecskemét MJV Önkormányzat	Dr. Zombor Gábor	polgármester	polgarmester@kecskemet.hu	6000 Kecskemét Kossuth tér 1.	
Miskolc MJV Önkormányzat	Dr. Kriza Ákos; Kádas Anikó	polgármester; személyi titkár	polgarmester@miskolcph.hu ; kadasa@miskolcph.hu	3525 Miskolc Városház tér 8.	
Nagykanizsa MJV Önkormányzat	Cseresnyés Péter; Bedő Ibolya	polgármester; polgármesteri titkárnő	cseresnyes.peter@nagykanizsa.hu ; bedo.ibolya@nagykanizsa.hu	8800 Nagykanizsa Erzsébet tér 7.	

Nyíregyháza Önkormányzat	MJV	Dr. Kovács Ferenc	polgármester	polgarmester@nyiregyhaza.hu	4400 Nyíregyháza Kossuth tér 1	
Pécs Önkormányzat	MJV	Dr. Páva Zsolt	polgármester	polgarmester@ph.pecs.hu	7621 Pécs Széchenyi tér 1.	
Salgótarján Önkormányzat	MJV	Székyné dr. Sztrémi Melinda; Takácsné Turai Gabriella; Dr. Gaál Zoltán	polgármester; polgármesteri titkárnő	jegyzo@salgotarjan.hu	3100 Salgótarján Múzeum tér 1.	
Sopron Önkormányzat	MJV	Dr. Fodor Tamás	polgármester; polgármesteri irodavezető	fodor.tamas@sopron-ph.hu; brummer.krisztian@sopron-ph.hu	9400 Sopron Fő tér 1.	
Szeged Önkormányzat	MJV	Dr. Botka László; Putics Tímea	polgármester; titkárságvezető	botka.laszlo@szeged.eu; putics.timea@szeged.eu	6720 Szeged Széchenyi tér 10-11.	
Székesfehérvár Önkormányzat	MJV	Dr. Cser- Palkovics András; Csanády László	polgármester; szem. Titkár	polgarmester@pmhiv.szekesfehar.hu	8000 Székesfehérvár Városház tér 1.	
Szekszárd Önkormányzat	MJV	Horváth István; Mizsák Dominika	polgármester; titkárságvezető	polgarmester@szekszard.hu	7100 Szekszárd Béla király tér 8.	
Szolnok Önkormányzat	MJV	Szalay Ferenc	polgármester	szolnph@ph.szolnok.hu	5000 Szolnok Kossuth tér 9.	
Szombathely Önkormányzat	MJV	Dr. Puskás Tivadar	polgármester	puskas.tivadar@szombathely.hu	9700 Szombathely Kossuth L. u. 1-3	
Tatabánya Önkormányzat	MJV	Schmidt Csaba	polgármester	polgarmester@tatabanya.hu	2800 Tatabánya Fő tér 6.	
Veszprém Önkormányzat	MJV	Porga Gyula; Katonáné Pálmai Marianna	polgármester; polgármesteri titkárnő	mpalmai@gov.veszprem.hu	8200 Veszprém Óváros tér 9.	
Zalaegerszeg Önkormányzat	MJV	Gyutai Csaba; Szemes Péter	polgármester; személyi titkár	mayor@zalaegerszeg.hu; gycsaba@zalaegerszeg.hu; gyutaicsaba@ph.zalaegerszeg.h uszemes.peter@ph.zalaegerszeg .hu	8901 Zalaegerszeg Kossuth Lajos u. 17-19	
Főpolgármesteri Hivatal		Tarlós István	főpolgármester	tarlosistvan@budapest.hu	1052 Budapest, Városház utca 9-11	
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium	és	Dr. Navracsics Tibor	közigazgatási és igazságügyi miniszter	miniszter@kim.gov.hu ; lakossag@kim.gov.hu	1357 Budapest, Pf.: 2	
Vidékfejlesztési Minisztérium		Dr. Fazekas Sándor	vidékfejlesztési miniszter	miniszter@vm.gov.hu	1860 Budapest	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium		Németh Lászlóné	nemzeti fejlesztési miniszter	miniszter@nfm.gov.hu	1011 Budapest, Fő utca 44-50	
Honvédelmi Minisztérium		Dr. Hende Csaba	honvédelmi miniszter	miniszter@hm.gov.hu; minister@hm.gov.hu	1885 Budapest, Pf.: 25.	
Külügyminisztérium		Dr. Martonyi János	külügyminiszter	miniszter@kum.hu	1027 Budapest, Bem rakpart 47	

Nemzetgazdasági Minisztérium	Varga Mihály	nemzetgazdasági miniszter	miniszter@ngm.gov.hu; mihaly.varga@ngm.gov.hu	1369 Budapest Pf.: 481	
Belügyminisztérium	Dr. Pintér Sándor	belügyminiszter	miniszter@bm.gov.hu ; ugyfelszolgalat@bm.gov.hu	1903 Budapest, Pf.: 314	
Emberi Erőforrások Minisztériuma	Balogh Zoltán	emberi erőforrások minisztere	miniszter@emmi.gov.hu	1051 Budapest, Arany János u. 6–8.	
Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	Berki Ágnes	titkár	kisvarosok@oroshaza.hu	5900, Orosháza, Szabadság tér 4-6.	
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége	Wekler Ferenc	elnök	kosz@kosz.hu ; info@koesz.hu	1136 Budapest, Tátra utca 21. II/2.	
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége	Schmidt Jenő; Dr. Zongor Gábor	elnök; főtitkár	toosz@toosz.hu	1067 Budapest, Teréz krt. 23.	
Magyar Önkormányzatok Szövetsége	Dr. Gémesi György; Dr. Fábián Zsolt; Pelyhe József	elnök; főtitkár; titkár, szervező	mosz@godollo.hu	2100 Gödöllő Szabadság tér 7.	
Megyei Jogú Városok Szövetsége	Kósa Lajos; Papp Erika	elnök; ügyvezető	mjvsz@mjvsz.axelero.net	1051 Budapest Október 6. U. 7.	
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége	Nagy Tímea	titkár	moosz@moosz.com	1052 Budapest, Városház u. 7.	
Balaton Fejlesztési Tanács (Balatoni Integrációs Közhaszú Nonprofit Kft.)	dr. Bóka István; Dr. Molnár Gábor; Fekete-Páris Judit	elnök; ügyvezető igazgató; gazdasági ig. és üggy. lgh.	molnarg@balatonregion.hu ; fejudit@balatonregion.hu	8600 Siófok, Batthyány u. 1.	
Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviseleti Szövetsége	Dr. Antalffy Gábor	ügyvezető elnök	kisosz@kisosz.hu	1134 BUDAPEST, KASSÁK LAJOS UTCA 69-71.	
Vállalkozások és Munkáltatók Országos Szövetsége	Demján Sándor	ügyvezető elnök	AMaraz@trigranit.com center@vosz.hu	1107 Budapest, Mázsza tér 2-6.	
Magyar Iparszövetség	Dr. Vadász György	ügyvezető elnök	vadasz.gyorgy@okisz.hu	1146 Budapest, Thököly út 58-60.	
Ipartestületek Országos Szövetsége	Szűcs György	elnök	szucs@iposz.hu	1054 Budapest, Kálmán Imre u. 20.	
Általános Fogyasztási Szövetkezetek és	Dr. Zs. Szőke Zoltán	elnök	zs.szoke@afeosz.hu	1097 Budapest, Könyves Kálmán krt. 11/c	

Kereskedelmi Társaságok Országos Szövetsége					
Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége	Dr. Futó Péter	elnök	klajko@mgvosz.hu futo.peter@futureal.hu	1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8.	
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara	Parragh László	elnök	mkik@mkik.hu	1054 Budapest, Szabadság tér 7.	
Falusi Agroturizmus Országos Szövetsége	Dr. Csizmadia László	elnök	agroturizmus@t-online.hu	1077 Budapest Király utca 93	
Magyar Beutaztatók Szövetsége	Kálmán István	elnök	istvan.kalman@mabeusz.hu	1054 Budapest Kálmán Imre utca 19.	
Magyar Rendezvényszervezők Szövetsége	Ganczer Gábor	elnök	ganczer.gabor@hungexpo.hu	1101 Budapest Expó tér 1 K épület	
Magyarországi Idegenvezetők Szövetsége	Bálint Zoltán	elnök	misz@magyarmisz.hu	1118 Budapest Villányi út 83-85 G épület fszt 2.	
Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Turisztikai Kollégiuma	Horváth Vilmos	elnök	horvath.vilmos@sopronikamara.hu	1054 Budapest Szabadság tér 7	
Magánszállásadók Országos Szövetsége	Trangóni Katalin	elnök	katalin.trangoni@maganszallasadok.hu	8784 Kehidakustány,	
Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége	Kopócsy Andrea	elnök	info@hah.hu	1123 Budapest Jagelló út 1-3.	
Magyar Természetjáró Szövetség	Garancsi István	elnök	info@termeszetjaro.hu	1075 Budapest Károly körút 11. VII. emelet	
Magyar Utazásszervezők és Utazásközvetítők Szövetsége	Molnár Gabriella	elnök	muisz@muisz.t-online.hu	1123 Budapest Jagelló út 1-3.	
Magyar Vedéglátók Ipartestülete	Kovács László	elnök	elnok@mvi.hu	1138 Budapest Párkány utca 46	
Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség	Krivács András	elnök	titkarsag@mngsz.com	1133 Budapest Pannónia út 96	
Magyarországi Turisztikai Desztinációk Menedzsment-szervezetek Szövetsége	Balogh Károly	elnök	tdmszovetseg@gmail.eu	9737 Bük Eötvös utca 11.	
Magyar Fürdőszövetség	Vancsura Miklós	ügyvezető elnök	info@furdoszovetseg.hu	1146 Budapest Borostyán utca 1/B	
Turisztikai Tanácsadók Szövetsége	Dr. Puczkó László	elnök	lpuczko@xellum.hu	1051 Budapest Október 6. utca 14	
Magyar Gasztronómiai	Bittera Dóra	elnök	gastronomia@enternet.hu	1011 Szilágyi Dezső tér 1.	

Egyesület					
Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége	Gál Pál Zoltán	elnök	info@vimosz.org	1012 Budapest Kuny Domokos utca 13-15	
Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztő Társaság	Horváth Tihamér	elnök	horvath.tihamer@t-online.hu		
HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ	Csöte András	igazgató	info@hetfa.hu	1051 Budapest, Október 6. utca 19. IV/2	
Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztő Társaság	Horváth Tihamér	elnök	horvath.tihamer@t-online.hu		
Magyar Turizmus Zrt.	Horváth Gergely	vezérigazgató	horvath@itthon.hu	1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.	
Nemzeti Agrár-szaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet	Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid	főigazgató	mezoszentgyorgyid@nakvi.hu	1223 Budapest Park utca 2.	
Széchenyi Programiroda	Görözdí-Nagy Eszter	ügyvezető igazgató	info@szechenyiprogramiroda.hu	1053 Budapest, Szép u. 2.	
Nemzeti Innovációs Hivatal	Dr. Deák Csaba Tamás	elnökhelyettes	Csaba.Deak@nih.gov.hu	1061 Bp, Andrássy út 12.,	
Századvég Gazdaságkutató Zrt.	Fűrjes Balázs	vezérigazgató	szazadveg-eco@szazadveg-eco.hu ; furjes@szazadveg-eco.hu	1037 Budapest, Hidegkuti Nándor utca 8-10.	
Magyar Turisztikai Desztinációk és Menedzsment-szervezetek Szövetsége	Balogh Károly	elnök	info@tdmszovetseg.eu		
Duna Régió Stratégia Titkársága	Medgyesy Balázs	kormánybiztos	dunastrategia@mfa.gov.hu	1027 Budapest, Bem rakpart 47.	
Központi Statisztikai Hivatal	Dr. Vukovich Gabriella; Varga Zoltán; Galántai Katalin	elnök; főosztályvezető; osztályvezető	vukovich.gabriella@ksh.hu; elntitk@ksh.hu; zoltan.varga@ksh.hu; elnfoo@ksh.hu; Katalin.Galantai@ksh.hu	1525 Budapest, Pf. 51.	
Magyar Energia Hivatal	Horváth Péter; Buda Dóra	elnök; Kabinetfőnök	eh@eh.gov.hu	1081 Budapest, II. János Pál pápa tér 7	
Országos Atomenergia Hivatal	Rónaky József; Horváth Kristóf	főigazgató; főigazgató-helyettes	ronaky@haea.gov.hu ; horvathk@haea.gov.hu	1539 Budapest Postafiók 676.	
Magyar Tudományos Akadémia	Pálincás József, Kindert Judit, Kende Zsuzsanna	elnök, főosztályvezető, titkársági referens	palinkas.jozsef@titkarsag.mta.hu; kindert.judit@titkarsag.mta.hu; elnokseg@titkarsag.mta.hu	1051 Budapest Széchenyi István tér 9	
Magyar Fejlesztési Bank Zrt.	Baranyay László	elnök-vezérigazgató	kabinetiroda@mfb.hu	1051 Budapest, Nádor u. 31.	
Széchenyi Tőkealap-Kezelő Zrt.	Csuhaj V. Imre	elnök-vezérigazgató	csuhaj.imre@szta.hu	1077 Budapest, Wesselényi u. 28.	
Állami Számvevőszék (ÁSZ)	Domokos László	elnök	sajto@asz.hu	1051 Budapest Széchenyi István tér 9	

Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA)	Dobos Erzsébet	elnök	erzsebet.dobos@hita.hu	1055. Budapest, Honvéd utca 20.	
Kerékpáros turizmusért felelős miniszterelnöki megbízott	Garancsi István	miniszterelnöki megbízott	istvan.garancsi@me.gov.hu	1054 Budapest, Kálmán Imre utca 2.	
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	Márton Péter	vezérigazgató	info@mnv.hu	1133 Budapest, Pozsonyi út 56.	
Eximbank - Magyar Export-Import Bank Zrt.	Nátrán Roland	vezérigazgató	natran.roland@exim.hu	1065 Budapest, Nagymező utca 46-48.	
Magyar Nemzeti Bank	Dr. Matolcsy György	elnök	info@mnv.hu	1054 Budapest, Szabadság tér 8.	
Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	Auth Henrik	elnök- vezérigazgató	auth.henrik@garantiqa.hu	1082 Budapest, Kisfaludy u. 32.	
Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány	dr. Herczegh András	ügyvezető igazgató	herczegh.andras@avhga.hu	1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.	
Magyar Vállalkozásfinanszíro- zási Zrt.	Vingelman József	vezérigazgató	vingelman.jozsef@mvzrt.hu	1074 Budapest, Dohány u. 12.	
Magyar Bankszövetség	Dr. Patai Mihály	elnök	titkarsag@bankszovetseg.hu	1051 Budapest, József Nádor tér 5-6.	
Magyar Faktoring Szövetség	Csáki Ferenc	elnök	csakif@otpbank.hu firen@faktoringszovetseg.hu	1075 Budapest, Madách Imre tér 3.	
Magyar Lízingszövetség	Hanczár Zsolt	elnök	info@lizingszovetseg.hu	1051 Budapest, József Nádor tér 5-6.	
Magyar Kockázati- és Magántőke Egyesület	Bethlen Nikolaus	elnök	hvca@hvca.hu	1013 Budapest, Pauler u. 11.	
Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.	Barta E. Gyula	vezérigazgató	barta.e.gyula@magzrt.hu	1139 Budapest, Váci út 83.	
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Dányi Gábor	elnökhelyettes	gabor.danyi@nfv.gov.hu	1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.	
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	Dr. Bendzsel Miklós	elnök	sztnh@hipo.gov.hu	1054 Budapest. Garibaldi u. 2.	
BCE Gazdálkodástudomá- nyi Kar Gazdaságföldrajz és Jövő kutatás Tanszék	Dr. Tózsá István	tanszékvezető főiskolai tanár	istvan.tozsa@uni-corvinus.hu	1093 Budapest Fővám tér 8.	
BCE Tájépítészeti Kar, Tájtervezés- és Területfejlesztési Tanszék	Dr. Kollányi László	tanszékvezető egyetemi docens	laszlo.kollanyi@uni-corvinus.hu	1118 Budapest, Villányi út 35-43.	
BME GTK Környezetgazdaságtá- n Tanszék	Dr. Valkó László CSc	tanszékvezető egyetemi docens	valkol@eik.bme.hu	Budapest, Magyar tudósok körútja 2, Q épület A szárny	
Debreceni Egyetem Agrár- Gazdálkodástudomá	Prof. Dr. Nagy János	centrumelnök, intézetigazgató, doktori iskola	nagyjanos@agr.unideb.hu	4032 Debrecen, Böszörményi út 138.	

nyok Centruma Földhasznosítási, Műszaki és Területfejlesztési Intézet		vezető			
ELTE TTK Regionális Tudományi Tanszék	dr. Nemes Nagy József DSc	tanszékvezető egyetemi tanár	nemesn@ludens.elte.hu	1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/C	
ELTE TTK Társadalom- és Gazdaságföldrajz Tanszék	Dr. Habil Illés Sándor	tanszékvezető egyetemi docens	illes@caesar.elte.hu	1117 Budapest Pázmány Péter sétány 1/C	
Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Regionális Gazdasági- és Statisztika Tanszék	Dr. Habil Gál Zoltán	tanszékvezető egyetemi docens	gal.zoltan@ke.hu	7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.	
Kaposvári Egyetem, Gazdálkodás- és Szerveztudományo k Doktori Iskola	Dr. Udovecz Gábor, DSc	doktori iskola vezető, egyetemi tanár	udolak@gmail.com	7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.	
Kodolányi János Főiskola Európai Város és Regionális Tanulmányok Tanszék	Dr. Habil Szirmai Viktória	tanszékvezető egyetemi docens	szirmai@socio.mta.hu	8000 Székesfehérvár, Fürdő utca 1.	
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet	Prof Dr. Kocziszy György	tanszékvezető egyetemi docens	regkagye@uni-miskolc.hu	3515 Miskolc-Egyetemváros	
Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Kar Vállalkozáselemzés és gyakorlati Doktori Iskola	Dr. Szintay István	Vállalkozás elmélet és gyakorlati doktori PhD vezetője, egyetemi tanár	szvmanor@uni-miskolc.hu	3515 Miskolc-Egyetemváros	
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézet Társadalomföldrajzi Osztály	Prof. Dr. Michalkó Gábor	Osztályvezető	michalko@mail.iif.hu	1112 Budapest, Budaörsi út 45. (MTA Kutatóház)	
MTA KRTK Közgazdaság- tudományi Intézet	Dr. Fazekas Károly	Igazgató	fazekas.karoly@rtk.mta.hu	1112 Budapest, Budaörsi út 45. (MTA Kutatóház)	
MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Regionális Kutatások Intézete	Prof Dr. Faragó László	Intézetigazgató egyetemi tanár	farago@rkk.hu	7621 Pécs, Papnövelde u. 22.	
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Alföldi Tudományos Osztály	Dr. Perger Éva	osztályvezető	perger.eva@rkk.hu	6000 Kecskemét, Rákóczi út 3.	
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Dunántúli Tudományos Osztály	Dr. Mezei Cecília	osztályvezető	mezeic@rkk.hu	7621 Pécs, Papnövelde u. 22.	

MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Közép- és Észak-magyarországi Tudományos Osztály	Dr. Kovács Katalin	osztályvezető	kovacs@rkk.hu	1112 Budapest, Budaörsi út 45. (MTA Kutatóház)	
MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete Nyugat- magyarországi Tudományos Osztály	Dr. Lados Mihály	osztályvezető, egyetemi docens	ladosm@rkk.hu	9022 Győr, Liszt Ferenc u. 10.	
Nyugat- Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudomá nyi Kar Nemzetközi és Regionális Gazdaságtani Intézet	Dr. Fábián Attila	egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes, intézetigazgató	afabian@ktk.nyome.hu	9400 Sopron, Erzsébet u. 9.	
NYME Széchenyi István Doktori Iskola	Prof. Dr. Székely Csaba	egyetemi tanár, dékán, a Széchenyi István Doktori Iskola vezetője	szekely@ktk.nyome.hu	9400 Sopron, Erzsébet u. 9.	
PTE KTK Közgazdasági- és Regionális Tudományok Intézete	Dr. Mellár Tamás	intézetigazgató, egyetemi tanár	mellart@ktk.pte.hu	7622 Pécs, Rákóczi út 80.	
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudomá nyi Kar Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola	Dr. Varga Attila Dsc	egyetemi tanár, a doktori iskola vezetője	vargaa@ktk.pte.hu	7622 Pécs, Rákóczi út 80.	
PTE TTK Földrajzi Intézet	dr. Aubert Antal	egyetemi docens, intézetigazgató	aubert@ttk.pte.hu	7624 Pécs, Ifjúság útja 6.	
Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Regionális- tudományi és Közpolitikai Tanszék	Prof. Dr. Rechnitzer János	egyetemi tanár, általános és tudományos rektorhelyettes, doktori iskola vezető	rechnj@sze.hu	9026 Győr, Egyetem tér 1.	
Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola	Prof. Dr. Rechnitzer János	egyetemi tanár, általános és tudományos rektorhelyettes, doktori iskola vezető	rechnj@sze.hu	9026 Győr, Egyetem tér 1.	
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani és Gazdaságfejlesztési Intézet	Prof. Dr. Lengyel Imre	intézetvezető egyetemi tanár, doktori iskola vezető	ilengyel@eco.u-szeged.hu	6722 Szeged, Kálvária sgt. 1.	
Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtani Doktori Iskola	Prof. Dr. Lengyel Imre	intézetvezető egyetemi tanár, doktori iskola vezető	ilengyel@eco.u-szeged.hu	6722 Szeged, Kálvária sgt. 1.	
Szegedi Tudományegyetem	Dr. Kovács Zoltán	tanszékvezető egyetemi tanár	zkovacs@geo.u-szeged.hu	6722 Szeged, Egyetem utca 2.	

Természettudományi Kar Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék					
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Tudományok Doktori Iskola	Dr. Sikos T. Tamás DSc	egyetemi tanár, doktori vezető	sikos.t.tamas@gtk.szie.hu	2100 Gödöllő Práter Károly u. 1	
Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet	Prof. Dr. Káposzta József CSc.	intézetigazgató egyetemi docens	Kaposzta.Jozsef@gtk.szie.hu	2100 Gödöllő Práter Károly u. 1	
Nyugat-Magyarországi Egyetem	Dr. Faragó Sándor	rektor	rectoro@nyme.hu		
Szegedi Tudományegyetem	Dr. Szabó Gábor	rektor	rektor@rekt.szte.hu	6720 Szeged, Dugonics tér 13.	
Semmelweis Egyetem	Dr. Szel Ágoston	rektor	rektor@semmelweis-univ.hu	1085 Budapest, Üllői út 26.	
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	Dr. Péceli Gábor	rektor	rektor@mail.bme.hu	1111 Budapest Műegyetem rakpart 3	
Eötvös Lóránd Tudományegyetem	Dr. Mezey Barna	rektor	rektor@elte.hu	1053 Budapest, Egyetem tér 1-3	
Pécsi Tudományegyetem	Dr. Bódis József	rektor	rektor@pte.hu	7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4.	
Széchenyi István Egyetem	Dr. Földesi Péter	rektor	foldesi@sze.hu	9026 Győr, Egyetem tér 1.	
Szent István Egyetem	Dr. Tózsér János	egyetemi tanár, ideiglenes intézetvezető	rektor@szie.hu	2100 Gödöllő, Páter Károly utca 1	
Debreceni Egyetem	Dr. Szilvássy Zoltán	rektor	rektor@unideb.hu	4032 Debrecen, Egyetem tér 1.	
Pannon Egyetem	Dr. Friedler Ferenc	rektor	rektor@uni-pannon.hu	8200 Veszprém Egyetem u 10	

13 MELLÉKLETEK (AZ ELEKTRONIKUS ADATCSERE-RENDSZERBE KÜLÖN FÁJLKÉNT FELTÖLTVE):

- Az előzetes értékelés jelentéstervezete vezetői összefoglalóval (kötelező).
- (Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 55. cikkének(2) bekezdése)
- Az előzetes feltételrendszer alkalmazhatósága és teljesülésének értékelésére vonatkozó dokumentáció (adott esetben).
- A nemzeti esélyegyenlőségi szervezetek véleménye a 11.2. és 11.3. szakaszcól (adott esetben) (Hivatkozás: az 1303/2013/EU rendelet 96. cikkének (7) bekezdése)
- Az operatív program lakossági összefoglalója (adott esetben).

Terület –és Településfejlesztési Operatív Program

4.0-ás változatának rövid összefoglalása

Az elkészített összefoglaló azt a célt szolgálja, hogy átláthatóbb legyen a TOP keretében tervezett prioritások és a hozzájuk kapcsolódó intézkedések rendszere.

1. Térségi gazdaság-fejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében

A foglalkoztatás-barát növekedést elsősorban az üzleti infrastruktúra fejlesztése keretében, a kapcsolódó vállalkozásfejlesztési támogatásokon keresztül és a munkaerő mobilitás lehetőségét megteremtő célzott közlekedésfejlesztésben tudja az **1. prioritástengely** támogatni, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is.

Az alábbi intézkedések támogatása javasolt:

• Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók

Az intézkedés egyrészt az önkormányzati többségi tulajdonú ipari parkok, technológiai parkok, iparterületek, inkubátorházak, logisztikai központok szolgáltatásfejlesztésére és a még szükséges infrastrukturális háttér kiépítésére, az iparterületek elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztésére fókuszál. Elsősorban a meglévő kapacitásokhoz kapcsolódó szolgáltatások körének bővítése és minőségének javítása a cél, kivételes esetekben lehet indokolt új parkok vagy egyéb infrastruktúrák kialakítása. Az üzleti infrastruktúra fejlesztések kijelölésekor fontos a területi szinergia, például az elérhetőség biztosítása, vagy a megyei, és városfejlesztési irányokhoz való illeszkedés. E fejlesztéseken keresztül növekszik az üzleti infrastruktúrát igénybe vevő kkv-k száma, illetve a vállalkozások magasabb minőségű és szélesebb körű szolgáltatásokat vehetnek majd igénybe. Ezáltal növekszik a foglalkoztatottság.

Az intézkedés keretében önálló beavatkozásként kap helyet a vidéki gazdaság üzleti infrastrukturális háttérének támogatása a Vidékfejlesztési Program vidékfejlesztési akcióival összhangban. A helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó logisztikai fejlesztések (pl. raktár kapacitások bővítése, hűtőházak kialakítása, a helyi termékek számára piaci terület kialakítása és biztosítása stb.) eredményeként a mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása valósul meg. Ezáltal javul a helyi vállalkozások működési környezete, amely középtávon munkahelymegőrzést, illetve –teremtést eredményezhet.

Az intézkedés keretén belül a vidéki térségekben lehetőség nyílik az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonú szervezetek kisléptékű élelmiszer-feldolgozásához, termék előállításához kötődő fejlesztéseinek támogatására. E fejlesztések elsődleges célja az önkormányzatok jogszabályokban rögzített közétkeztetési feladatainak helyi szintű hatékonyabb, a fenntarthatóság elvét teljesítő, foglalkoztatást biztosító és generáló szervezése, minőségi termék hátterének biztosítása. Ehhez kapcsolódóan a fejlesztésben érintett önkormányzatoknak közellátási szerződéssel kell rendelkezniük a térségben működő önkormányzatokkal és a területükön működő közintézményekkel, ami biztosítja e fejlesztések üzleti fenntarthatóságát. E fejlesztések hozzájárulnak a város-vidék kapcsolatrendszer erősítéséhez és a hatékonyabb, gazdaságosabb, nagyobb foglalkoztatást biztosító települési szolgáltatásokhoz.

- **Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál**

Az üzleti infrastruktúra fejlesztéseket kiegészíthetik a térségben működő helyi érdekű, elsősorban – de nem kizárólag – kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő és - megtartó beruházásai. A vállalkozások eszköz-, infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztéseinek, marketing tevékenységeinek támogatása valósulhat meg az intézkedés keretében.

Az intézkedés kiemelkedő beavatkozási területe a turisztikai szolgáltatások fejlesztése, amelyre a területi szereplők részéről is kimagaslóan sok igény jelentkezik. Számos térségnek, kisebb településnek szinte egyetlen kitörési pontja lehet a turizmus. Reális, valós potenciállal rendelkező szolgáltatásfejlesztési igényeik támogatásával rejtett „export” valósul meg, hiszen a vonzerők meglátogatásán és rekreációs célú szolgáltatások (wellness szolgáltatások, kirándulás, kulturális látnivalók) igénybe vételén túl a turista jelentős fogyasztást generál a helyszínen. Ezzel hozzásegíti a vállalkozásokat és a helyi lakosságot olyan bevételekhez, amely hozzájárul helyben maradásukhoz.

Az intézkedés támogatja a helyi érdekű kis- és középvállalkozások specifikus, térségi jelentőséggel bíró termelésének, helyi szolgáltatásainak fejlesztését, a helyi szolgáltatók közötti együttműködések és a helyi érdekű elsősorban kis- és középvállalkozások által előállított helyi termékek (pl. helyi kézműves termékek) térségi együttműködésben történő értékesítését.

Az intézkedés keretében a vállalkozások helyben maradását és sikeres működését megyei szintű befektetés- és beruházás ösztönzési program is segíteni kívánja, megyei szintű befektetés-ösztönzési szervezeti háttér kiépítésével és az ezáltal a vállalkozások számára nyújtott komplex szolgáltatás csomag támogatásával (marketing támogatás, beszállítói rendszer kiépítésében való közreműködés, telephely kataszter működtetése stb.), kiegészítve a nemzeti szintű befektetés-ösztönzési tevékenységeket.

Az intézkedés célja továbbá a helyi érdekű kis- és középvállalkozások kezdeményező képességének fokozása kisösszegű kísérleti fejlesztések támogatásán keresztül. E beavatkozás a térségi szintű vállalkozói

kezdeményezéseket generáló intézményhálózat kiépítését, valamint a kis- és középvállalkozások újszerű vállalkozói tevékenységeinek alapját képező technológia és szolgáltatás fejlesztések támogatását foglalja magában.

- **A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés**

A munkanélküliek 50%-a kistelepülésen él, ahol a helyi elhelyezkedési lehetőségek mellett a munkaerő mobilitása is erősen korlátozott, ebben jelentős szerepe van a nehézkes közlekedési lehetőségeknek. A kisebb településekről a munkaerő-piaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közlekedési fejlesztések a helyi és térségi gazdasági és foglalkoztatási fejlesztések sikerét szolgálják. A jellemzően az alacsonyabb rendű utak felújítását, fejlesztését szolgáló beavatkozások célja, hogy a kisebb települések munkavállalói számára a betelepülő vállalkozások és a fejlesztett üzleti infrastruktúra elérhető legyen a munkát keresők számára, a vállalkozások pedig megfelelő mértékben találjanak munkavállalókat.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúra érintettségén keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve), ill. civil közösségei (a helyi identitást és a helyhez kötődő tevékenységeket érintően). A támogatható tevékenységek **célterületét** a megyei gazdaságfejlesztési programok határozzák meg, az egyes megyék földrajzi területein belül, a helyi adottságok figyelembe vételével. Üzleti infrastruktúra és a kapcsolódó szolgáltatási portfólió fejlesztése elsősorban a meglévő létesítményeken valósulhat meg. Turisztikai szolgáltatásokat a meglévő potenciállal, illetve attrakcióval rendelkező településeken és térségekben lehet elsősorban támogatni. Vállalkozások támogatása részben az üzleti infrastruktúrához, részben az elérhetőséget figyelembe véve, illetve az egyéb, a támogatható tevékenység jellegéből adódó sajátosságokat figyelembe véve valósulhat meg.

A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

1/B Térségi gazdasági környezet fejlesztése a gazdasági aktivitás növelése érdekében

Az alábbi intézkedések támogatása javasolt:

- **A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése**

A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik, stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítását és a szolgáltatások minőségének

fejlesztését támogató intézkedés fő célja a munkába állást és a családokat segítő intézmény- és hálózatfejlesztése különös tekintettel a kisgyermeket nevelők munkavállalását támogató önkormányzati közösségi, munkaadói gyermekmegőrzési lehetőségek kialakítására; lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is.

Az intézkedés a 3 éves kor alatti gyermekek elhelyezését és a 3-6 éves gyerekek óvodai elhelyezését is támogatja. A TOP elsősorban az önkormányzati fejlesztésekre fókuszál, de a minél rugalmasabb és költséghatékonyabb szolgáltatások megvalósítása érdekében teret kíván adni az egyéb alternatív gyermekmegőrzési formáknak is (pl. családi napközik vagy óvodával integráltan működő bölcsődék) annak érdekében, hogy a helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást lehessen kialakítani az adott térségben, településen. Ennek kapcsán fontos szempont, hogy az önkormányzati, a nonprofit, alapítványi és egyházi kedvezményezettek mellett a jellemzően vállalkozási formában működtetett családi napközik is támogathatók legyenek.

A pénzügyi allokációkat alapvetően befolyásolja, hogy rendelkezésre álló statisztikák szerint jellemzően a 3 éves kor alatti gyermekek nappali ellátásában lép fel jelentős kapacitáshiány, a 3 aluli gyermekeknek még mindig csak 13 százaléka kap bölcsődei ellátást. Ez esetben arra kell törekedni, hogy a felújításra szánt források korlátozottak legyenek és a támogatások döntően az új kapacitások bővítésére koncentráljanak. A 3 éves kortól kötelező óvodáztatás következtében az óvodák esetében is van néhány olyan térség, vagy településtípus, ahol fellépnek kapacitásproblémák, ez esetben ugyanakkor mégis jellemzően a szolgáltatások minőségében és a rendelkezésre álló infrastruktúrában vannak jelentős területi különbségek, így itt ez utóbbira is szükséges forrásokat allokálni.

Ilyen célú fejlesztések jelenleg a TOP 1. prioritása mellett a GINOP 5. prioritás 5. intézkedése (Munkaerő-piaci alkalmazkodóképesség fejlesztése) alatt is szerepelnek. A források koherens és átlátható felhasználása érdekében szükséges a két program fejlesztéseinek összehangolása az alábbi módon:

A TOP támogatja a szolgáltatások infrastruktúrájának létrehozását ERFA forrásból.

A szolgáltatás létrehozásához és működtetéséhez szükséges humán-kapacitások a GINOP 5. prioritás ESZA forrásaiból kerülnek támogatásra.

A két OP-ból történő közös fejlesztések feltétele, hogy a GINOP és a TOP pályázatok tervezőinek, illetve a végrehajtási intézményrendszer érintett résztvevőinek kölcsönösen és folyamatosan rálátása legyen a kapcsolódó konstrukciókra.

A napközbeni gyermekellátáshoz kapcsolódó Biztos kezdet programokat az EFOP 1. prioritása támogatja.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők). A támogatható tevékenységek **célterületét** a térségi gazdaságfejlesztési stratégiák határozzák meg, az egyes megyék földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb**

kedvezményezettjei az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak, civil szervezetek, nappali ellátást nyújtó intézmények.

2. Vállalkozóknak és a lakosságnak vonzó zöld városi környezet kialakítása

A beruházási prioritás kertében két intézkedéscsomagot tervezünk. Az intézkedések elsődlegesen olyan infrastruktúra-fejlesztéseket tartalmaznak, amelyek a települések általános környezeti állapotát javítják, ugyanakkor közvetetten a TOP gazdaságfejlesztési céljaihoz hozzájárulnak, egyúttal lehetővé teszik az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is.

Az alábbi intézkedések támogatása javasolt:

- **A városi környezet területileg koncentrált környezettudatos megújítása**

Az intézkedésben a városi közterületek környezeti minőségét javító beavatkozások kapnak helyet, például: városi zöldterület fejlesztések, zöldterületi infrastruktúra kiépítése. A megvalósítandó fejlesztések során kiemelten kezelendő a barnamezős területek rehabilitációja. A tervezett beavatkozások végrehajtása szoros összhangban történik a települési integrált stratégiákban foglaltakkal.

Az intézkedés végrehajtása folyamán fontos szempont, a környezeti fenntarthatóság. Ennek érdekében a közterület-fejlesztések esetében a burkolt felületek kialakítása helyett a városi zöld környezet megteremtésén lesz a hangsúly. Ez egyaránt jelentheti a zöld területi arány és a biodiverzitás növelését is. Azon túlmenően, hogy a fejlesztések pozitív hatással lesznek a városi környezetre és klímára, fontos, hogy a létrehozott kapacitásokat (pl. rekreációs övezetek) a lakosság is használatba vegye. Az intézkedés keretében nem kizárólag a zöldterületi fejlesztések fognak megvalósulni, hanem ezek gazdaságos fenntartásához szükséges háttér infrastruktúra is kiépítésre kerül.

Az intézkedés kiemelt területe a barnamezős területek funkcióváltó rehabilitációja. Fontos szempont, hogy ez összehangoltan, egységes stratégia mentén történjen, annak érdekében, hogy ne egymástól független, pontszerű fejlesztések valósuljanak meg, hanem egymással összefüggő beavatkozások, amelynek kumulált eredményeként adott település általános környezeti állapota javul. A tervezett fejlesztések által elvárt eredményeként nem elégséges, hogy csökken a barnamezős területek száma (aránya), hanem az is elvárt, hogy a jelenleg még barnamezős területek új – alapvetően zöldterületi-rekreációs, közvetetten közösségi, kulturális-, célú – funkcióval gazdagodjanak.

Az intézkedés az infrastrukturális elemeket kiegészítve támogatja az olyan a szemléletformáló akciókat, amelyek – a lakosság aktív részvételével – biztosítják a helyi közösségek összetartozását, a helyi identitás megőrzését,

valamint az olyan környezettudatos akciókat, amelyek a létrehozott kapacitások hosszú távú megőrzését segítik.

- **Települési fenntartható környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések**

Az intézkedés keretében települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések kapnak helyet, mint például a 2000 LE alatti települések szennyvízkezelése. A tervezett beavatkozások hozzájárulnak a települési környezetterhelés csökkenéséhez, az ember által létrehozott infrastrukturális elemek védelméhez, valamint a természetbe jutó káros és szennyező anyagok mennyiségének csökkenéséhez. A beruházási prioritás intézkedései a városi területek általános környezet-minőség javulását célozzák, ezáltal hozzájárulva egy élhető, egészséges település alapjainak megteremtéséhez.

Az intézkedés az infrastrukturális elemek fejlesztésén túlmenően megcélazza a lakosságot is: szemléletformáló akciókkal kívánja ösztönözni a környezettudatos szemléletmód terjedését.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, és lakossága. Az első intézkedéscsoport támogatható tevékenységeinek tematikus **célterületét** az integrált településfejlesztési stratégiákhoz illeszkedő zöldterület- és barnamező rehabilitációs fejlesztések jelentik, míg **földrajzi fókuszterületét** a városi jogállású települések. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

- **Kulturális és természeti örökségre alapozott vonzerőfejlesztés**

Az intézkedés célja a térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, amelyekkel a megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatóak meg; lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is. Az érdemi térségi hatás elérése érdekében megfelelő keresleti megalapozottság és létező együttműködések megléte esetén törekedni kell a tematikusan és térségileg integrált, több elemű turisztikai fejlesztési projektcsomagok támogatására a desztinációfejlesztési stratégiákhoz illeszkedve. A hálózatos turisztikai fejlesztéseket a GINOP támogatja, jelen intézkedés feladata pedig, hogy egy-egy konkrét, turisztikai-piaci szempontból értelmezhető téma vagy turisztikai termék támogatása során elősegítse, hogy az kapcsolódjon turisztikai fogadóterületeken átnyúló már létező attrakciókhoz, illetve a GINOP-ban megvalósuló fejlesztésekhez. Fontos szempont az is, hogy a fejlesztések az infrastrukturális és szolgáltatói oldalon tapasztalható hiányosságainak, a komplex élményszerzés biztosítására és a szezonális ingadozások küszöbölésére koncentráljanak.

A kulturális és természeti örökségre alapozott vonzerők fejlesztése, termékké, attrakciókká alakítása elsősorban akkor lehet turisztikai szempontból sikeres, - tehát nem csak rövidtávon, hanem a termék életciklus későbbi pontjain is látogatott és fenntartható, - ha ezek az elemek nem pontszerűek, hanem egymással szoros

kapcsolatot építő hálózatba szerveződnek. Ezen túlmenően ezek a környezetükbe is integrálódhatnak, azaz más attrakciókkal és azok kapcsolódó szolgáltatásaival együtt működnek (illetve ahol még hiány van, azokat a szolgáltatásokat szükséges kialakítani). A természeti értékek turisztikai attrakcióként történő, élményközpontú bemutatása a terület teherbíró képességének figyelembe vételével kerülhet csak fejlesztésre.

Az intézkedés azokra a fejlesztési igényekre fókuszál, amelyek elsősorban térségi jelentőségűek és nem tagjai országos vagy nemzetközi hálózatoknak, de a térségben, illetve helyben a tartózkodási időt hosszabbító lehetőséget jelentenek. A támogatással helyi ökoturisztikai fejlesztések, kulturális látványosságok, turisztikai célú kerékpárutak ráhordó szakaszai valósulhatnak meg. Ennek eredményeképpen hosszabb időt tudnak eltölteni a turisták az adott területen, igényeik kiszolgálására pedig az 1. prioritástengely keretében vállalkozások által nyújtott turisztikai szolgáltatások támogathatók, amelyek munkahelyteremtéssel járulnak hozzá a térség fejlődéséhez. A turisztikai szolgáltatások iránti kereslet a multiplikátor hatásán keresztül pedig további hatásokat generál.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, és lakossága, a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek. Az intézkedés támogatható tevékenységeinek tematikus **célterületét** a desztinációfejlesztési stratégiákhoz illeszkedő turisztikai termékcsoport fejlesztések jelentik, területi fókuszuk pedig a védett kulturális és természeti területek. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben magánvállalkozások is.

3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

• Fenntartható települési közlekedésfejlesztés

1. A közösségi közlekedés fejlesztése terén kiemelt jelentőséggel bír a környezetbarát közlekedési módok elterjesztése, a közösségi közlekedés előnyben részesítését szolgáló beruházások (buszfordulók, buszsávok és- megállók létesítése, fejlesztése), kistérségi, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása. Fontos terület a módváltó rendszerek fejlesztése, köztük a P+R, B+R parkolók és csomópontok fejlesztése. A közösségi közlekedés fejlesztésének további kulcseleme az e-jegyrendszer kialakítása, amely különböző utastájékoztató, forgalomirányító és egyéb közlekedési informatikai rendszerek összekapcsolásával jönne létre. Emellett fenntartható városi/járási/kistérségi közlekedési tervek kidolgozására is lehetőség nyílna többek között a közforgalmú közlekedési szolgáltatások igény alapú létrehozásának elősegítése érdekében.

2. A személyszállítási intermodalitás javításának a célja az utazási láncok (pl. vasúti-autóbuszos) alacsony költségű összekapcsolása. A különböző közlekedési módok összekapcsolása esetében szükséges azon személyszállítási intermodális

csomópontok fejlesztése, ahol a beruházási ráfordítás kevesebb, mint 50%-a kapcsolódik a kötöttpályás létesítményhez (pl. autóbusz-pályaudvarok).

3. Közlekedésbiztonsági fejlesztések a legveszélyesebb gyalogátkelőhelyeken valósulnának meg illetve a gyalogos közlekedési zónákban ill. forgalomcsillapított övezetekben.

4. A regionális kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése terén szükséges a helyi, helyközi, hivatás-forgalmi és egyéb célú kerékpárutak építése és felújítása, a kerékpáros közlekedési infrastruktúra bővítése, a műszakilag és forgalomtechnikailag nem megfelelő kerékpárutak, balesetveszélyes gócpontok korrekciója. Fontos fejlesztési célterület a nemzetközi és az országos kerékpárút-hálózatokhoz való csatlakozás biztosítása, a már meglévő elemek hálózatba szervezése környezetileg fenntartható módon. Jelentős fejlesztési célterület a kerékpáros közlekedés közösségi közlekedéshez való kapcsolódása, így a közlekedési csomópontokban meg kell valósítani a kerékpártárolók, P+R parkolók és a tömegközlekedés kombinálását, illetve a kerékpár-kölcsönző hálózatok kiépítését.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei. A támogatható tevékenységek **célterületét** a térségi gazdaságfejlesztési stratégiák határozzák meg, az egyes megyék földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek.

A klímaváltozás alapvető okainak és következményeinek jelentős része a városi térségekben összpontosul. Emiatt a városok többet tehetnek az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság megvalósításáért. A városok mikroklimája a globális változások hatásai nélkül is jelentősen eltér a kevésbé városiasodott térségektől, ezek a különbségek pedig a klímaváltozás hatására a későbbiekben felerősödhetnek. Így az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés városi területen hoz több eredményt.

- **A települési önkormányzati infrastrukturális létesítmények energiahatékonysága fokozásának és a megújuló energiaforrások részaránya növelésének, valamint a helyi alkalmazkodás megtervezésének és végrehajtásának támogatása**

Az alábbi intézkedések támogatása javasolt, beleértve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is:

Az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja (pl. kazánházak felújítása (hőtermelők cseréje korszerű nagy hatásfokú berendezésekre), illetve az épületek hőszigetelésének javítása (hőtechnikai adottságok javítása, hőveszteségek csökkentése))

Az intézkedés keretein belül megvalósítható az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja az önkormányzati épületek összesített energiafogyasztásának csökkentése érdekében, összhangban a vonatkozó EU direktívákkal, ezáltal az épületek üvegházhatású gáz kibocsátásának

csökkentése (ideértve egyebek között a kazánok cseréjét, a hőleadó rendszerek és épülethatároló szerkezetek korszerűsítését). E fejlesztések kiegészülhetnek a fenntartható energiafogyasztási magatartás javítására irányuló lakossági figyelemfelhívó akciókkal.

Az intézkedés minden olyan, az energiaháztartás fejlesztésére irányuló rehabilitáló, helyreállító kezdeményezést támogat, amely az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületek energia felhasználásában jelentős megtakarítást eredményez.

Az önkormányzati infrastruktúra energetikai beavatkozásaira (pl. világítási rendszerek korszerűsítése, hőtechnikai adottságok javítása) épülő megújuló források alkalmazása (pl. napelemek telepítése, biomassza kazán telepítése) és közvilágítás korszerűsítése

Az intézkedés keretein belül megvalósíthatóak az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületállomány megújuló forrásokra épülő energetikai beruházásai, ideértve egyebek között az önkormányzati épületállomány fűtésenergia szükségletének megújuló energiaforrásokkal (pl. geotermiával, biomasszával) történő ellátását és az önkormányzati villamos energiaszükséglet megújuló energia alapra helyezését (pl. napenergia).

Az intézkedés minden olyan, az energiaháztartás fejlesztésére irányuló energiaforrás-váltó kezdeményezést támogat, amelynek révén csökken az önkormányzatok fosszilis energiahordozóktól való függősége és az üvegházhatású gáz kibocsátása, nő az önkormányzatok megújuló energia felhasználásának mértéke, egyúttal amelynek az önkormányzati infrastruktúra, illetve épületek energia ráfordításaiban jelentős megtakarítást eredményeznek.

Önkormányzat által vezérelt a helyi adottságokhoz illeszkedő megújuló energiaforrások kiaknázásra irányuló, autonóm energiaellátás megvalósítása (helyi ellátást biztosító megújuló energiatermelő rendszerek, közösségi távfűtő rendszerek létesítése) komplex fejlesztési programok lehetősége mellett.

Mind a klímaváltozás hatásainak mérséklése, mind a városi térségek energiafüggősége szempontjából kiemelt jelentőségűek azok a kisebb léptékű komplex térségi energetikai programok, amelyek a térségi energiapotenciál, különösen a megújuló energia-források belülről fakadó kiaknázására, az autonóm energiaellátás egyéni és közösségi szintű megvalósítására irányulnak. Mindezen rendszerek a környékbeli helyi nyersanyagokat, mint megújuló energiaforrásokat hasznosítják, így környezetkímélő, független és hosszú távon is fenntartható (hő)energia ellátást biztosítanak. Az intézkedés célja a szükséges kisebb léptékű, térségi és települési jelentőségű, települési és településközi koordinációt igénylő, megújuló forrásokból energia termelését és helyi felhasználását célzó megoldások (pl. megújuló energia alapú közösségi fűtőművek és távhő rendszerek) megvalósításának támogatása. A fejlesztések eredményeképpen helyi termelési folyamatok állhatnak fel és így közvetetten új munkahelyek jönnek létre.

Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP) elkészítésének támogatása

Magyarországon az üvegházhatású gázok kibocsátása az elmúlt 25 évben mintegy 40 százalékkal csökkent, elsősorban a nehézipar leépülése és az agrártermelés visszaesése miatt. A globális éghajlat-változási folyamat azonban tovább gyorsult és

ezek a hatások a medence-jelleg miatt Magyarországot erőteljesebben érintik, mint Európa más földrajzi térségeit. A szakértői vizsgálatok szerint az ipar és a mezőgazdaság területén már csak kis dekarbonizációs lehetőség mutatkozik Magyarországon, ugyanakkor az energiatermelésben és -elosztásban, valamint az épületenergetika, továbbá a közlekedés területén van még mód az üvegházhatású gázok kibocsátásának érdemi csökkentésére.

Az önkormányzatok döntő szerepet játszanak a klímaváltozás hatásainak enyhítésében, főleg ha figyelembe vesszük, hogy az energiafogyasztás és a CO₂-kibocsátás a 80%-a városi tevékenységhez kapcsolódik. Az Európai Unió klíma- és energiacsomagjának 2008-ban történt elfogadását követően az Európai Bizottság által létrehozott Polgármesterek Szövetsége támogatja a helyi önkormányzatok fenntartható energiapolitika megvalósítása során tett erőfeszítéseit és a helyi és regionális szereplőket az uniós célkitűzések teljesítése érdekében mozgósítja.

Az Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP-jai) kulcsfontosságú konkrét intézkedéseket és projekteket tartalmaznak. Az energia-megtakarításon kívül a SEAP-ok különböző egyéb eredményeket is elérhetnek: helyváltoztatást nem igénylő szakmunkák és stabil munkahelyek létrehozása; egészségesebb környezet és életminőség; jobb gazdasági versenyképesség és az energiától való nagyobb függetlenség. Ezek az intézkedések mások számára jó példaként szolgálnak, amelyek terjesztése újabb önkormányzatok bekapcsolódását segítheti elő.

Magyarországon alapvető szempont, hogy a kibocsátás csökkentése mellett a változásokhoz való alkalmazkodásra is összpontosítsunk. A SEAP-ok lehetőséget biztosítanak az ország újraiparosítására és az állattenyésztési ágazatok, és az azokhoz kapcsolódó élelmiszeripar fejlesztésére is úgy, hogy anyag- és energiatakarékos technológiák alkalmazását segítik. A SEAP-okban a helyi önkormányzatok a saját területükön önkéntes kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítása és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítása érdekében, amellyel biztosítható, hogy Magyarország összességében elérje, de akár túlszárnyalja az Európai Unió által 2020-ra kitűzött 20%-os CO₂-kibocsátás csökkentést.

Az önkormányzat által vezérelt környezettudatosságot erősítő szemléletformálási kampányok, akciók támogatása a helyi alkalmazkodás érdekében

A tudatos energiafogyasztás és ezzel együtt az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának növelése érdekében az önkormányzatok koordinációjában a helyi lakosság széles körű energia- és klímatudatos szemléletének kialakítását célzó programok létrejöttét támogatjuk, hozzájárulva a jelenleg elfogadás előtt álló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) részeként kidolgozásra kerülő Szemléletformálási Stratégia, majd az ebből adódó feladatokat meghatározó Szemléletformálási Cselekvési Terv céljaihoz.

A NÉS komoly szakmai megalapozottsággal, központilag határozza meg az éghajlatváltozásból adódó feladatokat, amelynek helyi feladatait csak a helyi közösségek aktív részvételével lehet végrehajtani. Ennek megértéséhez helyben egy az önkormányzat által szervezett, mindenkit bevonó, interaktív szemléletformálásra van szükség. Ennek biztosítására a beavatkozás révén az önkormányzat közösségi alkalmakat szervezhet, ahol a fentebb említett nemzeti programokban és stratégiákban foglaltakat a helyi közösség együtt értelmezheti és annak helyi végrehajtását a jobb értelmezés révén hűebben szolgálhatja.

A helyi energia- és klímatudatos attitűd kialakítására és terjesztésére irányuló szemléletformálási programok megvalósítása során elvárt eredmény, hogy az önkormányzatok által megtervezett és elindított energiaügyi beavatkozásokat, energia-megtakarítás növelésére irányuló törekvéseket minél jobban és többen értsék, valamint hogy annak lakossági támogatásával a beavatkozás – a lakosság támogatása mellett – minél hosszabb távon fejtsse ki hatását.

Az önkormányzati szervezésben lebonyolított szemléletformálási alkalmak nem csupán az éghajlatváltozás helyi feladatainak értelmezését segíti majd, hanem a helyi közösségnek alkalmat teremt a találkozásra, a közösségépítésre. Ennek értéke a helyi közösség aktivizálásában és az adott cél körüli összefogásban fog megmutatkozni, ami a helyi önellátásban, öngondoskodásban, a szűkülő erőforrások jobb elosztásában segíti majd a helyi önkormányzatot is. A programok megvalósítása során előkerülhetnek a már ismert jó példák és bemutatásuk révén az egyéni cselekedetek könnyebben végrehajthatóak lesznek majd.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **főcélcsoportja** az érintett területek önkormányzatai. Közvetett célcsoportnak tekinthetők a térségben működő vállalkozások és a lakosság, mint a térségi energetikai rendszerek és az Akcióprogramok érintettjei. A támogatható tevékenységek **célterületét** a térségi gazdaságfejlesztési stratégiák határozzák meg, az egyes megyei jogú városok és kistérségek földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

A Terület és Településfejlesztési Operatív Program kompetenciáját képezik a helyi felelősség körébe tartozó fejlesztések, amelyek a helyi önkormányzatok által ellátandó feladatokhoz kapcsolódnak.

4. A társadalmi befogadás erősítése és a közösségi szolgáltatások helyi szintű fejlesztése

Az önkormányzatok számára kötelezően előírt közzolgáltatások minősége és hozzáférhetősége tekintetében jelentős területi különbségek vannak a megyék, illetve a nagyobb városok és a kisebb települések között. Különösen a társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, többnyire aprófalvas, romák lakta térségekben nem biztosított a megfelelő színvonalú szolgáltatás sem helyben, sem az elérhető távolságon belüli centrumokban. Ugyanakkor a nagyobb városokban is jelentkeznek a nagyobb népességszámhoz köthető speciális ellátások iránti igények.

A lakosság rendelkezésére álló humán közzolgáltatások színvonalát jelentős mértékben meghatározza a helyileg e szolgáltatások működtetésére rendelkezésre álló épületállomány fizikai állaga, funkcionális megfelelősége, a technikai felszereltség korszerűsége. Jellemző módon az ország elmaradottabb, gazdasági és szociális tekintetben, leszakadó térségeiben a legrosszabb és legeravultabb az egészségügyi, szociális ellátások helyi fizikai infrastruktúrája. A szükséges infrastruktúra teljes hiánya miatt több száz településen egyáltalán nincs mód és lehetőség az életesélyek és az életminőség javítása, a területi felzárkóztatás, a népességmegtartó képesség szempontjából is fontos szolgáltatások működtetésére.

Máshol a leromlott állagú épületek és az elavult felszerelések, vagy a technikai eszközök, hiánya miatt nincs tényleges lehetőség korszerű, magas színvonalú szolgáltatások nyújtására.

Ennek megfelelően a prioritás keretében alábbi intézkedések támogatása javasolt, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is:

- **Egészségügyi alapellátás és önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése**

Az intézkedés lehetőséget nyújt egyrészt a helyi önkormányzatok egyes főbb alapellátási szolgálatainak helyet adó épületeinek, másrészt a járóbeteg-intézmények épületeinek korszerűsítésére, felújítására, átalakítására, illetve indokolt esetben új létesítésére. Cél a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel, figyelembe véve a környezettudatos gondolkodásmódot, a környezetbarát technológiák és anyagok alkalmazását.

Az intézkedést indokolja, hogy az egészségügyi alapellátási rendszer infrastruktúrája területileg kiegyenlítetlen, nagyszámú a rossz állapotú háziorvosi rendelő, a hiányos vagy elavult eszközökkel rendelkező és leromlott állapotú járóbeteg-szakellátó intézmény, amely különösen a hátrányos helyzetű térségeket érinti.

Az alapellátáshoz sorolt szolgáltatások fejlesztésének keretében a háziorvosi szolgálatnak –felnőtt gyermek, vegyes praxis –, fogorvosi szolgálatnak, központi alapellátási ügyeletnek és a védőnői szolgáltatásoknak helyt adó épületek fejlesztésére lesz lehetőség annak érdekében, hogy az egyes kistérségekben minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények szolgáltatásai.

Az intézkedés az önkormányzati feladatok közé tartozó kötelező alapellátás fejlesztésén túl, az önkormányzati fenntartású járóbeteg-szakellátási intézmények fejlesztésére is lehetőséget biztosít a meglévő járóbeteg-szakrendelők bővítésével, átépítésével, felújításával és eszközbeszerzéssel a magas szintű közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elvét követve.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel, a betegségmegelőzés és az egészség-elősegítő rendszerek javításával minden valószínűség szerint csökkenthetők az egészséges életvitelhez kapcsolódó esélyek. A népesség egészségi állapotának javítását, illetve ennek érdekében az ellátórendszer szerkezetének átalakítását a Semmelweis Tervben foglalt célkitűzéseknek megfelelően az egyes operatív programok összetett eszközrendszerrel támogatják. Az egészségügy infrastruktúrájának fejlesztését támogató intézkedések részben az ágazati EFOP-ban, részben pedig a TOP-ban kaptak helyet.

- **A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztését**

Az intézkedés a kirekesztődés mérséklése érdekében, a családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztését támogatja. A beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó

alapszolgáltatásokat (mint pl. az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) is érintik. A gyermekek napközbeni ellátásának két kiemelt intézményét, a bölcsődét és családi napköziket, valamint az óvodai szolgáltatások minőségi feltételeinek javítását a TOP 1. prioritása tartalmazza.

További javasolt intézkedés: A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság.

A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

- **A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő családok, romák valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok integrációja**

Az intézkedés célja a városi szegregációval sújtott területeken és/vagy leszakadással fenyegetett városrészekben koncentráltan megnyilvánuló társadalmi – fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése a területen élők társadalmi felzárkózása elősegítésének érdekében. A szociális városrehabilitációs intézkedés keretében történő beavatkozások egyrészt a társadalmi hátrányok kompenzálását célozzák szociális, oktatási, foglalkoztatási egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programokkal, amelyeket a kapcsolódó 6.3 intézkedés (ESZA) finanszíroz, másrészt az érintett városrészek meglévő funkcióinak figyelembevételével, újabb gazdasági, szociális és közösségi funkciók kialakítását célozzák. Integrált szociális típusú rehabilitációt azokban a városrészekben kell elsősorban megvalósítani, ahol a kedvezőtlen demográfiai helyzet, az alacsony iskolázottság, az alacsony gazdasági aktivitás, a tartós munkanélküliség magas szintje, a szegénység és kirekesztettség magas szintje, a nagyfokú kriminalitás és az erősen leromlott környezet ezt indokolja. A tevékenységek között önállóan megvalósuló projekt-előkészítés is támogatható.

Az intézkedés keretében kizárólag városi jogállású településeken valósíthatók meg programok.

A szociális városrehabilitációs programok alapvetően kéttípusú akcióterületre irányulnak:

- városi szegregátumokra, telepekre;
- leszakadással erősen fenyegetett városi területekre (melyek leromlása még nem érte el a szegregátumok mértékét, de társadalmi-gazdasági hanyatlásuk már érzékelhető).

A városi szegregátumok, városi területek területi lehatárolása a 2007-2013 programozási időszakban alkalmazott módszertannal (szegregációs mutatók) történik¹. A leszakadással erősen fenyegetett területek szintén a már az előző

¹ A szegregációs mutatók esetében legfeljebb a határértékek kerülnek felülvizsgálatra. A szegregátumok lehatárolásának módszertanát lásd Városfejlesztési Kézikönyv, 2009. második, javított kiadás

programozási időszakban alkalmazott szociális városrehabilitációs indikátorok segítségével kerülnek lehatárolásra².

A komplex programokat integrált módon szükséges tervezni és megvalósítani az érintettek (az akcióterületen élő lakosság) bevonásával, illetve az összes releváns szervezet (közszféra intézményei, civil és egyházi szervezetek) partnerségében. A társadalmi hátrányok leküzdése csak hosszabb távon lehetséges, éppen ezért ezeknek a programoknak az eddigiekkel szemben hosszabb távúaknak kell lenniük, mely hosszabb időkeret megfelelő feltételeket teremt az integrált és részvételen alapuló tervezéshez és megvalósításhoz. Ez a szegregátumok vonatkozásában legalább 4-5 évet, a leszakadással fenyegetett városi területeknél pedig legalább 3 éves programot jelent.

A szociális városrehabilitációs beavatkozások egyrészt a közszolgáltatások jobb elérhetőségének feltételeit kívánják megteremteni, másrészt az épített környezetet kívánják fejleszteni az alapvető infrastrukturális igények kielégítése és új közösségi funkciók megteremtése érdekében. A társadalmilag leromlott területek esetében kiemelten fontos az érintett lakosság szociális kohéziójának erősítése is, melyet a közösségformálást erősítő terek, létesítmények fejlesztése szolgálja, amennyiben új közösségi funkciók létrehozását, illetve eddigiek megerősítését szolgálják, továbbá lehetséges a szolgáltatások elérhetőségét biztosító közösségi és non-profit humán infrastruktúra fejlesztése is. Ugyancsak fontos feladat a közösségi tulajdonban lévő közművek fejlesztése/ felújítása, utak, járdák fejlesztése, közösségi parkok, játszóterek kialakítása és felújítása a közösségi funkciók megerősítésével egybekötve.

A lakhatási körülmények javítása és a lakófunkció erősítése alapvető célja a városrehabilitációs projekteknek. Az intézkedés keretében lehetséges:

- az önkormányzati, illetve non-profit szervezetek tulajdonában lévő bérházak felújítása, bérlakások komfortfokozatának emelése, továbbá elsősorban a marginalizált csoportok lakhatási körülményeinek javítása érdekében az elavult lakóépületek bontása, közösségi szociális bérlakás építése, illetve vásárlása.
- társasházak (illetve lakásszövetkezeti lakóépületek) közös tulajdonú részeinek felújítása, illetve a szegregátumok esetében, különleges indokoltság esetén a rászorult családok magántulajdonában álló nem-többlakásos lakóházak korlátozott mértékű felújításának támogatása.

A projektek keretében kiemelt figyelmet kap a lakhatás legalizálása, a lakhatási biztonság növelése (bérleti szerződések létrehozása/helyreállítása, hiányzó tulajdonjogok földhivatali bejegyzése, adósságkezelési programok stb.)

A projektek tervezésének és megvalósításának szakmai támogatására központi szakmai mentori rendszer kerül kialakításra az önkormányzatok számára.

A társadalmi hátrányok leküzdését célzó beavatkozások (szociális, oktatási, foglalkoztatási stb.) a TOP 6. prioritásának 4. intézkedéséből finanszírozhatók. Fontos, hogy ezen ún. szoft programok megfelelő súlyt kapjanak a projekteken belül a terület társadalmi leromlottságának függvényében és alapvetően reagáljanak a területen feltárt társadalmi problémákra.

² A szociális városrehabilitáció indikátorainak felülvizsgálata szintén 2014 folyamán történik meg. A lakótelepek és a hagyományos városi területek indikátorai várhatóan az eddigieknek megfelelően, némileg el fognak térni egymástól.

Főbb célcsoportok: Szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területeken élők, illetve a leromlással fenyegetett városi területeken az alacsony társadalmi státuszú lakosság; jellemzően alacsony jövedelmű, és alacsony iskolai végzettségű társadalmi csoportok.

Specifikus célterületek: a városi települések szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei, illetve a leromlással fenyegetett területei (pl.: lakótelepek, városszövetbe ágyazott leromlott területek). A területek megfelelő indikátorrendszer segítségével kerülnek kiválasztásra.

Főbb kedvezményezettek: önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, civil szervezetek, társasházak, magánszemélyek.

A városi területek élő közösségek közösségvezérelt stratégia alapján végrehajtott fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatását az intézkedés a közösségi terek és közösségi szolgáltatók minőségi fejlesztésével, illetve kínálatuk bővítésével fogja szolgálni.

Az alábbi főbb fejlesztési irányok támogatása elképzelhető az intézkedés keretében, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is:

- Innovatív, területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális intézmények felújítása, illetve eszközfejlesztése lehetőség szerint célcsoport specifikusan. Például városi könyvtárak, közösségi házakban elektronikus könyv-, zene és filmtár kialakítása és szolgáltatási kínálatának bővítése, új szolgáltatások bevezetése – innovatív olvasó, illetve filmnéző és zenehallgató szoba kialakítása - fiatalok részére.
- Városrészi közösségi terek infrastrukturális felújítása, közösségi tereinek bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térré alakítása, beleértve az önkormányzati, nonprofit és egyházi tulajdonú közösségi tereket is. A beavatkozás keretében a leromlott állapotú közösségi terek felújítása fog megtörténni olyan módon, hogy a lakosság különböző célcsoportjainak igényeit minél hatékonyabban tudja szolgálni. A fiataloknak például innovatív fizikai mozgásforma végzését elősegítő infrastruktúra – pl.: parquer gyakorló pálya, gördeszkás, biciklis gyakorlópálya, szabadtéri, ingyenes fitness edzőpálya stb. – kiépítése, míg a családoknak hagyományos, ugyanakkor biztonságos szolgáltatások garantálása – gyermekbarát játszóterek – míg az idősebb korosztálynak a természet élvezetét és közösségi tevékenységeket elősegítő eszközök telepítése – pl.: napozószékek, sakk és táblajáték asztalok stb.
- Közterek „közösségi tér funkcióinak” bővítése. A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, illetve a kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések közvetett célcsoportja a helyi lakosság, míg a közvetlen **célcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, egyházi intézményei, civil szervezetei és lakossága által létrehozott CLLD szervezetek. A támogatható tevékenységek **célterületét** a városi CLLD stratégiák határozzák meg, az egyes városok földrajzi területein belül. A tervezett

tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak, közintézmények.

5. Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD fejlesztések)

A városi területek élő közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülését elősegítő közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák intézkedés a városi CLLD-k közösségi és kulturális infrastrukturális fejlesztéseikhez kapcsolódóan, illetve azokat támogatva kísérleti jelleggel közösségfejlesztési, identitásformálási, illetve összetartozást elősegítő programokat és akciókat valósít meg.

Az alábbi főbb fejlesztési irányok támogatása elképzelhető az intézkedés keretében, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is:

- a helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek megteremtése, a helytörténeti és helyismereti- a kulturális örökség részét képező tárgyi eszközök elektronikus formában történő hozzáférhetővé tétele;
- a folyamatos, helyi (városrészi, szomszédsági) társadalmi párbeszédet fenntartó egyeztetési mechanizmusok kiépítése és működtetése (állampolgári tanácsok, kerekasztalok stb.);
- a megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító mechanizmusok kialakítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása (közösségi tér esetében az adott tér (intézmény) közösségi irányítása, köztér esetén annak programokkal, közösségi aktivitással való megtöltését és egyben állagmegóvását is elősegítő lakossági együttműködések);
- a helyi (városrészi, szomszédsági) aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek (rendszer önkéntes tevékenységek, kulturális- és sportprogramok megszervezése, adományozói kultúra fejlesztése);
- „Versenyképesen a munkaerőpiacon”- program elindítása: a humán erőforrás minőségének fejlesztése (növelése), a munkaerő-piacra történő bekapcsolódás eszközeivel: a helyi tudásra, hagyományokra, a civil és üzleti szereplők együttműködésére épülő, a helyi vállalkozási kultúrát fejlesztő szociális gazdaság, szolidáris gazdaság jellegű kezdeményezések;
- a helyi (népi) mesterségek újratanítása a kulturális intézmények, a civil, az üzleti terület közös programja keretében, szakmaismeretű és bemutató programsorozatok, kiállítások, helyi tehetségek, kreatív személyek sikeres életpályák bemutatása, vándorkiállítások kialakítása, a helyi identitás és kötődés erősítése érdekében;
- a helyi vállalkozások információs adatbázisainak és online elérhetőségének kialakítása, a kereskedelmi-kulturális köztéri szolgáltatások megjelenése.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **célcsoportja** az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei által

létrehozott CLLD szervezetek. A programok elsődleges kedvezményezettje a helyi lakosság, illetve a programok szervezésében és lebonyolításában résztvevő helyi civil szervezetek. A támogatható tevékenységek **célterületét** a városi CLLD stratégiák határozzák meg, az egyes városok földrajzi területein belül. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** a civil szervezetek, egyházak, önkormányzati közintézmények.

6. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, társadalmi befogadás és foglalkoztatás-ösztönzés

A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelését a prioritástengely az alábbi intézkedésekkel tudja támogatni, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is

- **A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával**

A helyi foglalkoztatási paktumok a térségi foglalkoztatáspolitikai fontos eszközei; segítségükkel keretek teremthetők a munkapiaci szereplők hatékony együttműködéséhez. A foglalkoztatási paktum a térségi szereplők szerződésben rögzített összefogása: A partnerség lényege, hogy a polgármesterek, munkaügyi szakemberek, vállalkozók, civilek, illetve a képzőintézmények vezetői együtt gondolkodnak és dolgoznak a térség foglalkoztatási problémáinak megoldásán. Stratégiát alkotnak, s ennek mentén különböző helyi programokat valósítanak meg. A foglalkoztatási stratégia nagy hangsúlyt helyez a környék foglalkoztatási helyzetének elemzésére, a munkalehetőségek feltárására, a gazdasági és a humán erőforrás-fejlesztési elképzelések koordinációjára, valamint a kitörési pontok meghatározására.

A paktumokban érintett térségek - szerződésben rögzített - összefogása több kiemelt feladatra koncentrál. Nagy hangsúlyt helyez a környék foglalkoztatási helyzetének elemzésére, a munkalehetőségek feltárására, a gazdasági és a humán erőforrás-fejlesztési elképzelések koordinációjára, valamint a kitörési pontok meghatározására. Nem hagyja figyelmen kívül a foglalkoztatást elősegítő képzési projekteket, valamint a térség hagyományos munkakultúrájának megőrzését és fejlesztését.

Mivel sok helyütt hiányzik a szakképzett munkaerő, s az oktatási hálózat sem képes e probléma megoldására (a hiányszakmák és a túlképzés egyszerre van jelen az adott térségben), egy paktum legnagyobb érdeme az lehet, hogy a felnőttképzés és a szakképzés rendszerét szinergikusan összekapcsolja a helyi foglalkoztatáspolitikával.

- **A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése**

A megyei gazdaságfejlesztési csomagok részét képező közvetett kkv támogatásokhoz kapcsolódóan (amely jellemzően telephelyfejlesztést,

eszközbeszerzést célzó ERFA támogatás) lehetőség nyílik foglalkoztatás-bővítést, a munkaerő képzését célzó ESZA támogatás igénybevételére. Az intézkedés jellemzően a TOP1 forrásból származó beruházási támogatást egészítené ki célzott egyedi támogatással.

Az intézkedés célja közelebbről azoknak a megyei és helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak. Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások közvetlen célja ezen beruházások foglalkoztatottságot befolyásoló hatását a beruházással érintett térségbe koncentrálni.

Az intézkedés keretében a megfogalmazott célok elérését támogatják a munkanélküli és inaktív helyi lakosság – kiemelt prioritást élveznek a fiatalok és a hátrányos helyzetűek – munkaerőpiacra belépését, foglalkoztathatóságuk növelését és vállalkozóvá válásukat segítő megyei és helyi programok, melyek figyelembe veszik az adott térség munkaerő-piaci sajátosságait.

Jelen intézkedés nagy hangsúlyt helyez az olyan programokra, melyek elősegítik az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepülni és munkát vállalni szándékozó munkaerő foglalkoztathatóságát.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportja** a tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok. A támogatható tevékenységek **célterületei** a kevésbé fejlett régiók. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények.

A társadalmi befogadás erősítését és a szegénység elleni megyei és helyi kezdeményezések támogatását a prioritástengely az alábbi intézkedésekkel tudja támogatni, lehetővé téve egyúttal az önállóan megvalósuló projekt-előkészítési tevékenységet is:

- **A társadalmi befogadás erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok**

Az intézkedés célja a TOP 4. prioritásának 4. intézkedésével összhangban, azt kiegészítve a városi szegregációval sújtott és leszakadással fenyegetett városi területeken élők tekintetében a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, illetve a közösségi és egyéni szinten a társadalmi integráció feltételeinek a megteremtése. Az intézkedésen belül különösen hangsúlyt kap az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése, az oktatási hátrányok leküzdése, a társadalmi kirekesztődéssel sújtott egyének és csoportok képessé tételét célzó közösségi és egyéni szociális munka.

Az intézkedés keretében éppen ezért széles körben valósíthatók meg a társadalmi felzárkózást célzó tevékenységek, melyek kiegészítik az alapellátásban megvalósuló szolgáltatásokat, és az ezeket nyújtó intézményekkel együttműködésben valósulnak meg. A szociális városrehabilitációs projekteket végig kell, hogy kísérik a

közösségfejlesztő programok, melyek lehetővé teszik a célterületen élő lakosság bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, továbbá erősítik a helyi társadalom kohézióját. Amennyiben a terület társadalmi leromlottsága indokolja, a projektnek szintén része kell, hogy legyen a jelenléten alapuló szociális munka (a szegregátumok esetében kötelező jelleggel.)

Az oktatási hátrányok leküzdése terén a koragyerekkori, gyermekkori és ifjúsági korcsoportokat célzó, a formális oktatáson kívüli fejlesztő és oktatási programok a hátrányos helyzetű családokból származó gyermekeket célozzák a programok széles kínálatával: Biztos Kezdet típusú programok, tanoda, játszóház, fejlesztő programok, szabadidős programok stb. Az egészségügyi, mentálhigiénés programok a kiegyensúlyozott életvezetést, az egészségügyi megelőzést hivatottak szolgálni. A lakhatás biztonságával összefüggésben a lakhatási helyzetek legalizálását és adósságkezelési programok valósíthatók meg. A közbiztonság javítása is kiemelt cél, melyet a fentieken kívül a szomszédsági rendőrség, polgárőrség működtetése szolgál.

Miután a szociális városrehabilitációs célterületeken, különösen a szegregátumokban jelentős, illetve magas a roma lakosság aránya, ezért az antidiszkriminációt célzó programok is részét képezik a projekteknek.

Főbb célcsoportok: a városi szociális városrehabilitációs célterületen élők (szegregátumok/ szegregációval veszélyeztetett területek, illetve leromlással fenyegetett városi területek lakói).

Specifikus célterületek: Prioritástengely által lefedett minden régióban azon városi területek, melyek megfelelnek az indikátorrendszernek (lásd 4. prioritás 4. intézkedés).

Kedvezményezettek típusainak meghatározása: városi önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánszemélyek.

- **A helyi identitás és kohézió erősítése**

Az intézkedés támogatja a térségi szintű esélyteremtő programokat (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret stb.), a helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálását, facilitálását, szakértői támogatását (jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása), HGF projektek megalapozását és közösségi integrálását, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzését (kutatások, felmérések, fesztiválok, értékesítési akciók támogatása). Az intézkedés továbbá nagy hangsúlyt helyez a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciókra és a kulturális és környezeti örökség megőrzésére, a kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programokra, akciókra, szemléletformálásra, fejlesztésekre.

Az EFOP 1. prioritásával összhangban, azt kiegészítve az intézkedés célja a civil szervezetek támogató szerepének erősítése, az együttműködésre, önkéntességre és a karitatív tevékenységre való hajlandóság növelése helyi szinten. Fontos az önkéntes tevékenységnek az életpályában, szakmai tapasztalatszerzésben való

elismeretésének, az önkéntes programok megvalósításának támogatása a települési és területi szintű stratégiai célok elérése érdekében.

A beruházási prioritás keretében támogatható intézkedések **fő célcsoportjai** a szegregátumokban és szegregációval veszélyeztetett területeken élők, illetve a leromlással fenyegetett városi területeken az alacsony társadalmi státuszú lakosság; jellemzően alacsony jövedelmű, és alacsony iskolai végzettségű társadalmi csoportok valamint a munkaerőpiacról való kiszorulással leginkább veszélyeztetett, e tekintetben hátrányos helyzetűnek mondható csoportok valamint az egyházi szervezetek. A támogatható tevékenységek **célterületei** a városrehabilitációs tevékenységek tekintetében a konvergencia régiókban található városi települések szegregátumai és szegregációval veszélyeztetett területei, illetve a leromlással fenyegetett területei (pl. lakótelepek, városszövetbe ágyazott leromlott területe). A helyi identitás megőrzése intézkedés célterülete viszont a kevésbé fejlett régiók teljes területe. A tervezett tevékenységek **főbb kedvezményezettjei** az önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, magánszemélyek, társasházak, érdekképviselők.